Duo libri Moralium Greg

Cod. lat.
305
Cod. lat.
6297.

moralia iob.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

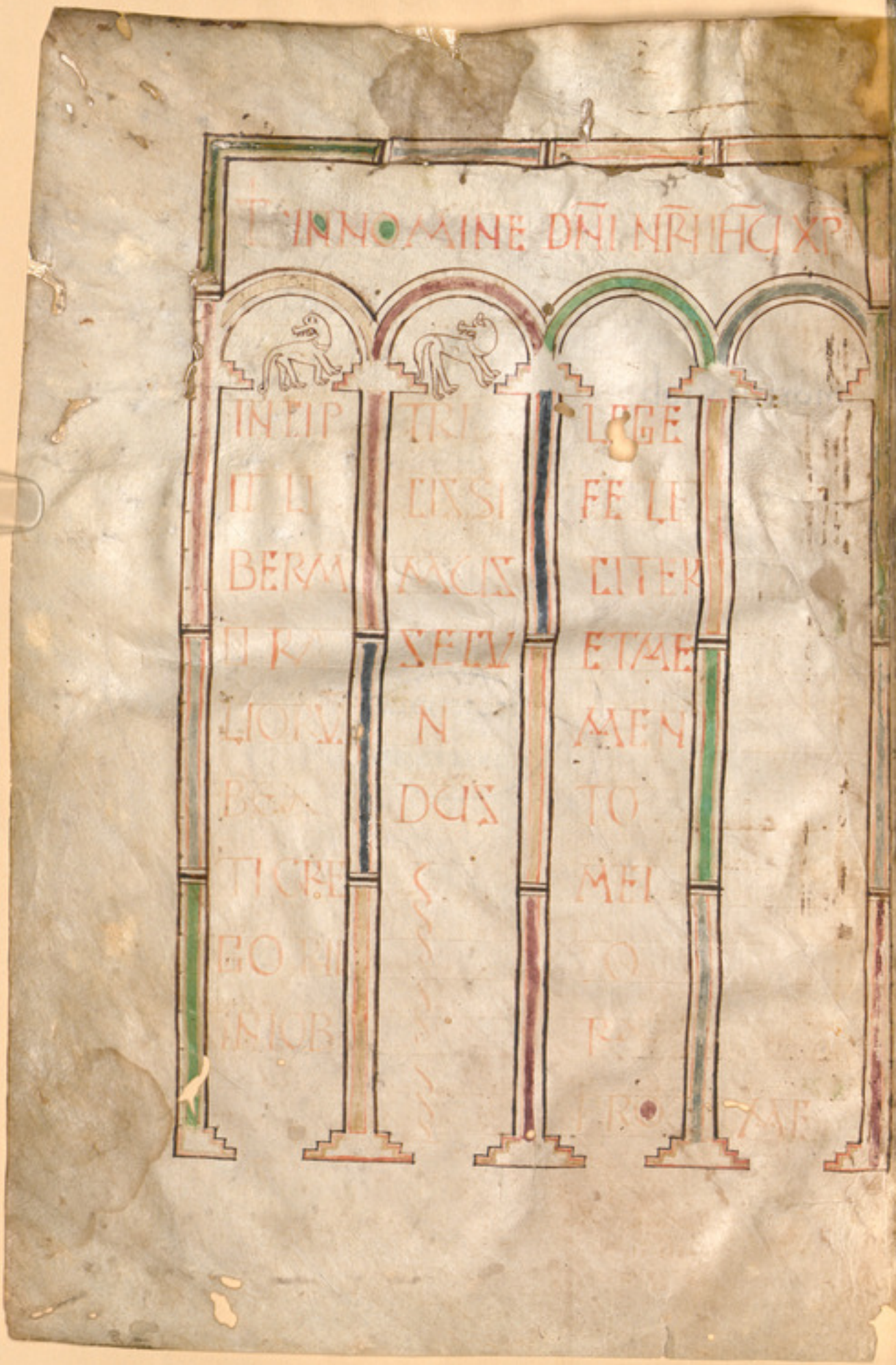

T INNOMINE DNI NRI IHU XPI

IN EIP
IT LI
BERM
N RA
LIORV
BEA
TI CRE
GO PI
IN IOB

TRI
CIS SI
MUS
SECV
N
DUS

LEGE
FE LE
CITER
ET ME
MEN
TO
MEI
TO
R
PRO ME

iste lib̄ ē sc̄e marie ꝛ sc̄i corbi frisuge

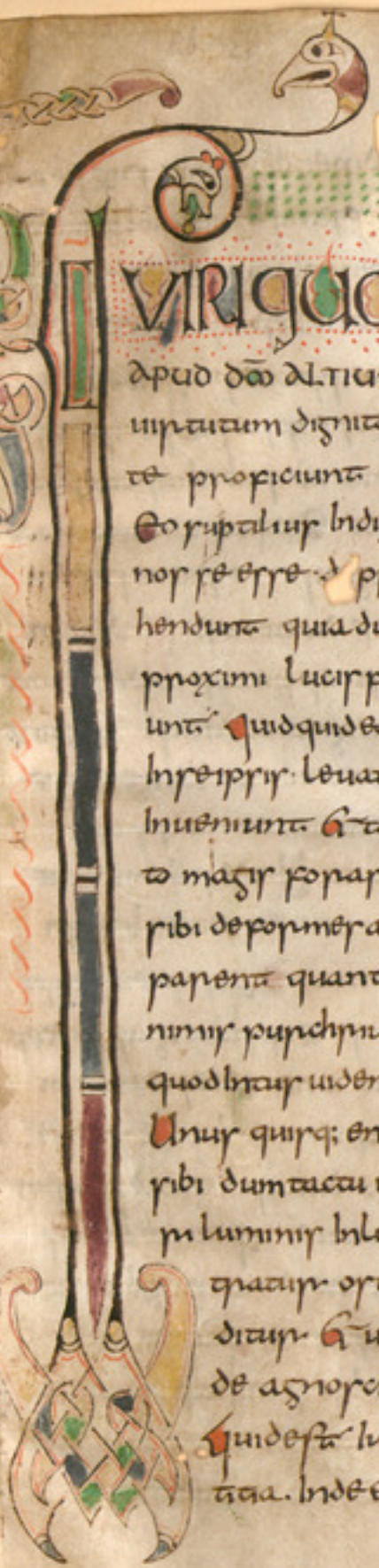

VIRIQUO
apud dn̄o altius
uirtutum dignita
te proficiunt.
Eo subtilius indig
nos se esse deppre
hendunt quia dum
proximi lucis fi
unt. Quidquid eos
in seipsis leuat
inueniunt. Et tan
to magis foras
sibi deformes ap
parent quanto
nimis purchrius
quod intus uident.
Unus quisq; enim
sibi dum tactu ue
ri luminis inlus
tratus ostendi
tur. Et un
de agnoscit
Quid est ius
titia. Inde erru
ditur ut uideat. Quid est
culpa. Hinc est quod sepe
mens nr̄a quamuis frigi
da. In conuersationis huma
ne actionis torpescat.
Quamuis in quibusdam de
linquat et nesciat. Quā
uis peccata quedam q̄si
nulla ꝓpendat. Cum tn̄
ad appetenda sublimia
orationis conpunctione
se erigit. Ipso suae ocu
lo conpunctionis excitata.
Ad circum inspiciendā se
post fletū uigilantior
rediit. Nam cum neglec
tam se deserit et noxio
tēpore torpescit uel
otiosa uerba uel inuti
les cogitationes minores
esse omnimodo reatus
credit. At si igne conpunc
tionis incalescens a tor
pore suo tacta subito
afflatu. Contempla
tionis euigilet illa quae
leuia. Paulo ante cre

didit. mox ut grauia. ac
mortifera. p horrescit.
Cuncta. enim uel in mini
mis noxia. qsi atrocissi
ma. refugit. Quia ui
delicet per conceptionem
spus grauida. in tro ire
ad se. iam inania. nulla
pmittit. Ex eo enim qd
intus conspicit. quam sint
horrenda. haec quae ex
terius perstrepunt. sen
tit. Et quanto amplius sub
leuatam perficerit. Tan
to malus refugit. in fir
ma. in quibus prostra
ta. deficit. Nihil. quippe
iam nisi id quod interius
uiderat patitur. Atque
eo grauius tolerat.
quidquid se ei extrinse
cus ingerit. quo illud n
est. quod intrinsecus ui
det. Sed ex his interiori
bus quae raptim uide
re potuit. ad exteriora
quae tolerat iudican

di regulam sumit. super se enim
rapitur. dum sublimia con
templatur. Et semet ipsam
iam liberius excedendo
conspiciens. Quidquid ei
ex se ipsa sub se ipsa re
manet subtilius comprehen
dit. Ex qua re miro modo
agitur. ut sicut superi
us dictum est. Unde digni
or efficitur. in de sibimet
indigna uideatur. Et tunc
rectitudine longe esse
sentiat. cum ad propin
quat. Unde salamon ait.
cuncta temptaui in sapi
entia. Dixi sapiens effi
cior. Et ipsa longius reces
sit a me. Quesita. enim
sapientia. longe recede
re dicitur. quia ad propin
quante. Quanto et eius
rectitudinis regulam ig
norant. Qui siti in te
nebris miseri lucis cla
ritatem nesciunt. quam
numquam uiderunt.

Cumque in forma eius
pulchritudinis non ten
duntur bis semel ipsis
libenter cotidie deformi
ores fiunt. Nam quis
quis eius radiis tangitur
sua illi manifestius tor
titudo monstratur. Et
eo uerius inuenit quan
tum flectatur inuitio quos
agacius summa conside
rans conspicit. Quan
tum distat a recto. Unde
beatus Iob humanum genus
uirtutibus transiens ami
cos loquendo superauit.
Sed loquente deo sublimius
eruditus semel ipsum cog
noscendo reticuit. Illos
namque iniuste lo
quentes subdidit. Sed ad
uerba locutionis intime
reum se iuste cognouit.
Et quidem cur flagellatus
sit nescit. Sed tunc cur
flagella ueneratus non
sit silendo redarguit.

diuina enim iudicia cum
nesciuntur non audaci
sermone discutienda sunt.
Sed formi doloso silentio
ueneranda. quia et cum
causas rerum conditor in
flagello non aperit eo
iustas indicat quo se eas
facere qui summe ius
tus est demonstrat.
Uir ergo sanctus et prius de lo
cutione et post de silen
tio reprehensus quid de se
medipso sentiat innotescat
dicit enim. Ep. [illegible]
Qui leuiter locutus sum res
pondere quid possum ac
si dicat sermonem meum
defendere. Si hunc cum ra
tionis pondere pertulis
sem ad produlcam ingua leui
tate usu conuincitur quid
restat nisi ut conticendo
reprehenetur. Seqr. Ep. III
Manum meam ponam su
per os meum. Usu sacri
eloqui in manu operatio.

in ore locutio solet intel-
legi. Manum ergo super os
ponere est. Virtute
boni operis culpas tege-
re incaute locutionis. Quis
vero non invenire pot-
est. Quicquam libet perfec-
tus sit de otioso tamen sermo-
ne non peccet. Jacobo at-
testante qui ait. Nolite
plures magistri fieri in
multis enim offendimus
omnes. Et rursum linguam
nullus hominum domare
potest. Cuius culpas re-
darguens per remedi-
sam veritas dicit. Dico
autem vobis quomodo omne ver-
bum otiosum quod locuti
fuerint homines reddent
de eo rationem in die iudicii.
Sed sancti viri ante dei oculos
student culpas lingue
tegere meritis vitae.
Student pondere bonorum
operum premere verborum
inmoderata. Unde in sancta

Ecclesia manus super os po-
nitur. Dum in electis eius
cotidie otiose locutionis vi-
tium virtute bone actionis
operitur. Scriptum nam-
que est. Beati quorum re-
misse sunt iniquitates et
quorum tecta sunt pecca-
ta. Sed rursum cum scrip-
tum sit omnia nuda et aperta
sunt oculis eius. Quo-
modo tegi possunt quae
eius oculis cui cuncta nu-
da sunt abscondita. Nequa-
quam possunt. Sed quod hoc
quod tegimus inferius po-
nimus. Atque hoc unde te-
gimus nimirum super duci-
mus. Ut quod est subter posi-
tum tegamus tegere pec-
cata dicimus. Quae quasi sub-
ter ponimus dum abdica-
mus eis que aliud super du-
cimus. Dum bone actionis
opus ad hoc post dilegimus
ut preferamus. Quia ergo
priora mala deserit

Et bona postea eius facit
per hoc quod addit trans
actam nequitiam tegit
Cui bona operis merita
superducit. Beatus igitur
Iob. scam ecclesiae tipum
tenens. et in verbis suis
sua alligans nostra designans
dicat ex se. dicat
ex nobis. Manum meam po
nam super os meum. Id est
hoc quod districto iudicii
de sermone meo me dis
plicuisse considero.
Ante eius oculos sub ve
lamine rectio peris ab
scondito. Sequitur Iob xiiii
Unum locutus sum
quod utinam non dixis
sem et alterum quibus ul
tra non addam. Si trans
acta beati Iob verba dis
cutimus nihil eum nequi
ter dixisse reperi
mus. Si vero dicta eius que
cum veritate ac libertate
prolata sunt in aliquo su
per bie vitio flectimus.
Duo iam solum modo non erunt
quia multa erunt. Sed quia
loqui nostrum est hominibus
occultum sensum verbis ap
ere. Loqui vero nostrum
ad divinas aures est.
Motum mentis etiam expressi
one actionis ostendere
Beatus Iob ad libram se subti
lissime examinis pen
sans locutione sua se
cundo se delinquisse con
fitetur. Unum enim loqui
inlicite est res flagel
lo dignas agere aliud lo
qui si de flagello murmu
rare. Quiergo ante in
crepationem dominicam
in omni opere hominibus
prolatus fuit ipsa in al
tum Iuris increpatione proficiens.
Et minus serectum
prius in opere. Et minus
se patientem post ver
bere agnovit. Unde se
me dispum redarguit dicens

Unum locutus sum quod uti-
nam non dixissem et alterum
quibus ultra non addam
Ac si dicat rectum quidem me
inter homines credidi sed
te loquente et ante flagil-
la parvum et post fla-
gilla me rigidum inveni
Quibus ultra non addo.
Quia iam nunc quanto te lo-
quentem subtilius intellego
Tanto me me ipsum humilius
investigo et quia beatus Iob
scam ecclesiae tipum tenet
Propter electos omnibus
haec eius verba congruere
qui cognoscentes dominum in uno
et alio delinquisse se sen-
tiunt qui se intelligunt
vel in cogitatione et opere
vel in dei ac proximi ne-
glecta dilectione peccas-
se quibus se promittunt
ultra nihil addere quia
per conversationis gratiam
curant penitendo cotidiae
etiam transacta purgare

Per hoc tamen quod beatus Iob de
duobus se penitendo redar-
guit dicens liquido ostendit
quod peccator omnis in pae-
nitentia duplicem habere gemitum
debet nimirum quia et bonum
quod oportuit non fecit et
malum quod non oportuit
fecit hinc est enim quod per
moysen de eo qui iuramen-
tum pertulit ut vel male
quid vel bene faceret
Atque hoc ipsum oblivione
transcendit dicens Offe-
rat agnam de gregibus sive
capram Oravitque pro
eo sacerdos et pro peccato
eius Si autem non potuerit
offerre pecus offerat
duos turtures vel duos
columbarum pullos Unum
pro peccato et alterum
in holocaustum iuramen-
tum namque proferre
est voto nos divine ser-
vitutis adligare et cum
bona opera promittit

mus bene nos facere pas
pondemus. Cum uero ab
stinentiam cruciatum quae
carnis nostrae uouimus
male adpressens nos nobis
facere iuramus. Sed quia
nullus in hac uita ita per
fectus est ut quam libe
dono deuotus sit ut interip
sa quantulum cumque pia
uota non peccet. Pro pec
cato agna offerri de gre
gibus siue capra precipitur.
Quid enim per agnam nisi ac
tiua uite innocentia
Capram pro se est quia in sum
mis sese extremis quae
pendens in superioribus pas
citur nisi contemplatiua
uita designatur. Quia er
go se conspicit promissa
ad proposita non implesse
Ad sacrificium dei se
se studiosius debet uel
innocentia boni operis
uel in sublimi pastu
contemplationis accingere

Et bene agna de gregibus ca
prauero offerri de gre
gibus non lubetur. Quia acti
ua uita multorum est. Con
templatiua uita paucorum
Et cum haec agimus quae mul
tos agere et egisse conspi
cimus. Ipsi agnam de gregibus
damus. Sed cum offerentis
uiuntur ad agnam. Capramque
non sufficit. In se medio
penitus adiungitur. Ut
duo columbarum pulli uel
duo tortores offerantur.
Scimus quia columbarum
pulli uel tortores pro
cantu gemitus habent.
Quid ergo per duos columbarum
pullos uel duos tortores
Nisi duplex paenitentiae
nostrae gemitus designa
tur. Ut cum ad offeren
da bona opera non adsur
gimus nos medipsos du
plicitur defleamus.
Quia et recta non fecimus
et praua operati sumus

Unde et unus tuus pro pec
cato. Alter vero offerens in
holocaustum iubetur. Holo
caustum namque totum incen
sum dicitur. Unum ergo tur
torem pro peccato offe
rimus cum pro culpa gemitum
damus. De altero vero ho
locaustum facimus cum pro eo
quod bona negleximus
nos medipsos funditus
succendentes igne dolosus
ardemus. Quia igitur du
plex in pae nitentia ge
mitus debetur. Beatus
Iob divine vocis in crepa
tione proficiens atque in sua
reprehensione succrescens
dixisse. Unum et al
terum pae nitens fatetur.
Ac si aperte dicat. Et erga
bona pro neglegentia tor
pui et ad mala per auda
ciam prorupi. Ep. v.

Respondens autem dominus
Iob de turbine dixit. Ac
cinge sicut vir lumbos
tuos et interrogate et in
dicam illi quid sit dominum de tur
bine respondere. Quid be
atum Iob lumbos accingere.
quid interrogare dei. quid
hominis indicare. Primo
iam domini sermone tracta
tum est. Quia ergo lecto
ris tedio parcimus cura
mus sumopere ne dicta
replicemus. Sequitur. Ep. vi.

Numquid irritum
facies iudicium meum
et contemnabis me ut
dum iustificeris. Quis
quis contra dominum flagilla
re mentis
sum nititur defendere
flagillantis iudicium e
vacua reconatur. Nam
cum sua culpa resurgere
denegat. quid aliud quam
in iustitiam resurgentis ac
cusat. Beatum itaque
Iob non idcirco flagilla
caelesta percussere sunt
ut in eo culpas extingue

rent. Sed potius ut merita
augerent. Quatenus qui
tranquillitatis tempore
in tanta sanctitate claruerit.
etiam ex percussione
patescere quae in eo etiam
patientiae uirtus latebat.
Quiquidem culpam suam in
terflagella non inueni
ens. Nec tamen flagella. ea
dem causam sibi esse augen
di meriti deprehendens in
iuste ferire se credidit.
Cum quid in se debuisse
corrigi non inuenit. Sed
ne ipsa innocentia in tu
more elationis infletur
diuina uoce corripitur.
Et mens eius ab iniquita
te libera. sed uerberi
bus praessa. ad iudicia
occulta. se uocatur. Ut
superna sententia. et si
non est cognita. non tamen
credatur iniusta. Sed
eo saltem iustum credat
omne quod patitur.

Quo nimirum constat quia
deo auctore patiatur.
Magna enim satisfactio per
cussionis est. uoluntas ius
ta. conditoris. Quia cum
iniustum facere nihil
sola iusta agnoscitur
etiam silata. Nam etiam
pro iniustitiae peccato per
cutimur. Si in percussio
ne nostra diuine uoluntati
coniungimur. Mox a nostra
iniustitia. ipsa coniunctio
ne liberamur. Quisquis
enim iam percussionem
tollerat. Sed adhuc causas
percussionis ignorat.
Si iustum credens hoc ipsum
contra se iudicium amplec
titur. Eo ipsa ab iniustitia
sua. iam correctus est.
Quo percussum se iuste gratu
latur. Inuincdicta enim sua
deo se socians se se contra
se erigit. Et magna est iam ius
titia. quod uoluntate iudicis
concordat in paena. Cui

discrepauit in culpa. Igitur
uis scis quia in nulla dō
culpa discrepauerat.
Quis cum difficultate ei inter sup
plicia concordabat. Neque
enim credidit quod flagel
la quae solent uitia ex
tinguere in illo sola me
rita augerent. Unde
nunc iuste corripitur
ut occultis iudicis et nes
ciens subderetur eique
dicitur. Numquid irri
tum facies iudicium meum
et condemnabis me ut tu
iustificeris. Ac si aperte
te diceretur tu quidem
bene acta consideras
sed mea occulta iudicia
ignoras. Si ergo ex tuis
meritis contra mea
flagilla disputas quid
aliud quam me de iniustitia
addicere te iustificando
festinas. Sequitur. Ecce
Si hoc bes brocchium si
cut dicitur et si uoce simili

tonas. Quia humanum ge
nus beatus Iob meritis
transcendebat. Eum pius
conditor et eruditus ad
considerandam similitudi
nem suam prouocat. Ut
cognita tanta dissimili
tudine in humilitate premat.
Sed cum indicit uox et brac
hium dicitur. Cauendum sum
opere. Nequid in eum
mens corporeum susci
pitur. In antropomor
bitarum. Nam quae here
re cadere est. Eum qui in
circum scripte in plec
et circum plectitur om
nia intra corporalia
linia menta concludere.
Sed omnipotens dominus ad sua
nostra tenens usque ad nostra
se humiliat. Atque ut al
ta in sinu et humilibus con
descendit. Quatenus pas
uulorum animus rebus
cognitis enutritus ad in
quirenda exurgat. In cog

nita. Atque ideo qui longe
sup ipsum est quaedam
iuxta se audiens quasi qui
busdam ad illum passibus
moueatur. Unde fit ut
per scripturam suam
aliquando a corporibus
hominum aliquando a men
tibus aliquando uero ab
auibus. Aliquando etiam
ab insensatis rebus quas
dam longe dissimiles in
se similitudines trahat.
Plerumque enim a corpo
ribus hominum in similitu
dinem trahit. Sicut pro
pheta de eo ad israhel di
cit. Qui te tigerit uos tan
git pupillam oculi eius.
Et sicut de eo sursum
speranti homini per
profetam dicitur in sca
pulis suis obumbrauit
te. Constat nimirum
quod non in natura sua
nec oculum dicitur nec
scapulas habeat. Sed quia

nos per oculum cernimus
in scapulis onera sustine
mus. Deus quod omnia uideat
oculum habere perhibe
tur. Quod uero nos tolle
rat atque eo ipso quod tol
lerat seruat. Obumbra
re nobis in scapulis dicitur.
Ait enim in scapulis suis ob
umbrauit tibi. Ac si dice
retur peccatori homini
et post peccatum [illegible] ueni
am de peccanti ea pietate
dominus protegit qua te pietate
tollerauit. Obumbrat
enim in scapulis suis quia
dum portat defendit.
Aliquando uero a mentibus
in se similitudinem trahit.
Sicut per profetam ad israhel dicit.
Recordatus sum tui mise
rans adulescentiam tuam
et sursum per sponse con
paratione loquens. Et sil
la oblita fuerit. Ego tamen
non obliuiscar tui. Quis enim
nesciat quia dei memoria

nec obliuioni rumpitur
nec recordatione sarcitur
Sed dum aliqua de serenis pre-
teri mittit more mentium
obliuiscidicitur Et cum
pro longum tempus que uo-
luerit uisitat nostrae mu-
tabilitatis consuetudine
recordatur uocatur
Quo enim pacto diuinitatis
ei uim obliuio dissipat
Cui ipsa quoque laudabilis
memoria essentialiter
concordat Nullanamque
nisi aut preterita aut
absentia recordantur
Quomodo ergo dicitur preterito
rum reminiscitur Cum
ipsa que in semet ipsis prete-
reunt eius nutui semper
praesentia adsistunt
Aut quomodo absentium
recordatur Dum omne
quod est per hoc illi praes-
to est quod in ipso est Quod
si ei praesto non esset
Nam non existentia uiden-
do creat existentia uiden-
do continet Quidquid er-
go creator non uidet es-
sentia subsistentia ca-
ret Aliquando autem
ab auibus in illum simili-
tudo trahitur Sicut
per mos sen dicitur Expandit
alas suas et accepit eas
et sic profeta ait Sub um-
bra alarum tuarum pro-
tege me Quia enim nos pas-
uulos dum protegit nu-
trit et non graui atque
onerosa sed leui et blan-
da protectione nos refo-
uet Dum suas in nos mise-
ricordias texerit quasi
more super nos auium a-
las tendit Aliquando etiam
in sensatis rebus prop-
ter infirmitatem nostram
alta condiscensione se
comparat Sic per pro-
fetam dicit Ecce ego stride-
bo subter uos sicut stri-
dit plaustrum onustum

feno quia enim est foe
nu: uita carnalium sc
scriptum est. Omnis
caro foenum in eo quod dns
uitam carnalium patitur
more plaustri foenu
se portare testatur.
Cui sub feni one se stridere
est. pondera et iniquitates
peccantium cum quae sil
la tollerare. Cum ergo
longe dissimiles in se
similitudines trahat.
Solleriter intuendum est
quod quaedam talia. ali
quando dicantur in dō pp
ter effectum operis ali
quando aut ad indicandu
eius substantiam males
tatis. Nam cum in dō ocu
lus scapule atque pae
sale nominantur ef
fectus quidā operatio
nis ostenditur. Cum uero
manus brachiu dextera
ue uox in dō dr, per haec
uocabula consubstanti

alis eius filius demonstra
tur. ipse quippe est et
manus et dextera. Decu
lus ascensione per
moysen pater loquitur di
cens. Tollam in caelum
manum meam et iurabo
per dexteram meam.
Ipse brachium de quo pro
pheta ait. et brachium me
um dni cui reuelatum est.
Ipse uox qui eum pater
gignendo dixit. et de quo
scriptum est.
In principio erat uerbu
et uerbum erat apud dm
et ds erat uerbum. per
quod uerbu fecisse pater
omnia dedit asserit dicens
dixit et facta sunt dō ergo
brachium habere est ope
rante filiu gignere. Uo
cem tonare est consub
stantialem sibi filium mun
do terribiliter demonstra
re. Beato ergo Iob dum
dicit dns si habet brachiu

sicut dicitur et si uoce similito
nas. Misericordia pensatione
pietatis eum dum increpat
exaltat. quia eum quem
sua comparatione supe
rat superiorem cunctis
demonstrat. Cui in hac pro
positione subiungit. Ipse

viii Circum doc tibi deco
rem et in sublime eri
gere et esto gloriosus
et speciosis induere ues
tibus. Sub audis ut ego ip
se enim sibi circumdat
decorem. de quo scriptum est.
Dominus regnauit decorem
induit. ipse apud nos in
sublime erigitur. Cum
nostris mentibus in natu
ra sua esse in pene
trabilis demonstratur.
Ipse uere gloriosus est.
quidum se ipso per fru
itur accedentis laudis
indigens non est. Ipse
speciosis induitur uesti
bus. Quia sanctorum angelorum

chorus quos condidit in
usum sui decoris adsump
sit et uelud quandam ues
tem gloriosam sibi ecle
siam exhibet non haben
tem maculam aut rugam.
Unde ei per prophetam dicitur
Confessionem et decorem
induisti amictus lumine
sicut uestimentum. Hic quip
pe confessionem induit il
lic decorem. Quia quos hic
per paenitentiam confiten
tes fecerit illic fulgen
tes per decorem iustitiae
ostendit. Luce ergo sicut
uestimento amictitur.
Quia sanctis omnibus quibus
dictum est. Uos estis lux
huius mundi in illa aeter
na gloria uestiatur. Unde
et per euangelium dicitur.
Quia transfigurato in mon
te domino uestimenta eius fac
ta sunt candida sicut nix.
In qua transfiguratione
quid aliud quam per sus

rectionis ultime gloria
nuntiatur. In monte enim
uestimenta eius sicut nix
facta sunt. Quia in superna
culmine sancti omnes ei lucae
iustitiae fulgentes adhe
rebunt. Sed quia specio
rarum uestium nomine ius
tos sibi quomodo adiun
gat insinuat. In iustos e
tiam quomodo a se disiun
gat ostendat. Sequitur Ps. viii.

Disperge superbos
in furore tuo. Sub
audis ut ego eos et tran
quillitatis tempore uni
tas contra me tolero
et districtus quandoque
ueniens in meo eos furo
re dispergo. Sed inter haec
solerter intuendum est
quod grauis perfidiae er
rora mittitur. Si for
tasse quis estimet quod in
illa diuinitatis substantia
furore tranquillitas ua
rietur. Creator namque
omnium eo summe in mor
talitatis est quo creature
more mutabilis non est. Hinc
de illo per Iacobum dicitur
apud quem non est trans
mutatio nec uicissitudinis
obumbratio. Hinc rursum
scriptum est. Tu autem
domine cum tranquillitate
iudicas. Hinc propheta ait
deserta facta est terra
a facie ire columbe
a facie furoris domini. Quod ii
ire columbae predixerat hoc
furorem domini sublinxit.
Columba namque simplex
ualde est animal. Et quia
in deum nulla furoris in ae
qualitas serpit furorem
domini ira columbe nominauit.
Ut enim diuinae districtio
nis uim in pertur babilem
demonstraret. Et iram
dixit et columbae ac si aper
tius diceret. Districtum
iudicium in concursus exerit
qui per manens mansuetus
punit.

Unde et in extremo iudicio
in semetipso incommuta
bilis manens nulla uicissi
tudine ac mutabilitate ua
riatur. Sed tamen electis et re
probis nequaquam sub
speciae eiusdem incommu
tabilitatis ostenditur.
Quia et tranquillus iustis
et iratus parebit iniustis.
Teste enim conscientia in
tra semetipsos deferunt.
Unde eorum mentes eque
unum respiciunt. Sed nunc
qualiter modificentur.
Quia et istis eum benignum os
tendit ante acta iustitia.
Et illis terribilem culpa quo
rum pauorem explicet. Cum
contingit miseris et intra
se culpas cernere et an
te se iudicem iustum uidere.
Hoc nimium cotidiae in usu ui
tae presentis agitur. Ut de
qualitate uenturi iudicis
mortalium corda doceantur.
Nam cum duo ad iudicium per
gunt. Alius innocentiae si
bi conscius et alius culpae.
Ante pro[illegible]tam sententiam adhuc tacentem iudicem u
trique conspiciunt. Et tamen
culpae debitor grauem con
tra se iram hoc ipsum iu
dicis silentium suspicatur.
Quam iram sibi non denun
tiat perturbatio iudicis
sed recordatio prauita
tis. Quia et si adhuc foras eum
sententia non clamat.
Intus iam grauiter consci
entia accusat. At con
tra amicus iustitiae de
cernentis uultum conspi
cit. Sed intus de testimo
nio bone recordationis
hilarescit. Et quo apud
se quod metuat non habet
omne quod ergo semet ip
sum blandum uidet. Hoc ita
que loco furor domini dicitur.
Non perturbatio diuine sub
stantiae sed super peccato
res male sibi conscios

examinatio iuste uindic
tae quamuis enim tran
quillum in iudicio uideant
quia tamen feriendo se ab il
lo non dubitant eum in
suis motibus pertur
batum putant sequitur Ca. x.

Respiciens om
nem arrogantem
humilia. Ac si dicat ut
ego apte autem ad uin
dicte ordinem arrogan
tibus superborum cul
pa praeponitur quia
nimirum non superbia
de arrogantia sed ar
rogantia de superbia
generatur. Duobus
autem modis a domino pecca
tor unusquisque res
picitur. Cum aut a pec
cato conuertitur aut
ex peccato punitur. De
respectu enim conuer
sationis dicitur quia
respexit dominus petrum
et recordatus est.

petrus fleuit amare
De respectu ultionis sus
sus dicitur. Uultus domini super
facientes mala ut per
dat de terra memoria
eorum. Utrisque autem
modis in humilitate ar
rogans sternitur
quia aut paenitendo cog
noscit culpam aut pe
reundo perspicit pae
nam. sequitur Ca. xi

Respice cunctos su
perbos et confunde
eos et contere impios
in loco suo. Subaudis ut
ego superbi enim ex
respectu domini confundan
tur. Aut hic de pieta
te domini cognoscentes et
damnantes crimina.
Aut illic supplicia de
iustitia sentientes im
piorum uero locus ipsa
superbia est quia cum
scriptum sit initium om
nis peccati superbia est.

Unde oritur impietas ibi
continetur quamuis nec
quicquam a superbia distat
impietas Valde enim su
perbire est impia de auc
tore sentire impius er
go in loco suo conteritur
Quia ipsa superbia quae
eleuatur opprimitur
Cumque offerendo se in
cogitationibus erigit lu
men sibi iustitiae quod inue
nire debuisset abscon
dit Sepe autem dum contra
dominum falsa gloria exteri
us proficit uera miseria
interius inanescit Unde
propheta ait delecisti
eos dum adleuarentur
Non enim ait delecisti eos
postquam eleuati sunt
sed cum adleuarentur
quia hoc ipsum fit superbis
interius deici quod eis fal
sa contingit gloria exte
rius eleuare Ordina
te enim diuino iudicio non
eis hic aliud culpa est aut
aliud paena Sed sua illis
in paena uestitur culpa
Aut elatis fastu superbiae
hoc ipsum sit uere intus
cadere quod foras ostendi
tur proficisse sequitur

Cap. xii.

Abscondes eos in pul
uere simul et faci
es eorum demerge in fo
ueam Ac si dicat ut ego
superbos enim aut qui
impios iusto iudicio dominus
in puluere abscondit quia
eorum corda ipsis quam
dispecto amore creato
sus eligunt terrenis op
primi negotiis permitti
Unde et illorum uitam cum
iudicio ex interno terre
no discutit tamquam si
bi absconditam non cognos
cit dicens nescio qui estis
uita prauorum sub puluere
abscondituri quia ab
lectis et infimis deside

suis gravatus. Quis
quis enim adhuc ea quae
mundi sunt appetit. quasi
ante faciem veri luminis non
apparet. quia nimirum sub
pulvere terrene cogita
tionis latet. hunc pravorum
cogitationum pulverem op
pressamens tollerat. quem
ventus nequissime temp
tationis adportat. hinc est
enim quod de una. quaque a
nima terrenis desideriis
ad gravata. sub effraim
specie per prophetam dicitur
Factus est effraim sub ci
nericius panis qui non re
vertatur ex natura. quis
pe bene condita. est nobis
intentio quam surgat in dominum
Sed ex conversatione ne
quiter adsueta. in est vo
luptas quo presens premat
in saeculum. panis autem sub
cinericius ex ea parte est
mundior qua inferius oc
cultat. atque ex ea par

te sordidior quae desuper
cinerem tollerat. Quisquis
ergo intentione quadam
debuit sed quae rerene
glegit. quasi more panis
subcinerici mundiorem partem
inferius premit. Et cum
curas seculi libenter tolle
rat. quasi congestam
cinerem superius portat.
Reversatus autem panis sub
cinericius si desideriorum
carnalium cinerem re
pellere. Et intentionem
bonam quam in se dudum
dispiciendo obpresserat.
superius ostendere
sed reversari renuit.
Cum mensa more curarum
saecularium pressamo
lem superpositi cineris
ablecere neglegit. dumque
adsurgere in intentione
bona. non abpetit. quasi
mundiorem faciem supter
premit. Apte autem sub lun
gitur simul et facies eorum

demerge in foveam. Ac
si dicat. ut ego iusto namq;
iudicio superborum facies
dns in foveam mergit.
Quia intentionem cordis eo
rum sese ultra homines
erigentem inferius dele
cit. Ima enim respicit
culus facies foveam adten
dit. Et bene de superbis
dr quod eorum facies in
foveam demerguntur.
Quia ima petuunt dum
superbiendo altiora ap
petunt. Et quo magis ex
tollendo se erigunt. Eo
magis ruendo inferius
tendunt. Terrenam
quippe gloriam quae
sunt. Et infirma sunt.
quo prospiciunt. dum sup
biendo alta sectantur.
Unde miro ac diverso mo
do res agitur. ut humiles
caelum petant. dum se
infra deiciunt. Superbi
infima appetunt. dum
se spiciendo ceteros qsi
in altioribus extolluntur.
Isti sedum dispiciunt cae
lestibus iungunt. illi dum
se erigunt a superioribus
dividuntur. Atque ut ita
dixerim illi se elevantes
deprimunt. isti depri
mentes levant. Et bene
de superbientibus per
psalmistam dicitur hu
miliat aut peccatoris
usque ad terram. Quia ea
quae infra sunt ambien
tes dum extollendo se eri
gunt. a miro caelo quid
aliud quam terram petunt.
Quibus hoc ipsum lamnimis
cecidisse est. Relictis su
perioribus ima quaesis
se recte ergo eorum faci
es in foveam demergi per
hibentur. Quia sequen
tes infima ad inferni
baratrum tendunt. Iusto
enim iudicio agitur. Ut
quos hic voluntaria aver

rio excecat. Illic ab intui
tu uesi luminis digna sup
plicii fouea abscondat.
Igitur quia uir sanctus tan
to diuine potentiae ter
rore discussus est ut
ei diceretur Si habes
brachium sicut deus et si uo
ce simili tonas disper
ge superbos in furore
tuo et respiciens om
nem arrogantem humi
lia. Et cetera que deus
quidem facere sed homo
uix sufficit audire. Cunc
ta autem quae dominus intenti
one premisit est fine
subdite conclusionis
ostendit dicens. Ex. xiii.
Et ego confitebor
quod saluare te pos
sit dextera tua. Ac sia
per te dicaes et si potes
terribilia haec facere
ipse quae protulit tibi et non
mihi puto de bona omi
nia quae fecisti. Si uero

peccantes alios respi
ciendo non potes per
dere. Liquet quod a sea
tu nequitiae tua non
uales uirtute liberare
Ecce diuina uoce ad bea
tum lob dicitur quod sua dexte
ra non saluetur et tamen
nonnulli hominum qui ab
hulus uiri uiribus longe
sunt. Despecto dei adiu
torio sua se fortitu
dine saluari posse
confidunt. Pro quibus
quid deprecari aliud de
bemus nisi ut si iam do
na bonorum operum per
ciperunt. Hoc quoque donum
accipiant ut a quo autem
acciperint discant.
Quod autem premisis uerbis dominus
potentiam suae magni
tudinis intulit. Nunc
in subsequentibus ne
quitia antiqui hostis os
tendit. Ut bonus famu
lus et auditis prius uir

tutibus dñi scisse quan
tum diligere et cognita
post calliditate diabuli dis
cere quantum timere
Unde bene et per prophetam
dicitur Leo rugiet quis non
timebit. Dñs dñs locutus est
quis non prophetavit.
Postquam enim iustus ei
sui conditoris innotuit
nequaquam illum uires
aduersarii latere debu
erunt. Ut eo magis de
fensori suo se humilius
subdere quo hostis sui
nequitias subtilius agno
uisse. Protectorem
quae suum tanto arden
tius quaerere quanto
terribiliorem hostem cognos
cere quem uitare. Certum
quippe est quia minus
diligat e reptorem suum
Qui minus intellegit pe
riculum quod euasit.
Et uile solacium defenso
ris deputat. Qui iustu
tem aduersarii debilem
putat. Unde bene e rep
tionem suam dño tribuens
propheta dicebat. Dili
gam te dñe uirtus mea
A peste uidelicet dicens
Eo te magis diligo quo infir
mitatem propriam sen
tiens. Uirtutem meam
te esse cognosco hinc rursus
sum ait. Misericordia mise
ricordias tuas qui sal
uos facis sperantes
in te. Tunc nimirum mi
sericordiae dñi mise
apud nos medipsos quie
ripimus fiunt. Cum per
easdem misericordias
quam grauia fuerint pe
ricula quae euasimus
agnoscuntur. Et quia
sermone procedenti dñs
beato Iob mira opera
sanctorum sequentium pate
fecit. Ut his auditis dis
cere. de iustitum sua
rum culmine quam hu

milia sentire debuisse
Nunc ei cum quo hoste bellum
gerat ostenditur et uires
fraudes quae illius sub
tilius indicantur. Ut qui
ad conloquium auctoris sui
perductus ÷ Argumen
ta aduersarii a peste
cognoscat. Uerbis enim
sequentibus fideli famulo
dns cunctas hostis callidi
machinationis insinuat.
Omne quod opprimendo
rapit. Omne quod insidi
ando circum uolat. Om
ne quod minando terret.
Omne quod suadendo blan
ditur. Omne quod desperando
frangit. Omne
quod permittendo decipit.
Cuncta ergo tergiuersa
tionis eius certamina
exorditur dicens Ecc. xiiii.
Ecce uehemoth quae
fecit tecum quem sub ue
hemoth nomine nisi an
tiquum hostem insinuat.
Qui interpretatur ex hebrea
uoce in latina lingua a
nimal sonat. Cuius in
ferius dum malitia sub
ditur patenter persona
monstratur. Sed cum
de deo scriptum sit qui fe
cit omnia simul. Cur hoc
animal cum homine fecis
se se indicat. Dum cunc
ta quae simul fecerit
constat. Rursum quae
pendum ÷ quomodo dns si
mul cuncta condidit.
Cum moyses ex dierum mu
tatione uariante [illegible]nc
te creata discribit quod
citius agnoscimus. Sup
ras causas originum sub
tiliter indigamus. Rerum
quippe substantia simul
creata est. Sed simul spe
cies formata non est. Et
quod simul exstetit sub
stantiam merito non si
mul apparuit per speci
em forme. Cum enim simul

factum caelum terra
quae discribitur simul
spiritalia atque corpo
lalia simul quidquid de
caelo oritur. Simul fac
tum quidquid de terra pro
ducitur indicatur. Sol
quippe luna et sidera
quarto die in caelo fac
ta perhibentur. Sed quod
quarto die quod in specie
processit. Primo die in cae
li substantia extitit per
conditorem. Prima dies
creata terra dicitur
et tertio arbusta con
dita et cuncta terrae
uirentia describuntur.
Sed hoc quod dies tertio spe
cies protulit. Nimirum
primo in prae de qua or
tum est terra substan
tia conditum fuit. Hinc
est quod mo[illegible]
et distinctae per dies
singulos condita om
nia retulit. Et tamen
simul omnia creata
subiunxit dicens Isti
generationis caeli et ter
rae quando creatae sunt
in diae quo fecit dominus
caelum et terram et om
nia uirgultum agri
antequam oriretur
in terra. Omnemque
herbam regionis quieni
diuersis diebus creatum
caelum et terram uirgul
tum herbamque nar
rauerat. Nunc uno die
manifestat facta ut li
quido ostendere quod cre
atura omnis simul per
substantiam extitit.
Quamuis non simul pro
speciem processit hinc
illic quoque scriptum est.
Creauit dominus hominem ad i
maginem suam. Ad imagi
nem dei illum masculum et fe
minam fecit eos. Nec dum
enim eua facta describi
tur etiam homo mas

culus & femina perhi
betur. Sed quia ex adae
latere erat. proculdu
bio femina processu
ra. In illo iam computa
tur per substantiam
a quo fuerat producen
do per foramen. Consi
derare tamen haec & in mi
nimis possumus. Ut ex
minimis malora pen
semus herba. namque
cum creator nec dum in il
la fructus. Nec dum fruc
tus sui semen ostendit.
Inest uero ei etiam cum non
appareat fructus & se
men. Quia minimum simul
sunt in radicis substan
tia. quae non simul prode
unt. per temporis incre
menta. Sed quia haec si
mul creata per substan
tiam dicimusque prodire alia
ex aliis inuenimus. Quo
pacto cum beato iob uehe
moth creatus asserit.

Cum neque unasit sub
stantia angeli & homi
nis. Neque homo ex ange
lo neque angelus ex homi
ne proferatur. Si uero
propter hoc factus ue
hemoth. Cum beato iob di
citur quod creatura om
nis ab auctore qui in nac
tione sua. nequaquam
temporis uel protelatio
ne protitulatione dis
tenditur. Simul condita
non dubitatur. Cur de ue
hemoth specialiter dici
tur. Quod commune cre
atoris omnibus generali
ter habetur. Sed si rerum
causas subtili discussio
ne pulsamus. Simul fac
tum angelum hominemque
cognoscimus. Simul uide
licet non unitate tempo
ris sed cognitione rati
onis. Simul per acceptam
imaginem sapientiae &
non simul per coniunctam

substantiam forme
Scriptum namque de ho
mine est. faciamus homi
nem ad imaginem et simi
litudinem nostram et per
ezechiel ad satan dicitur
Tu signaculum similitudi
nis plenus sapientia et
perfectus decore in dili
ciis paradisi dei fuisti in
cuncta. Igitur creatura
homo et angelo simul con
ditus extitit. Quia ab
omni natura. in rationa
bili distinctus processit.
Quia ergo in cuncta condi
tione rerum nullum
rationale animal nisi
angelus et homo est. Quid
quid ratione uti non pot
est. cum homine factum
non est. Dicatur itaque
homini dicatur de angelo
qui et si potentiam sub li
mitatis perdidit. Subtilita
tem tamen nature ratio
nalis minime amisit.

Ecce uehemoth quem feci
te cum. Utdum homo eum qui
in ratione secum factus
est perisse considerat.
Vicinum sibi casum superbiae
ex ipsa propinqui sui per
dicione pertimescat. In his
autem uerbis sollerter intu
endum est. quod aperte
uoce dominica. nefarium
manichei dogma repre
henditur. Quidum duo
principia loquitur tene
brarum gentem non factam
assere conatur. Quomo
do enim non facta gens
nequissima dicitur. Dum
uehemoth istum uidelicet
auctorem nequitiae per
naturam bene conditam
se dominus fecisse testatur.
Sed quia. bemoth iste cum
quo sit factus audiuimus
perditus quid agat audia
mus sequitur. Ep. xxi.
Foenum sicut bos
comedit si profeta.

sum sollicite uerbadis
cutimus haec et illa uno
spu prolata respersi
mus esalas namque cum
cernere uitam peccan
tium ab antiquo et insatiabi
li hoste deuorari. Ait leo
sicut bos comedit pale
as quid autem faeni palea
rumque nomine nisi car
nalium uita signatur de
quo per prophetam dicitur
omnis caro faenum. Qui
ergo hic uehemoth illic leo
qui hic faenum illic paleae
nominantur. Sed per scru
tari mens nititur. Cuius
te uel apud esalam leo
uel hic dominica uoce uehe
moth in comestione fae
ni uel paleae utroque
loco non equo sed bobi
conparetur quod tamen citius
cognoscimus. Si in utrisque
animalibus quaerit nutri
mentorum distantia per
pendamus. Equinamque
faenum quamlibet sor
didum comedunt. Aquam
uero nonnisi mundam bi
bunt. Boues autem aquam
quamlibet sorditam bibunt.
Sed faeno nonnisi mundo
uescuntur. Quid est er
go quod bobi qui mundo pa
bulo pascitur uehemoth
iste conparatur. Nisi
hoc de isto antiquo hoste
per profetam dicitur
Escaeius electa. Neque
enim eos sed gaudet pa
pere quos prauis ac
sordis actionibus impli
catos inimis secum respi
cit uoluntariae lacere
Faenum ergo comedere
sicut bos appetit quia
su gestionis suae den
te contere mundam ui
tam spiritalium quae
sit. Sed quaerendum
uideo quomodo uehemoth
iste faenum sicut bos co
medens uitam spirita.

liū consumere dicitur
Sicut supradictum est
faeni nomine uita carna
liū designatur. Esca quo
que eius electa. Iam non
erit si faenū comedens
carnales sapit. Sed ad
haec citius occurrit. q
nullus hominū et apud
dm̄ faenū sunt. et apud
hominis scitatis nomine
censentur. Cum et an
te humanos oculos ali
ud ostendit uita. et ante
diuina iudicia aliud in
tendit conscientia. hi ita
que apud humana iudi
cia electi sunt. Sed apud
subtile dm̄ examen fae
nū. An ante diuinos o
culos saul faenū non
erat de quo samuel po
pulo dicebat. Certe ui
detis quē elegit dn̄s et
de quo paulo superius
dicitur electus et bonus
quem enim expectans
populus meruit. et a
pud dm̄ reprobus exti
tit. et tn̄ causa sū ordi
ni electus et bonus fuit.
Quia multi faenū sunt et
electos se ex humana es
timatione suspicantur
bene per salamonē dici
tur. Vidi impios sepul
tos quietiā. cum adiuue
rent in loco scō erant et
laudabuntur in ciuitate
qsi iustorū operū. Quia
multi faenum sunt sed
tamen scitatis fabore fal
lantur. bene quidā sapi
ens indicat dicens. Tran
si hospes et ornamen sā
transeundo namque
hospes et ornare men
sam dicitur. Quia si ad
altare dī quis positus p
bona opera propriam
gloriā quaerit et de os
tensione scitatis eius la
us altaris extenditur.
Et ipse tamen apud dm̄

Innumero ciuium non ha-
betur. Aliis opinio eius pro-
ficit. Et tamen adeo extraneus
ipse pertransit.
Mensam itaque transe-
undo decorauit. Quia sta-
re ad sacra noluit. Qui
per omne quod agere stu-
duit. ad humanas laudes
mente decucurrit. Quod per-
go nonnulli mundam quidam
uitam per studium ducunt.
Sed ex illa. In tus placere
non appetunt. Recte et es-
ca eius electa. dicitur. Et tamen
faenum sicut bos comede-
re. uehemoth iste per-
hibetur. Quasi enim uehe-
moth istius mundi fae-
num in terra. atque in
infimis iacet. Cum et ui-
ta. quasi innocens per
mandatorum custodiam
agitur. Et tamen interactio-
nem quo bona ostenditur
cora appetenda. sublimia
non leuatur. Quid ita
que utilitatis agit. qui in se
munditiam uite custo-
dit. si per intentionem in-
firmam. more uehemoth
huius inueniendum se in
terra. de reliquid. Quia
igitur omnipotens deus quid
hostis noster agat. in-
sinuat. Nunquomodo
preualeat. innotescat.
Ut calliditatis nequitia
quo apertius cognosci-
tur facilius superetur.
sequitur. Ps. xvi.
Fortitudo eius
in lumbis eius. Et
uirtus eius in umbili-
co uentris eius. Semi-
naria coitus uiri in
lumbis. In esse autem fe-
minis in umbilico per-
hibetur. Hinc est enim
quod ueritas discipu-
lis dicit. Sint lumbi uestri
precincti. Hinc petrus cum
luxorium a corde restrin-
gere admonebit dicens.

Succincti lumbos men-
tis uestrae. Hinc paulus cum
per abrahe sacrificium
melchisedech tempo-
re leui sacerdotium dice-
re decimatum. Ubi tunc
in abrahae corpore
leui latere ostendens
ait. Adhuc enim in lum-
bis patris erat. quia ue-
ro feminarum luxoriae
feminis in umbilico con-
tinetur. profeta testa-
tur. qui sub faemine
speciae prostitute iu-
dae petulantiam incre-
pans ait. In die ortus
tui non est precisus um-
bilicus tuus. In diae quip-
pe ortus umbilicum preci-
dere est. conuersionis
tempore carnis luxori-
am resiccare. Quia enim
difficile est male incho-
ata corrigere et se-
mel formata deformi-
ter in melius re-
formare de ortu suo
iudea reprehenditur. qui-
dum in dono nata est in precisum
umbilicum retinuit. Quia
fluxa luxoriae non ab-
stedit. Quigitur potesta-
te diaboli utriusque ge-
neris sexus ualde et lux-
oriae infirmitate sub-
sternitur. Et fortitudo
eius in lumbis contra
masculos et uirtus illi-
us contra faeminas in
umbilico perhibetur.
Sed cum uehemoth istum
faenum comedere intulit.
Prima deceptionis eius
argumenta luxoriae dam-
na subiunxit. Nisi quod
liquido omnibus patet.
Quia postquam semel homi-
nis spiritum coeperit. Mox
se ad corruptionem car-
nis extenditur. quod in ipsis
quoque hominibus primis ag-
noscimus. Quidum post
perpetratam superbiam.

pudenda membra conte
gunt patenter indica
runt. Quia postquam
apud semedipsos intus
arripere alta conati
sunt. Mox in carne fortas
e subescenda pertulerunt
Vehemoth itaque iste insa
tiabiliter seu iens &
devorare totum simul. ho
minem quaerens. Modo
in superbia mentem erigit.
Modo carnem luxoriae vo
luptate corrumpit. Be
ne autem nequaquam for
titudo eius in lumbis vel
umbilico eorum dicitur qui
prosternuntur. Sed for
titudo eius in lumbis eius
& virtus illius in umbili
co ventris eius. Acsi a
parte diceretur forti
tudo eius in lumbis suis &
virtus illius in umbilico
ventris sui. Quia nimirum
eius propriae corpus fi
unt qui suggestionum tur

pium blandi[illegible] mentis
decepti ei[illegible] per
luxoria[illegible] fluxa
succumbunt[illegible] sequitur
Cap[illegible] XXIII
Stringit caudam
suam quasi caedrum mul
ta in his suppetunt
qui instruentis moribus pro
ferantur. Sed prius ve
hemoth istius violenta
discutimus ut prius subtili
us astuta detegamus. In
scriptura sacra caedri
nomine aliquando alta
excellentia gloria cae
lestis exprimitur. Sicut
profeta testatur. Jus
tus ut palma florebit
sicut caedros libani mul
tiplicabitur. Ceterisque
sum nomine superba
pravorum potentia de
signatur. Sicut per e
undem dicitur. Vox domini con
fringentes caedros. Quid
autem vehemoth cauda

istius nisi ulli an
tiqui hostis ex
tre mitas dr
Cum ni misum uas
proprium illum
perditum hominem ingredi
tur. Qui specialiter
antichristus nunc cupatur
Qui quia modo honoribus
sci. Modo signis et pro
digiis fictae sanctitatis in
tumore potentiae ele
uare permittitur. Rec
te uoce dominica. Cauda
illius caedro conparatur
Sicut enim caedrus arbus
ta. cetera in altum cres
cendo deserit. Itaque an
ti cristus mundi gloriam
temporaliter obtinens
mensuras hominum et ho
norum culmine et signorum
potestate transcendit.
Spiritus quippe in illos qui in
sublimibus conditus po
tentiam naturae suae non
perdidit uel delectus Cuius

idcirco uirtus nunc mira
me ostenditur. quia dis
pensatione diuine fortitu
dinis ligatur. Unde per
Iohannem dicitur. Uidi an
gelum discendentem de cae
lo habentem clauem abyssi
catenam magnam in manu
sua. et adprehendit dra
conem serpentem antiquum
qui est diabulus et sata
nas et ligauit eum per an
nos mille et misit eum
in abyssum et clausit et sig
nauit super illum. Ligatus
quippe missus in abyssum per
hibetur. quia se trusus
in prauorum cordibus po
tentiae diuine dispensa
tionis adstringitur. Ne in
quantum nocere ualet ef
frenetur. ut quamuis per
eos occulte seuitia. aduio
lentas tamen rapinas super
se non erumpat. Sed illic
quoque quomodo in mundi
fine sit. soluendus in ti

matus. cum dicitur. Et post
quam consummati fuerint
mille anni solvetur sa
tanan de carcere suo. Et
exivit. Et seducet gentes.
millenario namque nu
mero universum pro perfec
tione sua. Hoc quantum
libet sit sancta ecclesiae
tempus. exprimitur.
Quo peracto antiquus hostis
suis viribus traditur
Pauco quidem in tempore
sed in multa. contra nos
virtute laxatur. Quem
quam vis sevitia ad cru
delitatem dilatat. Super
natum misericordia die
rum brevitate coangus
tat. Hinc enim per semet
ipsum veritas dicit. Erit
tunc tribulatio magna
qualis non fuit ab initio
mundi usque modo neque
fiet. Hinc rursum ait.
Nisi breviati fuissent di
es illi non fuerit salva om

nis caro. Quem enim et su
per bos nos et infirmos
dominus conspicit. Dies quos
singulariter malos in
tulit. Misericorditer
breviatos dicit. Profec
to ut et superbiam terre
at de adversitate tem
poris et infirmitatem re
foveat de brevitate. Sed
considerandum valde est.
Cum vehemoth iste caudam
suam sicut caedrum sub
levat. In quo tunc atro
cior. quam nunc se ex
ercerit. Surgat que enim
paenarum genera novi
mus. quae non lam. vires
martyres exercuisse
gaudemus. Alios nam
que in proviso ictu mer
sis gladius stravit. Ali
os namque in proviso ic
tu mersis gladius stra
vit. Alios crucis pati
bulum adfixit. In quo
mors et provocata.

repellitur et repul-
sa prouocatur. Alios
irrutis serra dentibus
adtriuit. Alios armato
ferro insulcans ungu-
la sparsit. Alios bel-
uina rabies morsibus
detruncando comminuit.
Alios ab intimis uiscerum
percutere pressauis ues-
berum rupit. Alios
effossa terra uiuentes
operuit. Alios altum di-
mersos in morte precipi-
tum fregit. Alios in se-
pro lectos aqua replen-
do obsorbuit. Alios e-
dax flamma usque ad
cineres de pasta consump-
sit. Cum igitur uehe-
moth iste caudam suam
in fine mundi nequius
dilatat. Quid est quod
in his tormentis tunc
atrocius crescat. Nisi
hoc quod in euangelio per-
semet ipsam ueritas di-
cit. Surgent pseudo
xpi et pseudo prophetae
et dabunt signa magna
et prodigia. Ita ut in er-
rorem mittantur si fie-
ri potest etiam electi.
Nec enim fideles nisi misa
faciunt. Cum per uer-
sa patiuntur. Tunc autem
uehemoth hulus satelli-
tes etiam cum per uersa
inferunt misa factu-
risunt. Pensemus er-
go quomodo erit humane
mentis illa temptatio
quando pius martyr
et corpus tormentis
subicit. Et tamen ante
eius oculos miracula
tortor facit. Cuius tamen
uirtus non ab ipso cogita-
tionum fundo quatiatur.
Quomodo his qui flagris
cruciat signis corruscat.
Dicatur igitur recte stringit
caudam suam quasi cae-
drum quia nimirum

et altus tunc erit uene
ratione prodigii et du
rus crudelitate tormen
ti. Non enim sola tunc
potestate erigitur sed
etiam signorum ostensio
ne fulcitur. Unde et per
dd dicitur insidiatur.
sicut leo in cubili suo
Ad apertam namque poten
tiam sufficisset ut leo
esset etiam insidians non
fuisset. Rursum quae
ad occultas sufficisset
ut insidians subsiperet
etiam si leo non esset. Sed
quia hic antiquus hostis
incunctis suis uiribus ef
frenatur seuire per utra
que permittitur. Ut con
traelectos incertamine
et fraude et uirtute lax
etur. Uirtute per po
tentiam fraude per signa.
Recte ergo et leo et in
sidians dicitur insidians
per miraculorum speci

em leo per fortitudinem sae
cularem. Ut enim eos quia
perte iniqui sunt per tra
hat saecularem potenti
am ostendat. Ut uero lus
tos etiam fallat signis
sanctitatem simulat. Illis tt
suadet elationem magni
tudinis. Istos decepit os
tensione sanctitatis. de hac
cauda uehemot. hi istius
subdraconis specie per
Iohannem dicitur: et cau
da eius trahebat tertia
am partem stellarum
caeli et misit eos in terra.
Caelum namque
est aecclesia. quam in hac
nocte uitae presentis dum
in se innumeras sanctorum
uirtutes continet. era
di antibus desuper si
de rib; fulget. Sed tra
conis cauda in terram
stellas deicit. quia illa
satanae extremitas
per audaciam adsumpti

hominis erecta: quosdam
quos uelut electos dei in ae
clesia inuenit ordinendo
reprobus ostendit. Stel
lis itaque de caelo inter
ra cadere est. relicta
nonnullis spe caelesti
um illo ducae ad ambitum
gloriae saecularis in hi
are hinc daniel. suban
tiochi speciae contra dra
conis caudam loquitur
dicens. Deicit de forti
tudine et de stellis et
conculcauit eas et usque
ad principem fortitudi
nis magnificatus est.
Et ab eo abstulit iuge sa
crificium et deicit locum
sanctificationis eius. Ro
bor autem datum est contra
iuge sacrificium propter
peccata et prosternetur
ueritas in terra
et faciet et prosperabitur
De fortitudine
quippe et de stellis de
icit. Cum nonnullos et lu
cae iustitiae resplen
dentes et uirtute operis
robustos frangit. Qui
usque ad principem for
titudinis magnificatur
Quod contra ipsum auctorem
uirtutis extollitur. Iuge
uero sacrificium tollit
quia studium conuersatio
nis aeclesiae in eis quos
caeperit interrumpit.
Robor uero ei cum propter
peccata contra iuge
sacrificium datur. Quod nisi
pereuntium merita ex
igerent eos qui recte re
debantur. Optinere ad
uersarius nequaquam
posset ueritas in terra
prosternitur. Quod fides
tunc rerum caelestium
ad desiderium uitae tem
poralis inclinatur et fa
ciet et prosperabitur
Quod tunc non solum in reprobo
rum mentibus sed etiam

inelectorum corporibus
crudelitate inestimabi
lis sine qualibet obiectio
ne crassatus. hinc rur
sum per daniele dicitur
Consurgat rex inpudens
faciae et intellegens pro
positionis et roborabitur
fortitudo eius sed non in
uisibus suis illius namq:
hominis fortitudo non
in suis uisibus robora
tur. quia satane uir
tute in gloria perditio
nis attollitur. hinc rur
sum ait interficiet robus
tos et populum sanctorum secun
dum uoluntatem suam et di
rigitur dolus in manu ei
us robustos quippe inter
ficit. cum eos qui mente
inuicti sunt corporali
ter uincit uel certe ro
bustos et populum sanctorum
secundum uoluntatem suam
interficit. Cum eos qui ro
busti ac sancti credebant

ad nutum suae uolun
tatis trahit in cuius
manu dolus dirigitur
quia in illo fraus per opus
adiuuatur, Dum enim
fallendo dicitur hoc
mira faciendo asserit,
Nam quid quid mendax
linguae simulat. hoc qua
si uerum esse manus operis
ostendat; hinc rursum
dicit contra principem
principum consurget
et sine manu conteretur;
hinc paulus ait ita ut in
templo dei sedeat osten
dens se tamquam sit deus,
hinc rursum dicit quem dominus
ihesus interficiet spiritu oris
sui, et destruit in lus
tratione aduentus sui;
Quod enim per dicti helem dic
tum est. contra principem
principum consurget;
hoc per paulum dicitur.
ita ut in templo dei sedeat
ostendens se tamquam sit deus;

Et quod per [illegible] dani
helem subiungitur sine
manu contestetur.
Hoc per paulum exprimitur
quem dominus ihesus interfici
et spiritu oris sui sine ma
nu scilicet contestetur.
Quia non angelorum bello
non sanctorum certamine
sed per aduentum iudicis
solo oris spiritu aeterno
morte feriretur. De
huius uehemoht elati
one rursus per pau
lum dicitur. Quia diuer
satur et extollitur su
per omne quod dicitur deus
aut quod colitur. De qua
daniel. cum quartam
bestiam dicens decem
cornibus fultam pro
tinus adiunxit dicens.
Considerabam cornua.
Et ecce cornu aliud par
uulum ortum est. de me
dio eorum et tria de
cornibus primus euul
sa sunt a facie eius et
ecce oculi quasi oculi homi
nis erant in cornu isto
et hos loquens ingentia.
Undecimum quippe huius
bestiae cornu esse describi
tur. Quia regnum ipso
tentia in iniquitate ro
boratur. Omne enim
peccatum undenarium.
Quia dum peruersa agit
praecepti decalogum
transiit. Et quia in ci
licio peccatum plangitur.
Hinc est quod in tabernacu
lo uel a cilicina undeci
fiunt. Hinc per undeci
mum psalmum dicitur gal
uum me fac domine quo de
fecit sanctus. Hinc petrus in
undenario numero re
manere apostulos me
tuens madiam duodecimum
sorte missa requisiuit.
Misieni signare culpam
per undenarium cernere
impleri apostulorum

numerum tam festine
duo denario non curasse
Quia ergo per undenarium
trans gressio exprimitur
huius bestiae
cornu undecimo ipse auc
tor trans gressionis
indicatur quod uidelicet
paruulum oritur Quia
purus homo generatur
sed in aniter crescit quia
usque ad coniunctam si
bi uim angelicae forti
tudinis proficit quod
tria cornua quae ante
faciem sunt euellit
Quia dicioni suae regna
totidem quae sibi uicina
sunt subigit Cuius ocu
li sunt ut oculi hominis
Sed os ingentia loquitur
quia in illo humana qui
dem forma cernitur
sed uerbis suis ultra ho
mines eleuatur quod
ergo per paulum dicitur ex
tollens se supra omne

quod dicitur deus aut quod co
litur hoc danihel pro
pheta testatur dicens os
loquens ingentia quod ue
ro illum uel daniel ingen
tiae loqui uel paulus per
hibet supra cultum deita
tis extolli hoc est quoda
pud beatum iob diuino elo
quio caedro comparatur
More enim caedri quasi
ad alta nititur dum in
omni fastu fallaciae et
uirtutis robore et cul
minis elatione prosperia
tur bene autem stringe
re caudam dicitur Quia
tota eius uirtus in uno
illo damnato homine con
gesta densatur Ut tan
to per illum fortia ac mi
ra faciat quanto illum
collectis suis uiribus in
stigat Sed quia quale
sit iniquorum caput Au
diuimus nunc capiti quam
membra adhereant

agnoscamus sequitur. Ipse
Nervi testiculorum
eius perplexi sunt. tot.
iste uehemoth testes ha
bet. quod iniquitatis suae pre
dicatores possidet. Anei
us. testes non sunt. qui
prauis persuasionibus cor
da hominum uisulenta.
essoris semina funden
do corrumpunt. Apes
te autem dicitur. quod testi
culorum eius nervi per
plexi sunt. Quia. uidelicet
predicatorum illius argu
menta dolosis assertio
nibus innodantur. Ut recta
esse simulent. quo per
uersa persuadent. Ut al
ligationum implicatus quasi
nervorum perplexitas
et simideri possit. solui
non possit. Nervos eius
testiculi perplexos ha
bent. quia. acumina predi
catorum illius sub argu
mentis duplicibus latent

Plerumque autem cum uerbis
corda. inficiunt. in opere
innocentiam ostendunt.
Neque enim ad se bonos per
suasione sua. trahere sunt
sive. et in actionibus peruer
sos exhibere sunt. Sed quia.
testes huius sunt. belue
et perplexis nervis inli
gantur. et rectos se os
tendant. ut lateant. et per
uersa predicant. ut corrum
pant. Ipsum nimirum suum
caput. imitantes. Qui quasi
leo in insidiis. et seuit. per
potentiam. terreni culmi
nis. et blanditur. per spe
ciem sanctitatis. Sed haec bel
ua. utinam tunc solum talia
ages. et tunc quae ad corrum
penda. fidelium uiscera. hos
luxoriae testiculos non
habes. Neque enim ma
lum sola locutione oris in
funditur. Sed peius et a
pluribus operis exemplo
propinnatur. Quam mul

tienim anticristum nonui
desunt. Sed tamen testiculi eius sunt.
Quia corda innocentium
actionis suae exemplo
corrumpunt. Quisquis
namque in superbia exem
plo corrumpunt. Quis
quis namque in super
bia extollitur. Quisquis
auaritiae desideriis
cruciatur. Quisquis lux
oriae uoluptatibus solui
tur. Quisquis iniuste at
que inmoderate irae
flagris ignitur. Quid ali
ud quam anticristi testis
est. Quidum se libenter eius
usibus implicat. exemplo
suo aliis erroris foetus
ministrante praua agit.
Ille praua agentibus ad
heret et non solum non obiat
sed etiam fouet. Quid ergo
aliud quam anticristi
testis est. Qui perdita auctori
tate primis se domino fidei
testimonium praestat. erro

ri. Quos tamen si quis se dar
guat mox se sub quadam
uelamine defensionis
occultant. Quia uidelicet
eorum nerui perplexi
sunt. Et male implicati
correptione solui ne
quaquam possunt. Sequitur

Ps. xxiiii. uelut

Ossa eius fistulae
aeris in corpore
ossa sunt quae conti
nent membra. Habet
ergo carnes haec belua.
habet ossa. Quia et ini
qui sunt. Aliqui tamen
ab aliis in errore reti
nentur. Et nequiores
alii qui in errore et ali
os retinent. Quid itaque
aliud ossa anticristi
quam quoslibet in eius cor
pore ualentiores acci
pimus. In quorum corde
iniquitas dum uehemen
ter induruit per eos tota
eius corporis compago

subsistit. Multinamque
in hoc mundo diuites uiden
tur. quidum rebus opib;
quae subnexi sunt. quasi
ex fortitudine solidant.
Sed largiendo haec ipsa. qui
bus fulti sunt. ad suum ali
os errorem trahunt. Mo
do non nullos ut praui fiant
donis inliciunt. Modo non
nullos ut praui perma
neant. muneribus ad
stringunt. Quid itaque
hii. nisi antichristi ossa.
sunt. quidum masculos
continendo multiplicant
in eius corpore carnes
portant. Hi nonnumquam
decipiendis auditoribus ex
hibent. lingue dulcidinis
Quae spine proferunt. flo
res et apparet quidem
in eis quod oleat. Sed la
tet quod pungat. Amaris
dulcia noxis blanda. per
miscent. et potestate
quidem admirandi uide
ri appetunt. Sed fallendi
arte permisa. conloquia.
quasi humiliter. subster
nuntur. et per sermonem
de se insinuant. quod per ex
ibitionem negant. Unde et
recte ossa. uehemothis
tius. a bestiis fistulae
conparatur. Quia. nimi
rum more metalli in sen
sibus sonum bene loquendi
habent. Sed sensum bene
uiuendi non habent. hoc nam
que. quasi humiliter. lo
quendo assesunt. quod
a late uiuendo contem
nunt. Unde per paulum dici
tur. Si linguis hominum
loquar. et angelorum ca
ritatem autem non habeam. fac
tus sum uelud es sonans
aut cimbalum tinniens
bona. quippe loquens
Sed per amorem eadem bona. non
sequens uelud es aut cim
balum sonitum reddit. quippe
se non sentit. uerba quia.

ipse facit. Sunt uero n̄
nulli in hulus belue cor
pore n̄ honoribus eleuati
non diuisi sed fulti. Non uir
tutū speciae decorati.
Non scientia calliditatis
periti. Sed tamen uide
ri quales n̄ sunt ambiunt
Et idcirco contra bonorū
uitam nequiores fiunt
de quib; et seq̄r. Ep. xx.
Cartilago illius
quasi lammine fer
reae. Cartilago namq;
ossis quidē speciē habet
Sed ossis fortitudinē n̄ ha
bet. Quid est ergo qd̄ car
tilago eius lamminis fer
reis comparatur. Nisi
quod hii qui in illo debilio
res sunt ad perpetran
da mala nequiores exis
tunt. Ferro quippe cete
ra metalla conciduntur
Et cartilago eius ferro
similis dicitur. Quia hii
qui in eius corpore ad os
tensionem uirtu
tum n̄ sufficiunt
contra necem fidelium a
crius accenduntur. Quia
enim cum eo se facere
signa et prodigia non pos
se considerant. Fidelis
se illi per crudelitatē p
bant. Et pro eo quod in
nocentū ... corda cor
rumpere persuadendo
n̄ possunt. Multiplicius
ceteris bonorum corpo
ra extinguere gloriantur.
Bene ergo dicitur cartila
go eius ut lammine fer
reae. Quia in eius cor
pore quo infirmis quis
que crediderit. Hoc est
quod nequius incidit qui
recte non ferro tm̄ mo
do sed lamminis ferre
is comparantur. Quidū
se circumquaque in cru
delitate dilatare ambi
unt. qsi in ferri se lam
minas extendunt.

Libet artiore inqui
sitionis manu haec
eadem verba conditoris
quia inuidentur discussa
distinguere atque ube
riores intellegentiae
fructus instruendis
moribus adportare
Nam quia antiquus hostis
quid per adsumptum homi
nem contra homines agat
Audiuimus superest ut nunc
quid in hominibus etiam per
semedipsum sine homine
moliatur exploremus
Ecce enim dicitur Ep. xxi.
Stringit cocudocinsu
am quasi cedrum prima quip
pe serpentis suggestio
mollis actenera est. Et
facili uirtutis pede con
terenda. Sed in haec in
ualescere neglegenter
amittitur. Eique ad cor
aditus licenter prebetur
Tante se uirtute exagge
rat ut captam mentem
deprimens usque ad intol
lerabile robor exercat.
Cauda mitaque quasi caedrum
stringere dicitur quia
semel recepta in corde
temptatio incunctisque
subsequenter intulerit
Uelut ex iure dominatur
Huius ergo uehemoth capud
herba ÷ cauda caedrus
Quia ex prima quidem sugges
tione blandiens subster
nitur. Sed per usum uehemen
ter inualescens subcres
cente temptationis fine
roboratur. Superbiae
namque est omne quod
in initio suggerit. Sed inde
sequitur quod uinci uix pos
sit. Prius enim quasi consu
lens blanda ad animum
loquitur. Sed cum semel
dentem dilectationis infix
erit uiolenta post consu
etudine bene insolubili
ter innodatur. Unde bene
stringere caudam dicitur

Dente enim uulnerat. cau
da. ligat. quia prima sug
gestione percutit. Sed per cau
dam mentem ne euadere
ualeat. Inualescente fi
ne temptationis adstrin
git. quia enim peccatum
tribus modis ammittit.
Cum uidelicet serpentis
suggestione carnis dilec
tatione Spiritus consensio
ne perpetratur. Uehemoth
iste prius inlicita. sugge
rens linguam texerit.
post addilectationem pertra
hens. dentem figit. Ad ex
tremum uero per consensi
onem possidens caudam
stringit. Hinc est enim quod
nonnulli peccata. longo usu
perpetrata. in semedip
sis ipsi reprehendunt. At
quae haec ex iudicio fugi
unt. seduitare operenec
deceptantes possunt. Quod
enim uehemoth. istius
caput non conterunt.

Plerumque cauda. et nolen
tes ligantur. quia contra
eos caedri more induruit.
Quia blanda. uoluptate ex
ordiu usque ad uiolentiam
retentionis excreuit. Di
catur ergo. stringit cau
dam suam. quasi caedrum ut
tanto quisque debeat. In
itia temptationis fuge
re. quanto finem eius in
tellegit. citius solue non
posse. Sciendum quoque est. quod
plerumque eis quos cepe
rit. Tunc grauiores cul
pas ingerit. Cum presen
tis uitae termino illos
propinquare cognos
cit. et quos consummat
temptationem considerat.
Eo ei si iniquitatum pondera
grauiora. coarcebat.
Uehemoth igitur caudam
suam. quasi caedrum stringit.
Quos per praua. initia. cae
perit. ad finem deterio
res reddit. Ut temptamenta

eius quocitius cessatus a
sunt. ualentius conple
antur. Quie nim suis pe
nis eorum satagit. ae
quare supplicium ine
is ardentius ante mor
tem nititur. omne exage
rare peccatum plerumque
uero uehemoth istelam
cor male subditum possi
det. Sed tamen diuina illum
gratia repellet et ma
nus misericordiae eicit.
Quem ad se captiua uolup
tas introduxit. Cumque
a corde expellitur acri
ores infigere iniqui
tatum stimulos conatur
uteos temptationum fluc
tus mens ab illo inpug
nata sentiat. quos eti
am possessa nesciebat.
quod bene in euangelio ex
primitur. Cum ex his et
de homine inmundus spiritus
domino iuuente narratur.
Nam cum demoniacus pu
er. fuisset oblatus scriptum
est. Comminatus est ihesus
spiritui inmundo dicis. Surde
et mute spiritus ego tibi pre ci
pio exi ab eo et amplius
ne introeas in eum et ex
clamans et multum disces
pens eum exiit ab eo. Ecce
non eum discerpserat cum
tenebat. Exiens decerp
sit. quia nimirum tunc
peius cogitationes men
tis dilaniat. Cum iam e
gressus sui diuina uirtu
te compulsus ad propin
quat. et quem mutus pos
siderat cum clamoribus
deserebat. Quia plerum
que cum possidet mino
ra temptamenta inro
gat. Cum uero de corde
pellitur acriori in
festatione perturbat.
Bene itaque dicitur. Stringit
caudam suam quasi caedrum
Quia et cor possidens se
per inmalitia exposteri

opib; crescit & corde
serens uehementiorib;
cogitationū stimulis percu
tit. Adhuc enim uehe
moth istius misa pietate
conditoris astutiora aug
menta panduntur. Cum
dicitur subditus nesui tes
ticulorū eius plexistis.

XXII. Kap

Nerui testiculorū
eius sunt pestifera
argumenta machinati
onum perspicua quippe
calliditatis suae uires
erigit & fluxa mor
talium corda corrumpit
testi eius sunt sugges
tiones praue quibus cor
ruptione feruescit
Atque inconspectu pra
ua anima in qui operis
prolem gignit. Sed horū
testiculorū nesui perplex
isunt quia suggestionū
illius argumenta inpli
catis inuentionib; alli
gantur. Ut plerosque ita
peccare faciant quate
nus si fortasse pecca
tū fugere appetant hoc
sine alio peccati laqueo
ne euadant solue re nisi
in alia consentiant liga
re quod melius ostendimus
Si qua ex conuersatione ho
minū in ligatione huius ex
empla proferamus
quia uero in tribus scā
aeclesia ordinib; constat
Conlugatorū uidelicet con
tinentiū atque rectorū
Unde & ezechiel
tres uiros liberatos ui
det noe scilicet daniel
& iob. & in euangelio dns
dum alios in agro
alios in lecto atque ee
alias in molestino prohi
bet tres procul dubio
in aeclesia ordines os
dendit liquido satis fa
cimus si singula ex sin
gulis exquiramus.

Ecce enim quidam dum mun
di huius amicitias appe
tit. Cuilibet alteris simi
lem similem sibi uitam ducen
di quod secreta illius om
nis silentio contegat se iu
re iurando constringit.
Sed is cui iuratum est adul
terium perpetrare cog
noscitur. Ita ut etiam ma
ritum adultere occidere
conetur. Is autem qui ius iu
randum prohibuit admen
tem reuertitur et diuer
sis hinc inde cogitationi
bus impugnatur. Atque hoc
silere formidat. Nesi
lendo adulterii simul et
homicidii particeps fiat.
prodere trepidat. Nesce
atu se plus obstringat.
Perplexis ergo testiculorum
ne suis ligatus est. qui in
quamlibet partem decli
nare metuit. ne a transgressionis
contagio non sit. lib.
Alius cu[illegible]ncta quae mun
di sunt deserens ac pes
omnia frangere propri
as uoluntates quaerens
alienos subdere regimi
ni appetit. Sed eum qui sibi
ad dominum praeesse debeat. Minus
cauta inquisitione discer
nit. cui fortasse is qui
sine iudicio elegitur. Cum
praeesse iam caeperit a
gique dicunt prohibet
quae mundi sunt iubet.
Pensans itaque subditus
uel quae cum sit culpa in
obedientiae uel quod con
tagium saecularis uitae
et obedire trepidat et non
obedire formidat. Ne
aut inobaediens dominum in suis
praeceptis deserat. Aut
rursum non obediens dominum in
electo priore contem
nat. Et aut in licitis obtem
perans hoc quod prodesse appe
tit contra dominum exerceat.
Aut rursum non obtempe
rans eum quem suum iudicem

quesierat suo iudicio sup
[illegible]iat. a parte ergo iste per in
[illegible]cretionis suae uitium
perplexis testiculorum nes
uis adstringitur. Qui aut
obtemperans aut certe
non obtemperat. In culpa
transgressionis ligatur.
Studebat proprias uolun
tates frangere et curam
eas etiam contempto pri
ore solidare decreuit.
Mundum funditus relinq:
re. et ad curas mundi
ex aliena uoluntate con
pellitur redire perplexi
itaq; ne suis fit. cum sic nos
argumenta hostis inli
gant. Ut culparum nodi
quo quaeruntur solui
dubius adstringunt.
Alius pensare pondus
honoris ecclesiae negle
gens ad locum regiminis
primus ascendit. Sed quia
omne quod hic eminet plus
meroribus afficit quam
honoribus gaudet. Dum cor
tribulatione premitur
ad memoriam culpa reuo
catur. Dolet quae se ad
laborem cum culpa peruenis
se. et quam sit iniquum
quod admiserit ex ipsa
fructus difficultate
cognoscit. Reum igitur se cum
in pensis premiis agnos
cens uult ad epte subli
mitatis locum deserere
Sed tamen ne grauius delic
tum sit suscepti gregis
custodiam reliquisse
uult suscepti gregis cu
ram gerere sed formi
dat ne deterior culpa
sit regimina pastora
lis gratiae emptam pos
sedere per honoris er
go ambitum ligatum culpa
hinc inde se conspicit esse
quippe sine reatu cri
minis neutrum uidet si
iam susceptus semel grex
relinquitur. Aut rur

rum sacra. actio saecu
laritas. temptatenatus
Undique metuit. et sus
pectus latus omne pertimes
cit. Nec astans in empto
regimine non digne lugeat.
quod non etiam deserens emen
dat. Aut certe regimen
deserens dum aliud fle
re nititur. Rursus ali
ud. de ipsa. gregis desti
tutione committat.
Quia ergo uehemoth is
te ita inexplicabilis no
dis ligat. Ut plerumque
mens in dubio adducta.
Unde se a culpa soluere
nititur. Inde in culpa
artius adstringatur
recte dicitur. Nervi testi
culorum eius perplexi sunt.
Argumenta. namque
machinationum illius quasi
quo laxantur. Ut se lin
quat eo magis implican
tur ut teneantur. Est tamen
quod ad instruendos

eius uersutias utilitas
fiat. Ut cum mens in tam
minora. et maxima pec
ta. constringitur. Si
omnino nullus sine pec
cato euadendi aditus
patet. Minora semper
eligantur. Quod et qui mu
rorum undique ambitu
se fugiat. clauditur. ibi
se in fuga. precipitat. ubi
breuiorem murus inueni
tur. et paulus cum quos
dam in ecclesia. incon
tinentes aspices. et con
cessit minima. ut ma
iora. declaratur dicens
Propter fornicationem
autem unusquisque suam ux
orem habeat. et quia tamen
solum coniuges in ammix
tione sine culpa sunt.
Cum non explenda. libi
dine sed prosuscipienda.
prole miscentur. Ut
hoc etiam quod concesse
rat sine culpa. quam

uis minora. nec esse mon
stra sed ilico adiunxit.
Hoc autem dico secundum indul
gentiam non secundum im
perium. Non enim est si
ne uitio quod ignoscitur. et
non precipitur. Peccatum pro pec
cato uidit. quod posse in
dulgeri preuidit. Sed cum in
tubis constringimur uti
lites minimis subdimur.
Ne in magnis sine uenia pec
cemur. Ita plerumque ner
uorum uehemoht istius
perplexitas soluitur.
Dum aduirtutes maximas
per commissa minora tran
situr. sequitur. Prouerbiorum. XXIII.
Ossa eius sicut fis
tula aeris quia pos
sa uehemoht istius nisi
consilia designantur. Nam
sicut in ossibus positio
corporis robor quae sub
sistit. Ita in fraudulen
tis consiliis tota se eius
malitia erigit. Neque enim
uim quempiam premit sed
calliditate pestifere
persuasionis interficit.
Et rursum sicut ossa quia ac
insigunt medullas con
fortant. Ita eius consilia per spi
ritalis nature potentiam
infusa ingenii subtilitas
roborat. Hoc uero tes
ticuli eius a ossibus id est
suggestiones a consili
is distant. Quod per illas a
perte noxia inserit.
Per haec autem quasi ex bono
consulens ad culpam
trahit. per illos pugnan
do superat. per haec ue
lut consulendo supplan
tat. Unde et bene eius
ossa id est haec eadem con
silia aeris fistulis con
parantur. Aeris quippe
fistule sonaris ap
tari cantibus solent. Quo
ammote auribus dum
blandum carnem subtili
lites concinnuunt.

interiore mentis di-
lectationis trahunt;
Et dum dulce est quod
auribus sonant uirilita-
tem cordis in uoluptatis
fluxu deuilitant,
Cum quae auditus ced
dilectationem trahit
sensus abstatu suae for-
titudinis enerbatur ita.
quoque astuta eius con-
silia. dum quasi blanda per
uisione consulunt. cor-
a forti intentione peruer-
tunt. Et dum dulcia. re-
sonant. ad noxia incli-
nant. quasi ergo aeris sunt
fistule quae dum libenter
audiuntur ab interna
intentione animum in ex-
teriori suitae dilectio-
ne deiciunt. Hoc enim
uehemoth istae magno
pere ad exsequendum
deceptionem satagit. ut
dum peruersitatis suae
consilium quasi utile osten-

dit. suauiter. ualeat. sonare
quod dicit. quatenus et os-
tensa. utilitate mentem
mulceat. et absconsa. in
iquitate corrumpat. quae
apertius incunctis os-
tendimus. Si pauca. bre-
uiter. consiliorum eius
argumenta. pandamus
Ecce enim quidam. rebus con-
tentus propriis decreuit.
Nullis mundi huius occu-
pationibus inplicari ual-
de formidans quia etiam
suae commoda. perdere
et ualde dispiciens cum
peccatis lucra comula-
re. Adhuc hostis calli-
dus ueniens ut intenti-
onem bone deuotionis
subruat. quasi utilitatis
consilium subministrat.
dicens. Ea quidem quisuam
in prae sentis sufficiunt
Sed his deficientibus quid
acturis es. Si etiam post
haec nulla. prouident.

Adsunt. Et quae quomodo ad
presens inpendenda sunt
filiis. Sed tamen parandas
sunt quomodo quae seruientur
deesse potest
et amicitius quid est si
sollicitudo prouida cessat
parare quod deest. Annum in terrena
potest actio pagi et tamen
in actione culpa declinari
quatenus et exteriora stipendia prebeat
et tamen interna
rectitudinem non inflectat.
Haec interim blandiens
insinuat et se
ossum iam in negotio terreno
quod prouidet peccati laqueos occultat.
Ossa itaque eius sic fistula
aeris sunt. Quia perniciosa
eius consilia
adiutori suo consulentis
uocis suauitate blandiuntur.
Alius quoque non
solum decreuit commoda
terrena non quaerere
re, sed etiam cunctisque
possit renuntiare ut
in discipulatu caelestis
magisterii tacitose
liberius exerceat
quanto et expeditior
redditur ea quae possidentem premere poterant
deserens calcat.
Huius cor hostis insidians
occulta suggestione
alloquitur dicens
Unde autem temeritatis
tante surrexit audacia
ut credere audeas
quod omnia relinquendo
subsistat. Alites te
creator condidit. Atque
alites tu te disponis
ualentiorem te robustiorem
quae faceres si se
quite sua uestigia cum
inopiae necessitate uoluisses.
An non plerique
et terrena patrimonia
nequaquam

desesunt. Et tamen ex his
per misericordiae opera
supernae sortis
bona aeterna mer-
cantur. haec blandiens
suggerit. seorsum vero
in eisdem rebus quas re-
tineri ammonet ante
retinentis oculos dilec-
tationis pestiferas de-
cipiens apponit. Qua-
tenus se ductum cor ad
blanda exteriora per-
trahat. Et intima per-
fectionis vota pervers-
tat. Ossa. Itaque eius
sicut fistulae aerissent.
Quia dolosa eius consi-
lia dum blandum de ex-
teriorib; sonum reddunt
per nicioso dispendium de in-
teriorib; ingerunt.
Aliis relictis omnibus
quo exterius posside-
rat. Ut ordinem sublimi-
oris discipulatus ad pre-
hendat. etiam intimas
frangere voluntates ra-
pit. Ut rectioribus se adul-
terius voluntatibus sub-
dens non solum pravis desi-
deriis sed ad perfectionis
cumulum etiam in bonis vo-
tis sibimet ipsi renun-
tiet. Et cuncta quae sibi
agenda sunt. ex alieno
arbitrio obsequi. Hunc
hostis callidus tanto
mollius alloquitur. Quan-
to ab excellentiore lo-
co delecere ardentius
conatur. Mox quae vi-
rulenta suggestione
blandiens dicit. O quan-
ta per te mecum ipsum agere
miranda poteris. Sine
quaquam te iudicio alte-
rius subdis. Cur perfec-
tum tuum sub studio meli-
orationis in minuis. Cur
intentionis tuae bonum
dum ultra necesse est
extendere nitens
frangis. Que enim

dum uoluntate propria
usus es perversa. Perpe
trasti. Quiergo tibi ple
ne ad bene uiuendum
sufficis alienum super
te iudicium. Cur re
quisis haec blandiens
intimat. Seorsum uero
in uoluntatibus eius pro
prius exercende sup
biae causas parat.
Et dum laudat corde intes
tina rectitudine inues
tigat. Callide ubi subsu
at in prauitate ossa.
Itaque eius sicut fistu
le aerissunt. Quod clan
destina eius consilia. Un
de quas blanda animum
dilectant. Inde pernicio
sa. a recta intentione
dissipant. Alius frac
tis plene uoluntatibus
suis. Multa iam uetusti
hominis uitia. Et in motati
one uitae. Et lamentati
one paenitentiae excox

it. Et tanto malore ze
lo contra aliena pec
cata accenditur. Quan
to sibimet ipsi funditus
mortuum in iniquitatibus
propriis non tenetur. Hunc
hostis callidus quia ze
lo iustitiae etiam cete
ris prodesse cognoscit.
quomodo prospere consulen
tibus uerbis appetit.
dicens. Quid te ad alie
na curanda dilatas
Utinam tua considera
re conualescas. An non
perpendis quia cum ad a
liena extenderis erga
curanda quae tua sunt
minor inueneris. Et quid
prodest alieni uul ne
ris cruorem tergere
Et putridinem propriis
neglegendo dilatare
Haec dum quasi consulens
dicit zelum caritatis adi
mit. Et omne bonum quod
prodire ex caritate

poterat gladio sub in
troducti corporis ex
tinguit. Si enim proxi
mos diligere sicut nos
medipsos precipimur.
Dignum ut sic eorum ze
lo contra vitia secuti
nostro flagremus qui igi
tur dum suaviter consu
lit mentem ab intentia
propria alienam red
didit. Recte dicitur ossa
eius sicut fistule aeris
Quando enim per fraudu
lenta consilia audi
entis animo blandum
sonat quasi cum fistu
le aeris cantat. Ut
unde mulcet in deci
piat. Sed ut hemoth
iste valde mollius cer
tamen movit. Quando
se in insidiis sub pretex
tu infirmitatis exer
cet. Tunc autem duriores
temptationis excitat.
Quando ante temptati

oculos iniquitatis laque
os sub specie virtutis oc
cultat. Unde hic recte sub
iungitur. Ipse. xxiiii.
Cartilago eius quasi
lamina ferrea
Quid enim per cartilaginem
nisi simulatio ei accipi
tur. Cartilago namque
ossis ostendit speciem
sed ossis non habet firmi
tatem. Hec sunt nonnulla
vitia quae ostendunt
in se rectitudinis speci
em. Sed qui ex pravitatis
prodeunt infirmitate
Hostis enim nostri malitia
tanta arte se palliat.
Ut plerumque ante de
cepte mentis oculos
culpa virtutes fingat.
Ut inde quisque quasi ex
pectet premia. Unde ae
terna dignus est in ve
nire tormenta. Ple
rumque enim in ulcis
cendis vitiis crudeli

tas agitur. Et iustitia.
putatur. atque inmode
rata. ira iusti. zelime
ritum creditur. Et cum
aliis tortis moribus
peccantes. dirigi caute
debeant. uiolenta. inflex
ione frangunt. ple
rumque dissoluta. re
missio quasi mansuetudo
ac pietas habetur. Et dum
plusquam. decet delin
quentibus temporaliter
parcitur. ad aeterna
supplicia. crudeliter
reseruantur. Nonnum
quam effusio misericor
dia. creditur. Et dum
male seruare culpa.
sit peius spargi quod
acceptum. non timetur.
Nonnumquam. tenacia. par
citas putatur. Et cum
graue sit uitium non tribu
ere uirtus creditur.
accepta retinere. Se
pe malorum pertinacia.

constantia dicitur.
Et dum mens apparuita
te sua. flecti non patitur.
quasi exrecti defensione
gloriatur. Sepe incon
stantia. quasi tractabili
tas habetur. Et quoquis
que fidem integram nul
li seruat. eo. se amicum
omnibus estimat. Aliquan
do timor. inconpetens
humilitas creditur.
Et cum temporali for
midine pressus quisque
a defensione ueritatis
tacet. Arbitratur quod
iuxta dei ordinem humilem
se potioribus exibet. Ali
quando uoce superbiae.
uesi libertas extimatur.
Et cum perlationem uerita
te contra. dicitur loquendi
procacitas ueritatis de
fensio putatur. plerum
que pigritia. quasi conti
nentia. quia etiam attenditur.
Et cum grauis

culpe sit secta. studio
se non agere magne vir
tutis meritum creditur.
Apparua. tamen actione
cessare plerumque in
quietudo spiritus vigilans
sollicitudo nominatur.
Cum quietem quisque non
tollerat. agendo quam ap
petit. virtutis debitae
in pleri se exercitium
putat. Sepe ad ea. quae
agenda sunt. incauta
precipitatio laudandi stu
dii fervor creditur.
Cum desideratum bonum
intempestiva. actione
corrumpitur. Eo agi
melius quo celerius es
timatur. Sepe ad cele
brandi boni tarditas
consilium putatur.
Cum expectatur. ut ex
tractatione proficiat. hoc
insidians mora. sup
plantat. Igitur. cum cul
pa. velut virtus aspi
citur necessario pen
sandum est. Quia tanto
tardius mens vitium su
um deserit. Quanto hoc
quod perpetrat. non erubescit.
Tanto tardius mens vitium
deserit. Quanto per virtu
tis speciem decepta. premi
orum etiam. de eo. retribu
tionem quesit. facile autem
culpa. corregitur. Quo
ergo erubescitur. quod esse
culpas sentitur. Quia ita
que error. cum virtus
creditur. difficilius e
mendatur. Recte dicitur
cartilago eius quasi lam
mine ferreae vehemoth
enim iste quo sub pretex
tu boni calliditatem suam.
fraudulentius exhibet
eo in culpa. mentem dupli
us tenet. hinc est quod non
numquam hii qui quasi vi
am sanctitatis appetunt.
in errorem. lapsi tardi
us emendantur.

Rectum quippe estimant
esse quod agunt. Et si
cut excolende uirtuti
sicutio perseuerantiam
iungunt. Rectum esti
mant esse quod agunt.
Et idcirco suo iudicio enix
ius seruiunt. Haec un
de bene hieremias cum
dicere. Candidiores na
zarei eius niue. Nitidi
ores lacte. Subigundio
res ebore antiquo sa
phiro. Pulchriores de
nigrata est super carbo
nes facies eorum. Et
non sunt cogniti in plate
is ilico adiunxit. Adhe
sit cutis eorum ossibus
aruit. Et facta est quasi
lignum. Quid enim naza
renorum nomine ni
si abstinentium et conti
nentium uita signatur.
Quae niue et lacte nitidi
or. dicitur. Nix enim exa
qua congelascit. quo

de sup uenit. Lac autem
ex carne exprimitur
quae in feriorioribus
nutritur. Quid ergo per
niuem nisi candor uitae
caelestis. Quid per lac ni
si temporalis dispensa
tionis administratio
demonstratur. Et quia
plerumque continen
tes uiri in aecleria tam
misa opera faciunt.
Ut ab eis multi qui cae
lestem uitam tenue
runt. Multi qui terrene
na bene dispensauerunt
superari uideantur.
Et candidiores niue et ni
tidiores lacte refe
runtur. Quietiam qui
perferuorem spiritus anti
quorum ac fortium patrum
nunquam uincere
uitam uideantur. Rec
te adiungitur subicun
diores ebore antiquo
Dum enim suboris nomen

Inpsumitur scilicet de side
rii flamma signatur.
Ebor uero esse os mag
norum animalium non ig
noramus. Ebore itaque
antiquo subicundiores
sunt. Quia sepe ante hu
manos oculos non nullis
precedentibus patribus stu
dii fortiores existunt.
De quibus ut totum simul
ostendatur adiungitur
saphiro pulchriores.
Lethesi quippe coloris
est saphirus. Quia
precedentes multos adque
ad superna tendentes per
caelestem conuersatio
nem uidentur uincere.
Nassantur saphiro
pulchriores extitisse.
Sed plerumque dum uir
tutum copia etiam plus
quam expedit prosperatur. In quadam
sui fiducia mens addu
citur. Quia decepta prae
sumptione propria. se
pente peccato subripi
ente fuscatur. Unde
recte sub iungitur de
nigrata est super carbo
nes facies eorum. Nigri
enim post candorem fiunt.
Quia amisa diuinitatis cum
de se presumunt. In ea e
tiam quo non intelligunt
peccata dilabantur.
Quia post amoris ignem
ad frigus torporis ue
niunt. Extinctis carbo
nibus ex comparatione
preferuntur. Nonnum
quam et dum timorem dei per sui
fiduciam deserunt. Eti
am frigidis mentibus fri
gidiores fiunt. De qui
bus recte sub iungitur
Non sunt cogniti in platea
is platea quippe ser
monis grece ratione
prolatitudine dicitur.
Quid uero est humane
menti angustius quam

uoluntates proprias
frangere. De qua frac
tione uesitas dicit. Intra
te pangustam. Postam.
Quid autem latius quam nul
lis propriis uoluntati
bus reluctare. Et quaq;
uersum in pulsis arbitrii
dixerit se sine tractatione
diffundere. Qui
ergo per fiduciam sanctitatis
post posito meliorum iu
dicio se sequuntur. Quasi
per plateas pergunt. Sed non
sunt cogniti in plateis.
Quia de uita sua aliud os
tendere sunt. Quando
frangendo uoluntates
proprias in angusto se cal
le retinebant. Et bene
additur. Adhesit cutis
eorum ossibus. Quid in osse
nisi duritia fortitudi
nis. Quid in cute nisi mol
lities exprimitur infir
mitatis. Cutis eorum ad
herere ossibus dicitur.

Quia ab his praua sen
tientibus infirmitas uitii
duritia putatur. Infir
ma enim sunt quae faciunt.
Sed elationis fiducia de
cepti fortibus ea suspi
cionibus iungunt. Et quod
de se magna sentiunt.
eo de sua nequitia emen
dari contempnunt. Un
de et recte iungitur. A
ruit. Et facta est quasi lig
num. Culpa quippe eorum
tanto insensibilior red
ditur. Quanto apud eos
etiam laudabilis habe
tur. Quam recte arida
asserit. Quia nulla sui
cognitione uiri desciit.
Quod apud hieremiam per in
firmitatem cutis. Hoc apud
beatum Iob per fragilitatem
dicitur. Cartilaginis. Et quod illic os
sa per duritiam. Hoc hic
lammine ferreae esse
memorantur. Sed behe
moth iste qui per membra.

sua. extremo tempo
re contra. electos dei
tanta. se arte. in qui
tatis exercet. Quia eti
am per semet ipsum adde
cipiendas mentes in
tanta insidiarum tergi
versatione se exhi
bet. Cuius nature cu
lus sit conditionis au
diamus. Neque enim tam
misera. et maligna. ope
ratione posset. Sine
ex magna. conditione
subsistere. Unde et
mox misera. pietate
dominus ac sicaus as tantae
astutiae tanteque for
titudinis reddere ad
iunxit. dicens; Ier. xxvi.
Ipse est. principi
um viarum dei. velud
si aperte dicere
Idcirco ad tam mul
ta. fortiter. sufficit.
Quia. in natura. rerum
hinc creando per substan
tiam. conditor primum fe
cit. Quidenim vias dei ni
si eius actiones accipi
mus. de quibus per prophe
tam dicit. Non enim sunt vi
ae meae sicut viae vestrae
Et principium viarum dei. ac
hemoth dicitur. Quia. nimi
rum cum cuncta. creans
agere. Hunc primum con
quem reliquis angelis
eminentiorem fecit.
Huius primatus eminen
tiam. conspicit. prophae
ta. cum dicit. Caedri al
tiores non fuerunt. il
lo in paradiso dei. Abi
etes non adequaverunt.
summitates eius; plata
ni non fuerunt. aequae
frondibus illius. Om
ne lignum paradisi dei
non est. adsimulatum
illi et pulchritudini eius;
Quomodo speciosum fecit eum
in multis. condensis
quae frondibus.

Quinamque accipi in cae
dris abietibus et plata
nis possunt. Nisi illa uir
tutum caelestium pro cae
celsitudinis agmina. in
aeterna. letitia. uiri
ditate plantata. quae
quamuis excelsa sint
condita. huic tamen nec pla
ta sunt nec aequata.
Qui speciosus factus in
multis condensisque
frondibus dicitur. quia pla
tum caeteris legionibus
tanta illum species pul
chriorem reddidit. quan
ta et supposita angelo
rum multitudo decorauit
Ista arbor in paradiso
dei tot quasi condensas fron
des habuit. quot subse
positas supernorum spirituum
legionis attendit. qui
id [illegible] circo peccans
si [illegible] ne uenia dam
natus. quia magnus
sine comparatione fu

erat creatus. Hinc ei
pressum per eundem prophae
tam dicitur. Tu signaculum
dei similitudinis plenus
sapientia. et perfectus
decore in diliciis paradi
si dei fuisti. Multa enim
de eius magnitudine lo
cutus est, primo uerbo
cuncta complexus. quid
namque bonum habuit.
Signaculum dei similitudi
nis fuit. De sigillo quip
pe anulitalis similitu
do imaginaliter exprimi
tur. qualis in sigillo eo
dem essentialiter habetur.
Et licet homo ad similitu
dinem dei creatus sit.
Angelo tamen quasi malus
aliquid tribuens non eum
ad similitudinem dei conditum
Sed ipsum signaculum dei si
militudinis dicit. Ut quo
subtiliorem in natura
eo in illum similitudo dei
plenius credatur. expressa

Hinc est quod primatus eius
potentiam adhuc insinu
ans idem propheta sub
iungit. Omnis lapis pre
tiosus operimentum tuum
Sardius et topatius et las
pis. Crissolitus et onix
et bisillus saphirus car
bunculus et smaragdus
Nouem dixit genera lapi
dum quia nimirum nouem
sunt ordines angelorum
Nam cum per sacra eloqui
a angeli archangeli
throni dominationes uir
tutes principatus po
testates chaerubin at
que saerabhin. Apta
narratione memoran
tur. superiorum ciuium
quante sint distinctio
nes ostenditur. Quibus
tamen behemoth iste oper
tus fuisse describitur
Quia eos qui uestem ad
ornamenta suum habuit
Quorum dum claritatem

transcendere et ex eo
rum comparatione cla
rior fuit. De cuius illic
adhuc descriptione sub
iungit. Aurum opus deco
ris tui et foramina tua
Indiae quaconditus es
preparata sunt. Aurum
opus decoris ei extitit
quia sapientiae clari
tate canduit. quam bene
creatus accipit. Fora
mina uero idcirco in la
pidibus fiunt. ut uincula
ti auro in ornamenti
compositione iungantur
Et nequaquam sedissi
pant. quos interfusum
aurum repletis fora
minibus ligat. Huius er
go lapidis Indiae condi
cionis suae foramina
preparata sunt. Quia ui
delicet capax
caritatis est.
conditus quasi repleri
uoluisset stantibus

angelis tamquam posi
tis in regis ornamento
lapidib; potuisset inhe
rere. Si enim caritatis
auro sese pene
trabilem prebuisset scis
angelis sociatus in orna
mento ut diximus re
gio lapis fixus manere
habuit ergo lapis iste
foramina. Sed per super
biae vitium caritatis
auro non sunt repleta.
Nam qui idcirco ligantur
auro ne cadant idcir
co iste cecidit. Quia etiam
perforatus manu
artificis amoris vincu
lis ligari contempsit.
Nunc autem ceteri lapides
qui huic similiter fue
rant perforati pene
trantis se invicem caritate
ligati sunt. Atque
hoc in numero isto ca
dente me fuerunt
ut nequaquam iam de
ornamento regio ca
dendo soluantur. Huius
principatus celsitudi
nem adhuc idem profe
ta intuens adiungit.
Tu cherubin extentus
et protegens in monte
sancto dei in medio lapidum
ignitorum perfectus am
bulasti. Cherubin
quippe plenitudo sci
entiae interpretatur.
Et idcirco istae cherub
dicuntur quia transcendis
se cunctos scientia non
dubitatur. Qui in medio
ignitorum lapidum per
fectus ambulauit. Quia
inter angelorum corda
caritatis igne succen
sa clarus gloria con
ditionis extitit. Quem
bene extentum ac pro
tegentem dicit. Omne
quod extenti protegimus
obumbramus et quia
comparatione claritatis

suae obumbrasse ce
terorum claritatem cre
ditur ipse extentis et
protegens fuisse per
hibetur. Reliquos enim
quasi obumbrando operu
it. Quia eorum magnitu
dinem excellentia ma
iore transcendit.
Quid ergo illic speciosus
in multis frondibus quid
illic signaculum simili
tudinis. Quid illic chae
rub. Quid illic protegens
dicitur. Hoc hic uoce domini
ca. Behemoth istae uia
rum dei principium uocatur.
De quo idcirco tam mira
in quibus fuit. Et quae
amisit insinuat. Utter
sit homini ostendat.
Quod ipse si superbiat de
elationis suae culpa
passurus sit. Si feri
endo illi parcere molu
it. Quem creando in glo
ria tante claritatis
eleuauit. Considera
re ergo homo qui delatus
in terra mereatur. Si
et prelatus angelis ange
lus in caelo prosterni
tur. Unde et bene per
phetam dicitur. In aebri
atus est in caelo gladi
us meus. Acsi aperte
dicere et qualis aferiam
superbos terre perpen
dite. Suppos etiam quos
in caelo iuxta me con
didi per elationis uitio per
cutere non pepercit. Tot
itaque antiqui hostis
uirtutibus auditis tan
ta conditionis eius mag
nitudini cognita. Quis non
in mensa formidine
corruat. Quis non de
speratione percussione
succumbat. Sed quia e
lationem nostram osten
sa hostis potentia re
primit. Etiam infir
mitatem nostram dominus

pate facta gratiae suae
dispensationis fouet.
Unde cum eum principium
dicere viarum suarum ilico ad
iunxit. Ps. xxvi.
Qui fecit eum amplifi
cauit gladium eius
gladius quippe be
hemoth istius ipsa
nocenti malitia est. Sed
ab eo a quo bonus pro na
tura factus est. ei
gladium amblicabit quia
eius malitia diuina
dispensatione restrin
gitur. Ne ferire tan
tum mentes hominum
quantum appetit permit
tatur. Quod ergo hostis
nostri et multum potest et
minus percutit eius
gladium pietas condito
ris adstringit. Ut re
plicatus intra eius con
scientiam lateat et ul
tra quam desuper iu
ste disponitur se se

in mortes hominum eius
malitia non extendat.
Quid igitur ad multa for
titer praeualet. Hoc de
principio magne con
ditionis potest. Quod
uero a quibusdam uin
citur eius nimirum
gladius ab auctore
replicatur. Istae namque
uehemot quia prin
cipium uiarum dei est.
Cum contra sanctum uirum
licentiam temptationis
accipit gentes mouit
greges abstulit ignem
de caelo deposuit per
turbato aere uentos
excitauit. Domum con
cutiens subruit con
uiuantes filios extinx
it uxoris mentem in do
lo praua suasionis
exercuit. Mariti car
nem inflictis uulneribus
confodit. Sed eius gladi
us a conditore replicatur.

Cum dicitur. animam illi
us serua. qui replicato
gladio quante infirmita
tis sit. euangelio attes
tante discribitur. Quia
nec manere in ob ses
so homine potuit. nec
rursus inuadere bru
ta. animalia. nisi usus pre
sumpsit. dicens Si eicis
nos mittenos in gregem
porcorum. Malitiae
quippe. eius gladius
quam sit. replicatus
ostenditur. Cui si po
testas summa. licenti
am non habet crassari
nec in porcos ualet. Quan
do ergo istae sua. spon
te nocere factis addi
imaginem hominibus au
deat. De quo nimirum con
stat. quod nisi usus constrin
gere nec porcos presu
mat. Notandum quoque est.
quod dum uiarum dei prin
cipium uehemoth dicitur.

Uesanum dogma. assi aper
ta. ratione dissipatur.
Factura. quippe dei filium
fatetur. Ecce uehe
moth in factura. rerum
primus creatus osten
ditur. Super est. ergo ut
assuus aut non factum
filium predicet. aut eum pro
uehemoth conditum stul
tus putet. Quia uero
omne quod adplicatur in
semedipso reducitur.
Recte adplicatus uehe
moth gladius dicitur. in se
medipsum. namque se ei
malitia. decoquit.
Cum aduotum suum sese
contra. electorum uni
tam. prohibita. non exercet.
Multos autem exigentibus
meritis fecisse permit
titur. Ut cum dominum de seruum
damnato hosti famu
lentur. Abelectis uero
eo. ualentius uincitur.
Quo soli auctori omnium

Per hoc quod uiarum dei principium
humilius substernun
tur. Quia igitur per hoc
quod permittente domino ual
de intollerabilis de
monstratus a parte
cognoscimus ~~Cum quan~~
~~to hoste cognosci~~
~~mus~~ Cum quanto
hoste pugnemus Sup
est ut unusquisque
nostrum tanto se pleni
us auctori subiciat
Quanto contra se ue
rius uiolentas aduer
sarii uires pensat.
Quidnamque nos nisi
puluis sumus Quid
uero ille nisi unus at
que excelestibus spi ri
tibus Et quod adhuc
maius est summus
Quid uero de propria
uirtute au deat quan
do contra angelo
rum principem puluis
pugnat Sed quia su
per nostrum spiritum con

ditor terrenum cor
pus adsumpsit Rec
te iam superbientem ange
lum humilis puluis uin
cit Inherendo quippe
uere fortitudini ui
res accipit Quas trans
figura spiritus cum se
medipsum sequitur
amisit Et dignum est
ut uincatur puluere
qui fortem se credidit
de sexto creatore
ut separatus inueni
at quia defecit ela
tus Ualde autem seui
ens anhelat Quod cum
ipsum ima crucient
homo ad summa con
scendat Quod in illa
celsitudine subuecta
caro permanet Aqua
tantum ipse spiritus sine
fine plectus iacet
Sed colla mentium mu
tauit ordo meritorum
Sic sic superbia meruit

deici. Sic humilitas ex
altari quatenus et
caelestis spiritus erigen
do se tartarum tol
lere et terra humi
lis sine termino sup
caelos regnet.

EXPLICIT LIBER
XXXIII
INCIPIT LIBER
MORALIUM DE LA
BEATI IEREMIE
PRIMUS PER
LAMAS ET
LIBER
LEGE FELICIUS

Antiqui
hostis qui
sub uehe
moth nomine domi
nica uoce describitur
Superbi quique
tanto familiarius
seruiunt quanto
hulus uitae successi
bus apud semedip
sos altius intumes
cunt. Hi namque cum
gloria augetur altia.
Cum electione uero
additur cura huc il
luc quae animus ten
ditur. Et desideria
cum rebus cres
cunt. Cumque cogita
tiones quasi agri fae
num pro ferunt. Et
de cogi tationibus
uelud desiderato pa
bulo uehemoth istius
fame pascunt. Unde

Spectet nunc dominus ps. xl.
Huic montes her
bas ferunt in scrip
tura sacra cum nu
mero singulari mons
ponitur. Aliquando in
carnatus dominus. Aliquando
sancta aeclesia. Aliquando
testamentum dei. Aliquando
apostata angelus.
Aliquando quilibet heretic
us designatur. Cum
vero montes plurali
numero nominantur.
Aliquando celsitudo a
postolorum atque prophe
tarum. Aliquando vero spe
culatorum potestatum
tumor exprimitur.
Mons namque dominus sig
nificat sicut scriptum est.
Et erit in novissimis di
ebus preparatus mons
domus domini in vertice
montium. Mons quippe
in vertice montium in
carnatus dominus transcen
dens celsitudinem pro
phetarum. Rursum per
montem sancta designatur
aeclesia sicut scriptum est.
Qui confidunt in domino si
cut mons sion. Sion
namque speculatio dicitur
per quam scilicet spe
culationem contemplans
plane dominum aeclesia si
gnificatur. Rursum per
montem testamentum
dei exprimitur sicut
ambacuc ait. Deus aliba
no veniet et sanctus de
monte umbroso et con
dens. Qui enim ventu
rum se per testamenti
sui paginas spondit.
Qui inde venit unde ve
lud sub promissione se te
nuit. Quod videlicet tes
tamentum mons bene umbro
sus et condensus dicitur.
Quia spiritus alligoriarum
obscuritatibus occupatur.
Rursum per montem angelus

apostata designatur.
Sicut sub balaam lonis re
gis specie. De antiquo
hoste predicationibus dicitur
Super montem caligosum le
uate signum predicatores
quippe sancti super caligo
sum montem signum ele
uant. quando contra
satane superbiam qui
sepe sub nebula si
mulationis abscondi
tur uirtutem crucis ex
altant. Rursum per
montem hereticus
quilibet exprimitur.
Sicut ex uoce ecclesiae
psalmista ait. In domino
confido quomodo dici
tis anime meae trans
migra. In montem sicut
passer. Cum enim fi
deli animae unitate
derelicta. Intumenti
doctrina. confitere
heretici predicatoris
dicitur. De sexto domino

quasi in montem trans
migrare suadetur.
Rursum per montes apos
tolorum atque prophe
tarum celsitudo signat
sicut scriptum est.
Iustitia tua sicut mon
tes dei. Et uoce pau
li dicitur. ut nos efficere
mur iustitia dei in ip
so uel sicut Iesum uo
ce sperantis ecclesi
ae psalmista ait.
Leuaui oculos meos ad
montes unde uenit
auxilium mihi. Rursum
per montes saeculariu
potestatum tumor ex
primitur. De quibus
psalmista ait. Mon
tes sicut caera flux
erunt a facie dei.
Quia multi quippius
alta sigiditate tumu
erunt. dum in carne
apparente magnos
per paenitentiam timo

re liquae facti. t. sicut
profeta. Iterum dicit.
Ascendunt montes et
discendunt campi, ple
rique enim persecuto
res domini superbi con
traeum veniunt. Sed
ab eo humilis reves
tentur. Qui montes as
cendunt. pro morem
potentiae. Sed campi
discendunt. planiui
delice facti per cog
nitionem culpae. Sed
quia nonnulli in elati
onis suae altitudine
remanent. et ad diui
na obsequia flecti hu
militer dedignantur.
Proeo quod iuxta deside
rium antiqui hostis pra
ua cogitare ac perpe
trare non desinunt.
Recte hoc loco de vehe
moth dicitur. Huic montes
herbas ferunt. Ela
ti namque seculi huius
vehemoth herbas ferunt.
Quia ex eo illum reficiunt
quod nequiter operantur.
Huic vehemoth herbas
ferunt. Quia suas illi
offerunt fluxas et
lubricas voluptates.
Erunt enim ait apostolus
homines se ipsos aman
tes quorum descripti
onem complexus dicens
Voluptatum amatores ma
gis quam dei. Quae est ergo
herba montium nisi vo
luptas fluxa. quo ex
corde signitur
superborum
Qui nisi dominum sup biendo
con tempnerent.
Nequaquam tot lubri
ca lasciuiendo penetra
rent. Quibus nimirum
herbis vehemoth iste
pascitur. Quia in eis pae
nam aeternae mortis esu
riens eorum perditis mo
ribus satiatur. Superbi

enim huius saeculi et si
quando superne dis
pensationis ordine
prepediti ab expletione
pravorum operum ces
sant. Prava tamen in
cogitatione multipli
cant. Modo ut se poten
tiores ceteris rebus
et honoribus ostendant.
Modo ut eadem suam poten
tiam in studio alienele
sionis exerceant. Mo
do ut lubricis motibus
ducti per facta se levia
[illegible] voluptates que
dissoluant.
Quidum rebus divini
tus acceptis ne
quaquam recta sed
prava semper agere
cogitant. Quia igitur
vehemoth iste in su
perborum mentibus
sua semper perde
sideria recognoscit.
Qui herbas in montib:

invenit quibus refec
tum suae malitiae ven
trem tendit. bene autem
subditur. Ps. iii.
Omnes bestiae agri
ludent ibi. Quid per
bestias nisi in mundi
spiritus. Quid per agrum nisi
presens saeculum designatur.
Unde de ipso
malignorum spiritum
principe contra ef
fraim dicitur: bestia agri
scinde eos vel sicut
esalas ait. Multa bes
tia non transivit per
eam. Quia autem agri
nomine mundus acci
pitur. Dominicus per
evangelium sermones
tatur. Qui ait ager
autem est mundus. Agri
enim bestiae in herbis
montium ludunt. Quia
prolecta de superio
ribus in hoc mundo de
monia pravis sup

borum operibus dilec
tantur. bestiae in her
bis ludunt. Cum se pro
bis spiritus humana. cor
da. in inlicitas cogitati
ones pertrahunt. An
non in mundis spiriti
bus ludere est. men
tem hominum addi imagi
nem conditus. Modo fic
ta. promissione dece
pere. Modo uacuis ter
roribus insidere. mo
do eis transitoria. gau
dia. quasi mansura. inpri
mere. Modo mansu
ras paenas quasi tran
sitorias leuigare ha
rum procul dubio bes
tiarum inlusionem per
timuerat. qui dicebat.
Deus meus in te confido
non erubescam. Neque
insideant me inimici
mei. Quia. Igitur. super
borum cor. ad omne ui
tium sternitur. Utcui.

libet. inruenti malig
no spiritui praua. cogita
tione praeparetur. Recte
de herbis montium dicitur.
Omnes bestiae agri lu
dent. ibi. Proeo enim
quod superbi quique nul
lum malum cogitando pre
tereunt. Nulla est
agri bestiae quomodo non ho
rum montium herbas a
tietur. Nam et si quan
do carnis luxoriam
fugiunt. Interioris lux
oriae uitium de ipsa cas
titate gloriando com
mittunt. Si quando nihil.
auare exterius rapi
unt. nequaquam ab in
lecebra auaritiae
mundi sunt. Quia. si
res nullas ambiunt.
fauore tamen hominum
laudem de continentia
rapere conantur. huic
ergo uehemoth mon
tes herbas proferunt

Et omnes agri bestiae
ludent ibi. Quia in su
perborum corda quili
bet malignus spiritus tan
to latius pascitur.
Quanto et omne vitium
de superbia generatur.
Sed quia audivimus
quid iste vehemoth co
medat. Nunc audia
mus necesse est ubi in
tes. Im. per pravum
suum desiderium sequi
escat. seq. Ps. IIII.
Sub umbra dormit
in secreto calami in
locis umectis. Ob
umbratio in sacro elo
quio aliquando incar
natio domini ponitur. Vel
mentis refrigerium
a fervore carnalium
cogitationum. Unde et a
pellatione umbre
ex superna protectione
hoc ipsum refrigerium
cordis insinuare so

let. Aliquando vero
umbra recidente ca
ritate corpori frigi
de mentis accipitur.
Nam quod dominica incar
natio servata veritate
historiae obumbra
tionis appellatione
signetur angelicus
sermo testatur.
Quis ad Mariam dicit
Virtus altissimi ob
umbravit tibi. Quia
enim umbra nona
lites exprimitur.
Nisi per lumen et cor
poris virtus ei altis
simi obumbravit.
Quia in eius utero lux
incorporea corpus
sumpsit. Ex qua vi
delicet obumbratio
ne omne in se refri
gerium mentis accipit.
Quod rursum per lumen
bram ex superna pro
tectione refrigerium

cordis exprimitur. Sc
psalmista ait. Sub um
bra alarum tuarum pro te
geme. Et sicut sponsa
in canticis canticorum
aduentum sponsi prestola
ta pronuntiat dicens
Sub umbra illius quam de
sideraueram sedi ac
si dicat. Abestu deside
riorum carnalium sub
aduentus illius protec
tione requieui. Rur
sum per umbram recedente
caritate torpor fri
gidae mentis exprimi
tur. Sicut de peccante
homine scriptum est.
Quia recurrens umbram q:
calorem caritatis fu
gens ueritatis luce
solem homo deseruit.
Et sub umbra se inter
ni frigoris abscondit.
Unde et uoce eiusdem ue
ritatis habundauit iniquitas et refrigescat.

caritas multorum
Unde primus homo post
culpam inter ares ar
bores paradisi ad au
ram post meridiem ab
sconsus inuenitur. Quia
enim meridianum carita
tis calorem perdiderat.
Iam sub peccati umbra
quasi sub frigore um
bre torpebat. Iste
igitur uehemoth quia in
illis quasi quan
dam re
quiem
inue
nit.
Quos aue
re solis
ardore subtrahen
do frigidos facit. Sub
umbra dormire perhi
betur. Sunt nunquam uero
per umbram. Sicut cum ad
lectione mortis pona
tur uel mors carnis
exprimitur. Et quos libet

.t
int
dicte

reprobi. Quia antiqui hos
tis tenebras studio
praue operationis imi
tantur. Unde uoce mar
tyrum per psalmistam dicit
Humiliasti nos in loco ad
flictionis et operuit nos
umbre mortis. Umbra
enim mortis electos dei
opprimit cum mors
carnis quo imago mor
tis aeternae est. ab
hac eos uita
de se
iungit.
Quia
sicut
illa adeo
anima ita
autem ab anima separat
corpus, uel certe um
bra eos mortis oppri
mit. Quia de antiquo
hoste scriptum est nomen
illi mors. Umbra ergo
mortis sunt omnes re
probi. Quia illius nequitiam

elationis imitantur.
Eiusque imaginem quasi um
bra exprimunt. Dum
eius in se malitiae si
militudinem trahunt.
Quia electos dei operiunt
dum contra illos in atro
citate persecutionis
temporaliter conua
lescunt. hoc autem loco
umbra nequitiae tor
por accipitur. In qua is
te uehemoth dormit.
Quia contra corda cari
tate calentia sollicitus
uigilat. In frigidis autem
mentibus securus iacet.
Dormire enim in sensum
cordibus non potest.
Quia et si quando se in
eis ad breue momen
to collocat ipse eum
desideriorum caelestium
estus fatigat.
Et quasi toti ens ut re
cedat pungitur. Quo
tiens ab eius amore.

intimo ad aeterna sus
piratus. Tante eum voces
excitant. quante ex illo
rum mentibus sanctae cogi
tationis ad caelum clamant.
Unde fit ut bona
rum actionum ad mistes
situs ac suspiriorum
spiculis percussus fugat
Gorda. reproborum
frigida. rediens eam
quam securus possede
at. Malitiae umbram
quaeram, quo ubi ab illo
inveniatur ostenditur
Cum protinus sub infert
in secreto calami in sa
cro eloquio calami vel
arundinis appellatio
ne, Aliquando verbum
manens Aliquando
doctorum peritia. Ali
quando mobilitas men
tis Aliquando nitor glori
ae temporalis accipitur
per calamum quippe ver
bi aeternitas designatur.

Cum voce patris per psal
mistam dicitur. Lingua mea
calamus scribae ve
locites scribentis
Quia enim quid loquimur
transit. quid scribimus
permanet, lingua patris
scribe calamus dicitur.
Quia ab eo verbum illi
us coaeternum ac sine
transitu generatum
Rursum per calamum scrip
torum doctrina exprimi
tur. Sicut de sancta aecle
sia propheta pollicetur
dicens in cubilibus in qui
bus prius dracones
habitant. Oriaetur
viros calami et iunci
Quanimirum sententia.
sicut in hoc opere lon
ge superius per calamum
exprimitur. Doctrina
scribentium per iuncum
viriditas auditorum
Rursum per calamum sude
certe arundinem mentis

mobilitas designatur.
Sicut Iudaeorum turbis
in Iohannis laude a dño
dr. Quid existis in deser-
tum videre harundinem
vento agitatam ut vide-
licet subintellegitur
Iohannis quippe harun-
do vento agitata non
erat. Quia eius men-
tem scto spu solidatus
per diversas partes nul-
lus linguarum flatus
inclinabat. Rursum
per calamum et harundinem
nitor gloriae tempo-
ralis exprimitur. Sicut
de iustis per sapientiam dr.
fulgebunt. Et sicut scin-
tille in harundinem dis-
cursunt. Harundine
tum namque vitam saecu-
larium appellat qui
more harundinum per
temporalem gloriam fo-
ris quasi ad alta proficiunt.
Sed intus a soli-
ditate inanescunt. Unde
et Iudaeorum regnum cala-
mo comparatur. Cum per
prophetam apparente
in veritate carnis dño
dr. calamum quassatum
non conteret. Et linum
fumigans non extinguet.
Quid enim calami nomen
nisi Iudaici populi tempo-
rale regnum denuntiat.
Nitens quidem exterius sed
interius vacuum. Et quia
in eodem populo genus
iam regale defecerat
et regnum eius alienage-
na possidebat. Aperte
hoc idem regnum quassa-
tum calamum vocat. Quid
vero per linum nisi eius
sacerdotium exprimitur.
Quod lineis nimirum vesti-
bus utebatur. Quod quia in
adventum dni caritatis
ardorem perdidit. Quasi ami-
so iam igne fidei non ar-
dens defumigans fuit.

Incarnatus autem dominus ca-
lamum quassatum non con-
fregit. Et linum fumi-
gans non extinxit. Quia
Iudeae regnum quod pene
destructum lampsat
eiusque sacerdotium, quod
ignem fidei non tenebat.
Non potestate iudicii per-
culit. Sed cum patien-
tiae longanimitate
tollerauit. Hoc ergo
loco quid aliud apella-
tione calami nisi men-
tes saeculariter tem-
porali gloriae dedi-
te designatur. Qui tanto
apud semetipsos in-
tus inarescunt. Quan-
to alti et nitidi exteri-
us ostendunt. Quia
dum ad exteriorem glo-
riam per superficiem de-
fluunt. Nulla intus
firmitate solidantur.
More quippe calami
intus quidem sunt per-
fatuitatem uacui. Sed fo-
ris per speciem et os-
tentationem pulchri.
Sed quanto ab eis exteri-
or gloria studiosius
quaesitur. Tanto eorum
corda grauioribus co-
gitationum stimulis a-
gitantur. Unde recte
nunc uehementer istae
in secreto calami dor-
mire prohibetur. Quia
quorum studia ad ap-
petitum temporalis
nitoris atque altitudi-
nis commouet eorum
corda tacitus tenet.
Et quasi ibi ipse quiescens
dormit. Ubi eos quos
possidet quiescere
non permittit. Dum enim
excedere ceteros ho-
rum altitudine ambiunt.
Dum more calami per ni-
torem exteriorem mun-
ditiae iustorum speci-
em quasi solidarum

arborum corticem uin
cunt. In hoc quod ipsi in
terius uacui remanent
locum uehemoth iste
ubi apud se requies
cere debeant. prebent.
Unde et in euangelio ue
ritas dicit. Quod spiritus
exiens qui in locis ari
dis et in aquosis requi
ere non inuenit. Quia domum
quam relinquerat ua
cuam scopis quam munda
tam reperit. hanc
multiplicior intra
uit. Quia enim fluxa
fit terra. quae in
funditur. loca. aren
tia. atque in aquosa sunt
corda iustorum. Quae per
discipline fortitudi
nem ab omni carnalis
concupiscentiae humo
re siccantur. Unde hic
quoque adhuc uehemoth
iste ubi dormitat ne
cessario demonstra
tur cum protinus subditur.
In locis humectibus loco
namque humectia sunt
terrenorum hominum
mentes quas humor
concupiscentiae quia
replet fluidas facit.
In quibus uehemoth is
te iniquitatis suae
uestigia tanto alicuius
imprimit. Quanto in
eisdem mentibus pertran
situs illius quasi influx
a terra discendit.
Loca quoque humectia sunt
opera. uoluptuosa
per quippe in arida.
non labitur. fixus uero
in lubrica. uix tenetur.
In locis ergo humenti
bus. Iterum presen
tis faciunt. qui in
hac ad iustitiam rec
ti stare non possunt
In his itaque locis hu
mentibus uehemoth
dormit. Quia in re

proborum hominum
lubrica operatio
ne requiescit. Non
nulli uero loca humen
tia membra genitalia
suspicant. Quod sita
est quidam parte aliud lo
cis humentibus nisi lux
oria designat. Ut et per
calamum gloria superbi
ae, et per loca humentia
luxoria corporis ex
primit. Duo quippe
haec sunt uitia quae
humano generi in ma
nitas dominantur.
Unum uidelicet spiritus atque
aliud carnis elatio
namque spiritum erigit.
Luxoria carnem corrum
pit. Antiquus itaque
hostis humanum genus,
uel per elationem principiae
uel per luxoriam premens
in secreto calami atque
in locis humentibus dor
mit. Quia damnatum
hominem subdicione suae
dominationis. Aut per
elationem spiritus aut per
carnis corruptionem
tenet. Quosdam uero in
utroque possedet. Quia
cum eos superbiae spiritus
eleuat. Atque ipse suae
altitudinis nec uere
cundia corruptionis
inclinat. Sed numquid
contra hos intra scam
aeclesiam incessantes
cotidiae uirtutum ma
gistri non uigilant. Num
quid redarguere uo
luptates infimas et su
adere gaudia patriae
caelestis cessant. Sed
prauorum mentes tan
to obstinacius summa
non audiunt. Quanto
artius infimis inhe
serunt. Quibus neque
hoc sufficit ut ipsi pe
reant. Sed adhuc quod
deterius cum quos

libet arguere emendari
quae conspiciunt.
Iustorum increpatio-
nibus obuiant. Ne sal-
tim alii corrigantur.
Unde et bene subditur
Kap. xi.
Protegunt umbre
umbram eius. Um-
bre quippe sunt di-
abuli omnes iniqui
quid imitationi iniqui-
tatis eius inseruiunt.
quasi ab eius corpore
imaginis speciem tra-
hunt. Sicut autem um-
bre eius sunt plura-
liter. Reprobi ita sin-
gulariter. Umbra ei
÷ unus quisque peccator.
Sed dum doctrine iusto-
rum mali contra dicunt
dum ab his iniquum quem
libet corrigi non permit-
tunt. Umbrae uehe-
moth istius umbram
eius protegunt.

Quia peccatore quique in
quo sibi male sunt. con-
scii in eo et alium peccantem
defendunt. Umbrae
umbram eius prote-
gunt, dum nequissimo
rum facta nequiores
peruersis patrocinis
tuentur. Quod hoc nimirum
studio faciunt. Ne dum
culpa in qua et ipsi ob-
ligati sunt. in aliis cor-
rigitur. Ad ipsos quan-
do quae ueniatur. Se
igitur tegunt dum alios
protegunt. Quia suam
uitam prouident impeti.
Unde alios considerant
libera correptione
confundi. Sic quae fit
ut summa criminum
dum defenditur auge-
atur. Et unus quisque
nequitia eorum ad per-
petrandum facilis quo
difficilis ad punien-
dum scelera quippe

peccantium tanto malo
ra incrementa perci
piunt. Quanto pro defen
sione potentium diu in
ulta tollerant. Sed ta
les quique seu extra
ecclesiam seu intra
sanctam ecclesiam esse vi
deantur. Tanto se a
pertiores dei hostis
exhibent. Quanto ma
lores sunt patroni
vitiorum. Contra illum
quippe suis defensi
onibus pugnant. Cui
ea quae displicent
defendendo multipli
cant. Quod factum be
ne per prophetam dominus
sub babilonis specie
redarguit dicens
Oriuntur in domibus
eius spine et urtice
et paliurus in muniti
onibus eius. Quidnam
que per urticas nisi
cogitationum prurigi
nes. Quid vero per spi
nas nisi vitiorum con
punctiones accipimus
In domibus igitur babi
lonis urticae et spinae
pululant. Quia in con
fusione mentis reprobe
et desideria cogitati
onum surgunt. Quae ex
asperent et operum
peccata quae pungunt.
Sed haec agentes habent
etiam nequiores alios
defensores suos. Unde
illic apte protinus
subdidit. Et paliurus
in munitionibus eius
Paliurus quippe tan
ta spinarum circumdati
one densescit. Ut per
asperitate tangi vix
possit. Intus igitur ur
tica et spina nascitur
Sed utrumque hoc ex
terius per paliurum mu
nitur. Quia videlicet
minores iniqui mala.

quaelibet faciunt. sed
ea nequissimi malo
res tueantur. Unde
et hic subditur. pro
tegunt umbrae um
bram eius dum enim
malum pelos uindicat.
Quasi umbra umbram
ne aueritatis lumine
insadiaetur obscurat.
sequitur; Ep. xi.
Circumdabunt
salices torrentis
infructuose. Quidem
arbores salicum, sed
tamen uiritatis sunt.
Ut a pescere uel absci
se radicitus et pro
iecta uix possit. Un
de in sacro eloquio sa
licum nomine aliquan
do prouiritate boni
Aliquando autem per ste
rilitate reprobi de
signatur. Nisi enim
electorum uitam per con
stantiam suae uiridi
tatis exprimerent.
Nequaquam enim de sanctae
aecclesiae filiis profe
ta dixisset, et germi
nabunt inter herbas
sicut salices iuxta
praeter fluentes aquas
Sanctae enim aecclesiae
filii inter herbas si
cut salices germinant
dum inter arescentem
uitam carnalium hominum
et multiplici numero
sitate, et perpetua ui
riditate perdurant.
Qui bene iuxta praeter
fluentes aquas ger
minare perhibentur.
Quia unusquisque eo
rum ubertatem ad
fructum percepit. ex doc
trina sacri eloqui
que temporaliter per
currit. et rursum
nisi per sterilitatem
salicum uita peccanti
um signaretur.

Nequaquam ex uoce predican
tium contra babyloniam
psalmista dixisse
In salicibus in medio eius
suspendimus organa
nostra. babylonis quippe
in medio eius salices
describuntur. Quia nimirum
sunt infructuosi qui
que atque ab amore
patriae celestis alie
ni totis uisceribus cor
dis in hac saeculi con
fusione dicantur. Un
de et predicatoris sancti in
istis salicibus non ex
ercent organa sed
suspendunt. Quia
cum infructuosas
ac reprobas mentes
aspiciunt uim predica
tionis suae non exhi
bent. Sed potius lu
gentes silent. Quid e
tiam per torrentem
nisi huius mortalis
uitae cursus ex
primitur. De quo pur
sum per prophetam dicitur.
De torrente in uia bi
bet propter ea exal
tauit caput. Quia in
delicet redemptor
noster mortalis uitae
paenam in quadam tran
situ adtingit. Et idcirco
diu eidem morti cui spon
te succubuit non in
hesit. Unde tertia
diae hoc quod morien
do posuerat resur
gendo caput eleua
uit. Quid est ergo
quod de uehemoth isto
dicitur. Circumdabunt
eum salices torrentis
nisi quod amatores ui
tae mortalis a bonis
actibus quasi a fructibus
alieni tanto illi al
tius inhererent.
Quanto eos largius di
lectatio transitoriae
uoluntatis infundit.

Hos enim quasi in radici
bus torrens rigat.
Dum in suis cogitationi
bus amor uitae car
nalis inaebriat.
Quis cilicet moses ali
cum fructus non fe
runt. In foliis uisi
descunt. Qui ea que
grauia. addicendum non
sunt. Aliquando ho
nestatis uerba pro
ferunt. Sed nullum
uitae pondus ex bo
nis operibus ostendunt.
Bene igitur dicitur.
cum dabunt eum sali
ces torrentis. Quia.
In fructuosi quique ae
dum amori uitae tem
poralis inseruiunt.
Antiquo hosti perversis
moribus familiari
us obsequuntur. Sed
quia. quidem a suis cli
entibus inpendatur.
Audiuimus Cetiam. quid

In illis piae agat. audi
amus sequitur. Ps. viii.
Absorbebit. flu
uium et non mira
bitur. Et habet fi
duciam. quod inflat. Lor
danis in os eius. Quid
hoc loco. flui nomi
ne nisi humani ge
nesis decursio desig
natur. Quae uelud.
a fontis sui origine
nascendo surgit. Sed
quasi a dima. defluens
moriendo pertransit.
Quia autem signantur ap
pellatione Lordanis
Nisi hii qui iam inbuti
sunt sacramento bap
tismatis. Quia enim
redemptor noster in hoc
flumine baptizare
dignatus est. Eius nomi
ne debaptizati om
nes exprimi in quo
hoc ipsum contigit sa
cramentum baptisma

tis inchoari. Quia igi
tur uehemoth istae
a mundi origine exor
tum uix paucis electis
euadentibus humanum
genus inima defluens
usque ad redemptio
nis tempora. quasi quen
dam in se fluuium trax
it. Bene nunc dicitur
absorbuit fluuium
et non mirabitur. Quia
uero et post mediato
ris aduentum et quos
dam qui recte uiuere
neglegunt etiam fide
les rapit recte sub
iungitur et habet fi
duciam quod iordanis
influat in os eius. Ac si a
perte dicere tur. An
te redemptorem mundi
mundum non miratur ab
sorbuit. Sed quod acrius
etiam post redempto
ris aduentum quosdam
qui baptismatis sa

cramento signati sunt
deglutire se posse
confidit. Alios nam
que sub xpi anitatis
nomine positos deuo
rat. Quia in ipso eos
fidei errore supplan
tat. Alios a rectitudi
ne fidei nequaquam
deuiat. Sed ad usum pra
ue operationis incli
nat. Alios uult in ope
ratione inmunditiae
inflectere non ualet.
Sed apud se medipsos in
tus in studio intentio
nis in tosque. Utdum
a caritate mentem di
uidunt. rectum non sit
quidquid extrinsecus
operantur et fidem
tenent sed fidei uitam
non tenent. Quia aut a
perte in licita faciunt
aut ex peruerso corde
quo agunt. Praua sunt
etiam si sancta uideantur

Quia enim nonnulli confi
tendo fideles sunt non
uiuendo hinc est quod uo
ce ueritatis dicitur Non
omnis qui dicit mihi domine
domine intrauit in reg
num caelorum hinc sus
sum ait Quid autem uoca
tis me domine domine et non
facitis quae dico hinc
paulus ait Confiten
tur se nosse deum fac
tis autem negant hinc
Iohannes dicit Qui dicit se
nosse eum et mandata
eius non custodit men
dax est hinc quod de
ipsa prima sua dominus
plebe conquerit di
cens Populus hic la
bis me honorat Cor
autem eorum longe est
a me hinc etiam psal
mista ait Dilexe
runt eum in ore suo
et lingua sua men
titi sunt ei Sed mi
nime mirum fuit quod
uehemoth iste ante
lauacri undam ante
sacramenta caeles
tia ante corpoream
presentiam redempto
ris humani generis
fluuium hiatu profun
de persuasionis obsor
buit Sed hoc ualde
mirum hoc ualde ter
ribile est quia multos
aperto ore etiam post
cognitionem redemp
toris suscepit post
lauacri undam pul
luit post sacramen
ta caelestia ad infer
ni profundum rapit
Dicatur ergo dicatur
terribiliter uoce
ueritatis Absorue
bit fluuium et non mi
rabitur et habet fi
duciam quod influat
Iordanis in os eius
Neque enim per magno

diabulus habuit. quod in
fideles tulit. Sed toto
nunc adnisi. in illorum
morte se erigit. quos
contra se regenera
tus tabescit. Memo.
gitur. fidem sibi sine
operibus sufficere
posse confidat. Cum
scimus quod scriptum
sit. fides sine operi
bus otiosa est. Mul
lus uehemoth mor
sum ex sola confessi
one fidei plene eua
sisse se estimet.
Qui iam quidem fluuium
obsorbuit. sed adhuc
iordanem sitit. Et to
tius in ore illius Ior
danis fluit. Quotiens
xpianus quisquae ad
iniquitatem defluit.
Os quidem eius iam fide
nos sublevante fugi
mus. Sed magno studio
curandum est. ne in hoc
lubrica operatione
delabamur. Si ambu
lanti cautella. negle
gitur. in casum creden
do rectum ire tenet.
Quia uia quidem fidei
ad caelestem patriam
proficit. Sed offen
dentes minime perducit.
habemus adhuc quod
in hac re subtilius per
pendamus. Hii enim
quos per iordanem dix
imus exprimi possunt
per fluuium designari
Qui enim fidem iam ue
ritatis agnouerunt
Sed uiuere fideliter
neglegunt. recte
fluuios dici possunt
Quia uidelicet deor
sum fluunt. Iorda
nis uero hebreo
uocabulo descensio
eorum dicitur. Et sunt
nonnulli qui uiam ue
ritatis appetentes

semetipsos abiciunt.
Atque a uitae uetesis
elatione discendunt.
Cumque aeternam ca
piunt. ualde se ab hoc
mundo alienos red
dunt. dum non solum
aliena non appetunt.
Sed etiam sua delin
quunt. non solum in eo
gloriam. non quesunt
Sed hanc cum se obtu
lerit. etiam contem
nunt. hinc est etiam
quod uoce ueritatis dicit.
Si quis uult post me
uenire abneget se
medipsum Semedip
sum enim abnegat.
Qui calcato typo sup
biae Ante dei oculos
esse se alienum demon
strat. hinc psalmis
ta. ait. memor ero
tui de terra. Iorda
nis et hermon Iorda
nis quippe ut dixi

descensio hermon ana
thema. idest. alienatio
interpretatur. De ter
ra. ergo Iordanis et her
mon reminiscitur. Qui
in eo quod semedipsum
deiciat. atque a se alie
nus extitit. ad condito
rissui memoriam reuo
cat. Sed antiquus hostis
pro magno hoc non habet
cum iure suae tiran
nidis terrena. quae
sentes tenet. Propheta
quippe testante cognoui
mus quod ex caeli electa.
Neque enim misum deputat
si eos absorbeat. quos
superbia. erigit. auari
tia. tabe fecit. Uolup
tas dilatat. malitia.
angustat. ira. inflam
mat. discordia. supe
rat. Inuidia. exulce
rat. luxoria. inqui
nans necat. Absor
bebit. ergo fluuium et

non mirabitur. Quia pro
magno non estimat. Cum eos
devorat. Qui per ipsa sua
vitae studia deos sunt cur-
runt. Sed illos magno
pere illos sapere ni-
titur. Quos despectis ter-
renis desideriis studiis
lungi etiam caelestibus
contemplatur. Unde ob
sorto fluvio recte
sublungitur. Et habet fi-
duciam quod influat. Lor-
danis in os eius. Quia
illos insidiando sape-
re appetit. Quos pro
amore superne pa-
triae presentis vitae
gloriae semedipsos de-
lecere agnoscit. Sed nul-
li quippe mundum dese-
runt. Et horum tran-
seuntium vana dese-
linquunt. Et ima humi-
litatis appetentes hu-
mane conversationis
more bene vivendo

transcendunt. Atque
in tanta studiorum as-
ce proficiunt. Ut sig-
norum lamuistutes o-
perentur. Sed quia
semedipsos circum-
spiciendo tegere ne-
glegunt. In anis glo-
riae telo percussi
peius de alto sunt.
Hinc est enim quod ae-
ternus iudex qui occul-
ta cordis examinat.
eiusdem ruine casum pre-
nuntians intentat.
cum dicit. Multi dicent
mihi. In illa diae domine
domine nonne in tuo no-
mine prophetavimus
Et in tuo nomine demo-
nia eicimus Et in tuo
nomine virtutes
multas fecimus Et
tunc confitebor illis
quoniam nunquam novi vos
Discedite a me ope-
rantes iniquitatem

nescio quiestis hinceti
ā. ꝑ prophaetā. dicit.
Vocauit dn̄s iudiciū ad
ignē. et deuorauit a
bysū multā. et come
dit pastē domus iudi
ciū quippe ad ignē uo
catus. cum iustitia sen
tentiae ad paenā. iā.
aeternae concre
mationis ostenditur
et multū abysū deuo
rat. quia iniquitas
atque inconprehensi
biles hominū mentes
concremat. quō nunc
sē hominib; etiā sub
signorū miraculis
occultant. pars aūt.
domus comedit. quia
illos. quoquae gehen
na. deuorat. qui nunc
quasi in scīs actib; de
electorū numero sē
ēē gloriant. qui igitur
hic iordanis ipsi illic
pars domus uocatur

Antiquus ergo hostis
habet fiduciam quia
in os eius et iordanis in
fluat. quia. n̄ nū
quā. calliditatis suae
insidis eos etiā. quilā
electi putant. necant
Sed cuius cordis duriti
am n̄ ista dn̄i uerba
ꝑturbent. Cuius men
tis constantia. non ab
intimis cogitationū pa
dicibus quatiat. Cum
hostis n̄s tante esse
contra nos fortitudi
nis demonstratur.
Nullū ne erit consola
tionis adiutoriū erit
ceste nā. subdit. xp̄ viii
Noculis eius qsi
amo capiet eū. Notan
dū ualde est. qd scrip
turae suae uerba
misericorditer. tem
perans dr̄. Modo nos
asperis incitationibus
terret. Modo blandis

consolationibus refo
ue et tessere fomen
tis misce et fomenta
tessere. Ut dum circa
nos utrumque misa
magisterii arte tem
peretur. Nec desspe
rati inueniamur tes
siti nec incaute securi.
Nam cum uehemoth a
stutias insidias atq;
effrenatas uires mul
tiplicibus sententiis in
dicasset. Protenus u
nigeniti filii sui redemp
toris nostri commendat
aduentum et quo ab il
lo ordine uehemoth
iste perimendus insinuat.
Ut quia cor nostrum nas
rata illius uirtute per
culerat. meroren nostrum
Citius indicata eius perdi
tione reuelasset. Igitur
postquam dixit Absor
bebit fluuium et non mira
bitur et habet fiduciam

quod influat iordanis in
os eius ipsum ilico ad
uentum dominice incar
nationis eius adnunti
at dicens in oculis eius
quasi amo capiet eum. Quis
nesciat quod in amo esca
ostenditur aculeus
occultatur. Esca enim
prouocat ut aculeus pun
gat. Dominus itaque noster ad
humani generis redemp
tionem ueniens uelud
quendam de se in nece
diabuli amum fecit. Ad
sumpsit enim corpus
ut in eo uehemoth istae quasi
escam suam mortem car
nis appetere et quam
mortem dum in illo in
iustae appetit nos
quos quasi iuste tenebat
amisit. In amo ergo ei
incarnationis captus.
Quidum in illo appetit es
cam corporis trans
fixus est aculeo diuinita
tis

Ibi quippe inherat hu
nitas quae ad se deuo
rationem duceret. Ibi di
uinitas quae perforaret
Ibi aperta infirmitas quo
prouocaret. Ibi occul
ta uirtus quo rapto
ris faucem transfige
ret. In amo igitur cap
tus est. quinde inaerit.
unde deuorauit. Et qui
dem uehemot iste filium
dei incarnatum nouerat.
Sed redemptionis nostrae
ordinem nesciebat. Sci
ebat enim quod redemp
tione nostra incarnatus
dei filius fuerat. Sed
omnino quod idem re
demptor noster illum mori
endo transfigeret
nesciebat. Unde et be
ne dicitur. In oculis
eius quasi amo capiet
eum. In oculis quippe
habere dicitur quod co
ram nobis positum ui
demus. Antiquus uero
hostis humani generis
redemptorem ante se
positum uidit. quem cog
noscendo confessus
confitendo pertimuit di
cens. Quid nobis et tibi
filii dei uenisti ante tem
pus torquere nos. In o
culis namque suis amo
captus est. Quia et nouit
et momordit. et cogno
uit, prius quem per
timescere et tamen post
non timuit. Cum in il
lo quasi escam propriam
mortem carnis esuri
ret. Igitur quia caput
nostrum quid pro se fecit au
diuimus. Nunc per mem
bra sua quid faciat
audiamus. sequitur. Capitulum
Et in sudibus perfora
uit. nares eius. Quid
aliud sudes id est pa
los accipimus qui uide
licet exacuuntur ut

figant. Nisi acuta scō
sum consilia. quae huius
uehemoth nares perfo
rant. dum sagacissimas
eius insidias et uigilando
circum spiciunt. et su
perando transfigunt.
Per nares uero odor tra
hitur. et ducto flatu
hoc agitur. ut res etiam
quae longe est posita
cognoscatur. Naribus
ergo uehemoth cal
lide eius insidiae de
signantur. per quas saga
cissimae nititur. et oc
culta cordis nostri bona
cognoscere. et haec pes
sima persuasione dis
sipare. Iudicibus itaque
dominus nares eius perforat.
Quia calliditas eius in
sidias acutis scōsum
sensibus penetrans e
nerbat. Sepe autem bo
norum uias tanta insidi
ans arte circum uolat.

Ut pereas quae ab eis bene
gesta cognouerit. ad
malitiam aditum quae
rat. Nam cum alium las
gisi quid conspicit.
Inde alium in discordiae
flamma succendit.
Et cum hunc respicit.
miseresi illi persua
de tirasci. Ut dum bonum
quasi non communiter fac
tum insinuat. Concor
des animos a bono gra
tiae communi absci
dat. Quia enim iustorum
mentes ad mala su
adendo non ualet fran
gere bonis satagit.
actibus inter eas ma
la seminare. Sed sci
uisi has eius insidias tan
to caelestius uincunt,
quanto et subtilius de
prehendunt. Quod melius
ostendimus si unum
e multis ad sectoribus
ueritatis in testimonio

paulum uocemus sicut
quidam chorintheus
dum incesti facinus
perpetrasset eum doctor
egregius in carnis inte
ritu ad satisfactionem
paenitentiae satane
dra didit. Et in die domini
saluum eius spiritum re
seruauit. Magna quip
pe arte magistri ipse
est traditus coactus
in paenam. cuius sponte
substractus in culpa.
Ut qui auctor fuerat
aduitium nequitiae ip
se flagellum fierit dis
cipline. Quia tamen bene
gesta paenitentia dum
cognouisset chorin
theos super eum iam mi
sericorditer motos
ait. Cui aliquid donas
tis et ego. Nam et ego
quod donaui. si quid dona
ui propter uos in per
sona xpi. Communis

itaque gratiam cogitans
ait. Cui aliquid donastis
et ego. Ac si diceret a bono
uestro non dissentio meum
sit. Quidquid ipsi fecis
tis atque mox subdidit.
Et ego si quid donaui prop
ter uos. Ac si diceret
uestris actibus bonum addi
di. Quidquid propter
uos misericorditer fe
ci. Uestra ergo est utili
tas bonitas mea. Mea
est utilitas bonitas uestra
quippe. mox compagem
cordium in qua sic tene
tur adiungens subdidit.
In persona xpi cui ue
lud dicere presumamus
Quare te ita caute disci
pulis copulas. Quare et
te illorum uel illorum
actionibus tam sollicita
mente conformas ili
co sub iunxit. Ut nunc circum
ueniamur a satana
Cuius sagaces insidias

quam acuto sensu tractus
figat. Insinuat dicens
Non enim ignoramus co
gitationis eius. Ac si ver
bis aliis dicat. Acute auc
tore domino sudes sumus
Et nares uehemoth istius
subtiliter circumspecien
do penetramus. Nec
hoc quod bene mens
inchoat. ipse in mali
tiae finem uertat.
Possunt per sudes acu
ta. ipsius per carnem
manifestate sapien
tiae uerba signari.
Utquam naribus odor
trahitur. per uehemoth
nares illa. antiqui hos
tis exploratio figu
ratur. Quicumque dominum incar
natum esse dubitaret.
Hoc expetitis miraculis
uoluit. temptando cog
noscere dicens. Si fili
us dei es dic ut lapides
isti panes fiant.

Quia ergo signorum
indicis odore diuini
tatis. ei cognoscere
concupiuit. Quasi fla
tum naribus traxit. Sed
dum ei protinus respon
detur. Non in pane
solo uiuit homo. Et
non temptabis dominum deum
tuum. Quia sententia
rum suarum acumini
bus indagationem an
tiqui hostis uerita
perculit. Quasi nares ei
sudibus perforauit.
Sed quia uehemoth is
te per uaria fraudium
argumenta distendi
tur. Adhuc adiunc
to et alio notatur. nam
subditur. Ps. x.

An extra here po
tes leuiathan
a moleuiath quis
pre addita mentum eo
rum dicitur. Quorum uideli
cet nisi hominum quibus

semel. culpā. p̄uari
cationis intulit. Et
hanc usque ad aeter
nam mortē cotidiae
pessimis suggestio
nibus extendit. Qui
b: dūs eatum faeno
se peccati multipli
cat. paenas procul
dubio cum fine coa
cerbat. Potest. qq
leui. athan etiā. p
insi[illegible]sionē uocari.
Primo quippe homi
ni p̄suasione calli
da. diuinitatē se ad
ditus p̄hibuit. Sed in
mortalitatē tulit.
Additamentū ergo ho
minū p̄ insisionē di
cipotuit. Quibus dum
hoc. q̄d non erant. se
addere respondit.
Etiā. hoc quod erant.
fallendo subtrax
it. Sed leuiathan is
te amo captus est.

Quia. in redemptore nr̄o
dum p̄satellites suos
escam corporis mo
mordit. Diuinitatis il
lum aculeus p̄forauit.
Ysi amus quippe fauces
glutientis tenuit. dum
in illo. esca. carnis pa
tuit. quam deuoratos
apetere. Et di uinitas
passionis tempore
latuit. quinegare
In hoc quippe aquarū
abysso idest. in hac in
mensitate generis hu
mani ad omniū mortē
inhians uitā. pene om
niū deuorans. huc il
luc quae aperto ore cae
tus iste ferebatur.
Sed ad mortē. caeti isti
us amus in hac aquarum
p̄funda. atque caligo
sa. mira est. dispositi
one suspensus. hu
ius amilinea. illa est.
p̄euangeliū ~~antiquo~~

antiquorum patrum propa
go memorata. Nam cum di
cit. Abraham genuit
Isaac, Isaac genuit Ia
cob. Cumque ceteri
successores interpo
sito Ioseph nomine usque
ad Mariam virginem de
scribunt. Quasi quendam
lineatorem quaeritur
inculus extremo incar
natus dominus dest. Amus
iste ligaretur. Quem in
his inaquis humani ge
neris dependentem aper
to ore istae caetus ap
petere. Sed eo per satel
litum suorum se vitiam mors
mordendi vires ulteri
us non habere. Nec ergo
iste humanis mortibus
caetus insidians quo ve
lit ultra devorare. A
mus hic fauces rapto
res tenuit. Et sese
mordentem momordit.
Incarnationem uni

geniti filii fideli famu
lo indicans dicit. An
extrahere potes
leviathan. Amo sub
audistis. Utego ad rapto
ris mortem incarna
tum unigenitum filium mit
to. In quo dum morta
lis conspicitur, et in
mortalitatis potentia
non videtur. Quasi amus
quidam. Inde devorantem
perimat. Unde acumen
potentiae quo trans
figat occultat. Sequitur.
Et funes li. Ps. xi
gavis linguam eius
subaudistis. Utego scrip
tura enim sacra. Funes
aliquando dimensionum
sortes. Aliquando pec
cata. Aliquando fidem
designari consuae
vit. Nam propter he
reditarias demensi
onum sortes dicitur.
Funes cecidere sunt mihi

In p̄clasis. Et enim he-
reditas mea p̄clasa
est mihi funes quip-
pe in p̄clasis cadunt.
Dum p̄ humilitatē uitae
sortes nos patriae
meliores excipiunt.
Rursū quia fune pec-
cata signantur per
prophetam dicit. Uae
qui trahitis iniquitates
funiculis uanitatis.
Iniquitates namque in
funiculis uanitatis tra-
here dum p̄ augmentū
culpa protelat. Unde
p̄ psalmistā dicitur.
Funes peccatorū circū-
plexi sunt me. Quia enī
funis addendo torque-
tur ut crescat. Non in
merito peccatū in fu-
ne figuratur. Quod p̄ uer-
so corde sepe dum
defenditur multipli-
cat. Rursū fune fi-
des exprimitur.

Salamone attestante
quia ait. Funiculus tri-
plex difficile rum-
pitur. Quia uidelicet
fides quod cogitatio-
ne trinitatis ab ore
p̄dicantiū texitur. For-
tis in aelectis p̄ manens
in solo reproborū cor-
de dissipat. Hoc itaque
loco funis nomine si-
ue peccatū seu fidē nihil
obstat intellegi. In cas-
natus enim fune leuia-
than linguā ligauit.
Quia in similitudinē cas-
nis peccati apparuit.
Et omnia essorū eius
p̄dica menta damna-
uit. Unde paulo atestan-
te dicit. Et de peccato
damnauit peccatum.
Fune linguam ligauit
qui p̄ similitudinē cas-
nis peccati. Ab electo-
rū suorū cordibus cunc-
ta eius fallaciae

argumenta. dis struxit. Ecce enim apparente in carne dño leuiathan lingua. ligata est. Quia. uesitate eius cognita. illi falsitatis lingua. tacuerunt. Ubi enim nunc est. academicorum. error. qui certe conantur adstruere certum nihil est. Qui in prudenti fronte adsertionibus suis fidem. ab auditoribus exigunt. Cum uera. esse nul. la testantur. Ubi mathematicorum superstitio quidum signorum cursus suscipiunt. uita hominum. Insiderunt. momenta. suspendunt. Quorum aperte doctrinam. sepe geminorum natiuitas dissipat. Qui cum uno eodemque momento hore prodeunt. non in una. conuersationis qualitate perdurant. Ubi tot. predicamenta. falsitatis quam numerare fugimus ne ab exponendi ordine longe recedamus. Sed cuncta. iam erroris doctrina conticuit. Quia. leuiathan linguam. dñs incarnationis suae funere constrinxit. Unde bene etiam per prophetam dicitur. Et desolauit. dñs linguam. maris aegypti. Linguam quippe maris est scientia. doctrine saecularis. Bene autem egyptum dicitur. Quia. peccati obscuritate. fuscatus. linguam. ergo maris aegypti dñs desoluat. Quia huius mundi falsam sapientiam. per carnem se ostendo destruxit.

Fune ergo leuiathan
lingua. constringitur
Quia. per similitudinem
carnis peccati ligata
est predicatio uetusti
peccatoris. Si autem fu
ne fides signatur.
Iste nobis iterum intel
lectus innuitur. quia
dum per praedicatores
sanctos in mundo fides
trinitatis innotuit.
Contra electorum men
tes erumpere mundi
doctrina. cessauit.
Unde bene domino per pro
phetam dicitur. Tu dis
rupisti fontes et tor
rentes. tu exsiccasti
fluuios ethan ae
than quippe inter
pretatus fortis
Et quis est hic ni
si de quo per euuan
gelium ueritas dicit.
Nemo potest uasa for
tis ingressus domum

dirupere nisi prius
fortem alligat fontes
itaque et torrentes
dominus dissupit. dum in
apostolorum suorum
cordibus fluenta ue
ritatis aperuit. de qui
bus rursum per prophe
tam alium dicit. Ausie
tis aquas in gaudio de
fontibus saluatoris
Ad eorum quippe doctri
nam. sitientes pes
simus, et uerita
te plenas cor
dium nostrorum la
guncula se
portamus se de ma
nantibus suis fontibus
aethan fluuios exsic
cauit. dum doctrinam for
tis et maligni spiritus osten
so radio suae ueritatis
aperuit. leuia
than ergo lingua fu
ne stringitur.
Quia extensa.

fide trinitatis erroru
pdicamenta silueruntur
Sed quia iam se aperte
tollere nonualet huc
illucquae circuiens p
insidias mordet Misa
aut misericordia con
tra hunc pro nobis dns
uigilat. Atque eu et in
hoc qd fraudibus moli
tus expugnat. Unde
subditur. Rp. xii.
Num quid ponis cir
culum in naribus ei
Sicut per nares insi
dias ita per circulu diui
ne uirtutis omni poten
tia designatur. Quo cu
adprehendi nos temptatio
nibus prohibet. Mi
ris ordinibus antiqui
hostis insidians cir
cum plectens tenet
Circulus ergo ei in na
ribus ponitur, dum cir
cum ducta protecti
onis superne fortitu
dini eius sagacia reti
netur. Ne contra in
firmitates hominum
tamen prualeat. Quan
tum perditionis ar
gumenta latentes
explorat. Potest
etiam circuli nomine
occulti iudicii adiuto
rium designari. Quod in
hulus uehemoth na
ribus ponitur. Dum a
callida sua crudeli
tate refrenatur.
Unde bene cum prophetam
cum abissa helitarum
lesione prohibitur
regi babylonie dicitur
Ponam circulum in na
ribus tuis Acsi aper
te diceretur. Cogitan
do insidias suspiras
Sed explere quo ap
petis nonualendo om
nipotentiae meae
circulum in naribus
portas Utcum bono
rum

mortem ardentius an
helas ab eorum uita
uacuus sedeas. Quod
uero hoc loco circulum
hoc scriptura sacra
per Iohannem in apocalip
si falcem uocat. Ait enim
Uidi et ecce nubes candi
da. et super nubem seden
tem similem filio ho
minis in capite suo
coronam auream
et in manu sua. fal
cem acutam. Potestas
enim diuini iudicii quia
undique stringit.
circulus dicitur. et
quia intra se omnia.
incidendo complectitur.
intus cadet. et quia.
potestas superni iudi
cii nullatenus eui
tatur. Intra ipsum
quippe sumus quo
libet fugere cone
mur. Recte cum uen
turus iudex ostendi
tur falcem tenere
perhibetur. Quia cum
potenter ad omnia
obuiat. et incidendo
circumdat. esse se in
tra iudicii falcem uidit.
profaeta cum dicerent
Si ascendero in caelum
tu illic es. Si discende
ro in infernum ades
Si sumpsero pinnas
meas ante lucem et ha
bitauero in postre
mo maris. et enim il
luc manus tua dedu
cit me. et tenebit me
dextera tua. Intra
quandam se falcem
uidit. Cum ex nullo si
bi loco patere fuge
aditum posse cognouit.
dicens. Quia neque ab
oriente neque ab
occidente neque ade
sestis montibus sub
audis patet uia fugi
endi. Atque mox ip

sam superne potenti
ae omni modo conp
hensione subdens ait
qm dns iudex est. Ac si di
ceret fugiendi uia utique
de est. Quia ille iudicat
qui ubi quae est diuina
Itaque iudicia sicut sig
nantur falce quae circum
uallantia incidunt.
Ita exprimuntur cir
culo quia undique ex
stringunt. In leuiathan
itaque naribus dno cir
culus ponitur. Quia iu
dicii ei potentia. In insi
dis suis nequantum uult
preualeat coartatur.
Dicatur ergo numquid
ponis circulum in nari
bus eius. Subaudistis ut ego
quia stultias eius insidi
as omnipotenti iudicio
stringo. Ut ne tn temp
tet quantum appetit.
Nec tn capiat quantum
temptat. Sequitur. Ep. xiii.

Aut armilla perfo
rabis maxillam
Ab intellectu circuli ar
milla non discrepat.
Quia ipso qq hoc ubi po
nitur ambiendo constrin
git. Sed quia armilla
latius tenditur per
armillam occulti eius
iudicii erga nos protec
tio inpensior designat.
Armilla ergo dns max
illam leuiathan istius
perforat. Quia inef
fabili misericordiae
suae potentiae sic ma
litia antiqui hostis ob
uiat. Ut aliquando eti
am eos quos iam cae
pit amittat. Et qsi ab
ore illius cadunt qui
post perpetratas cul
pas ad innocentiam rede
unt. Quis enim ore il
lius se mel raptus
maxillam illius euade
ret si perforata non esset.

Annon in ore petrum
tenuit cum negauit.
Annon in ore dauid te
nuit cum in tanta se
luxoriae uora ginem
mersit. Sed dum aduitam
uterque propotentiam
redit. Leuiathan iste
eos. Aliquomodo quasi
per maxille suae
foramen amisit. Per
foramen ergo maxille
ab eius ore subtrac
tisunt. Qui post per
petrationem tantae ne
quitiae penitendo re
diesunt. Quis autem ho
minum leuiathan isti
us os euadit. ut in lici
ta nulla committat.
Sed hinc cognoscimus
quantum redemptori
humani generis debi
tores sumus. Quin
solum [illegible] os in ore
leuiathan ire pro
hibuit. Sed ab ore
etiam se dire concessit.
Quispem peccatori non ab
stulit. Qui maxillam ei ut
euadendi uiam tribuere
perforauit. Ut saltim post
morsum fugiat. Qui incau
tus prius mordere ne
quaquam metuebat. ubi
que ergo nobis occur
rit. superna medicina.
Quia et dedit hominis pre
cepta. ne peccet. Et tamen
peccanti remedia de
dit. ne disperet. Unde
cauendum summopere
est. Ne quis delecta
tione peccati leuiathan
istius ore rapiatur.
Et tamen si raptus fuerit
non desperet. Quia si
peccatum perfecte luge
at. Adhuc foramen
in maxilla eius inuenit.
Per quod euadat. Iam dentibus
territus. Sed adhuc si
euadendi uia quaerit.
In maxilla eius foramen

Inuenitur. Habet etiam
captus quo ex ea. quo pre
uidere noluit. ne cape
retur. Quicquis ergo ne
dum captus est. maxillam
eius fugiat. Quisquis
ei iam captus est. In max
illa. foramen quaerat.
Plus quippe ac iustus
conditor nostrum. Sed nemo
dicat. quia pius est. ue
nialiter. pecco. Et nemo
qui peccauerit dicat.
Quia iustus de peccati re
missione dispero. Re
laxat enim facinus quod
defletur. Sed per pe
tratae quisque time
at. quod si digne deflere
possit. ignorat. Ante
culpam ergo iustitiam
metuat. Post culpam
tamen de pietate presu
mat. Neque enim ius
titiam timeat. Ut nul
la spei consolatione
conualescat. Neque ita
confidat. de misericor
dia. Ut adhibere uulne
ribus suis digne pae
nitentiae neglegat.
medicinam. Sed quem pre
sumit. sibi piae pas
cere. semper etiam. cogitet
districtae iudicare
Sub pietate itaque ei
spes peccatoris gau
deat. Sub districtione
illius paenitentis cor
rectio contremescat.
Spes igitur presumpti
onis nostrae habeat.
etiam in ipsum amoris
Ut ad corrigenda. pec
cata. iustitia. iudican
tis terreat. Quem ad
fiduciam. ueniae gratia
parcentis inuitat.
Hinc enim per quendam
dicitur. sapientem ne dix
eris miserationis domini
multe peccatorum meo
rum non memorabitur.
Pietatem namque eius

protinus et iustitiam
subdit dicens Misericordia enim et ira
ab illo diuina itaque
clementia maxillam
uehemoth istius perfo
rans ubique humano
generi et misericor
dites et potentes oc
cussit. Quia nec libe
rato admonitionem per
cauendi tacuit nec cap
to remedium fugiendi
substraxit. Adhuc
quippe in scriptu
ra sacra uirorum
talium idest quod et pe
tri peccata sunt indi
ta ut cautella minorum
sit ruina malorum
Adhoc uero utrorum
que illic et paenitentia
a insinuatur et ue
nia. Ut spes pereun
tium sit recuperatio
perditorum de statu
ergo suo dd cadente

nemo superbiat. De
lapsum etiam suo dd
surgente nemo de
sperat. Ecce quam mi
rabiliter scriptura
sacra eodem uerbo
superbos premit.
Quo uerbo humilis le
uat unamquamque
rem retulit gestam
et diuerso modo sup
bos quidem ad humili
tatis formidinem hu
miles uero ad spei
fiduciam reuocauit.
O inaestimabile no
ui generis medicamen
tum quod uno eodemque
ordine positum et pre
mendo tumentia ex
siccat et subleuan
do arentia infundit.
De malorum lapsu nos
terruit. Sed de repa
ratione roborauit.
Sic quippe semper sic
nos diuine dispensa

tionis misericordia. su
per bientes reprimit.
Et ne ad disperationem con
suamus fulcit. Unde
etiam per moysen ad
monet dicens non acci
pies loco pignoris su
periorem aut inferi
orem molam. Acci
pere namque aliquan
do dicimus auferre.
Unde et aves ille quorum a
piendi sunt. avibus a
vidiae accipi tres vo
cantur. Unde et pau
lus apostulus dicit.
Sustinetis enim si quis
devorat. Si quis acce
pit. ac si dicere et. Si quis
rapit. pignus vero de
bitoris est. confessio
peccatoris. A debito
re enim pignus acci
pitur. Cum a peccato
re iam peccati confes
sio tenetur. Superi
or autem et inferior
mola est. spes et timor.
Spes quippe ad alta sub
vehit. Timor autem cor
inferius premit. Sed mo
la superior et infe
rior. ita sibi necessario
iungitur. Ut una sine
altera. inutiliter ha
beatur. in peccatoris
Itaque pectore inces
santes habet. Spes et
formido conlungi. quia
in casum spes at. mise
ricordiam sinonetiam
iustitiam timeat. in ca
sum iustitiam metuit.
Sinonetiam et de misericor
dia. confidit. Loco igi
tur pignoris mola.
Superior autem inferior
tolli prohibetur. quia
qui peccatori predicat.
tanta dispensatione
componere predicationem
debet. Ut nec de relicta
spe timorem subtrahat.
Nec subtracta spei in

solo eum timore dese
linquat. Mola enim
super aut inferior
tollitur. Si per predican
tis linguam in peccato
ris pectore a timor
abspe. Aut spes a ti
more diuidatur. Sed
quia exigente causa dd
ad medium deducto tan
ti facinoris memori
am fecimus lectoris
fortasse animus mo
uetur; Cur omnipotens deus
eos quos in perpetuum
elegit. Quos ad donorum
quoque spiritalium culmen
adsumpsit. In lesos a
corporibus uitiis non
custodiuit. Unde quia
satis fieri citius cre
dimus breuiter. res
pondemus. Nonnulli
enim per accepta do
nauis tutum, per inpen
sam gratiam bonorum
operum in superbiae
uitium cadunt. Sed tamen
quo ceciderunt non ag
noscunt. Proinde con
traeos hostis antiquus
quia iam interius do
minatur. etiam exteri
us seuire permittitur.
Ut qui in cogitatione elati
sunt. per carnis luxoriam
prosternantur. Scimus autem
quia aliquando minus
est in corporis corrup
tione cadere. Quam co
gitatione tacita. ex de
liberata. elatione pec
care. Sed cum minus
turbis superbia credi
tur minus uitatur.
Luxoriam uero eo ma
gis erubescunt homi
nes quorumuis omnes
turbam nouerunt.
Unde fit plerumque
ut nonnulli post su
perbiam in luxoria
corruentes ex aperto
casu malum culpae

latentis erubescant
Et tunc etiam malorum
eos sigunt. Cum pro
stratis in minimis gra
uius confunduntur
Reos enim se in ter mi
nora conspiciunt.
Qui se liberos inter gra
uiora crediderunt.
Pia enim dni dispensatio
ne laxatur. Nonnu
quam uehemoth iste de
culpa ad culpam tra
hit, et dum plus per
cutit. Inde eum quem
caeperat amittit.
Atque unde uicisse
cernitur. Inde supe
ratur. Considera
re liber in tramuni
tum gratiae sinum
Quanto ds misericor
diae fauore nos con
tinet. Ecce quide
iustitie se extollit.
per uitium ad humilita
tem redit. Qui uero

acceptis uirtutibus ex
tollitur. non gladio
sed ut ita dixerim me
dicamento uulnerat.
Quid est enim uirtus
nisi medicamentum et
quid est uitium nisi uul
nus. Quia ergo nos de
medi camento uul
nus facimus facit
ille de uulnere me
dicamentum et qui uir
tute percutimur ui
tio curemur. Nos nam
que uirtutum donare
torquemur in usu uiti
orum. Ille uitiorum in le
cebras adsumit. In ar
te uirtutum et salutis
statum percutit. ut res
uet ut qui humilitatem
currentes fugimus
ei saltem cadentes he
reamus. Sed inter haec
sciendum quod plerique
hominum quo in multis
corruunt. ac tius ligant.

Cumque eos uehemoht
istae ex uno uitio p
cutit. uitia. cidat. ex a
lio quoque inligat.
ne surgant. Con
sideres itaque homo
cum quo aduersario
bellum gerat. et sila.
re in aliquo de linquis
se perpendit. sal.
tim culpam protra.
hi ex culpa. pertimes
cat. Ut studiose uiden
tur uulnera quibus
frequenter interfi
cit. Quia. ualde rarum
est. quod hostis nostri e
lectorum saluti etiam
uulneribus seruit.
Maxilla. tamen uehe
moth perforata. in
tellegi et aliter potest.
ut in ore teneri dicatur
Non quos iam perfec
te peccato inplicat.
Sed quos adhuc peccati
persuasionibus temp
tat. Qua. tenus ei quem
libet mandere sit. de
peccati eum dilec tatio
ne temptare. Man
dendum quidem sed
non deglutiendum ac
ciperat. paulum quan
do illum post tot re
uelationum sublimia.
stimulus carnis agita
bat. Tunc ergo dum con
tra illum licentiam
temptationis accipit.
In maxilla eum tenuit.
sed perforata. Qui ue
ro elatus perire po
terat. temptatus est
ne perire. Tempta
tio ergo illa. non uo
rago uitiorum sed cus
todia. meritorum fuit.
Quia. leuiathan istae
fatigando eum in ad
flictione contri
uit. Sed non in culpam
capiendo deuorauit.
Elatorauit. in sciitate

uiros non amittere et ni
si temptaret. Sci quip
pe non essent. quide
scitatis gloria sup
bisent, et tanto sub
eius luce cadesent.
Quanto se in suis uir tu
tibus eleuasent. Sed
miro dispensationis
ordine dum temptant
humiliantur. Dum hu
miliantur. ei esse lam
desinunt. Bene ergo
maxilla uehemoth isti
us perforata dicitur. Quia
electos dei unde contesit
inde amittit. Unde temp
tat ut perdat agit in
de ne pereant. Anti
quus itaque hostis oc
cultis dispensationi
bus seruiens sanctorum
animas ad interitum
temptat uolens sed
~~ad regnum temptat~~
~~uolens~~ sed ad regnum
temptando seruat.

Inuitus Maxilla. ergo
eius perforata est. Quia
eos quos temptando
idest mandendo con
tesit. quasi cum deglu
tit. amittit. Quodquia
non humana sed diuina
prouidentia agitur. Ut
utilitati lustorum ipsa
uetusti aduersaria
stultia suffragitur.
Quatenus cum electos
temptat eos magis
temptando custodiat.
Bene ad beatum Iob dicitur
aut asmilla perfora
bis maxillam eius sub
audis ut ego qui
cuncta disponens, e
lectos meos inde so
bustius integritate
custodio. Unde eos per
maxillam leuiathan
istius labe facta
Aliquo modo ab in
tegritate permitto
sequitur. Ca. XIIII.

Numquid multi
plicauit ad te pre
ces aut loquetus
tibi mollia subauditus
ut mihi Sienim ad perso
nam filii hu verba sefe
rantur. In carnato
ei mollia eloquaebat.
cum dicerent Scio quis
es sanctus dei Adque leui
athan iste multiplica
uit preces cum subditam
sibi legionem dixit. Si le
cis nos mitte nos in gre
gem porcorum quam
uis intellegi aptius po
est. Quia ad dominum preces
multiplicat. Cum ex
tremi die iudicii in qui
quis eius corpus sunt
sibi pasci deprecantur
Cum membra eius uide
licet reprobi ero cla
mantes. Domine a pes
nobis quibus protinus
respondetur. Nescio
uos unde sitis.

Et in tuo nomine demonia eicimus
Tunc etiam domino per mem
bra sua mollia loqui
tur. Quando multi ex
eius corpore dixerunt
Domine domine nonne in tuo no
mine prophetauimus
Et in tuo nomine uirtu
tes multas fecimus
Mollia quem deprecantes
dicunt cum eius nomi
ni replicant quo fece
runt. Sed duro corde
illa cum facerent in
sua laude saperunt.
Unde mox audiunt nes
cio quis estis sequens ps. xv.
Numquid feriet te cum
pactum subaudisut
mecum et accipies eum ser
uum sempiternum sub
audis ut ego Sed ualde
solestes intuendum
quod pactum cum domino leui
athan iste feriat.
Ut sempiternus ab eo
seruus habeatur. In
pacto namque discor

dantium pastum uoluntas impletur. Ut ad uotum suum quoque perueniat. Et iusta desiderato fine concludat.
Antiquus hostis a sinceritate diuine innocentiae malitiae suae succensus face discordat. Sed ab eius iudici etiam discordando non discrepat. Nam uiros iustos semper mala uole temptari appetit. Sed tamen hoc dominus uel ministeriorum cordis fieri uel iuste permittit.
Haec ipsa ergo temptationis licentia pactum uocatur. Iniqua. Et desiderium temptationis agitur. Et tamen per eam in pro modo uoluntatis iusti dispensatoris impletur. Erudiendos enim sicut et nuper diximus electos suos dominus sepe temptari subigit. Sicut post paradisi claustra. post testu caelis secretane reuelationum magnitudine paulus extollipotuisset. Et satane angelus datus est. Sed ut praefati sumus ipsa hac temptatione disponitur. Ut qui elati per se poterant humiliati a perditione seruentur. Secreto ergo dispensatio nis ordine. Unde seruire permittitur iniquitas diaboli. Inde piae perficitur benignitas dei. Et bene ex hoc pacto quod cum domino per se dicitur seruus accipi perhibetur. Quia inde obtemperat nutibus superne gratiae. Unde exercet ipsam nequissime uoluntatis

suae

Servus ergo ex pacto est
quidum voluntatem suam
implesi permittitur.
A superni consilii voluntate
ligatur. Ut electos dei
sicut dictum est volens
temptare et temptando
nesciens probet. Sed
quia tamdiu in hac vi
ta electorum usibus ser
vit quamdiu malitiae
suae nequitiam temp
tationibus exercere
potuerit. Hoc autem in
loco a domino non so
lum ex pacto
servus sed sempi
ternus servus acci
pi dicitur. Investigare
compellimur quomo
do et post presentis vi
tae terminum servire
eum domino in perpetuum
demonstremus. Ne
que tunc iustus caeles
ti felicitate pollentes
adhuc temptare permittitur.

Cum autem eorum oculus
aeternae gehennae igni
bus mancipantur quia ne
quaquam in illas super
na patria temptatio
nibus erudiendi sunt.
In qua iam pro temp
tationum laboribus re
munerantur. Sed tunc
leviathan iste cum suo
corpore reprobis vide
licet omnibus flammis
ultricibus traditus qui
bus sine fine cruciet.
Quos scilicet cruciatus
dum iusti conspiciunt
in dei laudibus crescunt
quia et in se cernunt bo
num quod remunerati sunt
et in illis inspiciunt sup
plicium quod evasi sunt.
Ita enim tunc pulchra
erit universitas dum
et gehenna iuste cru
ciat impios et aeterna
felicitas iuste remu
nerat pios. Sicut enim

niges colos inpictu-
ra substernitur ut
sup lectus albus uel
suens pulchrior os-
tendatur ita tunc et
iam malos bene ordi-
nans ds feliciora ex-
hibet gaudia beatorum
ostensis ante eorum
oculos supplicii reprobo-
rum; et quamuis illud
ex uisione dominica
eorum gaudium non sit
quo crescat. Magis tn
auctoris suo esse se debi-
tores sentiunt quan-
do et bonum cernunt
quod iuste remunerat
percipiunt et malum qd mi-
sericorditer adiuti ui-
cerunt. Igitur si utilita-
te iustorum et hic temp-
tatio leuiathan istius
et illic damnatio profi-
cit sempiternus ser-
uus est. Dum dei laudib:
nesciens seruit et il-

lic eius paena iusta
et hic uoluntas iniusta
sequitur. Ps. xxiii.

Numquid in ludis
ei qsi aui quid est
quod aduersarius
nr. prius uehemoth
post modum leuiathan
dicitur. Nunc uero aui
in perditionis suae in-
lusione conparatur
Uehemoth quippe ut dix-
imus belua interpretatur
q quadrupes ostenditur
Dum sicut bos faenum co-
medere perhibetur.
Leuiathan uero quia mo-
capitur procul dubio
serpens in aquis inno-
tescitur. Nunc uero ad auis
similitudinem ducitur cum
dicitur. Numquid in lu-
dis ei qsi aui Cur ergo
belua uel iumentum Cur
drago Cur auis appel-
litur indagemus; Citius
enim nomina eius ag-

noscimus si tergi uersa
tionis illius astutiam
subtiliter explosem
De caelo quippe attessa
uenit. et ad spem caeles
tium nulla. iam respi
ratione cum se erigit.
Irrationale ergo et
quadrupede animal.
est. per actionis inmun
de fatuitatem. Draco
per nocendi malitiam
Auis per subtilis natura ele
uitatem. Quia enim hoc
quod contra se agit. igno
rat. bruto sensu bel
ua est. Quia malitiosa
est. nobis nocere ap
petit. draco est. Quia ue
ro de natura sua
subtilitate superbe ex
tollitur. auis est. Rus
sum quia. in hoc quod in
quo agit. ad utilitatem
nostram diuina. uirtute
possidet. lumentum est.
Qui uero latentes mor.

dit. serpens est. Quia autem
nonnum quam per indomitam
superbiam. se etiam lucis
angelum simulat. auis
est. humanum et enim ge
nus quia. inexplicabi
li iniquitatis arte. la
cessit. Tribus tamen
uitiis ualde temptat.
Ut uidelicet alios sibi.
Alios per luxoriam. Ali
os per malitiam. Alios per
superbiam subdat. Ad
inmerito breo quod age
re nititur. ex ipso
actionum suarum nomi
ne uocatur. Cum lumen
tum draco uel auis. dici
tur. In eis quippe quos
ad stultitiam. luxoriae
excitat. lumentum est.
In eis quos ad nocendi ma
litiam. inflammat. dra
co est. In eis autem quos in
fastu superbiae quasi
alta. sapientes eleuat
auis est. In illis ue

pro quos pariter in lux
oriae malitiam et su
perbiam pulluit lumen
tum draco simul. Et a
uis existit. Per tot.
namque ad eorum cor
sse species intulit. In
quot eos nequitias in
plicauit. Multarum
igitur rerum nomine
uocatur. Quia ante
deceptorum mentes
in uarias formarum
species uertitur. Cum
enim hunc per car
nis luxoriam temp
tat. sed tamen minime
superat. Mutata sug
gestione cor illius
in malitia inflammat.
Quia ergo ad eum bel ua
uenire non ualuit.
draco uenit. Illum ue
ro malitiae corrum
pere non ualet. Sed tamen
bona sua eius oculis
obponit. Et cor illius

in superbia extollit. Huic
ergo ut draco sub ripe
re non ualuit. Sed tamen
adducto per antasmate
in anis gloriae coram
cogitationes eius obtu
tibus quasi auis uola
uit. Quae nimirum auis
tanto contra nos in
manus extollitur.
Quanto nulla naturae
suae infirmitate pre
peditur. Quia enim
carnis morte non pre
mitur. Et redempto
rem nostrum carne mor
talem uidit. Altiore
fastu elationis intu
muit. Sed ubi contra
auctorem suum pin
nas superbiae extu
lit. ibi laqueum suae
mortis inuenit. Nam
ea eius carnis mor
te prostratus est.
Quam expetit elatus
et inde laqueum pertulit.

Unde quasi escam suae ma
litiae mortem iusti con
cupiuit. Dicatur ergo
numquid in ludis ei quasi
aui. Quasi aui quippe dominus
inlusit. dum ei in pas
sione unigeniti filii
sui ostendit escam sed
laqueum abscondit. Vi
dit enim quod ore per
cipere et sed non uidit
quod guttor teneret
Nam quamuis eum filium
dei fuerat ipse confes
sus uelut. purum tamen
illum hominem mori se
didit. Ad cuius mortem
iudeorum persequentium
animos concitauit.
Sed ipso traditionis ei
tempore tarde iam cog
nouisse intellegitur.
Quod illa eius morte puni
retur. Unde et per latin
conlugem somnus ter
ruit. ut uir illius
a iusti persecutione

cessaret. Sed res inter
na dispensatione dis
posita nulla ualuit
machinatione perpa
gari expediebat. quippe
ut peccatorum mortem
iuste morientium sol
ueret mors iusti in ius
tae morientis. Quod quia
leuiathan iste usque ad
tempus passionis illi
us ignorauit. Quasi mo
re auis in lusus diuini
tatis eius laqueum per
tulit. dum humanitatis
ei escam momordit. se
quitur. Ps. xciii.

Aut alligatus eum
ancellis tuis. Sub
auditur. ut ego
in seruis et si dis
pecta est conditio ui
silitas uigeat. Ancel
lis autem cum conditione
pariter sexus iacet.
Bene autem dominus leuiathan
istum non seruis sed

ancellis suis li
gare se assesit. Quia
ad nostram redemptionem
veniens et suos contra
mundi superbiam predi
catoris mittens relic
tis sapientibus insipi
entes. Relictis fortibus
debiles. Relictis divitibus
pauperes elegit. An
cellis ergo suis levia
than hulus fortitudi
nem dominus ligavit. Quia
attestante paulo in
firma mundi elegit
dominus ut confundat for
tia. Unde bene etiam
per salamonem dicit. Sapi
entia aedificavit sibi
domum excidit colum
nas septem. Immolavit
victimas miscuit vinum
proposuit mensam.
Misit ancellas suas ut
vocarent ad arcem
et moenia civitatis.
Sapientia quippe do

mum sibi condidit. Cum
unigenitus dei filius in
se ipso in utero vir
ginis mediante anima
humanum sibi corpus
creavit. Sic quippe
corpus unigeniti domus
dicitur sic etiam tem
plum vocatur. Ita ve pro
ut unus idemque dei at
que hominis filius ip
se sit qui inhabitat ip
se qui inhabitabitur.
Quod tamen recte et aliter
accipitur. Si domus sa
pientiae ecclesia vo
cetur. Quae septem
etiam sibi columnas ex
cedit. Quia ab amore
prae sentis seculi disjunc
tas ad portandam eius
dem ecclesiae fabricam
mentes predicantium e
rexit. Quippe eo
quod perfectionis vir
tute subnixe sunt
septenario.

numero signant. Im
molauit victimas. Quia
uitam predicantium mac
tari in persecutione
permisit. Uinum mis
cuit. Quia diuinitatis
et humanitatis suae
pariter nobis ascen
na predicauit. Mensam
quoque proposuit. Qui
scripture sacrae no
bis papula aperien
do preparauit. Ancellas
etiam suas misit. Quae
ad ascendendos atque
ad ciuitatis moenia uo
carent. Quia predica
tores infirmos ablec
tosque habere studi
uit. Qui fideles popu
lus ad spiritalis patri
e aedificia superna col
ligerent. Unde in e
uangelio dominus na
thanahelem laudat.
Nec tamen in sorte
predicantium nu

merat. Quia ad pre
dicandum tales uenire
debuerant. Qui de lau
de propria nihil ha
bebant. Ut tanto soli
dius ueritatis esse cognos
ceretur. Quanto et aperte cerne
retur. Quia ad hoc a
gendum per se idonei non
fuissent. Ut ergo mi
ra potentia per predica
torum linguas claresce
ret. Prius mirabi
lius actum est. Ut eo
rundem predicantium me
ritum nullum esset. Ancel
las ergo dominus misit. Et
leuiathan huius fos
titudinem ligauit. Quia
infirmos predicatores
mundo exhibuit. Et po
tentes quosque quiescor
pus fuerant. Subtersso
rissui uincula restrinx
it. Et in semedipso leuia
than iste ancellis ligat.

Cum infirmis predicantibus
ueritatis lumine cla-
rescente contra electo-
rum mentes antiquus
hostis non quantum uult
sed uire permittitur
Sed ne sub infidelitatis
captiuitate cunctos quos
appetit teneat signis
et uirtutibus coartat
Ipse ergo per se hoc forti-
ter facit qui contra il-
lum uires non fortibus
tribuit Sed quia quos
contra eum dominus mittat
insinuat Nunc etiam quid
ipsi agant qui mittantur
adiungat sequitur Ps. xxiiii
Concident eum a-
mici diuident illum
negotiatores Leuiathan
iste totiens concutitur
quotiens diuini uerbi gla-
dio sua ab illo membra
separantur Iniqui enim
cum uerbum ueritatis au-
diunt et sancto timore per-

culsi ab antiqui hostis se-
limitationes suspendunt
Ipse in corpore suo diui-
ditur Cum hii quippe
ue inhererant subtra-
huntur Ipsos uero ami-
cos nominat quos supe-
rius ancillas uocat Ip-
sos etiam negotiatores
per actionem
Ipsis quippe infirmantibus
dicitur Nolite timere
pusilla grex quia con-
placuit patri uestro da-
re uobis regnum Ipsis pus-
sum conualescentibus
dicitur Uos autem dixi a-
micos quia omnia quae
audiui a patre meo no-
tam uobis feci Ipsis ad
extremum in negotii o-
peratione uergentibus
iubetur Euntes in mundum
uniuersum predicate euan-
gelium omni creature
In predicatione quippe fi-
dei quasi quidam negotium

gesitus. dum uerbum da
tus. et fides ab auditori
bus sumitur. Qui quod
dam negotium faciunt
qui predicationem prorogant
Et ad populis fidem re
portant. fidem inpen
dunt. et eorum scam pti
nus uitam sumunt. Si
enim iusto
rum predicatio negotium
non fuisset profecto
psalmista. non diceret
Sumite psalmum et date
tympanum in tympano
et enim corium siccatum
ut sonet. Quid est. ergo
dicere sumite psalmum
et date tympanum nisi
accipite spiritalem can
ticum cordis et reddite
temporalem maceratio
nem corporis. Si supra
predicatio negotium non fu
isset. Nequaquam. sub
tipo fortis mulieris
salamon de scam. aecle
sia. diceret. Sindonem
fecit. et uendidit. et cin
gulum tradidit. canoneo
Quid enim signatur. lin
theo sidonis nisi subti
lis intextio scae predica
tionis in qua. mollitur
quiescit. Quia. mens fi
delium spe superna. refo
uetur. Unde et petro
animalia. in lintheo de
monstrantur. Quia pec
catorum animae mise
ricordites. adgregate
in blanda fidei quae te
continentur. Hanc ergo
sindonem aecclesiam
fecit. et uendidit. Qui
fidem. quia credendo tex
uerat. loquendo dedit.
Et ab infidelibus uitam sec
te conuersationis ac
cipit. quae et canoneo
cingulum tradidit. Quia
grauiorem demonstra
te iustitiae fluxa. o
pera. gentilitatis ad

strinxit. Ut hoc quod precipi
tur uiuendo teneatur.
Sint lumbi uestri precincti
dicatoris predicatores
ergo suos dominus quaerendo
ancellas inuenit. Per
mutando amicos facit.
ditando negotiatores
exhibet. Qui enim pri
us mundi minas infir
mae timuerunt. Post
ad cognoscenda diui
na consilia ascendunt.
Ditati autem uirtutibus us
que ad excendum fidei
negotium perducuntur. Ut
leuiathan istius mem
bra increpando atque
suadendo tanto seue
rius incidunt. Quan
do et amici facti amori
ueritas semedipsos
uerius copulant. Atque
ab eo peccantium animas
tanto celerius subtra
hant. Quanto negotia
tores idonei effecti

pretiosum quippe a uili separat.
In semedipsis amplis
simas apothecas uir
tutum monstrant. Quia
enim predicatores diuinal
de laudabiliter a leui
athan isto res posses
sa diuidunt. Ueritatis
uox per prophetam pol
licetur dicens. Et si
separaueris pretiosum a uili
quasi os meum eris. Quia hu
manas mentes a se
proba antiqui hostis
imitatione dislungit.
Recte os dei dicitur quia per
eum procul dubio eloquia
diuina formantur se
quitur. Ep. xxiiii.
Nam quid in plebis
sagenas pelle ei
aut gurgustium
piscium capite illius
Quid per saginas uel gur
gustium piscium nisi
ae clesia fidelium
quo unam catholicam
faciunt designant.

Unde in euangelio scrip
tum est. Simile est regnum
caelorum sagine misse
in mari ex omni gene
re piscium congreganti
Regnum caelorum sci
licet uocatur aecclesia
Cuius dum mores dominus ad
superna sublevat. Iam
hic ipsa in domino per cae
lestem conuersationem
regnat. Quae recte eti
am sagine misse in ma
re comparantur. Ex
omni genere piscium
congreganti. Quia mi
sa in hoc gentilitatis
sectam nullum respuit.
Sed malos cum bonis su
perbos cum humilibus.
Iracundos cum mitibus
et fatuos cum sapienti
bus caepit. In pelle ue
ro leuiathan istius stul
tos eius corporis in ca
pite autem prudentes ac
cipimus uel certe pel

le quo est exterius subdi
ti. Ab haec extrema. ser
uientes capite autem pro
positi designantur. Et
bene dominus seruato ordi
ne has sagenas ut gurgus
tium piscium idest aecle
siam suam. Et uota fide
lium prius se pelle eius
Et post modum capite as
serit. In pletusum quia
sicut superius diximus
prius elegit infirma
ut post confundere
fortia. elegit quippe
stulta mundi ut confun
dere sapientes pri
us namque collegit in
doctos. Et primo modum phi
losophos et non per ora
tores docuit piscato
res. Sed misa potentia
per piscatores sub
egit oratores. dicat
ergo numquid in plebis
sagenas pelle eius gur
gustium piscium capite

illius subaudis utego
qui intra aecclesiam fide
lium prius quasi pellem dia
buli extremos atque
infimos colligo et post
modum caput illius id est
prudentes mihi adver
santes subdo. seq. xx

Pones super eum
manum tuam id est
utego qui fortissimum
potentia reprimens
non plus quam expe
diat. sevire permitto
eius quae se vitium quan
tum permisero in electorum
meorum utilitate re
torqueo vel certe ma
num super eum ponere est
Virtutis potestate su
perare beato ergo
Iob per interrogationem
dicitur. Pones super
eum manum tuam ac
si aperte diceretur
Numquid virtute illum
propria reprimis.

Unde et aperte mox subdit
.xp. .xxi.

Memento bellum nec
ultra addas lo
qui alta dispensatio iu
diciorum dei. idcirco sepe
bene merentes famu
los vel minis inpetit
vel flagellis premit. vel
quibusdam superhaposi
tis oneribus gravat.
Vel laboriosis occupati
onibus inplicat. quia
mira potentia. prudens
Id si qui eti ac liberi in
tranquillitate persis
terent. temptationis
ferre adversarii
nevalentes mentes
prostrati vulneribus
iacerent. Dum ergo eos
foras tollerandis
flagellis vel oneri
bus occupata suscipi
endis intus temptatio
num iaculis occultat. No
ris quippe medicinalis ÷

Ut sepe fetuosem uiscerum in pusiginem cutis trahat. Et plerumque inde intrinsecus curat. Unde extrinsecus sauciat.

Ita nonnumquam diuine dispensationis medicine agitur. Ut exterioribus doloribus in aeternum uulnus adimetur. Et flagellorum sectionibus repellatur. Ea quae occupare mentem poterat. Interior putrido uitiorum. Et tamen sepe dum patientes culpae sibi conscii homines non sunt. Et aut doloribus cruciantur. Aut doloribus deprimuntur. Contra iustum atque omnipotentem iudicem in quere illa prosiliunt. Scilicet minus intuentes contra quam fortem aduersarium bellum gerunt. Cu

lus si intollerabilius uires sollicite attendere sint. Nequaquam de his quae extrinsecus tollerantur mus mus aperent. Sed ideo uidentur nobis haec grauiora. Quia bene bella occulti aduersarii nolumus pensare grauiora. A quibus plerumque bellis ut diximus dum flagellarum defendimus. dum adfligimus occultamus. Caro enim nostra prius quam resurrectionis in corruptione solidetur. Si nullo merore afficitur. In temptationibus effrenatur. Quis autem nesciat quod multo sit melius ardere flamma febrium quam igne uitiorum. Et tamen cum febre corripimur. Quia uitiorum estum qui occupare non poterat.

considerare neglegimus
de persecutione mus musa-
mus. Quis nesciat quod mul-
to sit melius duris in
servitio hominibus subi-
ci quam blandientibus de-
monicis spiritibus sub-
di. Et tamen cum dei alto
iudicio iugo humane con-
ditionis attersimus.
Inque sella prosilimus
Rumisum quam nusquam ad ten-
dimus. Quod si nos nul-
la conditio servitutis
opprimeret. Fortas-
se mens nostra multis
iniquitatibus pelus libera
deservisset. Ideo ergo
hunc quem tollerabamus
gravia credimus quia
bella hostis callidi quam
sint contra nos dura
atque intollerabilia
non videmus. Mentienim
nostrae omne pondus vi-
lescere. Si ea quae se
opprimere poterant

occulti adversarii
bella pensarent. Quid
enim si omnipotens deus one-
ra quae patimur sublevet.
Sed tamen sua nobis
adiutoria subtrahat.
Et inter leviathan isti-
us nos temptamenta
de se linquat. Se vien-
te tanto hoste quo ibi-
mus. Si nullis aucto-
ris nostri protectionibus
defendamur. Quia ergo
beatus Iob culpae
sibi conscius non erat.
Et cum a tamen flagella
tollerabat. Ne fortas-
se invitio mus musa-
tionis excedat. Memo-
retur quod timeat. Et di-
catur ei. Memento bel-
li ne cultra. Addas lo-
qui ac si a parte dicere-
tur. Si occulta hostis
contra te bellum con-
sideras quidquid a me
pateris non accusas

a sibi ex pris

misere se deus

Si in petentem te aduer
sarii gladium prospi
cis flagellum patris
nullatenus perhorres
cis. Uides enim qua
li flagello te feriro
sed intuesi neglegis
a quanto te hoste fla
gellando liberum ser
uo. Memento ergo bel
li nec ultra. addas lo
qui idest tanto te addis
plinam patris exhibe
tacitum quanto te pro
spicis ad bella hostis
infirmum. Dum ergo me
corripiente percutiris
ut aequanimiter fe
ras hostem tuum ad memo
riam reuocat. Et durum
non estimas omne quod
pateris. Dum terre
nis cruciatibus ab in
terna passione libe
raris. Quia autem leuia
than istae de diuina mi
sericordia falsa sibi
promissione blanditur.
Post quia terrorem for
titudinis eius intulit.
Et beati Iob animum in eius cir
cumspectione commouit
dicens. Memento belli nec
ultra addas. Loqui ut
insensibilem seatum ei
ostendere et illico adiunx
it. Ps. xxii.
Ecce spes eius frus
trabitur eum. Quod sic de
eo debet intellegi ut
fessei etiam ad corpus
illius possit. Quia in
qui omnes qui districtionem
iustitiae diuine
non metuunt. In casum sibi
de misericordia blandiun
tur. Mox ad consolatio
nem nostram sediens extre
mi iudicii futurum eius in
teritum pronuntiat di
cens. Ps. xxiii.
Et uidentibus cunctis
precipitabitur. Cunctis
enim uidentibus precipi

tabit. Quia aetes no
tunc iudici tes sibilites
appasente ad stanti
bus legionibus angelorum
adsistente cuncto minis
tesio caelestium potesta
tum. Atque electis omni
bus ad hoc spectaculum
deductis ista belua
crudelis et fortis dedu
citur. Et cum suo corpo
re idest cum se probis om
nibus aetes nis gehenne
incendis mancipatur.
Cum dicitur discedite a me
maledicti in ignem aetes num
qui preparatus est diabulo
et angelis eius. O quale
erit illud spectaculum
quando hi in manissima bes
tia electorum oculis osten
ditur. Quae hoc bellitem
pore nimis illos tes
sere potuerat. Si uide
retur. Sed occulto ac
miro dei iudicio consilio
agitur. Ut et nunc per ei

gratiam a pugnantibus
nonnis auincatur. Et tunc
alaetis uictoribus iam
captiua uideatur. Tunc
autem iusti diuino adiuto
rio quantum debito ses
sunt plenius se cog
noscunt. Quando tam
fortem bestiam uidesint.
Quam nunc infirmi uice
sunt. Et in hostis sui in
manitate conspiciunt
Quantum debeant gratiae
defensoris sui. Rede
unt enim de hoc prelio
tunc milites nostri uistu
tum tropea. Se fesentes
et receptis corporibus
Cum iam in illo iudicio cae
lestis regni introitum
sortiuntur. Prius in
manissimas uires hu
ius antiqui serpentis
aspiciunt. Ne uile esti
ment quod euasesunt.
Bene ergo dicitur. Et uidenti
bus cunctis precipitabitur.

Quia uis amoris eius
tunc gaudium exhibet cu
lus tollerata uita. nunc
lustis cotidiae incru
ciatibus bellum mouet
Sed audientes ista. acsi
protinus quae sese
mus domino dicentes. Domine
qui leuiathan istum tan
te esse fortitudinis non
ignoras eum incerta
mine infirmitatis
nostrae suscitabis ili
co adiunxit. Ps. xxiiii
Nonquasi crudelis
suscitabo eum. Et ue
lud si mox a nobis ra
tionis causa quae se
setus. Quomodo eum
nonquasi crudelis sus
citas quem scimus quia
in tanto inuadere et de
uorare permittas
Statim subdidit. dicens
Ps. xxvi.
Quis enim resistere
potest uultui meo.

Et quis ante dedit mi
hi ut reddam ei. Quibus duo
bus uersibus et uirtu
tem suae potentiae et
omne pondus rationis
expleuit. Nam propter
potentiam dixit. Quis
enim resistere potest
uultui meo. Et propter
rationem subdidit. Quis
ante dedit mihi ut red
dam ei. Acsi diceret nam
eum quasi crudelis sus
cito quia de eius
fortitudine et electos
meos potentes eripio
Et rursum reprobos non in
iuste sed rationabili
ter damno. Ideo et eos
quos benigne eligo e
ripere mirabiliter
possum et eos quos
respuo non iniuste de
relinquo. Nemo quippe
ut diuina illum gra
tia prius aliquid con
tulit. Deo. Nam si nos

dm̄ bene operando p̄ue
nimus. Ubi est. qd̄ prophe
ta. ait. Misericordia eius
p̄uenit me. Sed quid nos
bone operationis dedi
mus ut eius gratiam me
moremus. Ubi est. qd̄
paulus apostolus dicit. Gra
tia. saluati estis per
fidem. Et hoc non ex uo
bis dī donū est. n̄ ex ope
ribus. Sin ra. dilectio
p̄uenit. Ubi est. qd̄ Iohan
nis apostulus dicit.
Nonquia nos dilexerimus
dm̄. Sed quō ipse pri
or. dilexit nos. Ubi est.
qd̄ p̄ o re dn̄s dix. Dili
gam eos spontaneae
Si sine eius munere nr̄a
uirtute dm̄ sequimur
Ubi ÷ qd̄ p̄ euangeliū ue
ritas p̄testatur dicens
Sine me nihil potestis
facere. Ubi qd̄ ait. Ne
mo potest uenire ad
me nisi pater. qui mi
serit me traxerit
eum. Ubi qd̄ iterū dixit.
Non uos me elegistis sed
ego elegi uos. Si saltim
dona. bonorū operū
uirtute nr̄a. bene co
gitando peruenimus
Ubi qd̄ sursum p̄ paulū
tam subtiliter dicitur.
Ut omnis de se humane
menti fiducia. ab ipsa
cordis radice suscita
tur cum ait. Nonquia
sufficientes sumus
cogitare aliquid a nobis
qsi ex nobis sed suffi
cientia. nr̄a. ex dō est.
Nemo ergo dm̄ meritis
p̄uenit. ut tenere eū
quasi debitorē possit.
Sed miro modo omnib;
aequus conditor. Et quos
dā. p̄ se elegit. Et quos
dā. In suis reprobis
moribus iuste de se
linquit. Nec tamē elec
tis suis pietatē sine

iustitia exhibet. Quia
hic eos dusis ad flictio
nibus premit. Nec sus
sum reprobis iustiti
am sine misericordia
exercet. Quia hic ae
qui minites tollerat.
Quos quando quae in per
petuum damnat. Si ergo
et electi preuenientem
se gratia sequuntur.
Et reprobi iuxta quod me
rentur accipiunt.
Et de misericordia in
ueniunt electi quod
laudent. Et de iustitia
non habent reprobi quod
accusent. Benelta
que dicitur. Quis ante
dedit mihi ut reddam
ei. Acsi aperte diceret.
ad pascendum reprobis
nulla ratione compel
las. Quia eis debitor
ex sua actione non te
neor. Idcirco enim ne
quaquam caelestis
patriae premia aeterna
percipiunt. Quia nunc dum
promeresi poterant.
Ex libero arbitrio contem
pserunt. Quia uidelicet
liberum arbitrium in bo
no formatus electis
cum eorum mensam tesse
nis desideriis gratia
adspirante suspenditur.
bonum quippe quod agimus
et dei est. Et nostrum dei per
preuenientem gratiam nostrum
per obsequentem liberam
uoluntatem. Si enim dei
non est. Unde ei in aeter
num gratias agimus
Rursum si nostrum est. un
de nobis retribui premi
a se paramus. Quia ergo
non immerito retri
butionem quesimus
Scimus quod subsequen
te libero arbitrio bona
elegimus quae agere semus
sequitur. Ipse. xxxi.

Omnia quae sub

caelo sunt. Omnibus li
quet quia non solum ea
quae sub caelo sunt.
Sed ipsa quoque super
caelos condita caeles
tia uocantur. Eius uo
luntati seruiunt. a quo
se esse creata meminerint. Cur
ergo tamen modo de in
feriosibus loquens ait.
Omnia quae sub caelo sunt
mea sunt. Sed quia de
leuiathan loquitur qui
iam non in aethere cae
li sed continentur. Cunc
ta quo sub caelo sunt
asserit suae esse. Uteum
quoque quid de caelo cedit
edoceat potestati ser
uire. Ac si dicerent le
uiathan iste beatitudi
nem quidem meum perdidit
sed dominum non euasit.
Quia et ipsae mihi potes
tates inseruiunt quae
in prauis actionibus aduer
sant. Sequitur. Ecce. xxciiii

Non parcam
ei et uerbis po
tentibus ad deprecan
dum compositis. Quis hoc
quod legisse se nequa
quam nouit existimet.
Quia culpasum suasum
diabulus sit ueniam
petitus sit. Sed ille fos
tasse homo quem leuia
than iste inmundi ter
mino uas sibi proprium
facit. Quem attestan
te paulo dominus ihesus inter
ficiet spiritu oris sui et
destruet in lustrati
one aduentus sui. Ter
ritus tante malesta
tis presentia. quia ex
escere uires suos
non uales inclinat
ad preces. Quid tamen de eius
corpore id est iniquis
omnibus intellegi ap
tius potest. Quis ergo
ad petitionum uerba
ueniunt. Quia nunc

exsequi facta con
tempnunt. Unde per euan
gelium uesitas dicit.
Nouissime ueniunt se
lique uirginis dicentes
Dne dne aperi nobis
Quibus ilico respondet.
Amen dico uobis nescio
uos. Sed cum uerba po
tentia adde precandum
conponere dicitur
usque magis. Ut quod
de eius corpore infu
turo diximus in hoc
tempore sentiamus
Sunt namque nonnul
li intra sanctam aeclesi
am qui prolixas ad
dnm preces habent sed
uitam de precantium non
habent. Nam promi
sa caelestia petiti
onibus sequuntur
operibus fugiunt.
Nii nonnumquam etiam
lacrimas in oratio
ne percipiunt. Sed cum

post orationis tempo
ra eorum mentem super
bia pulsauerit. Ilico
in fastu elationis intu
mescunt. cum auaritia
instigat. Mox per incendia
auide cogitationis ex
estuant. cum luxoria
temperauerit. In in
licitis protinus desi
deriis anhelant. Cum i
ra suasserit mox man
suetudinem mentis in
flamma insaniae con
cremat. Ut ergo diximus
et fletus in prece percipiunt
Et tamen expletis praecib;
cum uitiorum suggestio
ne pulsantur. Nequa
quam pro aeterni reg
ni desiderio se fleuis
se meminerunt.
Quod aperte de se baalam
innotuit. Qui iustorum
tabernacula conspi
ciens ait. Moriatur a
nima mea morte iusto

sum et fiunt novissima
mea. horum similia. Sed
conpunctionis tempus ab
scesit. contra eorum vitam
quibus se similem fieri
etiam moriendo popos
cerat. consilium prebu
it. et cum occasionem de
avaritia. peperit. ili
co oblitus est. quidquid
sibi de innocenda. opta
vit. virtutis igitur. pon
dus oratio non habet quam
nequaquam. per se veran
tia. continui amoris te
net. quo contra. bene an
na. flente prohibetur.
Vultusque illius non sunt
amplius in diversa mu
tati. quia videlicet mens
eius nequaquam. post pre
ces inepta. letitia. las
civiendo perdidit. ipso
rationis suae tempore
gemitum rigore. exquisivit
Nullis in usum negotiatio
nis vertitur. labor. ora
tionis. De quibus in evan
gelio veritas dicit. De
vorant domus viduarum
sub obtentu prolixae o
rationis hii accipiunt
prolixius iudicium. quia
ergo iniquorum petitioni
bus qui leviathan isti
us corpus sunt. nullo
modo parcitur. Cum eo
rum preces opere destru
unt. recte nunc dicit.
non parcam ei et verbis
potentibus adde precandum
compositis. quamvis et
per hoc quod verba po
tentia. adde precandum
composita. referunt.
A parte inanitatis oratio
nis ostenditur. Vera
citer. namque orare
est amaros in conpuncti
one gemitus et non com
posita. verba. resona
re. Sed quia antiquus hos
tis quo districtius fran
gitur eo nequius per

multiplicia argumen
ta dilatatur. Cuius tamen
insidias dominus quanto sub
tilius occultari consi
derat. Tanto misericor
diis manifestat.
Recte subiungit. Capitulum xxxiiii

Quis reuelauit faci
em indumenti eius. Leui
athan iste alites re
legiosas hominum men
tes. Alites uero hu
ic mundo deditas tem
tat. Nam prauis ma
la quae desiderant a
peste obicit. bonis uero
latentes insidians
sub speciae sanctitatis in
ludit. Illis uelud fami
liaribus suis iniquum
se manifestus insinu
at. Istis uero uelud ex
traneis cuiusdam quasi
honestatis pretextus
bulliat. Ut mala quae
eis publice nonualet
tecta. bone actionis
uelamine sub intro mit
tat. Unde et membra eius
sepe cum aperta nequi
tia nocere non possunt.
bone actionis habitum su
munt. Et praua quidem
se opere exhibet. Sed sancta
specie mentiuntur. Ini
qui enim si a peste mali
essent. a bonis recipi om
nino non possent. Sed
sumunt aliquid de uisi
one bonorum. Ut dum boni
uiri in eis recipiunt spe
ciem quam amant. permix
tum sumant. etiam uirus
quod uitant. Unde quosdam
paulus apostolus intuens
sub predicationis uelamine
uentris studio seruien
tes ait. Ipse enim sata
nas transfigurat se
in angelum lucis. Quid
ergo mirum si ministri
eius transfigurentur
uelut ministri iustitiae
hanc transfigurationem

Iosuae timuit quando
uidit angelum cuius esse
partis inquisiuit dicens
Noste es an aduersa-
riorum ut uidelicet si ad
uersae uirtutis esset eo
ipso quo se suspectum
cognosceret in lusione
resileret. Quia ergo
leuiathan iste in eo quod
iniquitatis opus molitur
Sepe speciae sanctitatis
induitur. Et quia nisi
per diuinam gratiam simu
lationis eius detegi in
dumenta non possunt
benedicitur. Quis reue
lauit faciem indumen
ti eius subaudis nisi ego
Quis seruorum meorum men
tibus gratiam subtilis
sime discretionis inspi
ro ut reuelata maliti
a faciem eius nudam ui
deant quam cooper
tam ille sub habitu sancti
tatis occultat. Et quia

fidelium mentes corpus
pere aliquando osten
sione sua aliquando
suggestione conatur
Agit enim modo opere
modo persuasione recte
subiungitur. Ps. xxviiij.
Et in medium oris eius
quis intrauit. Subau
dis nisi ego qui perdis
cretas electorum men
tes suggestionum eius
uerba discutio et non
ita habere ut sonuerint
manifesto bonum nam
que uidentes promit
tere sed ad perditum
finem trahunt. In me
dium ergo oris eius
intrare est callidi
tatis eius uerba pe
netrare. Ut nequa
quam pensetur quid
resonant sed quo in
tendunt. Intrare a
dam in medium oris eius
noluit quando inten

tionē persuasionis il
lius caute pensare ne
glexit, diuinitatē quip
pe se p illū accipere
credidit. Et in morta
litatis gratiam amisit.
Unde ergo ab intellec
tu uerborū eius in cau
te exterius stetit. In
de se ori illius deuo
ratū funditus p̄buit.
Sequitur. Ps. xxx.
Portas uultus eius
quis aperiat. Porte
uultus eius uocati sunt
sunt. Inqui doctores
quia. id circo. porte
uultus eius uocati sunt
quia. per ipsos. quisq;
ingreditur. Ut leui
athan iste q̄si in potes
tatis suae principa
tu uideatur. Sicut enī
scriptura. sacra sc̄os
uiros portas sion uo
care consueuit. Sion
quippe speculatio in

tes p̄tatur. Et non in
merito p̄dicatores sc̄os
portas sion dicimus quia
per eorū uitā. atque
doctrinā. abscondita. su
perne contemplationis in
tramus. Ita etiā. por
tis leuiathan istius er
rorum magistri sig
nantur. Quorū dum p̄
dicatio peruersa. reci
pitur. miseris audito
ribus uia perditionis
aperitur. Sed porte
iste ante oculus homi
nū plerumque ad in
troducendū quidē ap
te sunt. Sed tamē adde
praehendendū clause
quia recta in specie ex
hibent. sed opera pra
ua. persuadent. Adde
prehendendū ergo
clause sunt. quia ne
intrinsecus cognosci
uideant. exteriore
simulatione minuunt.

Quas tamen misa poten
ta dns aperuit. Quia e
lectis suis hypocrita sum
mentes conprehensibiles
facit. Portas ergo uul
tus eius quis aperiet
subaudis nisi ego. Quia e
lectis meis magistros
errorum sub specie
sanctitatis absconditos per
spicua cognitione ma
nifesto. Et quia anti
cristus ueniens ipsas
etiam summas huius
seculi potestates obtine
bit. Quidu plici errore
seuiens conatus ad se
corda hominum et misis
predicatoribus trahere
et commotis potesta
tibus inclinare bene
de leuiathan isto dns
subdidit dicens Ecc. xxxi

Per circumdentium
eius formido mu
tato namque nomi
ne os eius dentes in
sinuare alites uolant
quos superius portas
uocauit. Perversi enim
predicatores porte eius
sunt. Quia ingressum
predicationis aperiunt.
Dentes eius sunt quia
eos quos in errorem ca
piunt auaritatis soli
ditate confringunt.
Sicut enim sancte ecclesie
dentes accipimus
eos qui predicationibus
suis peccantium duri
tiam contempnunt. Unde
ei per salamonem dicitur
Dentes tui sicut grex
detonsarum ascen
dentium de lauacro
Qui non inmerito de
tonsis aclotis ouibus
conparantur. Quia in
nocuam uitam sumen
tes in lauacro baptis
matis conuersationis
uellera uetusta po
suerunt. Ita etiam

dentibus leuiathan is
te essorum magistri
figurantur. Quia sep
bosum uitam morden
do dilaniant. Et eos a
uersitatis integritate
subducta in sacrificio
falsitatis mactant. Quo
rum quidem predicatio fa
cile dispici ab auditori
bus potest. Sed hanc
ante humana iudicia
adiunctis potesta
tum saecula suum tes
sor exaltat. Recte
ergo dicitur. Pergi
sum dentium eius for
mido. Id est. In quos pre
dicatores antichristi
peruersi huius sae
culi protegunt. Potes
tates. Nam quos illi ap
petunt. Loquendo se
ducere. Multi poten
tium student. Seuien
do terrere. Pergi
sum ergo dentium eius

formido est. Acsi a pes
te dicere tur. Idcirco
isti peruersi predicato
res aliquos suadentes
contersunt. Quia sunt
circa ipsos aliqui in
firmorum mentes
terrentes adfligunt.
Quale itaque illud per
secutionis tempus
apparebit. Quando ad
peruertendam fide
lium pietatem aliis ver
bis seuiunt. Alii gladi
is. Quis enim etiam in fir
mus leuiathan istius den
tes non dispiceret. Si non
eos percircuitus potes
tatum saecularium
terror munisset.
Sed duplici contra il
los calliditate agitur.
Quia quod eis ab aliis ver
bis blandientibus di
citur. Hoc ab aliis gla
diis ferientibus im
peratur. Quae utro

sum actio. idest. poten
tium atque loquacium
Iohannis apocalipsi
breui est. sententia con
prehensa. qua dicitur.
potestas aequorum in ore
et in caudis eorum erat.
In ore namque doctorum
scientia. In cauda. ue
ro saeculariu potentia
figuratur. Per caudam
quippe quae retro est
huius saeculi proponen
da. temporalitas desig
natur. De qua paulus
apostolus dicit. Unum autem
quae retro oblitus ad
ea quae ante sunt. ex
tentus. Retro est enim
omne quod transit. An
te uero est. omne quod ue
niens permanet. Isti
ergo aequis idest. nequis
simis predicatoribus. Ubi
que carnale in pulsu
currentibus in ore et
in cauda. potestas est.

Quia. ipsi quidem peruer
sa. suadendo predicant.
Sed temporalibus potes
tatibus fulti per ea. se
quae retro sunt. ex
altant. Et quia. ipsis
apparere dispicabi
les possunt. Ab iniquis
auditoribus suis per
eos sibi reuerentia.
exigunt. Quorum patro
cinis fulciunt. Unde
hic quoque non inme
rito per gyrum dentium
eius formido in ee de
scribitur. Quia multis
terroribus agitur. Ut.
in peruersis eorum pre
dicationibus et sinon
uersitatis sententia.
Certe temporalis po
tentia. timeatur. Un
de bene eundem anti
christum psalmista. de
scribit. dicens. Sub lin
gua eius labor. et dolor re
dit. In insidiis cum diuitibus in
occultis

propterea enim diues-
sa dogmata sublingua
eius labor et dolor ÷
propter miraculorum
uero speciem sedet
in insidiis propter
seculares autem
potestatis gloriam
cum diuitibus in occultis
Quia enim simul et mi-
raculorum fraude et
terrena potestate
utitur et in occultis
et cum diuitibus sedere
prohibetur sequitur Ps. xxxii
Corpus illius quasi scu-
ta fusilia scriptura
sacra scuti nomi-
ne aliquando uti in pas-
te prospera. Aliquan-
do in aduersa consue-
uit. Nam sepe scuti de-
fensio pro diuina pro-
tectione ponitur. Nunquam
uero pro humana repugnatione
memoratur. Pro diuina protec-
tione psalmista dicit scuto

bone uoluntatis tue coronasti nos
Scuto nos dominus coronasse prohibet
Quia quos protegens ad-
luuat semine sans co-
ronat. Russum pro huma-
na repugnatione per
eundem prophetam scutum
ponitur. Sicut alibi ibi
confregit cornua ar-
cum scutum gladium et
bellum. In cornibus quippe
elatio superborum
In arco enim insidie lon-
ge ferientium. In scu-
tis autem obstinata du-
ritia defentionum in
gladio uicina percussio
In bello autem ipsa contra
dominum mentes motio desig-
natur. Quod nimirum to-
tum in sancta ecclesia con-
fringitur. Dum men-
tes domino resistentium su-
per posita iugo humi-
litatis edominantur. Hinc
russum per eundem
psalmistam dicitur arcum
contexit et confringet

arma. et scuta. conbuset
igni. Ascumenim dñs con
teret cum occulta. insi
diantium machinamenta
dissoluit. Arma confrin
git. cum ea. que contra se
erecta. fuerant. pa
trocinia. humana. com
minuit. Scuta. igne con
busit. cum peccantium
mentes obstinata. se
duritia. defendentes
ad paenitentiae et con
fessionis ardorem sancti
spiritus calore succendit.
Quod vero hoc loco cor
pus leuiathan istius
scutis fusilibus conpa
ratur. perscrutandum
nobis innuitur. quod usum
quidem sed tamen cum labitur.
fragile solet esse vas
omne quod fusile est. Scu
ta. ergo si sint fusili
a. in suscipienda sagit
tarum percussione ro
busta sunt. Sed casu
fragilia. ictu quidem
feriuntium minime
penitrantur. Sed suo
se lapsu per fragmen
ta dissoluunt. Corpus
ergo leuiathan istius
id est omnes iniqui quia per
abstinationem duri sunt
sed per vitam fragiles
scutis fusilibus con
parantur. Cum enim
verba predicationis au
diunt. nulla correp
tionis iacula se peni
tra se penitrare
permittunt. Quia in
omni peccato quod faciunt
scutum superbae defen
sionibus opponunt.
Nam cumquisque ta
lium de reatu suae ini
quitatis arguitur. Non
mox cogitat. quomodo
culpam corrigat. Sed
quid in adiutorium suae
defensionis opponat.
Nulla igitur veritatis

sagitta penetratus
Quia uerba scae correc
tionis in scutu excipit
superbe defensionis Un
de bene iudeis contra
preceptadni superba se
defensione tuentibus
per hieremiam dicitur Red
de eis uicem dni iuxta o
pera manum suarum
Moxque eandem uicem ex
presius subdidit dicens
Dabis ei scutum cordis la
borem tuum Labor quip
pe dni apparens inter
homines passibilis ei
humanitatis fuit Quam
iudaei superbae sapi
entes dum cernerent
dispexerunt eum quae
in mortalem credere
dedignati sunt quem na
tura passibili morta
lem uiderunt Cumque
eius humilitatem conspi
cerent superbiae fas
tibus obdurati summa
cura moliti sunt ne eo
rum mentes scam predican
tium uerba penetra
rent Dum ergo eis dns
uicem malorum operum red
de ret Dedit illis scutum
cordis laborem suum
Quia recto iudicio inde
illos contra se super
bae obstenatos exhibu
it Unde ipse pro nobis
infirmitate laborauit
Repulerunt quippe a
se predicantium Quia dedig
nati sunt in dno infirma
passionum laborem igitur
dni contra eundem dnm
scutum cordis laborauer
unt Quia superbae
sapientibus eo dispectus
apparuit quo propter
eos humilis fuit hoc
scutum sicut iam supe
rius diximus prius ille
peccatos tenuit Quipe
quisenti dno cum lignum
uetitum contigisset

Non ad se culpam setulit.
Sed a muliere quam dns
dederat se accipisse ses
pondit. Ut qsi seatum suum
obliqui in auctore elide
ret. Quia mulierem dede
ret quo talia persuaderet.
Hunc scutum etiam sequi
sita mulier tenuit. Quan
do neque ipsa ad se cul
pam setulit. Sed ser
pentis illud persuasioni
bus replicauit dicens
Serpens decaepit me et
comedi. Ut ipsa quoque
seatum suum oblique
in creatorem duceret.
Qui illic intrare serpen
tem persuasuram
talia permisisset. Ser
pens uero iam non se
quisitus. Quia necesse
paenitentia quae se
batur. Hii autem quorum
paenitentia quae sita
est scutum nequissime
defensionis contra

iustissime conceptio
nis uerba protulerunt.
Unde nunc usque in usum
peccantium trahitur
ut culpa cum arguitur
defendatur. Et unde
finire seatus debuit.
Inde comuletur. bene
ergo dicitur. Corpus
illius quasi scuta fusilia.
Quia omnes iniqui ne ad
se corripientium uerba
perueniant. Qsi con
tra aduersantium
iacula scuta defensi
onum parant. Quia
uidelicet eius corpus
adhuc nobis expres
sus detegit dum sub
iungit. Rp. xxxiii

Conpactuco squa
mis se praemen
tibus festus. Quia
draconis corpus
squamis tegitur. Nec
istius iaculatione pe
netretur. Ita corpus

omne diabuli. idest multi
tudo reprobosum cum de
iniquitate sua corripi
tur. Quibus valet ter
giuersationibus se ex
cusare conatur. Et
quasi quasdam de
fensionis squamas
obicit. Ne transfi
gi sagitta uesitatis pos
sit. Quisquis enim dum
corripitur peccatum
suum magis excusa
re appetit. Quam
deflere. quasi squamis
tegitur. Dum ascensis pre
dicatoribus gladio ues
bi iaculatur. squamas
habet. Et idcirco ad ei
precordia transeundi
uiam uerbi sagitta non
habet. Duritia enim
carnali repellitur.
Ne spiritalis ei gladi
us infigatur. Carna
li sapientia contra
dum saulus obdurauit

rat. quando cor eius nul
la predicationis euangeli
cae sagitta penitrabat.
Sed postquam fortis cae
lestius increpatione ia
culatus et superno re
spectu cecatus. lumen
quippe ut accipere et a
misit. Ad annaniam ue
niens inluminatur. In
qua inluminatione quia
defensionum suarum
duritia casuit. bene de
eo scriptum est. Caecide
runt quasi squame ab
oculis eius. Carnalis
uidelicet intuitu
tegumenti illum duritia
praeseserat. Et idcir
co radios uesi luminis
non uidebat. Sed post
quam repugnationes
eius uicte sunt. defen
sionum squame cecide
runt. Quae quidem sub
annaniae manibus ab
oculis cecidere sunt.

corporis sed ante iam sub
dominica in separatione
cecidesunt ab oculis cor
dis. Cum enim alte inuecti
onis iaculo confusus la
ceret humili iam et pene
trato corde sequisebat
dicens dne quid me uis
facere repulsis uide
licet squamis iam ad cor
dis uiscera uesitatis sa
gitta pervenerat. Quan
do deposite elatione
superbiae quem pugna
uerat dnm confiten
tes et quid ageret nes
ciens sequisebat. In tu
eri libet ubi est. Seuus
ille persecutor ubi lu
pus rapax. Ecce in o
uem iam uersus est qui
per cunctatus pasto
ris semitam quam sequa
tur. Et notandum quod cum
diceret quis es dne non
ei a dno respondetur
Ego sum unigenitus patris

Ego principium Ego uer
bum ante secla. Quia enim
saulus incarnatum dnm
credere contempne
bat. Et eius humanita
tis infirma dispexe
rat. De caelo hoc quod
contempserat audi
uit. Ego sum ihs naza
renus quem tu per
sequeris. Ac si diceret
hoc a me audi de supe
rioribus quod in me de in
feriorib dispicis
auctorem caeli uenisse
desperas in terra.
Ex terra ergo homi
nem cognoscae de cae
lo ut in tanto in me am
plius sacramenta
infirmitatis metuas
Quanto et haec producta
in caelestibus ad excel
lentiam potestatis pro
bas prosternens
Igitur tene quia quae
tibi hoc adstruo quod

ante saecula. dixi sum
Sed illud a me audis quod de
me credere dedignaris
Postquam enim dixit ihs
adhuc in expressione
terrene inhabitatio
nis subdidit. nazarene
nus. Velut si apertius
dicere tuis. humili
tatis meae infirma
suscipe et tuae su
perbiae squamus a
mitte. Sciendum tamen
est. quod iste defen
sionum squame quam
uis pene omne huma
num genus contegunt
Hypocritarum tamen
specialiter et calli
dorum hominum men
tes premunt. ipsi et enim
culpas suas uehemen
tius confitentes se fu
giunt. quanto et stul
tius uidentes ab homini
bus peccatores esu
bescunt. Corrupta

itaque sanctitatis simula
ti et malitia occulta. De
prehensa squamus obicit.
uesitatis gladium sep
pellit. Unde bene per
profetam contra iude
am dicit. ibi cubauit la
mia et inuenit sibi se
quiem ibi habuit foueam.
Isicius per lamiam. quip
pe hypocritae per esi
cium uero malitiosi qui
que quidiuersis se de
fensionibus contegunt
designantur. Lamia et
enim humanam habet
faciem sed dicitur corpus
bestiali sicut omnes
hypocrite in prima
faciae quod ostendunt
sanctitatis. Sed bestiale
est corpus quod sequi
tur. Quia ualde iniqua
sunt. quae sub boni spe
ciae molliuntur. Esici
autem nomine malitioso
rum mentium defensio

designatur. Quia uideli
cet ericius cum adprehen
ditur eius et caput ces
nitur et pedes uidentur
et corpus omne conspici
tur. Sed mox ut ad prae
hensus fuerit semed
ipsum in spesam colle
git pedes introrsus
trahit caput abscondit.
Et intra tenentis manus
totum simul amittitur
quod totum simul ante uide
batur. Sic nimirum sic
malitiosae mentes sunt
cum in suis excessibus
comprehenduntur. Ca
put enim erici cernitur
Quia quo initio ad culpam
peccatores accesserit
uidetur; pedes erici
conspiciuntur. Quia
quibus uestigiis nequi
tia sit perpetrata cog
noscitur. Et tamen adductis re
pente excusationibus;
malitiosa mens intrors

sus pedes colligit. Quia
cuncta iniquitatis suae
uestigia abscondit. ca
put subtrahit. Quia mi
sis defensionibus nec
inchoasse se prauum
aliquid ostendit, et quasi
spesa in manu tenen
tis se manet. Quia his
qui corripit cuncta quae
iam cognouerat subito
amittens inuolutum in
tra conscientiam pec
catorem et qui totum iam
deprehendo uiderat tes
gi uersatione praue
defensionis in lusis
totum parites ignorat
Foueam ergo ericius
in se probis habuit.
Quia malitiosa mens
sese intra se colli
gens in tenebras defen
sioni abscondit. Sed in
hoc quod se peccatores
excusat. In hoc quod ca
ligosis defensionibus

fixum in seoculum cossi
pientis obnubilat. Divi
num nobis sermo etiam
quomodo a similibus ful
ciatur ostendat. sequi
tur. Ps. xxxiiii.
Unacini coniungitur
et ne in spiraculum quidem
incidit. per eas istae squa
me peccantium ne ab
ore predicantium aliquo
uitae in spiraculo pe
netrentur. et obdura
te sunt conluncte. Quos
enim similis reatus so
ciat concordi pertina
cia. etiam defensio per
diuersa constipat.
Ut de facinoribus alter
na se inuicem defensi
one tueantur. Sibi e
nim quisque metuit.
dum admonet sit cos
sigi alterum cernit
et idcirco contra cos
sipientium uerba uni
animiter adsurgit.

Quia se in alterum protegit
bene ergo dicitur. una uni
coniungitur. et ne in spi
raculum quidem incedit. per
eas. Quia iniquitatibus suis
dum uicissim superba
defensione se protegunt
Scae exortationis spira
cula. ad se nullatenus
intrare permittunt.
Quorum pestiferam con
cordiam adhuc a pesti
us subdidit dicens. Ps. xxxv.
Una alteri adhere
bunt. et tenentes se
nequaquam separabun
tur. Qui enim diuisi
cossigi poterant. In in
iquitatum suarum per
tinacia uniti perdurant
et tanto magis cotidiae a
cognitione iustitiae se
parabiliores fiunt.
Quanto a se inuicem nul
la increpatione se
parant. Nam sicut
est noxium solet. Siuni

tas desit. bonis ita. per
nitiosum est. si non desit.
malis. Perversos quippe
unitas conroborat.
dum concordat. Et tan
to magis incorrigibiles
quanto uni animes fa
cit. De hac unitate re
proborum per Salamonem
dicitur. Stupa collecta.
sina. Goga. peccantium
de hac navium propheta
ait. Sicut spine invicem
se complectiuntur. Sic
conuiuium eorum pariter
potentium. Conuiuium naque
reproborum est. dilec
tatio temporalium uo
luptatum in quo nimirum
conuiuio pariter potant
Quia dilectionis suae
in lecebris se concor
dites. de aebriant. Igitur
quia membra. leuiathan
istius id est. in quos om
nes quos dicimus sermo squa
mosum compactionibus
comparat ad defensi
onem suam. pars culpa
concordat. benedicitur.
Una alteri adherebunt.
Et tenentes se nequa
quam separabuntur
Tenentes enim separa
ri nequeunt. Quia eo
ad defensionem suam
uicissim constrictis.
Quos se sibi per omnia si
milis esse meminerunt
De scripto itaque eius
corpore ad caput
sermo reducitur. Et
quid per semedipsum
extreme persecuti
onis tempore antiquus
hostis exerceat nun
tiatur. Nam sequitur
Ep. xxx. vii.
Sternutatio eius
splendor ignis quod
melius exponimus si
prius sternutatio
quomodo agitur inda
gamus. Sternutatio

ne quippe inflatio a
peccatore exsurgit
quae cum apertos ad
emanandum poros
non inuenit cerebrum
tangit et congesta per
nares exiens totum
capud protinus con
cutit. In hoc itaque leui
athan corpore idest
siue in maligni spiriti
bus seu in reprobis ho
minibus qui illi per sim
litudinem iniquitatis
inhaeserunt quasi in
flatio surgit a pecca
tore dum elatio se e
rigit. ex p[ro]p[ri]a sentis sc[ilicet]i
potestate quam uelud
ad emandum poros non
inuenit. Quia in hoc quod
contra iustos extollit.
Disponente d[omi]no quantum
appetit p[re]ualere prohi
betur. Exsurgens autem
cerebrum tangit a con
cutit. Quia collecta

elatio satanae sensum
in fine mundi artius per
cutit et capud turbat.
Dum spirituum auctorem ma
lignorum spirituum per eum
qui antichristus dicitur
in persecutione fidelium
uehementius excitat.
Tunc congesta inflatio
per eius nares egreditur
Quia [illegible] tota superbiae
iniquitas [illegible] eius. Aper
tis in mundi ciae flatibus
demonstratur. Quia ergo
sternutatio capud
maxime concutit. Leui
athan istis sternutatio
uocatur illa eius ex
trema commotio
Quadam natum homi
nem ingreditur et per
eum reprobis princi
patum. Quia tanta tunc uir
tute se commouet ut
membra domini si potest
fieri etiam electa per
turbet. Tantis signis

et prodigiis utitur ut mi
raculorum potentia
quasi quodam ignis lumine
resplendere videatur.
Quia ergo commotum ca
put illius miraculis
clarescere nititur.
Recte eius sternutatio
splendor ignis vocatur. Ideo enim quod se
ad persequendos iustos
commovet. Ante se
proborum oculos sig
norum virtutibus lu
cet. Et quia eius tyran
nidi sapientes mundi ad
herent. eorumque con
siliis omne quod pravum
molitur exercet. Rec
te subiungitur. Ps. xxxiii.
Et oculi eius ut
palpebrae dilu
culi per oculos quippe
qui inherentes capiti
utilitati visionis inser
viunt. Non immerito
eius consilia sunt designa

h conparantur palpebre namque diluculi
nantur. Quidum vestris
machinationibus quae
qualiter agenda sint
prevident. Maligni eius
operariis quasi ostensum
pedibus iter prebent.
Qui recte palpebris di
luculi extremam noctis
horas accipimus in qui
bus quasi nox oculos a
pervit. Dum ventu
re lucis iam initia os
tendit. Prudentes igi
tur seculi malitia anti
cristi per versis con
siliis inherentes quasi
palpebrae sunt dilu
culi. Quia fidem quam in
Xpo inveniunt quasi er
rorum noctem assertum.
Et venerationem antichris
ti veram esse mane pol
licentur. Spondent enim
se tenebras repelle
re et veritatis lucem sig
nis clarescentibus nun
tiare. Quia nec per su

adesse quo uolunt pos
sunt nisi exhibere se
meliora fateantur.
Unde hic ipse colubes in
paradiso primis homi
nibus loquens in eo quod
se melius aliquid pro
uidere simulauit. quasi
diluculi palpebras
aperuit. quando in in
nocentibus mentibus hu
manitatibus ignorantiam
reprehendit. et scienti
am diuinitatis repro
misit. quasi ignorantiae
enim tenebras repel
lebat. et aeternae sci
entiae diuinum mane
nuntiabat. Aperien
tur oculi uestri et eritis
sicut dii scientes bo
num et malum. Ita in illo
tunc damnato homine
ueniens ei oculi pal
paebris diluculi con
parantur. quia sapi
entes illius simplici
tatem uere fidei quasi tron
actae noctis tenebras
respuant. et eius signa
mendacia quasi exsur
gentes solis radios osten
dunt. Sed quia leuiat
hic iste non solum habet
oculos quin uel ignis con
siliis peruersa prouideant.
Sed os quoque ad peruer ten
dies hominum mentes
aperit quo per predicato
res priuos ad diligendam
erroris fallaciam audi
torum corda succendit
aperte sublungitur.
Sermo xxx. iiii.
Ecce eius lam
pades procedunt.
Qui enim prouident ocu
li quia uerum predicant os uo
cantur. Sed de hoc ore
lampades exeunt. quia
mentes audientium ad a
mores perfidiae accen
dunt. et unde quasi per sapi
entiam lucent. Inde

proculdubio per ne
quitiam concremant.
Sed qualis ipsa sapienti
ae eorum luxit ostendi
tur cum pro tinus sublu
festus. Ps. xxxviiii.
Sicut tede ignis ac
cense. Ecce iam hy
pocrisis eorum
aperte describitur.
Quorum predicatio teda
rum lampadibus con
parantur. Taede enim
cum accenditur odorem
suavem habetur sed lu
men obscurum. Ita isti
predicatores antichristi
quia sanctitatis speciem
sibi arrogant. Sed tamen
opera iniquitatis exer
cent quasi blandum qui
dem est quod redolent sed ni
grum quod lucent. Olent
enim per similitudinem
iustitiae sed obscurum
ardent per nequitiae
perpetrationem. Quorum

simulationis malitiam
Iohannis in apocalipsi
brevi descriptione com
prehendit dicens. Vidi ali
am bestiam ascendentem
de terra habentem cor
nua duo similia agni
et loquebatur ut draco
priore quippe bestia
idest antichristum supe
riori iam descriptione
narraverat. Postquam
etiam haec alia bestia
ascendisse dicit quia
posteum multitudo predica
torum illius ex terrena
potestate gloriatur.
De terra quippe ascen
dere est terrena glo
ria superbire quae ha
bet duo cornua agni
similia quia hypocrisis
sen sanctitatis eam quam
in se vera citer dominus
habuit singulare sibi
inesse et sapientiam men
titur et vitam. Sed quia

sub agni specie audito
ribus se probis se pen
tinum visus infunditur
Recte illic subditur. Et
loquebatur ut draco
Ista ergo bestia. Id est
predicantium multitudo
sia peste ut draco lo
quebatur agno simi
lis non apparebat. Sed
ad sumere agni speciem
ut draconis exerceat
operationem. Quod hic u
trumque pestae dasum
lampades exprimitur
Quia et obscurum ardent
per effectum malitiae
Et quasi sua vere dolent
per simulationem vitae
Sed ne quaquam estiman
dus est. Quod tunc solum
antichristi predicatores
apparebunt. Et nunc
ab humanis deceptioni
bus desint. Modo nam
que priusquam per se
medipsum appareat.

Nonnulli illum vocibus ple
rique autem moribus pre
dicant. An predicatores si
mulationis illius non sunt.
Quicumque sacrosancti ordines
optinent. fugientem totis
desideriis mundum tenent.
Qui iustitiae ostendunt esse
quae faciunt. seductum
est omne quod agunt. Sed
electorum mens quanto
magis interni luci inhe
rent. Tanto subtilius
quando iustitiae auctius
discernere debeat. Ui
det. Quid autem misuere hoc
nos spiritaliter quod cotidie cor
poraliter cernimus. Nunc mulasi
oris implere quicumque nomina
percipiunt. Prius qualita
tem illius post figuram
ad extremum vero pon
dus examinat. Ne aut
sub auris specie aes la
tet. Aut hoc quod vera
citer ausuere monete
se probe figura de honere

tet. Aut quod et ausum sec
te figura. esse hoc integrum
pondus leuiget. Cum igi
tur. mira ignitorum ho
minum facta. conspici
mus residere ad men
tis nostrae trutinam. quasi
sollerter nummula.
sudebemus. Ut prius
discretio ausum exami
net. ne uirtutem uitium
occultet. Et quod praua
intentione agitur. sec
tiuisione pallietur.
Cuius sit intentionis qua
litas ad probatur. In
pressa. mox formu
la figure quaerenda
est. Si approbatis moni
tatis, id est. ab antiquis
patribus ducitur. Et ab
eorum uitae simili
tudine nullo errore
uitiatur. Cum uero et per
intentionem qualitas et
recta. per exempla fi
gura. cognoscitur. Restat.

ut integrum eius pondus
exquiratur. bonum quip
pe quod per signa. et mi
racula. coruscat. si
perfectionis summam
non habet pensare sol
licite per cautellam
circum spectionis de
bet. Medium in perfecta
res quasi pro perfecto accipi
tur. in accipientis damna
uestatur. Predicatores
itaque antichristi quo
modo ueram nomisma
tis qualitatem non tenent.
Qui in his quae agunt. In
tentionis erectae uim
nesciunt. Quia. per haec
non caelestem patriam
sed culmen gloriae tem
porales exquirunt.
Quomodo a monete figu
ra. non discrepant.
quia bonum pietatis e
iustorum iustos per
sequendo discordiant.
Quomodo in se integritatis

pundus ostendunt.
Qui non solum humilita-
tis perfectionem nequa-
quam adsecuti sunt.
Sed neque ipsam primam
eius ianuam contigerunt.
Hinc ergo hinc electi cog-
noscant. Quomodo eo-
rum signa dispiciunt.
Quorum perfecto actio
omne quodam piis pa-
tribus gestum memora-
tur impugnat. Sed ip-
si quoque electi dum
tot signa conspiciunt.
Dum condempnentes uitam
tanta eius miracula
perhorrescunt. Quo-
dam dubietatis nubilum
in corde patiuntur. Qui
dum se per prodigia il-
lius malitiae leuant.
Iniustis aliquatenus ui-
sus certior caligat.
Unde recte subiungitur.
Ep. xxxx.
De naribus eius proce-
dit fumus. Oculorum quip-
pe acies fumo sauciatur.
Fumus ergo eius de nari-
bus procedere dicitur.
Quia de miraculorum eius
insidiis admomentum cali-
gosa dubietas etiam in
lectoris corde generatur.
De leuiathan naribus fu-
mus exiit. Quia eius prodi-
gis mendacibus etiam bo-
narum mentium oculus tre-
pidationis caligo confun-
dit. Tunc namque in e-
lectorum cordibus con-
spectis terribilibus
signis obscura cogitatio
conglobatur. Unde hoc iam
supra protulimus ue-
ritatis ore per euange-
lium dicitur. Surgent
namque pseudo pro-
pheta et pseudo xpi
Dabunt signa magna
et prodigia. Ita ut in er-
rorem inducantur si fi-
eri potest etiam electi

Qua bis ualde quaesen-
dum est. Quomodo autem
qui electis induci in errorem
possunt. Aut cur si fie-
ri potest. quasi ex dubia ae-
tate subditus. Cum quid fi-
endum sit dominus omnia prae-
sciens praestulatus.
Sed quia electorum cor et
trepida cogitatione con-
cutitur, et tamen eorum
constantia non mouetur.
Una hac sententia dominus
utrumque complexus est
dicens. Ita ut in errore
se inducant. si fieri
potest etiam electi. quasi
enim iam errare est.
in cogitatione dicubare.
Sed protinus si fieri pot-
est sublungitur. Quia procul
dubio fieri non potest.
Ut in errore plene e-
lecti capiantur. Bene autem
in hac fumi caligine
Ipsa etiam animorum
fervor exprimitur

cum pertinus sub infestus.

Ep. xli.

Sicut olle succense
atque ferventes. Ce-
lud enim olla fervens
est. una quaque tamen ani-
ma. cogitationum suarum
impetus quasi spumarum
dasum ardentium susti-
nens. Quas et ignis zae-
li commouet et ipsatem
poralis oppressio mo-
re ollae intrinsecus
clausas tenet. Unde Io-
hannis quoque cum hu-
lus bestiae signanas
sasset adiunxit. Ita ut
ignem facies de caelo dis-
cendere. Ignem quippe
de caelo discendere ÷
de caelestibus electorum
animis sancti zeli flam-
mas emanare. Quia
uero leuiathan iste
alias non solum ser-
pens sed etiam. regulis
dicitur. Pro eo quod in mun

dis spiritib; uel reprobis
hominibus principatur.
Sicut esalas ait. Desadi
cae colubri egredietur
regulus. Inspiciendum
nobis summopere est.
qualiter regulus per
imat. Ut exoperatione
reguli huius nobis ma
litia apertius innotescat.
Regulus namque nimius
su perimit. sed flatu con
sumit. Sepe quoque flatu
aesa afficit. Et quid
quid uel positum longe
contigerit. solanasium
inspiratione tabe fa
cit. Hinc ergo hinc pen
sare compellimur.
Per hoc quod de naribus ei
fumus procedere dicitur.
Etiam prius apertius appa
reat. Qui cotidiae inhu
manis cordib; fumo
pestifere exalationis
operetur. Quia enim
sicut et superius dix

imus fumo oculorum aci
es infirmat. Non inmeri
to de eius naribus proce
dere fumus assertur.
Culus noxis inspirationi
bus praua inhumanis
cordibus cogitatio nas
citur. Per quam acies
mentis obtunditur. ne
lux interna uideatur.
Quasi enim flatu nasium
caliginem emittit. Qui in
reprobosum cordibus
insidiarum suarum adspi
rationibus examoste
uitae temporalis aes
tum congerit. Mul
tiplicium cogitationum et
uelud fumi globos multi
plicat. Quia inanissimas
uitae presentis cupiditas in
terrenorum hominum
mente coacerbat. Istae
fumus ex eius naribus
prodiens aliquando
ad tempus etiam electorum
oculos tangit. Hinc namque

intrinsecus fumum patie
batur. propheta. cum dicens et
Turbatus est pre ira oculus me
us, hulus inundatione pre
mebatur. dicens, Cor me
um conturbatum est in me, et
lumen oculorum meorum non est
mecum. Fumus quippe is
te obtundit aciem cordis, qui
caliginis suae nubilo serene
tatem intime turbat. qui
aetis. Cognosci ergo nisi
tranquillo corde non potest
deus. Unde per eundem sus
sum propheta deus. Vacate et
videte quoniam ego sum deus. Va
care autem mens non potest.
Quia hulus fumi inundatio
nibus premitur. Quia in eo
cogitationum terrena
rum volumina. ex presen
tis vitae amore glome
rantur. Lumen ergo qui
aetis aeternae hoc fumo
amittitur. Quia crura
rum prurigi[illegible]ne cor
dis oculus dum confundit.

Sed fumus iste alites. e
lectorum animos turbat.
Alites. reproborum oculos
excaecat. Abonorum quip
pe oculus spiritalium desi
deriorum flatu respers
gitur. Nepravalente mira
cogitatione denseatur.
In pravorum vero men
tibus quos licentius per
tetras cogitationes col
ligit. ab eis veritatis fun
ditus lumen tollit. Fu
mus iste reproborum
cordibus quod inlicita. deside
ria. ingerit. Quasi per tot
ante illos globos intumes
cit, et ceste fumi globos
novimus. Quia cum alii
superius inanescunt.
Alii inferius surgunt.
Sicut et in cogitatione car
nali, et sialia. pravitatis
desideria. transeunt.
alia. succendunt. Sepe autem
mens misera. quidlam
transierit. videt. Sed ubi

adhuc retineatur. non uidet
Gaudet de quibusdam uitiis
quia eis sublectalam non
sit. et precauere ac lemere
neglegit. Quia eorum uice
successerunt alia. qui
bus fortasse nequius
succumbit. Sic quae fit
utdum alia uitia tran
seunt. ei semper alia suc
cedunt. Ab hoc serpen
te cor. reproborum si
ne intermissione tene
atur. Unde bene per lo
hel. prophetam dicitur. Re
siduum eruce comedit
locusta. Et residuum lo
custe comedit bruchus
Et residuum bruchi come
dit rubigo expergiscim
ni ebrii et flete. Quidenim
per erucam qui toto cor
pore intersam reci
pit. nisi luxoria desig
natur. Quae cor. conte
net ita pullulat. ut in su
perioris munditiae sus

gere amore non possit.
Quid per locustam quam salti
bus euolat. nisi inanis glo
ria exprimitur. Quomodo se ua
nis presumptionibus exal
tat. Quid per bruchum cu
lus pene totum corpus in
uentrem colligitur. nisi e
dendi ingluuies figuratur.
Quid per rubiginem quam
dum tangit incendit. nisi
ira innuitur. Residuum
ergo erucae locusta
comedit. Quia sepe cum
luxoriae uitium amen
te recesserit. inanis glo
ria succedit. Namquia
iam per amorem carnis non
sternitur. quasi scam se
ex castitate gloriatur.
Et residuum locustae
bruchus comedit. Quia
sepe cum inani gloriae
quae quasi ex scitate ueni
ebat [illegible] resistitur.
Uel ueni [illegible] si uel quibus
libet ambitionis [illegible]

desideriis inmoderatius
indulgitur. Mens enim
dei nescia. tanto atrocius
ad quem libet ambitum ducitur.
Quanto nullo t. humane lau
dis amore refrenatur.
Residuum bruchi subigo con
sumit. Quia sepe dum uen
tris ingluuies per abstinen
tiam restringitur. Ipse
in patientia acrius domi
natur. Quae more subi
ginis quasi exurendo mes
se comedit. Quia uis tutum
fructum in patientiae
flammae tabe facit.
Dum ergo uitiis uitia suc
cedunt. agrum mentis ali
a bestis deuorat. dum
alia relinquit. Bene
autem illic subditur. Expes
gescimini ebrii et flete.
Ebrii quippe uocati sunt.
qui mundi [illegible] hubus amo
re confu[illegible] ri [illegible] ma
la non sen[illegible] tium [illegible] quae
patiuntur. Quid est

ergo dicere. Expergesci
mini ebrii et flete. Ui
si somnum usque in sensi
bilitatis excutite. Et in
de uastatione cordis tot
sibi succedentibus uiti
orum pestibus uigilanti
bus lamentis obuiante.
Pes tot igitur globos
de leuiathan naribus
fumus surgit. Pes
quot nimirum pestes
frugem cordis reprobi
occulta aspiratione
consumit. Cuius adhuc
fumi uim sollicite dominus
exprimit. Cum ilico sub
lungit. Sicut ollae suc
censae atque feruen
tes. Olla enim succen
ditur cum mens huma
na maligni hostis su
asionibus instigatur.
Olla autem feruet cum
iam etiam per consensum
in desideriis per su
asionis accenditur.

Et tot undas quasi feruen
do proicit. Per quot se
nequitias usque ad ex
teriora opera extendit.
Hunc namque car
nalis concupiscentiae
Pest. ollae feruorem ex
leuiathan fumo ueni
entem propheta conspex
erat. Et cum dicebat.
Ollam succensam ego ui
deo. Et facie eius a facie
aquilonis. Aquilonis et
enim a facie humani cor
dis olla succenditur.
Cum per instigationem ad
uersarii spiritus in licitis
desideriis inflamma
tus. Ille namque qui
ait. Ponam meam sedem
ad aquilonem. Et similis
ero altissimo. Mentem
quam semel cepit
malignis persuasionis
flatibus quasi suppositis
ignibus accendunt.
Quatenus non conspe

mentibus indesinenter
per desideria estuat. Ut
alia condemnenda ap
petat. Alia adepta con
dempnat. Ut modo suis
compendiis inhiet modo
alienis commodis etiam
cum proprio detrimento
contra dicat. Modo car
nis in lecebris satis fa
ciat. Modo quasi quodam
in culmine per cogitationis
superbiam sapta car
nali cura post posita
totam se in tempo elati
onis ad tollat. Quia ex
go cor peruaria deside
ria ducitur quod instiga
tione leuiathan isti
us inflammatur. Recte
eius fumus succense
et feruente ollae simi
lis esse perhibetur. Quia
pestot [illegible] se feruo
res [illegible] afflata
eius tem[illegible] [illegible]tationibus
conscientiae erigit.

per quot intrat se cogitati
ones intumescit. Quod
uerbis aliis adhuc uesti
tas apertius exsequitur.
Dum sublungit. Ps. xl. ii.
Alitus eius prunas
ardere facit. Quid
enim prunas nisi
succensas intersenis
concupiscentiis reprobo
rum hominum mentes ap
pellat. Ardent enim
cum quodlibet tempora
le appetunt. Quia ani
mi rum usunt. deside
ria. quae qui eum uel in
tegrum esse animum non
permittunt. Totiens
igitur leuiathan alitus
prunas accendit. Quo
tiens eius occulta sug
gestio humanas mentes
ad dilectationes inlicitas
pertrahit. Alias nam
que superbiae alias in
uidiae alias luxoriae
alias auaritiae facib:

inflammat. Superbiae
quippe faciem mentieue
supposuit. Cum hanc ad
contemnenda uerba
dominicae lussionis in
stigauit. Inuidiae quoque
flamma cum animum
succendit. Cum de accep
to fratris sacrificio
doluit. Et per hoc usque ad
fratricidii facinus peruenit.
Luxoriae facibus cor
salamonis exusit. Quem
tanto mulieribus amo
re subdidit. Utrisque
ad idolorum uenerationem
diductus dum carnis dilec
tationem sequitur. condito
ris reuerentiae obli
uiscere tus. Auaritiae
quoque igne achab ani
mum concremauit. Cum
eum ad appetendam alie
nam uineam in patientibus
desideriis inpulit. Et per
hoc usque ad reatum ho
micidii pertraxit.

Tanto igitur leuiathan
istae alitu in psunis flam-
mat. Quanto ad nisu sug-
gestionis occultae hu-
manas mentes ad
inlicita in flam-
mat. Unde et
bene mox subdit.

Cap. xliii

Et flamma
de ore eius egre-
ditur. Flamma
quippe oris eius ÷ ip-
sa instigatio occulte
locutionis praue enim
suassionis uerba adu-
nius cuiusque animum
facit. Sed flamma est
quod de ore ei egreditur. Quia
ardet in desideriis ani-
mum cum eius suggestio-
nibus instigatur. Haec cotidie
suggerit. Haec usque
ad presentis uite termi-
num suggerere non desis-
tit. Sed tunc se nequius
dilatat. Cum per illum
damnatum hominem ueni-
ens in hulus mundi se glo-
ria apertius ostendat.
Tunc ab eius naribus uas-
tior fumus procedit. Quia
humana corda signorum
ei admirationibus tersita
amplior instigatio percutit.
Tunc eius altius ardere
uehementius psunas
facit. Quia se proborum men-
tes quas iam calentes a-
more gloriae tempo-
ralis inuenerit. sugges-
tionis suae flatibus us-
que ad nequitiam ad exer-
cende crudelitatis incen-
dit. Tunc de ore eius flam-
ma egreditur. Quia quid-
quid per se quidquid per
predicatores suos loqui-
tur ignis ÷ quo in fruc-
tuosa ligna concremen-
tur. Igne autem terrenae
concupiscentiae eorum
mens tangitur. Quia nequa-
quam fere pretiosa metal

la concupiscunt. Quiergo
opis eius non uult flamma
affici iuxta uesi doctoris
sententiam. Non lignum fae
num stipula sed aurum ar
gentum et pretiosus lapiscu
ses inuenisi. Quia tanto
ignis suassionis illius
amplius incendit. Quan
to se ei ad consentiendum
molliorem quisque pre
buerit. Sed quia nulla
ratione conceditur ut
mens in hac corruptibi
le carne posita ne
quaquam suassionis eius
ardore tangatur.
Restat ut maligni fla
tibus adusta adoratio
nis opem sine cessa
tione conuestat.
Flammam quippe sug
gestionum illius ex
tingit. Citius unda
lacrimarum

EXPLICIT MO
RALIO BEATI OCCIDE
XTI SEGETRIS
IN IOB LIBER XXX
XXXIII
INCIPIT LIBER
TRICESIMUS
QUARTUS
LEGE FELICI
TER

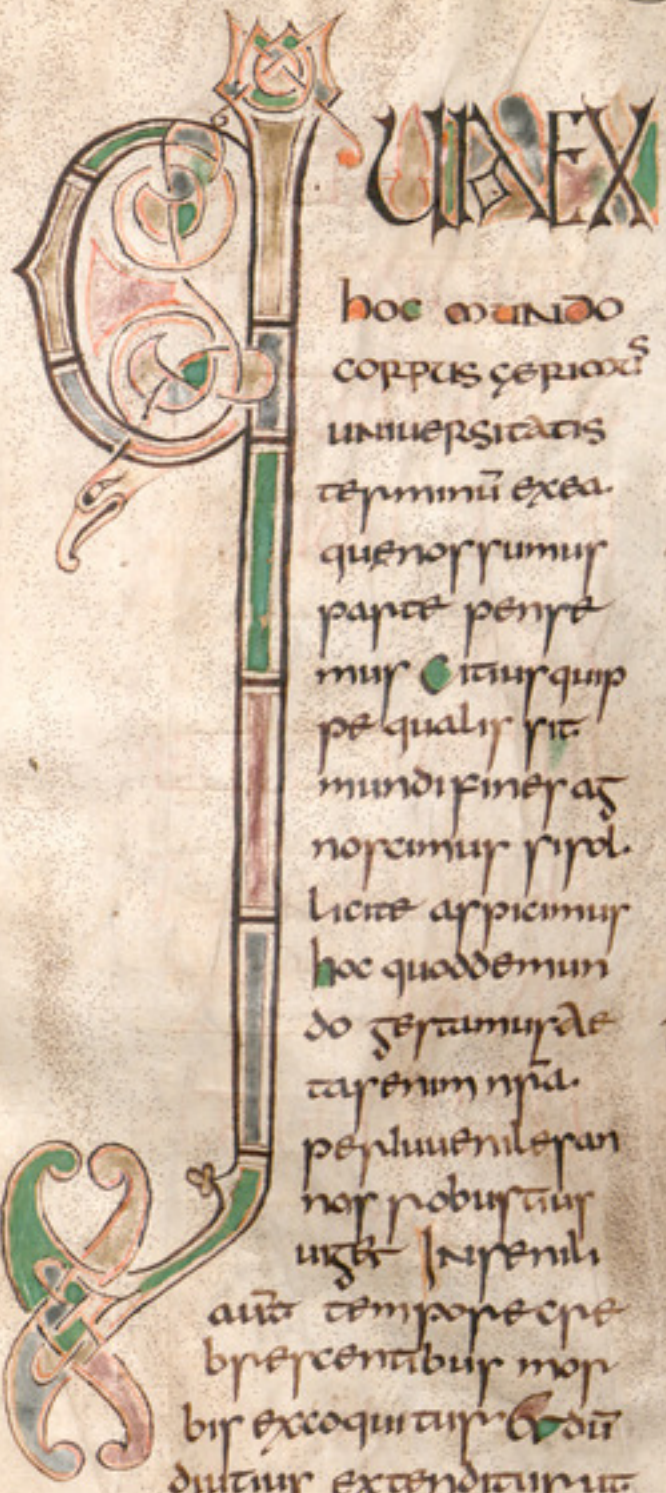

Quia ex
hoc mundo
corpus cerimus
universitatis
terminum ex ea
que nos sumus
parte pense
mus. Citius quip
pe qualis sit
mundi fines ag
noscimus si sol
licite aspicimus
hoc quod de mun
do gestamus. Ae
tas enim nostra
per iuvenile an
nos robustius
viget. In senili
autem tempore cre
brescentibus mor
bis excoquitur. Et dum
diutius extenditur ut
subsistat. moriendi vi
ce cotidiae dificit per
momenta. vivendi ita
etiam mundi tempus
dum venientibus annis
augetur. Crebrescenti
bus malis afficitur.
Et unde aetatis augmen
tum percipit. Inde salu
tis dispendium sentit.
Tribulationes namque
illi cum temporibus cres
cunt. Et eo detrimenta
vitae debilior tolle sal
quo quasi ad vitam protectior
durat. Totis enim con
tra illum antiquus
hostis viribus solvitur.
Quia quamvis iam nunc
intersit proeo quod super
ne conditionis beatitu
dinem amisit. Tunc tamen
plenius extinguitur.
quando et a temptandi
licentia abstractus ae
ternis incendiis reli
gatur. Unde et extrema
mundi atrocius tempta
turus aggreditur. Quia
tanto fit ferventior

ad se uitiam. Quanto se
uicinioresē sentit ad pae
nam. Considerat quip
pe quod iuxta sit ut li
centiam nequissime li
bertatis amittat. Et quan
tum brauitate tempo
ris angustatur. Tantū
multiplicitate crudelita
tis expanditur. Sicut
de illa uoce angelica
ad Iohannē dicit. Uae
terrae et mari quia dis
cendit diabulus ad uos
habens iram magnam
sciens quod modicū tempus
habet. Tunc ergo in mag
ne ire feruorē se di
latat. Neque in beatitu
dine stare non potuit.
In damnationis suae fo
ueā cum paucis suat.
Tunc quidquid nequiter
ualuerit callidius ex
quirit. Tunc ceruicē su
perbiae altius erigit. Et
per damnatum illum
quē gestat hominē om
ne quod temporaliter p
ualet nequiter ostendit.
Unde diuina uoce secte
nunc dicit. Iob. 11.
In collo eius coora
bitur fortitudo. Quid
enim collo leuiathan
istius nisi elationis os
tensio designatur.
Qua contra dm̄ se e
rigens cum simulati
one scitatis etiam tu
more potestatis extol
litur. Qui hierusalē
filias sedarguit dicens
Ambulauerunt extento
collo. In collo ergo leui
athan istius fortitudo
demorari dicitur. Quia
elationi illius etiā sub
iuncta potentia suf
fragatur. Nam quidquid
tunc superbae extol
lit. Quidquid callide
machinatur. Etiā cum
uirtute potentiae
Quia enim per collū superbia exprimitur. Esaias profeta
testatur.

saecularis exsequitur.
Quod Danihel propheta
intuens ait. Dolus in
manu eius dirigitur.
Dolus quippe in manu
est fraus in iustitie.
Quia omne quod nequiter
voluit hoc ad tempus
exsequi etiam fortiter
potest. Dolus vero ei
dirigi dicitur. Quia fraudis
eius malitia nulla
difficultate prepe-
ditur. Hoc enim Leui-
athan istae veluasa
eius habere crebro
proprium solent.
Quod iniquitatis suae cumu-
lum eaque nequiter ap-
petunt expleri nequi-
us possunt. Nam cum
fortasse infirmantur
electi atque in desi-
deriis inlicitis fuerunt.
In hoc plerumque diui-
nimunerisque manu se-
tinentur. Quod volun-
tatis miseri nullos ef-
fectos inveniunt. Cumque
eorum votis valida contra-
rietas nascitur plerum-
que ex ipso impossibilita-
te corrigantur. Et miro
internae dispositionis
ordine per conversio-
ne mutatio male volun-
tatis sequitur. Dum per
infirmitatem perfectio
denegatur. Hinc est enim
quod sub specie unius cu-
iusque anima de in-
firmante iudea atque
in pravis tenebris gra-
diente per prophetam
dominus dicit. Ecce ego sepi-
am viam tuam spinis et se-
piam eam macera. Et se-
mitas suas non inveniet.
Et dicit vadam et revers-
tar ad virum meum pri-
orem quia mihi bene e-
rat tunc magis quam
nunc. Spinis enim elec-
torum viae sepiuntur.

dum dolorum punc
tiones inueniunt. In hoc
quod temporalitates con
cupiscunt. quasi interpo
sita macesia uiis eo
rum obuiat. Quorum nimi
rum desideria perfecti
onis difficultas impug
nat. Horum profecto ani
me amatores suos que
sunt et non inueniunt.
Dum sequantur malig
nos spiritus nequaquam eos
quas appetunt. Hulus
seculi uoluptates adpre
hendunt. Bene autem sub
dit. quod ex ipsa diffi
cultate mox dicat. Ua
dam et seuestas. adui
sum meum priorem quia
melius erat. nihil tunc
magis quam nunc prior
quippe uis dominus qui cas
tam sibi animam sancti spiritus
interpositu amore
conlunx[illegible]it. quem tem
mens [illegible] unius

culusque desiderat.
Cum multiplices amaritu
dinis uelud quasdam spi
nas inuenit. in eis dilec
tionibus quas temporali
tates concupiscit. Nam
dum aduersitatibus mundi
quem diligit mos desi a
nima caepesit. Tunc
plenius intellegit. quan
to illi cum priore uiso
melius fuit. Eos ergo
quos uoluntas praua
peruertit. plerumque
aduersitas corrigit.
Unde et nimis timendum
est. ne sequantur prospe
ra. cum desiderantur
iniusta. quia difficili
us malum corrigitur
quod perfectionis etiam
prosperitate fulcitur.
Leuiathan ita
que istae qui cum membris
suis aeternis est.
cruciatibus deputatus
et dolus in manu eius dirigit.

Et in collo eius fortitudo demorat. Quia hoc quod temporaliter per uersa contra bonos uoluntate desiderat per uersione facultate consumat. ~~Ut tanto ei de aduersitate desiderat per uersione facultate consumat.~~

Ut tanto ei de aduersitate in presenti nihil obstet quanto ei in posterium de prosperitate nihil remanet. Et quia omnis qui per uersis moribus amicitiis ei innotescit prius uersas mentis diuitias amittit aperte subiungit. Pp. iii.

Et faciem eius precedit egestas, per faciem quippe sole notitia designari. Unde scriptum est. Facies mea procedet te. Idest notitia ducatum prebebit.

Sciendum uero est quod egestas in sacro eloquio aliter electorum ponitur ~~atque electorum ponitur~~ atque aliter reproborum egestas namque electorum. Cum uerae diuitiae caelestis patrie ad eorum animum redeunt. Et in hoc erunt omnes presentis uitae exilio positi pauperes se esse meminerunt. Illas quippe diuitias sine cessatione suspirant. De quibus paulus dicit. Ut sciatis quae sit spes uocationis eius et quae diuitia gloriae hereditatis ei in sanctis. Et quia adhuc eas nequaquam conspiciunt. Studiose interim in eorum ima istius paupertatis gemiunt. Hanc [illegible] procul dubio pau[illegible]ertatem

hieremias inspexerat
cum dicebat. Ego vis videns
paupertatem meam in vis
ga. Indignationis eius. Vis
ga enim indignationis dicitur
percussio districtionis, quam
indignationem tunc homo
pertulit cum ex paradiso
pulsus vesas in terni
gaudii divitias amisit.
Sed quia electi quique inces
santes conspiciunt quod
in presentis vitae penuria
ab illa potestatis ingeni
te facultate cecidere vi
Gene dicitur. Ego vis
videns paupertatem meam
Quisquis enim haec adhuc
visibilia appetit pere
grinationis suae malum
non intellegit. Et hoc ip
sum videre quod patitur
nescit, hanc paupertatem
David propheta. Intuens
ait. Infirmata est in pau
pertate vistus mea. In
paupertate enim vistus

Infirmari dicitur quia
lapsus in hac peregri
natione animus et cor
ruptionis suae moles
tis reverberatus hoc
quod perdidit contem
plari prepeditur. Sed
hanc paupertatem re
probi considerasi nes
ciunt. Quidum replen
tus vitiis vistutum divi
tiis vacuantur. Quibus re
pe venit ut per elati
onis clementiam suble
vati dum nequaquam
ruinae suae damna
considerant. esse e
tiam a bonis actibus in
opes non agnoscant.
Unde angelica predicato
ri laudaciae dicitur.
Dicens quod divisum et lo
cupletatus et nullius
aegeo et nescis quia tu es
miser et miserabilis
et pauper et caecus et
nudus quasi divitem

se assesit. Si quipes as
rogantiam sanctitatis extol
lit. Sed pauper. caecus
et nudus arguitur. pau
per utique quia uirtutum
diuitias non habet. caecus
quia nec paupertatem su
am quam patitur uidet.
Nudus quia primam stolam
perdidit. Sed peius quia
nec se perdidisse cog
noscit. Quia ergo ut dix
imus egestas reprobo
rum de fraudatio meri
torum. Recte de leuia
than dicitur. Faciem
eius precedet egestas.
Nemo quippe cognitioni
eri lungitur nisi prius uir
tutum diuitis denudetur.
Prius enim bonas cogita
tiones subtrahit. Et
tunc eius apertiorem
notitiam suae iniquitatis
infundit. Egestas er
go faciem illius precedere
dicitur. Qui prius facul
tas uirium perdit. Ut
quasi per familiaritatem
post modum eius notitia cog
noscat. Uel certe quia
multis ita fraudulen
tes subrepit. Ut a beis
reprehendi ne quaquam
possit. Et sic eorum uir
tutes euacuit. Quate
nus astutia suae ma
litiam non ostendat. Faci
em eius egestas praeire
se prohibetur. Ac si ap
te diceret quamcumque in
sidiarum temptat prius
quam uideatur spoliat.
Hinc est enim quod de
fraim per profetam dicit.
Comederunt alieni ro
bos eius et ipse ignora
uit. Alieni quippe in
tellegia. potestate spiritus
solent. Qui robos come
dunt. cum uirtute men
tis peruertendo consu
munt. Quod ephraim et
pertulit. et nesciuit.

Quia in temptatione ma
lignorum spiritum et spo
bos animi perdidit. Et hoc
ipsum quia perdidit sibi
non intellexit. Leuiathan
ergo faciem egestas an
te cedet. Quia neglegen
tium mentes ante temp
tando spoliat. quam eius
insidias his qui tempta
tos agnoscat. per hoc
ergo quod dictum est. In col
lo eius morabit. ut fos
titudo. Iustus uiolentie
ostendit. per hoc uero quod
subditus et faciem eius pre
dit. egestas fraudis sub
tilitas designat. Quam
uis de eo quod eius faci
am egestatem preire
cognoscimus suppetit.
Aliud quod tamen tristius
exponamus terribile
quippe ordine dispo
sitionis occulte. Prius
quam leuiathan iste
Nullo damnato homine

quem adsumet appa
reat. Ecclesia iu
stus subtrahuntur.
Nam prophetia abscondit
curationum gratia. aufer
tur prolixioris absti
nentiae iustus. Inminui
tur doctrine uerba. con
ticescunt. Miraculorum
prodigia tolluntur. Quo
quidem nequaquam sui per
na dispensatio fundi
tus subtrahit. Sed nihil hec
sic priorib; tempo
rib; aperte ac multiplici
tes ostendit. Quod tamen
mira dispensatione a
git. Ut una ex re diuina
simul pietas et iustitia
compleatur. Dum enim
subtractis signorum
iustitib; sancta ecclesia
uel ad sublectiores appa
ret et bonorum premium
crescit. quillam prope
caelestium et non propter
presentia signa uenerant.

Et malorum mens contra
illam citius ostenditur
quis sequi quae promittit.
Invisibilia negligunt dum
signis visibilibus conti
nentur. Dum igitur hu
militas fidelium multi
tudine, et manifesta
tione signorum quasi de
stituitur, terribili
occultae dispositio
nis examine. Inde bo
nis misericordia lar
gior. Unde malis iuste
ira comulatur. Quia
ergo leviathan iste pri
us quam manifestus et
conspicuus veniat ex
magna parte in sancta
ecclesia signa vir tu
tum cessant. Recte nunc
dicitur facie eius precedit
egestas; Ante enim a fi
delibus miraculorum di
vitiae subtrahuntur.
Et tunc contra eos anti
quus ille per apertam

prodigia hostes ostendit.
Ut quo ipse per signa extol
litur eo a fidelibus sine
signis robustius lauda
bilius quae vincat. Quam
vis etiam fidelibus in ei
certamine signa non
deesunt. Sed tanta e
sunt illius ut nostrorum
aut pauca aut nulla
videantur. Quorum ni
misum vir tus omnibus
signis fit potior. Cum
omne quod ab illo fie
ri terribiliter con
spicit. Per interna
constantiae calcem
premit. Sed malignus
hostis tanto contra
eos acriori in manita
te se exhibet. Quanto
se dispicet etiam cla
riscentibus miracu
lis dolet. Totus est ergo
in eorum interitu
colligit. Cunctos quae
se probos in nece fide

lium animi crudelita
te conlungit. Ut se ui
tam suam tanto robus
tius exerceat. Quanto
et in eis quae perversae
agere appetit. nulla
sibi sui corporis mem
bra discordant. Unde
et recte subdit. Ps. iiii

Membra carnium
eius cohe
rentia sibi
Carnes enim
leuiathan hulus sunt
omnes reprobi quia ad
intellectum spiritalis
patriae per desiderium non
adsurgunt. Membra
uero sunt carnium hii
qui eisdem perversa a
gentilibus et se ad in
iquitatem precedentibus
conlungitur. Sicut e
contrario per paulum
de dominico corpore
dicit. Vos estis corpus
xpi et membra de mem

bra. Aliud quippe est
membrum corporis ali
ud membrum membri
Membrum uero membri
est digitus ad manum
Manus ad brachium. Mem
brum uero est corporis
totum hoc simul ad cor
pus uniuersum in spi
tali. Sicut ergo in do
minico corpore mem
bra de membro dici
mus eos qui in eius ae
clesia ab aliis segun
tur. Ita in illa leuia
than istius reproba
congregatione mem
bra sunt carnalium
qui in quo opere quibus
dam se nequioribus
conlunguntur. Sed quia
malignus hostis sibi
in perverso opere
apri usque ad ex (mis)
trema concordat.
diuinus sermo in eo
Membra carnalium

sibimet cohesentia
memorat. Sic namque
perversa unanimiter
sentiunt. Ut nulla con
trarie vicissim dispu
tatione dividantur.
Nulla tunc eos diversi
tatis altercatio scin
dit. Et idcirco contra
bonos vehementer pre
valent. Quia in malo
se concorditer tenent.
Sicut enim iam supe
rius diximus. Ut pernici
osum est si unitas de
sit bonis ita pernicio
sius est si non desit
malis. Reprobosum
quippe unitas bonorum
viam tanto durius pre
pedit quanto se ei per
collectionem durior op
ponit. Hanc unitatem
reprobo[illegible]rum per
niciosam sibi paulus
conspexerat cum in
mediosa duc eorum

phariseorumque deprehensus dicebat. De spe
et resurrectione mor
tuorum ego iudicor. Quia
nimirum voce percussa pro
tinus contrarie vicissim
audientium turba dissilu
it. Cumque in duas par
tes tumultuantium
multitudo dividitur.
Paulo via exceptionis
aperitur quia quem
turba persequentium
unitate constrinxerat.
Divisa laxabitur. Et enim
eripiuntur iustidum
dividuntur iniusti:
Et electorum vota ad per
fectum devenient;
Dum reprobor agmina per
discordiam confundunt,
Quod bene etiam maris
rubri scisione signatur,
Dum enim in duas par
tes undique dividitur ab electo
populo ad terram
repromissionis tenditur,

Quia dum malorum uni
tas scinditur bonae
mentes ad hoc quod ap
petunt perducuntur,
Si malorum unitas noxia
non fuisset nequaquam
diuina prouidentia superue
nientium linguas in tan
ta diuersitate dissipas
set. Si malorum unitas
noxia non fuisset desertae
et desiae hostibus pro
phetia non diceret. Prae
cipita domine et diuide lin
guas eorum igitur quia
leuiathan istae tunc
contra electos dei in su
is uisibus effrenatus
ad augmentum suae ma
litiae unitatem quoque
in se probis habere
permittitur. Ut tanto
contra nos robustius
uires suas exerceat.
Quanto non solum nos ic
tu fortitudinis sed mo
le etiam adunationis
impugnat. Sed quis con
tra ista sufficiat quae
mens ad tante elatio
nis et conpagis ponde
re non abipsa radice
cogitationum contre
mescat. Unde quia tre
pidare nos per infirmi
tatem conspicit. Proti
nus diuina clementia
quid per semetipsam sa
faciat adiungit. Nam
sequitur. Ps. V.
Mittit contra eum
fulmina et ad lo
cum alium non
ferentur. Quid apella
tione fulminum nisi
tremente illae ex
tremi iudicii sententiae
designantur. Quae id
circo fulmina uocan
tur. Quia nimirum
eos quos feriunt in
perpetuum incendunt
fulmina. namque su
per eum paulus uenire

conspexerat. cum dice
bat. Quem dominus ihesus inter
ficiet spiritu oris sui. Ide
struet in lustratione
aduentus sui. Haec autem
quae in eum mittuntur
fulmina ad locum alium
non ferentur. Quia lus
tis gaudentibus solos
tres probos feriunt.
Post trituram uitae
presentis in qua nunc
triticum sub paleis ge
mit. Ita illo extremo
iudicii uentilabro in
ter triticum paleas
quae discernitur. Ut
nec in tritici osseum
paleae transeunt.
Nec in palearum igne hor
rei grana dilabuntur.
Illa ergo fulmina locum
alium nequaquam tangunt.
Quia uidelicet igne suo
non grana sed paleas
incendunt. Sed quia
leuiathanistum paena

non corrigit insinuat
dum sublungit. Ioh. vi.
Coreius indurabi
tur quasi lapis.
Cor enim antiqui hostis
ut lapis indurabitur.
Quia nulla umquam con
uersionis potentia
coreius mollietur. Quia
qui solis ictibus aeter
nae ultionis aptabitur.
Recte protinus sublin
fertur. Ioh. vii.
Et stringitur
quasi malleato
ris incus incudem. Quip
pe malleatoris solis
aptum percussionibus
figit. Ad hoc namque
incus statuitur. Ut
crebris ictibus feri
atur. Leuiathan er
go ut malleatoris in
cus stringitur. Quia
in ferni uinculis co
aptabitur. Ut aeter
nis supplicii continua

percussione tundatur
Quomodum quoque percutitur dum
iusti quique illo in insidi-
is uigilante Sed dolori-
bus tabescente saluan-
tur; In incude autem ali-
a uasa formantur.
Ipsa uero tot percus-
sionibus in uas aliud non
transfertur. Recte
ergo leuiathan istae
incudi comparatus est.
Quia nos illo persequen-
te componimur. Ipse
autem et semper percuti-
tur. Et in uase utili nun-
quam mutatur aeterne
illum percussione relin-
quimur. Et nos superni
artificis manu in eius
temptatione percussi per
illum quasi uascula for-
mata transimus. In ip-
so enim tundimur. Sed
ut ad usum domus super-
ne ueniamus ipse ue-
ro quasi incus stringitur

Quia et sinunt temptando
mundum circuiti. In in-
ferno tamen positus iam
subiectus sententiae non
uagatur. Sequitur. Ipse. VIII.
Cum sublatus fu-
erit timebunt an-
geli et tersiti purgabun-
tur. Scriptura sacra
lata nonnumquam tem-
pus preteritum futurumque
permiscet. Ut aliquando
futuro pro preterito
Aliquando uero utatur
preterito pro futuro fu-
turo namque pro preteri-
to utitur. Cum Iohanni
mulier paritura mas-
culum qui regat gentes
in uirga ferrea demon-
stratur. Quod quia in
carnato domino ueniente
domino iam tunc factum fu-
erat. Res gesta fac-
tum nuntiabat. Pus-
sum preterito utitur
pro futuro sicut per psal-

mistam dñs loquitur
dicens fodesunt ma-
nus meas et pedes me-
os dinumerauerunt
omnia ossa mea. Qui-
bus uidelicet uerbis spe-
cies dominice passionis
Quasi iam transacta
describuntur. Sed tamen
adhuc longe post futu-
ra nuntiatur hoc ergo
loco quod dicitur Cum
sublatus fuerit time-
bunt angeli. Nil obstat
intelligi quia sub futu-
ri temporis modum pre-
terita discribuntur
Nec recte intelligenti-
ae sensum relinquimus
sic redamus leuiathan
isto Abas ae beatitu-
dinis cadente in ruina
eius etiam electos ange-
los expauisse Utcum
iustum ex illorum nume-
ro superbiae lapsus lece-
ret illos ad robustius

standum timor esse solida-
ret Unde et subditur et
territi purgabuntur
Purgati enim sunt quia
nimirum isto cum reprobis
legionibus exeunte
soli in caelestibus sedi-
bus Qui beatae in aeter-
num uiuerent remanse-
runt, huius itaque lap-
sus et terruit et pur-
gauit Terruit ne con-
ditorem suum superbiae
dispicerent purgauit
uero quia exeuntibus
reprobis actumen ut
electi soli remanerent
Et quia cunctorum opifex
deus scit ad bonorum custo-
diam bene uti etiam mala
actione reproborum lap-
sum cadentium uertit in
profectu manentium Un-
de punita est culpa su-
perbientium Inde humili-
bus angelis et inuenta
et solidata sunt augmen

ta. meritorum. Istis namque
cadentibus illis immune
re datum est. ut cadere
omnino non possint. Sci
enim angeli dum istis na
turae suae damna. con
spiciunt. In se ipsis lam
cautius robustiusque
consistunt. Unde fit
auctore rerum domino cunc
ta. mirabiliter. ordinan
te. Ut illi electorum spi
tuum patriae etiam ruin
ne suae damna. proficiunt.
Dum inde firmius
constructa est unde fue
rat. ex parte destructa.
Sed quia. sepe scriptura
sacra. predicatores ae
clesiae pro eo quod gloriam
caelestis patriae adnun
tiant. angelorum solet no
mine designare possum
hoc loco angelos etiam
sanctos predicatores accipere
Hinc est enim quod Iohan
nis in apocalipsi septem
aeclesiis scribens an
gelis aeclesiarum loquitur
Id est predicatoribus populorum
Hinc propheta. ait. et ange
li pacis amare flebunt.
Hinc rursum malachias pro
phaeta. loquitur dicens
Labia. sacerdotis custodient
scientiam. et legem requirent
Ex ore eius quia. angelus
domini exercitum est.
Hinc paulus ait. magnum
est pietatis sacramentum
Quod manifestum est. In car
ne iustificatum est. In spiritu
Apparuit angelis predicatum
est gentibus creditum est.
In hoc mundo adsumptum
est. In gloria. Quilibet dis
pensationis misterium
Postquam apparuisse angelis dixit
Predicatum gentibus sub
didit. profecto angelorum
nomine predicatores sanctos
Id est veritatis nuntios de
signavit. Si ergo hoc quod dicitur
Cum sublatus fuerit time

bunt angeli et tepi
ti purgabuntur. Ad fu
turum tempus se festus
Adveniente districto iu
dice extrema. ic leviathan
istius damnatio designatur.
Quia de hoc mundo per ira iu
dicii tollitur. Qui mira nunc
mansuetudinis longani
mitate tolleratur.
Tanto autem hinc pon
de se tessoris ex
cutitur. Ut sanctorum etiam pre
dicatorum fortitudo tur
batur. Cum enim sublatus
fuerit timebunt an
geli. Quia cum iudicii tur
bine rapitur. hii qui
in corporibus reperi
re potuerunt. In mensa
tessore concussi. Et i
am supernae patriae nun
tii contremescunt.
Quam vis enim fortes iam
atque perfecti. Adhuc tamen
quia in carne sunt. po
siti non possunt in tanti
tessoris turbine nul
la formidine concuti.
Sed cum leviathan iste ra
pitur. Cumque omnia in
eius interitu elimenta
quatiuntur. Predicatores
sanctos quos ut dixi adhuc in
suis corporibus illud
tempus invenerit. Spes
de regni propinquitate
letificat. Et carnis in
firmitas de ipsa osten
tatione perturbat. Erit ergo
in eis aliquomodo tre
mor letus et timor secu
rus. Quia et caelesti re
gno se semine rapi cer
tissimi. Et pertanti turbi
nis metum pro carnis infir
mitate contremescunt.
Consideramus ergo quo
modo tunc iniquorum con
scientia concutitur.
Quando etiam iustorum
vita turbatur. Hii qui ode
runt adventum iudicis
quid faciunt. Sit ergo

re tanti iudicii etiam quidili
gunt expauescunt. Et
quia in scis predicatoribus
hoc pauor excoquitur.
Si eis inesse potuit leui
um subigo uitiosum post
quam autem dixit. Cum sub
latus fuerit timebunt
angeli. Apte mox sub
didit. Et territi purga
buntur. Sed quia hec
leuiathan istius fine
cognouimus interim pri
usquam pereat. quid
agat audiamus sequitur xxiiii

Et ideo ad prehenderit
eum gladius subsiste
re non poterit neque
hasta neque thorax
In scriptura sacra. Ali
quando gladium sancta predica
tio aliquando aeterna
damnatio aliquando tri
bulatio temporalis. Ali
quando antiqui hostis ira
uel persuasio designatur
Gladius enim sancta predicatio
ponitur. Sicut paulus ait.
Et gladium spiritus quod est uer
bum dei gladii nomine ae
terna damnatio desig
natur. Sicut de predican
te heretico scriptum est.
Simultiplicati fuerint
filii eius in gladio erunt
Quia tanto libere hic nume
rositate germinent ae
terna damnatione con
sumuntur. Gladius tri
bulatio temporalis ac
cipitur. Sicut maria ae
secutus is tribulationi
bus dicitur. Et tuam ip
sius animam pertransi
uit gladius. Rursum per gla
dium ira. Uel persuasio
maligni hostis exprimitur.
Sicut psalmista ait.
Qui liberas dd seruum
tuum de gladio maligno
Benignus quippe sancte pre
dicationis est gladius
quo percutimus ut a culpa
moriamur. Malignus

uero diabolice persuas
sionis gladius quo ma
le quisque percutitur. Ut
auite rectitudinis ex
tinguatur. Antiqui hos
tis ergo gladius ille tunc
damnatus homo in usum
ministerii ei adsump
tum ipsum quippe per
malitiam fraudis exa
cuit. Et infirmorum cor
da transfigit, hunc er
go leuiathan gladius ad
prehendit. Cum eum suus
damnatus homo suscepe
rit. Si autem gladii no
mine eius ira signatur.
Recte non adprehendere
gladium sed gladio adpre
hendi describitur. In tan
ta tunc quippe insani
a uestitur. Ut domina
ri omnibus appetens
nequaquam suae ire
do minetur. Nos namque
cum iram in usum iustitiae
adsumimus gladium te
nemus. Quia eam sub ae
quitate iudicii posse
dendo moderamur.
Ille autem quia per abrup
ta furoris rapitur
non adprehendere gladium
sed a gladio adprehendi per
hibetur. Nonnumquam iram pos
sedens tenet sed a bira
seuiens tenetur. Cunc
tis autem liquet quod hosti
aduersarium percutimus
thorace uero a auer
sio munimur. Per hastam
uulnera inferimus per
thoracem tegimur. Ne uul
neremur. Quid igitur
per hastam nisi predicationis
iaculum quid per thoracem
nisi fortitudo patientie
designatur. Leuiathan er
go iste quia per adsump
tum reprobum hominem in
ira omnimodo crude
litatis effrenatur.
Adprehendi a gladio dicitur
Nam per hostensionem

inmense tunc fortitudinis exhibet. Quidquid nequites potest. ut neque hasta neque thorax subsistere potest. Quia in anticristum veniens tante virtutis apparebit. Ut si supernum adiutorium desit. et predicantium acumen abundat. et longanimitatem patientium distruat. Nisi enim iustorum vitam superna gratia solidet non subsistit hasta quia predicatorum virtus frangitur. Non subsistit thorax quia constantium patientia dissupta penitratur. Unde et subdit. Ps. x.

Reputavit enim tibi paleas ferrum et quasi lignum putridum aes quod superius dixit hastam hoc inferius ferri appellatione replicavit. Et quod thoracem protulit hoc sursum aeris commemoratione significavit. Ferrum namque acuit ut adversarius vulnaeretur. Aes autem subigine nulla paene consumitur. Ferro ergo predicationis iacula. Aere autem longanimitatis constantia designatur. Unde et sub aeris specie de sancta ecclesia permoverendus. Ferrum et aes calciamentum eius. Calciamentum quippe in scriptura sancta munimen predicationis accipitur. Sic scriptum est. Calciate pedes in preparatione evangelii pacis. Quia ergo per ferrum virtus, per aes autem perseverantia exprimitur. Ferrum et aes calciamentum eius dicitur. Dum predicatio illius acumine simul et constantia munitur. Per ferrum enim mala ad

uessantia penetrat.
Pes aes aut bona quo p
posuit longanimites ser
uat, cuius profecto perseue
rantiam illic apertius in
sinuat subdens Sicut
dies iu uentutis eius ita
erit et senectus illius
Sed leuiathan istae quan
do illum [illegible]
gladium quem sacrae
eloquia antichristum uo
cant. In exercitatione
suae iniquitatis ad sum
pserit et ferrum pale
as et es uelud lignum
putridum reputauit.
Quia nisi diuina gratia
protegat et predicantium
uires uelud paleas ne
quitiae suae igne consu
mit et patientium con
stantium quasi lignum
putridum in pulueres re
digit et acumen igitur
ferri et aeris fortitu
do deficiet. Dum peruio
lentiam uirtutis illius
et predicationis sensus ob
tunditur et patientiae lon
ganimitas dissipatur.
Nisi ergo electos suos opi
tulatio diuina roboret
Ubi tunc infirmi erunt
si fortes uelud paleae
reputantur. Quid tunc
leuiathan iste de pale
is faciet. Si ferrum quasi
paleas aestimauit. Quid
de putridinis lignis ac
tus us? Si quasi lignum
putridum aeris forti
tudinem soluet. Sed o quam
multi quisuis uiribus
ferrum se uel aes esse
estimant. In illo tunc
tribulationis igne pale
as se esse deprehendunt.
Et quam multi qui per infir
mitatem propriam esse
se paleas metuunt.
Per diuinum adiutorium
fulti in ferri atque ae
ris soliditate roborantur.

Utantra. aduersarium
suum tanto magis indoctos
tes sunt. Quanto de se
amplius infirmos se
esse meminerunt. Sed
quanto altius uehemoth
iste contra. electos dei
per miracula. erigit.
Tanto contra eum sciquique
uehementius ad predica
tionis se uerba. con
stringunt. Qui tamen lta.
reprobosum mentes pos
sedet, ut eos nulla. con
fossos uesitatis lacula
tione deselinquat. Un
de et subditur. .i. p. xi.
Non fugauit eum
sagitta. Quidem
sagitta. nisi uerba. pre
dicatorum accipimus quem
dum ex uoce bene uiuen
tium adstringuntur. audi
entium corda. transfi
gunt. his sagittis sancta ae
clesia. percussa. fue
rat. quam dicebat. Uul.

nerata. caritate ego
sum de his sagittis psal.
mistae uoce nassat.
Sagitte paruulorum fac
te sunt. plage eorum
Quia. uidelicet uerba hu
milium penetrauerunt.
animos superborum. De his
sagittis uenienti pro
pugnatori dicitur. Sagit
te acute potentissimi
populi subtecadent. cor
de. Uis itaque sagitta
rius quippe sancta. intentio
nis ascum audientium
cordibus uerba. recte
exortationis infigit.
Quia. Igitur. Leuiathanis
te uerba. predicantium dis
picit. Et cum reprobosum
mentes male suaden
do momordesit. Duras
inter laculas omnimo
do non selinquit, nec
te dicitur. non fugauit eum
uis sagitta rius. Acri
a parte dicere etur. a re

probosum cordibus eum sancti pre-
dicatoris sagitta non ex-
cutit. Quia quisquis ab
illo adprehenditur ues-
ba iam predicantium au-
dire contempnit. Unde
bene peccatis precedenti-
bus ipsa scens de his quos
in manu antiqui hostis de-
sesit. Per prophetam
dominus dicit. Inmittam uobis
serpentes et regulos
quibus non est incantatio.
Ac si dicerent iusto iudicio
talibus uos inmundis spi-
ritibus tradam. quia uobis
excuti exortatione predi-
cantium quasi incantanti-
um sermone non ualeant.
Quia leuiathan istae a
cordibus reprobosum sancte
predicationis spiculis non
mouetur. Ipse etiam
sanctorum uirorum contemp-
tus addicitur. Cum ilico
subinfertur. Ecce. XII.

Astipulam eius ter-

risunt lapides funde.
Quid per fundam nisi sancta ae-
clesia figuratur. Funda-
namque dum gressum mit-
titur. Sic de illa lapides
exeunt quibus aduersa-
riorum pectora feriantur.
Ita sancta aeclesia
dum uolubilitate tempo-
rum per tribulationum circu-
itum ducitur. Fortes ex
illis uiri prodeunt. Quasi lapi-
deis ictibus iniquorum cor-
da tundantur. Unde et
ad profetam de bonis docto-
ribus dominus dicit. Deuora-
buntur et subicient la-
pidibus funde. Sancti quip-
pe doctores quia diuis-
tutem et aliis instruunt.
hostes deuorant. Dum
eos intra corpus suum
per uim conuersationis in-
mutant. Quos lapidibus
funde subiciunt. Quia
dum fortes quoque in sancta ae-
clesia uiros instituunt.

pes eos aduersarios suos
superbientium pectora du
ra confringunt. Unde
et Golias inmanissimus
saxo funde mositus.
Quia singulari sancte ae
clesiae lapide diabolica
celsitudo superatus.
Leuiathan itaque iste quia
damnato illo homine ad
sumpto quoslibet fos
tes aeclesiae. Ue lud in
firmos dispicit eosum
quae uires temporali
tes premit. Recte nunc
dicitur in stipulam uersi
sunt ei lapides funde
Ac si aperte dicere tur sanc
tos quasi in stipule mol
litie redigit. Quorum lin
gua prius pectus illi
us duris ictibus tutundit.
Omnem quippe tunc fos
titudinis suae iniquita
tis exercens quanto
se ab eis uinci spiritua
lites dolet tanto con

trarios atrocius cor
poralites preualet. Et quia
nihil se contra eorum
spiritum preualere consi
derat. In eorum carne
crudelitatis suae om
nia argumenta consu
mat. Sed quid mirum
si humanas uires despi
cit. Quia ipsa etiam su
perni in se iudicii aetes
natos mentia condem
nit. Unde et subditur.

Cap. XIII.

Quasi stipulam aes
timauit malleum ac
si dicere et etiam pon
dus eius animaduer
sionis despicit. Quae
se per supplicium desuper
ueniens fecit. In scrip
tura enim sacra mal
lei nomine aliquando
diabulus designatur
Per quem nunc delinquen
tium culpe feriuntur
Aliquando uero percussio

caelestis accipitur. Qua
uel electi super nos ictos
sentiunt. Ut apparuis
itineris corrigantur.
Uel iusta. ira. reprobos per
cutit. Ut iam supplicia
aeterna. preueniens quid
etiam in posterum os
tendat. Iam quia ap
pellatione mallei an
tiquus hostis exprimitur.
propheta. testatur. Cum
super eum uim extremi
iudicii contemplatus
dicens. Quomodo con
fractus est et contritus
malleus uniuersae
terrae. Ac si dicens et
eum per quem uascula sua.
dominus in ministerii usu
formanda. percutit.
Quis perpendat. quo
turbine ueniente ex
tremo iudicio in aeter
na. damnatione con
fringit. Rursum per
malleum percussio

caelestis exprimitur.
Quod salamone templum
aedificante signatur. cum
dicitur. Domus autem. cum
aedificatus lapidibus
dedolatis atque perfectis ae
dificatae. Malleus et se
cusus et omne. ferra
mentum non sunt. audita.
in domu. cum aedificare
tur. Quid enim domus il
la. nisi sanctam aeclesiam
quam in caelestibus dominus
inhabitat. figurabat.
ad cuius aedificationem
electorum animae. quasi
quaedam expoliti lapi
des deferuntur. quae
cum aedificatur. in ce
lis. Nullus illic iam
disciplina. malleus
resonat. Quia dolati
atque perfecti illuc
lapidas ducimus. Ut
locis iuxta. meritum con
gruis disponamus.
Hic enim fortiter dimus

ut illuc sine reprehensio
ne veniamus hic malle
us hic securis hic omnia
tunsionum resonant fer
ramenta. In domu autem
dei nullus ictus audientur
Quia in aeterna patria
omnis lampercussionum
strepitus conticescunt.
Nequaquam ibi malleus
percutit. Quia nulla anim
adversio adfligit. Ne
quaquam securis incidit.
Quia receptos interius
nulla foris severitas
sententia proicit. Nequaquam
ferramenta perstrepu
unt. Quia nec quaelibet
minima ultra lampla
gella sentiuntur. Quia
ergo per malleum desuper ve
nientem caelestis pondus
percussio [illegible] nis expri
mitur. Quid [illegible] ÷ quod levi
athan [illegible] iste malle
dispi [illegible] quod su
per sine anim adver

sionis ictus formidare
condemnit. Et quasi stipu
lam malleum deputat. Quia
ad iuste se pondera ve
lud contra levissimos
terrores parat. Unde
et adhuc expressius
subditur. Ps. XIIII
Et dirideb[illegible] vibran
tem hastam. Contra
leviathan enim dominus has
tam vibrat. Quia in eius
interitu districtam mi
natur sententiam has
tam quippe vibrare ÷
Aeternam ei mortem ex
tricta anim adversio
ne preparare. Sed apos
tata spiritus auctorem vitae
etiam cum sua morte
dispiciens hastam vi
brantem dirideb. Quia ex
districto iudicio quid
quid grave quidquid hor
ribile se prevideb pati
non metuit. Sed quo ae
terna tormenta non pos

se euadere conspicit eo
in exercenda nequitia
duriori adsurgit. Quem
cum plerique huius mun
di sapientes in cunctis
quae appetit, tanta per
tinacia, tanta formi
dine stringi considerant
corda sua ad famulatum
eius tyrannidis inclinant.
Et omne quod dono largiente
sapiunt hoc contra eum
ad seruitium hostis illius
inflectunt. Unde et sec
te subiungit. Ps. xv.
Sub ipso erunt radii so
lis in scriptura enim
sacra cum figurate sol
ponitur. Aliquando per
secutio. Aliquando de
qua re qualibet mani
feste uisionis ostensio
Aliquando autem intelle
gentiae sapientium desig
nant. Per solem quippe
dominus figuratur sicut sa
pientiae libro perhibetur.

quod omnes impii in extre
mi iudicii die cognita sua
damnatione dicturi sunt
Erraui mus a uia uerita
tis et lumen iustitiae non lux
it nobis et sol non ortus
est nobis. Ac si aperte
dicant. Interni nobis lu
minis radius non reful
sit. Unde et Iohannis ait.
Mulier amicta sole et lu
na sub pedibus eius. In so
le enim in lustratione ue
ritatis. In luna autem quae
menstruis suppletio
nibus defecit. mutabili
tas temporalitatis ac
cipitur. Sancta autem ecclesia
quis super nil uminis
splendore protegitur
quasi sole uestitur. Quia ue
ro cuncta tempora
lia dis[illegible]picit lu
nam ÷ [illegible] sub pe
dibus eius [illegible] premit.
Rursum sole [illegible] per
secutio designatur

Sicut in euuangelio uesi
tas dicit quod nata sine sa
dicibus semina. orto so
le aruerunt. Quia uide
licet uerbauitae in cor
de tessenorum hominum
temporali momento ui
sentia. super ueniente
persecutionis ardore
sincantur. Rursum so
le manifeste uisionis
ostentatio designatur. Si
cut propheta. dominum cuncto
rum oculis apparentem
denuntiat. dicens in so
le posuit tabernaculum
suum. Ac si dicere et huma
nitatis adsumptae sa
cramentum in lumine ma
nifeste uisionis osten
dit. Et sicut eidem prophe
ta diuina uoce per nathan
dicit. Tu fecisti in abscon
dito ego uero faciam uer
bum istud in conspectu om
nis israhel. Et in conspec
tu solis. Quidem per con

spectum so lis nisi
cognitionem
insinuat.
Manifeste
uisionis
Rursum so
lis nomine
sapientium in
tellectus exprimi
mitur. Sicut in apo
calipsis scriptum est
Quartus angelus effu
dit fiolam suam in sole
Et datum est illi aestu es
tu efficere homines
et igni fialam. uidelicet
in sole effundere est
persecutionis supplicia.
uiris sapientiae splen
dore fulgentibus in so
gare Et datum est illi ut
afficere et homines aes
tu et igni. Quia dum sapi
entes uiri cruciatibus
uicti male agende es
sore tanguntur. Il
lorum exemplo persua

si. Infirmi qui
que tempo
ralibus de
sideriis in
ardescunt.
Si uine nam
que fortium aug
menta prestant
perditionibus infir
morum. Quia soli acu
men sapientium desig
natur. Per comparatio
nem quam a salamone
dicitur. Sapiens ut sol
permanet stultus ut lu
na mutabitur. Hoc ergo
loco quod per solis radi
os nisi acumina sapien
tium demonstrantur.
Quia enim multi qui in sancta
ecclesia lucae sapien
tiae resplendere uide
bantur. Tunc uel per sua
sionibus capti uel minister
siti uel cruciatibus fracti
leuiathan istius se
condicione subiciuntur.

Recte dicitur sub ipso erunt
radii solis. Acsi aperte
dicere tur hii qui in sancta
sancta ecclesia per acumi
na sapientiae quasi radi
os uidebantur lucis aspe
rgere et per auctoritatem
rectitudinis desuper re
splendere potestati le
uiathan istius. Iniquae
operatione substernuntur.
Ut non iam recta predican
do desuper luceant. Sed ei
per uersae obsequendo
famulentur. Solis ergo
radii sub ipso sunt. Cum
nonnulli etiam doctiui
si sapientiae suae acu
mina non libero agendo
subleuant. Sed ad uesti
gia leuiathan istius
et per uersitate ope
ris et blandimento ad
olationis inclinant.
Ut intellegentia quo illis
sicut de desuper fuit ex
caelesti munere ante

quis hostis pedibus subster
natur. Ex terrena cupi
ditate. Unde et nunc cum
quisque sapientium atque
doctorum pro commodo
uel gloria. uite tempora
lis per adulationis lap
sum terrenis se potes
tatibus praue agentibus sub
icit. Quasi sub uestigiis
uenientis antichristi so
lis se radiis sternit.
Et uelud caeli lucem sibi
uehemoth humiliat.
Dum per pestiferum ad sen
sum sapientium men
tes calcat. Totiens se
tiam leuiathan istius pe
dibus se radii soli sub
dunt. Quotiens hii qui doc
trinae uidentur lumi
ne resplendere in mo
derato acumine pra
ua in sacro eloquio sen
tiunt. Per uersis quae
sensibus eius se erroris
bus substernunt. Qui
dum contra fidelia ue
ritatis praedicamenta se
erigunt. Leuiathan
huius uestigiis falsa
sentiendo famulantur.
Totiens radiis solis sub
ipso sunt. quotiens doc
ti quique et intellegen
tiae lucae pollentes
uel dispectis ceteris in
elatione se erigunt.
Uel summa quae sapi
unt post ponentes
sordidis carnis deside
riis inquinantur. Uel
obliti caelestium terre
na ambiunt. Uel non
reminiscentes quia
terrena sunt de cog
nitione caelestium ter
rena ambiunt. Inani
tes gloriantur. Un
de et recte subiungitur

Ier. xvi.

Fertur sibi a tirtio
quasi lutum appellati
one quippe ausi in

sacro eloquio Aliquan
do diuinitatis claritas
Aliquando splendor su
per ne ciuitatis Ali
quando caritas Aliquando
nitor gloriae saecula
ris Aliquando pulchri
tudo sanctitatis accipitur
Ausi enim nomine ipsa
intima diuinitatis cla
ritas designatur Sicut
in canticum canticis spae
ciae sponsi describitur
Caput eius aurum optimum
Quia enim caput xpi dicitur
Pulchro est in metal
lis aurea fulgentius
sponsi caput aurum dicitur
Quia eius humanitas ex
diuinitatis suae nobis
claritate principatur
Russum ausi nomine
splendor supernae ci
uitatis accipitur Sicut
hanc Iohannis se uidis
se testatur dicens
Ipsa ciuitas auro mun
do simile uitro mundo
Aurum namque ex quo
ciuitas illa constat si
mile uitro dicitur Ut et
per aurum clara et per ui
trum perspicua designe
tur Russum ausi
nomine caritas inti
matur Sicut angelum
quem sibi loqui iidem Io
hannis aspexit ad mam
millas zona aurea
cinctum uidet Quia ani
mi sum supernorum ciui
um agmina dum paena
li lam nequaquam timo
re sublecta sunt Atque
a se uicissim nullas cis
one soluuntur Ex so
la se caritate con
stringunt zonam quippe
auream circa mam
millas habere est
Cunctos mutabilium
cogitationum motus per
solius lam amoris uin
cula restringere

Rursum ausi nomine
nitos glosiae tempo
ralis exprimitur. Si
cut per prophetam dicitur. Ca
lix aureus babylon
quid enim babylonis nomi
ne nisi hulus mundi glo
sia designatur. Quo
calix aureus dicitur. Ut
quia dum pulcha esse tem
poralia ostendat
stultas mentes in sua
concupiscentia deae
briat, ut speciosa tem
poralia appetunt.
Et invisibilia pulcra con
demnant. Hoc aureo
calicae prima sponte
suae valde aebriata
est. De qua istoria ve
ritas dicit. Quia cum ve
titum lignum concupisce
ret vidit quod esset pul
chrum visu aspectuque
dilectabile et comedit.
Aureus ergo babylon
calix est. Quia dum visum

exteriorum pulchri
tudinis ostendit sen
sum interne rectitu
dinis subtrahit. Rur
sum ausi nomine splen
dor sanctitatis accipitur.
Sicut Iudaicum populum
a splendore iustitiae
ad nequitiae tenebras
commotat. Chlesemi
as deplorat dicens
Quomodo obscuratum
est ausum mutatum est co
lor optimus. Sicut enim
et superius diximus
Ausum obscuratum cum
subsequentibus iniqui
tatum tenebris iu
stitiae pulchritudo de
sesitur. Color opti
mus mutatur cum
splendor innocentiae
in faeditatem culpae
vestitur. Luti quoque
nomine in sacra eloquio
aliquando terre
nosum sensum multiplici
tas

Aliquando sorditum sa
pientia iniqua. doctri
na. Aliquando autem de
siderii carnalis in
lecaebra. designatur
per lutum quippe tes
senarum rerum mul
tiplicitas figuratur.
Sicut per ambacuc profe
tam dicitur Ve ei qui mul
tiplicat non sua. usque
quo adgravat con
tra se densum lutum
Denso enim luto se
adgravat quiperte a
varitiam tessena
multiplicans pecca
tis ui se oppressione
coangustant. Rursum
luti nomine doctrina
sordidum sapientia de
signatur. Sicut per se
unde prophetam dominus dicit
Viam fecisti in mare
aequis tuis in luto aqua
rum multarum Ac si dice
ret a perversis iter

predicatoribus tuis in doc
trinas huius saeculi sor
dita. et tessena. sapien
tes. Per lutum quoque desi
derium sorditae volup
tatis exprimitur. Sicut
psalmista deprecans ait.
Eripe me de luto ut non
inaeream. Luto quippe
in herere sordidis
desideriis concupiscen
tiae carnalis inquina
ri. Hoc igitur loco aurum
claritas sanctitatis accipi
tur. Lutum vero tesse
narum rerum avaritia
rum. vel pravarum conta
gio doctrinarum vel sor
des carnalium volupta
tum nihil obstat intelle
gi. Quia enim multos le
viathan iste qui intra
sanctam ecclesiam fulgore
iustitiae resplendere
videbantur. Tunc tesse
narum rerum concupis
centia. vel errantis

doctrine contagio uel
carnalibus sibi uolup
tatibus subicit. ausum
sibi procul dubio quasi lu
tum sternit. Ausum enim
quasi lutum sternere est.
In quibusdam uitae mun
ditiae per inlicita. deside
ria. conculcare, ut hii
etiam sordidis ei uesti
giis seruiant. Qui con
tra illum prius uirtutum
splendore sutilabant.
Antiquus itaque hostis
aliis tunc suspeciae sci
tatis inludit. Alios autem
per foeda. uitia. uitae car
nalis intercipit. Sed tunc
per haec aperte crassa
bitur. Nunc autem multo
rum cordibus dominatur
occultae. Sicut paulus
apostulus dicit. Ut seue
uelitus in suo tempo
re Nam iam misterium
operatur iniquitatis
Totiens igitur etiam nunc

ausum sibi quasi lutum subi
cit. Quotiens castitatem
fidelium per carnis uitia
sternit. Totiens ausum
uelut lutum calcat.
Quotiens sensum conti
nentiam per inmunda. de
sideria. dissipat. quod
tunc tanto uehemen
tius peragit. Quanto
suae perdite. liberta
tem. commisus hoc quod ap
petit. effrenatius per
petrabat. Et fortis
se quempiam. moueat.
Cur misericors deus fie
ri ista. permittat. Ut le
uiathan iste seu nunc
per suggestiones calli
das siue tunc per dam
natum illum quem sepe
hominem. Uel solis ibi
radios id est doctos
quosque sapientes
subiciat. uel ausum
hoc est uiros scitatis
claritate fulgentes

quasi lutum sibi uitiis. Quo
inquinando substernat.
Sed citius respondemus
Quia. ausum quod prauis ei
persuasionibus quasi lutum
sternipotuerit. Ausum
ante dei oculos numquam
fuit. Quia enim seduci quan
doque non seuersus pos
sunt. quasi habitam. sanctita
tem ante oculos hominum
uidentur amittere.
Sed etiam ante dei oculos
numquam habuerunt.
Sepe namque homo mul
tis occulte peccatis in
uoluitur. et in una ali
qua uirtute magnus
uidetur. Quo ipsa quoque
uirtus inanescens de
ficit. Quidum innoces
cit hominibus proculdubio
laudat. Eiusque laus
inhiantes appetitus.
Unde fit. ut et ipsa uir
tus ante dei oculos uir
tus non sit. Dum abscon

det quod displicet prodit. quod
placet. Quae itaque esse me
rita apud dominum possunt.
Quando et mala occulta
sunt. et bona puplica.
Plerumque enim sicut dix
imus latet superbia. et castitas
innotescit. Atque ideo
ostensa diu castitas cis
cauita finem perditur.
Quia coopesta superbia
usque ad finem incor
recta retinetur. Ali
us elimosinis uacat.
propria distribuit. Sed
tamen multis iniustitiis ser
uit. uel fortasse lin
guam inde tractionibus
exercit. et fit. plerum
que utis quimiseri
cors fuerat. iuxta
uitae suae terminum
rapacitatis et crude
litatis stimulis inas
descat. quod ualde iusto
iudicio agitur. Ut per da
tante homines unde

hominibus placuit. Qui
hoc unde deo displicuit
cognoscere numquam curaui
uit. Alius patientiae
studet sed inuidere ali
is et seruare in corde
malitiam non cauet, quando
quae in patiens quia diu
latuit dolens. Hii itaque
et per aliquid ausum sunt
et per aliquid lutum. Atque
hoc ausum quasi lutum ster
nitur. Quando occultis
peccatis exigentibus
etiam uirtus quae
puplice claruerat
dissipatur. Sed opere
pretium credimus si in
his uirtutem superni ordi
nis subtilius perpenda
mus. Sepe enim omnipotens
deus occulta eorum mala
diu tollerat. Et apta
eorum bona electorum
suorum usibus profutura
dispensat. Uiam non nul
li mundum nequaquam
funditus desesentes

non perseuerati sunt angus
tum ites assipiunt. Sed
ad quaerendam angustam
uiam exemplo suo eos
qui perseuerati sunt
accendunt. Unde ple
sumque contingit ut
ipsum hoc quod bene uiden
tur uiuere non sibi sed
solis potius electis ui
uant. Dum exemplis su
is ad bene uiuendi stu
dia perseuerantes alii
non perseuerati
prouocant. Sepe enim quos
dam uidemus uiam ingre
dii ad locum propositum fes
tinare. Quos alii qui
aeuntes conspiciunt
sequuntur. Eundemque
parites locum petunt.
Sed fit plerumque ut in
suente aliquo implica
tionis articulo prius se se
deant qui ipsi bant. Et
hii ad locum perueniunt
qui sequebantur. Itanim
sum sunt. Qui non perseue

satusi uiā. scitatis as
sipiunt. Idcirco enim
uirtutis ites. n̄ peruentu
si incho ant. Ites qui
peruentusi sunt. quagra
diunt ostentant. Quo
rum etiā. cassus uti
litati n̄ modica. electo
rū prouectibus sesuit.
Quia. illorū lapsū dū
conspiciunt. de suo
statu contremescunt.
Et ruina. qm̄ illos dam
nat. istos humiliat.
Discunt. enim in su
perni. ad lutosii p
tectione confidere
Dum plerosque conspi
ciunt. de suis uiribus ce
cidisse. Quando bene
agere uidentur. se
pbi. qsi planū ites
electis sequentibus
monstrant. Quando
uero in lapsū nequitie
consuunt. electi post
se pgentib; qsi cauen
dam supbiae fouea

ostendunt. Atergo le
uiathan iste et solis si
bi sadios subdat. Atq;
ausū luti more subi
ciat. Sicut omps ds ad
electorū suorū solaciū
bene uti malo reprobosū
Quando hii qui ad illū p
uentusi sunt. et suis
ad eum meritis pfici
unt. Et sepe in eo qd
supbe sapiunt. alie
nis lapsibus cossigun
tur. Sed si hae cleuia
than agit. in eis etiam
quos clasos aliqua.
uirtus ostendit. Quid
illis factus sē quo
rū mens uel. ex parte
aliqua. sublevata.
a. terrenis concupis
centiis n̄ est. Qd tamen
diuinus sermo aper
te exprimit. dum
sublungit. Ipse xcii
Fertiescere facit
qsi ollā. pfundū ma
re. Quid p mare nisi

uita saeculari. Quid
profundum nisi alte et ab
dite eo sum cogitatio
nes exprimuntur. Quid
profundum mare leui
athan iste quasi ollam fer
uescere facit. Quia
nimirum constat quod per
secutionis extremo
tempore contra electo
rum uitam studeat
animos reproborum per
flammam crudelita
tis excitare. Tunc pro
fundum mare quasi olla
feruescit cum corda
dilectorum sancti ualido
ardore succendit.
Et quae hoc pacis tempo
rum intra suam mali
tiam clausa latuerunt.
Tunc in estum in manis
sime percussionis e
bulliunt. Ac per abrup
tam crudelitatis ap
te licentiam ea quae
diu presserant odia
antiqui libros exhalant.

Quia autem pestifero es
sore persuasi sic in istis
famulantur antichristo
Ut tunc uerius prebere
se estiment obsequium
xpo. Post quam dixit. Fer
uescere facit quasi ol
lam profundum mare apte
sublunxit. Ps. xciiii
Ponet quasi cum
unguenta bulliunt.
Unguentum quippe cum
bulliunt flagrantiam
suauitatis reddunt.
Quia ergo leuiathan
iste ita reducit corda
reproborum. Ut quidquid
agunt ex iniquitate per
fidie puerilitate sec
te fidei se agere sus
picentur. Quasi benedi
cere id quod zelo rele
gionis exercent. Unde
in euangelio uerius
discipulis dicit. Ut om
nis qui interficit uos
arbitretur se obse
quium prestare deo

Igitur sicut olla fervent
dum crudeliter persecu
tur. Sed apud eos ip
sa persecutio unguento
rum flagrantiam se
dolet. Dum mens eorum
vanis suspicionibus de
cepta estimat. Quia
deo obsequium persolvat.
In scriptura enim sa
cra unguentorum odo
ribus opinio solet signa
ri virtutum. Unde spon
sa in canticis cantico
rum sponsum desiderans
dicit. In odore unguento
rum tuorum currimus.
Unde et paulus apostolus vir
tutum laude flagrare
se sciens ait. Christi bonus
odor sumus deo. Itaque
quia leviathan iste mi
nistros illius perditi vas
sis sui in crudelitatis
opera sub oppinione lau
dis et pretextu virtu
tis intercipit. Postquam
dixit fervescere faci
et quasi ollam profundum ma
re. Recte mox subditur
pone quasi cum unguen
ta bulliunt. Quod enim
per crudelitatis incendium
fervet mare. hoc in eo
rum de iudicio qui excitan
tur falso nomine vir
tutis. Ac si unguenta
bulliunt ostendit. Ut
tanto atrociores ad cru
delitatem fiant quanto
se etiam meresi premia.
Quasi pro zelo religionis
existimant. Iustus quae
hoc est divino iudicio.
Ut quipiam tatis vim per
pendere et custodire
negligunt. suspicionis
suae odore fallant.
Unde et ad inlusionis
augmentum eos crudelia
perpetrantes signa
quoque ac prodigia subse
quuntur. Sicut et recte
subiungitur. Ecclesiastici xxiiii
Post eum lucebit semita. Post le

uiathan quippe semita
lucere perhebetur. Quia
quaqua transit admi
rationem nimiam ex mira
culorum suorum clarita
te deserelinquit. Et siue
per se seu per ministros su
os quolibet prodeat men
dacibus signis coruscat.
Unde et hoc quod iam sepe
protulimus in euangelio
ueritas dicit. Surgent
pseudo xpi et pseudo pro
phetae et dabunt
signa magna et prodigia
ita ut in errorem iudi
cantur si fieri potest
etiam electi. Semita
igitur post leuiathan lucet
Quia quorum corda pen
trat eorum opera prodi
gus inlustrat. Ut nim
rum tanto altius eorum
mentes in errorum te
nebras teneat. Quan
to per eas foras quasi po
tentius lucem de mira
culis ostendat.

Sed sunt nonnulli qui in
memoria et uerba pro
fetica et euangelica
precepta retinentes
sci[illegible]ant et falsa esse
signa quo exhibet et
uera supplicia adque
decipiens trahit horum
corda. Leuiathan istae
Quia sanctitatis ostentati
one non intercipit in
alia se eis inlusione
componit. Quosdam na
que haec scientes sed
tamen presentem uitam
diligentes conspicit.
Quorum protinus men
tibus uentura suppli
cia leuigat. Finienda
Quando quae districtio
nis iudicia assesit.
Et de preceptos callide ad
presentis uoluptates ra
pit. Unde et apte mox
subdit. Ps. xx.
Estimauit abyssum
quasi senescentem
Quod aeterna. hic on

prehensibilia. quae iudicia
abyssos soleant nomine
designare. Psalmista
testatur dicens. iudicia
tua abyssus [illegible] mul-
ta. Senectus uero al-
quando profinis propinqui-
tate ponitur. Unde ait
apostulus. quod antiqua-
tur. et senescit prope in-
teritum. Leuiathan itaque
iste estimauit abyssum
quasi senescentem. Quia se-
probosum corda. sic fa-
tua. ut suspicionem eis
deuenturo iudicio quod quasi
finiatur infundat. Aby-
sum namque senescere
estimat. Qui termina-
si quando quae in sup-
plicius supernam animad-
uersionem putat. igitur
antiquius istae persuas-
sos in membris suis
in mentibus in quorum
futuras paenas quasi
certo fine determinat.
Ut eorum culpas sine

termino correctionis ex-
tendat. Et eo magis hic pec-
cata non finiant quo illic
estimant peccatorum
supplicia finienda. Sunt
enim non etiam quilibet co-
peccatis suis ponere fi-
nem neglegunt. Quia ha-
bere quando quae finem
futura super se iudicia
suspicantur. Quibus bre-
uiter respondemus
Si quando finienda sunt
supplicia. se probosum
Quando ergo finien-
da sunt gaudia. beato-
rum per ipsam namque
uesitas dicit. Ibunt hii in
supplicium aeternum
Iusti autem in uitam aeter-
nam. Sigitur hoc uerum
non est quod minatur. Neque
illud uerum est quod promisit.
Ad inquiunt. Ideo aeter-
nam paenam peccantibus
minatur. Ut eos a pecca-
torum perpetratione
conpescere

Quia creature suae ae-
terna supplicia mina-
re debuit non infesse
Quibus citius respondemus
si falsa minatus est ut
ab iniustitia cos segeret
Etiam falsa est pollicitus
ut ad iustitiam provocaret
Et quis hanc vesaniam tol-
leret Quidum se promissio-
nibus suis se probosum sup-
plicia finire asseruit
Ad sectione sua etiam
electorum premia se mu-
nerationisque confun-
dunt Quis hanc eorum
vesaniam tolleret qui
conantur astruere
verum non esse Quod veri-
tas de aeterno igne
minata est Et dum
satagunt dominum prohibere
misericordem non ve-
rentur predicare fal-
lacem Atque inquiunt sine
fine punire non debet cul-
pa cum fine Iustus nim-
rum est omnipotens deus

Et quod non aeterno pecca-
to commissum est aeter-
no non debet puniri tor-
mento Quibus citius res-
pondemus quod secte di-
cerent si iudex iustus
districtus quae veni-
ens non corda hominum
sed facta pensaret
Iniqui enim ideo tunc cum
fine delinquerunt
Quia cum fine vixerunt
Voluissent quippe si-
ne fine vivere Ut sine
fine potuissent in ini-
quitatibus permanere Nam
magis appetunt pec-
care quam vivere
Et ideo hic semper vivere
cupiunt ut numquam des-
nant peccare cum vivunt
Ad districti ergo iudicis
iustitiam pertinet ut num-
quam careant supplicio
Quorum mens in hac vita
numquam voluit care-
re peccato Et nullus
deest iniquo terminus

ultionis. Quia quamdiu
ualuit habere noluit
terminum cremonis dare
Adinquiunt nullis lustus
crudelitatibus pascitur
Et delinquens a lusto domino
idcirco caedi precipitur
Ut a nequitia corrigatur
Ad aliquid ergo caeditur
cum non eius dominus dilectatur
Iniqui autem gehenne igni
bus traditi quo fine
semper ardebunt. Et quia
certum est quod pius et om
nipotens dominus non pascitur
cruciatibus iniquorum
cruciantur misere
sed non expiantur.
Quibus citius respondemus
Quod omnipotens dominus quia
pius est miserorum cru
ciatu non pascitur
Quia autem lustus est ab ini
quorum ultione in per
petuum non sedatur. Sed ini
qui omnes aeternos sup
plicio et quidem sua ini
quitate puniuntur.

Et tamen ad aliquid concremen
tur. Scilicet ut lustiom
nes et in domino uideant gaudi
a quae precipiunt. Et in lustis
respiciant supplicia
quae euasserunt. Ut tanto
in aeternum magis debito
res diuine gratiae se
esse cognoscunt. Quanto
in aeternum mala puni
ri conspiciunt quae ei ad
lutorio uitare potuerunt
sed at inquiunt. Et ubi est
quod sancti si pro inimicis suis
quos tunc ardere uide
runt non orabunt. Quibus
utique dictum est pro inimicis
uestris orate. Sed citius res
pondemus orant pro inimi
cis suis eo tempore
quo possunt ad
fructuosam paeniten
tiam eorum corda con
uertere. Atque ipsa
conuersatione saluare
Quidem aliud pro inimicis
orandum est. Nisi hoc quod ait
apostolus Ut det illis dominus poten

tiam et resipiscant. ala
quis diabuli a quo capti
tenentur ad ipsius vo
luntatem. Et quomodo pro il
lis tunc orabitur quilam
nullatenus possunt ad
iustitiae opera iniquita
te commutare. Eadem
itaque causa est cur non
oretur tunc pro hominibus
aeterno igne damnatis
quae nunc etiam causa est.
Ut non oretur pro diabulo an
gelis quae ei aeterno
supplicio deputatis. Quae
nunc etiam causa est. Ut
non orent pro diabulo an
gelis quae eis aeterno
supplicio deputatis
Quae nunc etiam cau
sa est ut non orent sancti
homines pro hominibus infi
delibus impiis quae defunc
tis. Quidem eis utique quos
aeterno deputatos sup
plicio iam noverunt an
te illum iudicis iusti con
spectum orationis suae

meritum cessare refu
giunt. Quod si nunc quoque
viventes iusti mortuis
et damnatis in iusti mini
me compatiuntur. Quan
do adhuc aliquid iudica
bile de sua carne se per
peti etiam ipsi noverunt.
Quanto districtius tunc
iniquorum tormenta
respiciunt. Quando ab
omni vitio corruptionis
exuti ipsi iam iustitiae
vicinius atque artius
inherebunt. Sic quippe
eorum mentes per hoc quod iust
issimo iudicii inherent
vis districtionis obsorbet.
Ut omnino eis non liberet
quidquid ab illius inter
ne regule subtilitate
discordat. Sed quia ab
orto occasionis articu
lo hic contra origeni
anistas breviter dixi
mus. Ad eum quem praeter
misimus exponendi or
dinem recurramus

Post quam misericors
dns callida machinam
ta leuiathan istius in
dicauit aperte predicens
omne qd electos extersi
us uehementer expri
mit. Omne quod intersi
us suggestione sua
reprobis blandientes in
fundit. Mox inmanita
tem uirtutis illius breui
ter insinuans subdi
dit. Ic. xxi.
Non est super terram
potestas quae
comparetur ei
potestas eius super
terram cunctis eminen
tior perhibetur. Quia
gratiae actionis suae me
rito infra homines ce
cidit. Omne tn hominum
genus naturae ange
lice conditione trans
cendit. Quam uis enim in
ternae felicitatis be
atitudinem perdidit natu
re tn suae magnitu
dinem non amisit. Cuius ad
huc uiribus humana om
nia superat licet sanctis
hominibus meritorum suorum
subdelectione subiciat.
Unde et eisdem sanctis contra
hunc decertantibus eo re
tributionis suae meri
tum crescit quo ille ab
eis uincitur qui per natu
re potentiam quasi luce se
hominibus super esse gloria
tur. Sequitur. Ic. xxii.
Cui factus est cuncti
lum timere. Sic quidem
per naturam factus est ut
conditorem suum caste
timere debuisset. Timo
re uidelicet subrio ti
more securo
Non timore quem foras
caritas mittit. Sed ti
more qui in saeculum
saeculi permanet. Idest
quem caritas gignit.
Aliter enim timet conlu
gem uxor amans. Aliter
timet domina ancella

peccans. Sic ergo iste fu
erat conditus quatenus
timore leto auctorem suum
et amans metuere et me
tuens amare. Sed sua
perversitate talis factus
est ut nullum timeret.
Ei quippe a quo conditus
fuerat subesse dixerit.
Ita enim dominus supra omnia
est ut ipse sub nullo sit.
Leviathan vero iste eius
celsitudinis culmen aspi
ciens lux perverse liber
tatis appetit. Ut et pres
set caeteris nulli sub
esse dicens. Ascendam su
per altitudinem nubium
et similis ero altissimo.
Cuius eo ipso similitudi
nem perdidit quo esse ei su
perbae similis in celsitu
dine concupivit. Qui enim
caritatem eius imitari
debuit subditus ambit
ei celsitudinem. Et hoc quod i
mitari poterat amisit
elatus. Celsus nimirum

esset sicut quivis acites
celsus est inhaerere volu
isset celsus esset. Si par
ticipatione vere celsitu
dinis contentus fuisset.
Sed dum privatam celsitudi
nem super appetit luce
principatum perdidit. Re
licto enim eo qui vere il
li sufficere poterat se
sibi sufficere posse
iudicavit, et tanto magis
infra se cecidit quanto
magis se contra gloriam
sui conditoris exer
cit. Nam quam exultavit
libera servitus delecit
captiva libertas. Quia
libertate nunc nullum
timeat effrenatur. Sed
ipsa gravitas effre
natione restringitur.
Super nos enim iudicio mirabi
liter ordinante vinxit
illum libertas quam appe
tit. Quia nunc omnimo
do non timens omnibus
suppliciis sublacet.

Quie limitis etiam super esse
potest. Si unum quem de
buit timere voluisset
Unum profecto timeret om
nia possedens, qui nu
num non timens omnia pati
tur. Factus est ergo ut nul
lum timeret nullum vide
licet quia nec dominum sed ne
que hoc quod passurus est
metuit. Cui felicius ni
mirum fuerat timendo
vitare supplicia. Quam
non timenda tollerare
Appetitum itaque celsitudi
nis vestit. In rigorem men
tis ut lampadis iciam. Se ma
le esse non sentiat qui per esse
gloriam quae sebat. Quam
quia lux quaesitae po
testatis non obtinuit quasi
quoddam superbiae suae
se medium insaniam. In sen
sibilitatis invenit. Et
quia profectu transgre
di cuncta non potuit.
Despectu se contra cunc
ta praeparavit. Cuius

adhuc superbia studiose
describitur. Cum protinus
subinfertur. Ipse XXIII
Omnes sublime tubet.
Id est cunctos velut
infra se positos quasi
de sublimi respicit.
Quia dum per intentionem
contra auctorem niti
tur aestimari sibi
quaemlibet similem
designatur. Quod ap
te etiam eius membris
congruit. Quia omnes
iniqui per tumorem cordis
elati cunctos quos cer
nunt superbiae fastu
dispiciunt. Et si quando
exterius venerantur
Iustos tamen in secreto cor
dis ubi apud se sua es
timatione magni sunt.
Cunctorum sibi vitam me
ritumque post ponunt
eos quae infra esse re
spiciunt. Quia per ela
tam sibi cogitationem cor
dis inculcandam se alti

tudinis arcae posue-
runt. Quibus bene per-
propheta dicit. Vae qui
sapientes estis in oculis
vestris et coram vobis med
ipsis prudentes. Hinc
paulus etiam ait. Noli
te prudentes esse apud
vos medipsos. Hinc ad sau
lem divina increpatione
dicit. Nonne cum esset
parvulus in oculis tuis
caput te constitui in tri
bus israel. Parvus quippe
in oculis suis. Qui in eo
quod semet ipsum conside
rat in parem se alienis
meritis pensat. Nam
quasi grandem se conspi
cit quisquis se super
alienam erit a elatio
ne cogitationis exten
dit. Saul autem reprobus
in bono quo caeperat
non permansit. Quia fastu
suscepte potestatis in
tumuit. Ad contra. dd
semper de se humilia.

sentiens et iusdem que
saul se comparatione
proponens. Postquam
resiendi locum reppe
rit. Ipse pepercit. Eidem
se veniente adversa
rio humili se professi
one prostravit. dicens
Quem persequens rex israel
quem persequeris ca
nem mortuum et puli
cem unum et ceste
iam unctus in regem fu
erat. Iam ex corante
samuele et cornu su
per se oleo fundente de
dicerat. Quod eum divi
na gratia saulo proba
to ad regni gubernacula
possidenta ser
vabat. Et tamen persequen
te adversario mente
humili substernebat.
Cui divino iudicio prelatum
se esse noverat. Illi itaque
se humiliter post po
nebat. Cui per elationis
gratiam incomparabili

tes nouerat se esse me
liores. Discant ergo quo
modo humiliari proximis
debeant. ~~quia adhuc quo~~
~~loco apud dominum~~ ~~q~~ ui
adhuc quo loco apud dominum
habeant nesciunt. Si
sic se electi etiam illis
humiliant. quibus iam
se per interna iudicia
ante positos de
prehendunt. hoc autem
esse proprium specimen
lectorum solet. quod de
se semper sentiunt
infra quam sunt. hinc
namque ab eodem dicitur
Si non humiliter
sentiebam si exaltauia
nimam meam. hinc sala
mon ad sapientiam pas
uulos uocat dicens
Quis est pasuulus ueniat
ad eum. Qui uenim necdum
semetipsum dispicit hu
milem dei sapientiam non
adprehendit. hinc in euan
gelio dominus dicit. Confi

tebor tibi domine pater
caeli et terrae; quia abscon
disti haec sapientibus et
prudentibus et reuelas
tis a pasuulis. hinc sus
sum psalmista ait. Cus
todiens pasuulos dominus
hinc magister gentium dicit
Facti sumus pasuuli in
medio uestrum. hinc discipu
lus ammonentes ait.
Superiores sibi inuicem
arbitrantes. Nam quisque
quisque inferiorem se
omnem se omnemque
cogitat putat. Et diues
so iustus studeat. Ut
superiorem quemlibet
proximum attendat. Ac ne
dum se alii alter humi
liat. ipse alter in elati
one. Bene utramque
partem admonuit dicens
Superiores sibi inuicem
arbitrantes. Ut in cogi
tationibus cordis et ego il
lum mihi praefera, et uicis
sim ille me sibi. Utcum ab

utraque parte cor. In
fesius p̄mitus. Nullus
inpensio honore suble
uetus. Sed hanc humili
tatis formā. sepbi. Quia
leuiathan istius membra
sunt. uel cognoscere
uel. tenere contemp
nunt. Qui et siquando
se humiles speciae te
nus ostendunt. humi
litatis uim seruare in
trinsecus neglegunt.
Quib; sepe accedit. ut
siquando unū quodlibet
bonū uel. minimū faci
unt. A malis suis omni
b; respectū mentis p
tinus auertant. Atq;
hoc qd uel. extremū bo
nū fecerint. tota inten
tione semp inspiciant.
Et ex eo iam se qsi sc̄os as
piciunt. Obliti malorū
omniū qm̄ commiserunt
Unius sui tamen modo bo
ni memores qd fortas
se facere nec p̄fecte

potuerunt. Sic. eueni
re contra. electis solet
Ut cū multarū uirtutū
gratia. polleant. Unū
eos uel. tenuissimū ui
tium ualde defatigans
pulset. Quatenus dū ex
quadā. parte. sese
infirmari considerant
De his uirtutib; in quibus
p̄ualeant. se minime
extollant. Dumque de
infirmitate trepidant
hoc qq ubi fortes sunt. hu
milius seruant. Sepe
ergo sepbi p hoc qd unū
uel. minimū bonū suū
incaute conspiciunt.
Mala. multa. et grauia. in
quib; dimersi sunt. n̄
agnoscunt. Et sepe elec
ti p hoc qd ad tenuissimū
malū suū infirmati tre
pidant. Misa. dispen
satione agitur. Ut mag
na. bona. adq; p̄uecti sunt
n̄ amittant. Iusti itaque
et occulti examinis men

supra. disponet, ut istos
et mala. adluuent. illos
et bona. grauent. Dum
isti ad prouectum boni utan
tur. leuibus malis. et illi
ad augmentum mali utun
tur minimis bonis. isti quip
pe inde prouectius in bono
proficiunt. Unde malo
temptantur. illi autem inde
ad malus malum deficiunt.
Unde bono gloriantur. Sic
itaque male bono utitur
se probus. et bene malo
utitur ne probus. Sicut sepe
contingit. ut alius ex cibo
salutifero in ordinate
sumpto pestem languo
ris incurrit. Alius uero
serpentis in medicam
ne ordinate confec
tionis adhibito languo
ris molestiam uincat.
Ille ergo quia cibo salu
tifero uti secte nolu
it. inde perniciose mori
tur. Unde alii salubriter
uiuunt. Iste autem quia.

ueneno serpentis cau
te uti studuit. inde sa
lubriter uiuunt. Unde
alii perniciose moriuntur.
Uenenum uero serpentis
non ipsam nequitiam sed
suggestionem nequitiae
dicimus. quia nolentes
sepe retinentes quae
temptamus. quod tunc in
medicamine uestitus.
Cum mens uirtutibus secre
ta. conspectis contra se
temptationibus humiliatur.
Iniqui igitur atque ab adprobati
one interni examinis
se probi quaelibet opera
faciunt. in quibus libet
uirtutibus enitescant.
Humilitatis sensum peni
tus ignorant. quia non
misum leuiat. han huius
membra sunt. de quo
superna dicitur. Omne sub
lime uidet. quomodo non solum
per se medipsum sed per eo
rum quoque corda. quos
caepesit. quasi de subli

me cunctas inferius
dispicit. Notandum uero
quod leuiathan iste qui
per corpoream bestiam de
signatus sublime uide
re discribitur. Quia
uidelicet cordis superbia
cum exterius usque ad cor
pus extenditur. per ocu
los indicatur. Ipsi quip
pe per fastum tumoris in
flati quasi ex sublimi
respiciunt. Et quos ede
primunt altius extol
lunt. Nisi enim superbia
per oculos quasi per quasdam
se fenestras ostende
re nequaquam de eo psal
mista dixisset. Populum
humilem saluum facies
et oculos superborum hum
liabis. Nisi se superbia
per oculos fundere sa
lamon quoque de iude elati
one non dicere. Generatio
culus excelsi sunt oculi et
palpebre eius in alta
subrecte. Quia ergo

per corpoream animal
leuiathan iste signatur.
Et superbia usque ad corpus
prodiens apertius oculis prin
cipatur. Antiquus hostis
quasi de sublime omnes
uidere describitur. Sed
quia multa de osten
dendo humani generis
inimico prolata sunt. Ual
de mens appetit ut in
fine locutionis domini
cae unum aliquid mani
festius exprimatur.
Unde membra illius bre
ui nobis designatione
monstrentur. Seq. Ps. xxiiii
Ipse est rex. Sup. tini
uersos filios superbiae
Ut leuiathan istae
in cunctisque superius
dicta sunt. Cadere sola
se superbia perculit. Neque
enim per tot illos uitio
rum ramos crescere
nisi per hanc prius in radi
cae fuisset. Scrip
tum namque est. Initium

omnis peccati superbia.
Per hanc sequentem hom
nem strauit. Eo enim te
lo salutem nostrae in mor
talitatis impetuit.
Quo uitam suae beatitudi
nis extinxit. Sed idcir
co hanc dominus finae suae
locutionis inseruit.
Ut cum post mala omnia leui
athan istius superbiam
diceret. Quidesset ma
lis omnibus deterius in
dicaret. Quam uis et i
am per hoc quod in imo poni
tur uitiorum radix esse
monstratur. Sicut enim
inferius radix tegitur.
Sed ab illa rami extrin
secus expandantur
Ita se superbia intrinse
cus caelat. Sed ab illa
protinus aperta uitia pulu
lant. Nulla quippe ma
la prodirent nisi haec
mentem occulta con
stringeret. Haec est
quae leuiathan istius

sensum feruescere sicut
ollam facit. Unde et huma
nas mentes in quodam
feruore insaniae con
cutit. Sed per aperta opera
qualiter concussum ani
mum auertit ostendit.
Intus namque priuse
bullit in elatione quod
foras post modum spu
mat in opere. Sed quia
occasio de superbiae dis
putatione se prebuit.
Debemus hanc subtili
us sollicitiusque discutere.
Atque ad humanas mentes
quanta et qualis ueniat.
Et quibus qualiter subripi
at demonstrare. Alia
quippe uitia eos solum
modo uirtutes impetuunt.
Quibus destruunt. Ut uide
licet ira patientiam gas
tri maria abstinentiam
libido continentiam expug
net. Superbia autem quam uitio
rum radicem diximus ne
quaque unius uirtutes

extinctione contenta.
Contra. cuncta. anima.
membra. se erigit. Et
quasi generalis ac pesti
fer. morbus omne cor
rumpit. Ut quidquid illa.
inuadente agitet. etiam si esse
uirtus ostenditur. non per
hoc dominum sed soli uanae glo
riae seruiatur. Quasi enim
tyrannus quidam obses
sam ciuitatem intercipit.
cum mentem superbia in
sumpsit. Et quoditiosem quem
que caepesit. eo in domi
nio durior exsurgit.
Quia quo amplius res uir
tutes sine humilitate agi
tur. eo latius ista domi
natur. Quisquis uero ei
in se tyrannidem captiua
mente suscepesit. hoc
primum damnum patitur.
quod clauso cordis oculo
iudicia. aequitatem perdet.
Nam cuncta. quae ab aliis uel
bene gesuntur. displi
cent. Et sola. ei quae ip
se uel pro praue egerit.
placent. se per aliena o
pera. dispicit. semper
miratur. quod facit. Quia et
quidquid egerit. egisse
se singularitas credit.
Atque in eo quod exhibet per
gloriae cupiditatem si
bimet ipsi fauet per cogi
tationem. Et cum se in cunc
tis transcendere cae
teros estimat. per lata.
cogitationum spatia. se
cum deambulans laudes
suas tacitus clamat.
Primum quam uero ad tantam ela
tionem mens ducitur.
Ut in eo quod tumet etiam per
ostentationem locutio
nis effrenetur. Sed
tanto facilius ruina.
sequitur. Quanto apud se
quisque inpudentius ex
altatur. Hinc enim scriptum
est. ante ruinam exalta
tur. cor. hinc per danihelem
dicitur. In aula babylonis
deambulauit. rex

Respondit quoque et ait. Non
ne hec babylon magna quam
ego aedificavi in domum et
regni robore fortitudi
nis meae in gloria decoris
mei. Sed hanc tumo
rem quam condita vin
dicta respexit. Ilico
adiunxit dicens. Cum adhuc
sermo esset in ore re
gis vox de caelo fuit
tibi dicitur. Nabocodonosor
rex regnum transiti
ate et ab hominibus te le
cent. Et cum bestiis agri
quae erit habitatio tua
Faenum quasi bosco medes
et septem tempora mu
tabuntur super te. Ecce que
tumor mentis usque ad
aperta verba se protulit.
Patientia iudicis protinus
usque ad sententiam esu
pit. Tantoque hunc dis
trictius perculit. Quan
to eius se superbia in mo
de satius erexit. Et qui
a enumerando bona dixit

in quibus sibi placuit. Enu
merata mala in quibus re
sipere tus audivit. Scien
dum vero est quod ipsa haec de
qua tractamus elatio
alios ex rebus saecula
ribus. Alius vero ex spi
ritalibus possedit. Alter
namque intumescit auro
Alter eloquio. Alter in
firmus et terrenis rebus
Alter summis caelestibus
virtutibus diverso amic
to palliatur. Nam cum his
qui terrena prius glo
ria superbiebat. Post mo
dum de sanctitate extollitur
Nequaquam cor eius elatio deser
vit. Sed ad eum consue
ta veniens cognosci ne
queat vestem mutavit.
Sciendum quoque est quod alter hic
praepositos atque alter sub
ditos temptat. Prelato
namque in cogitationibus
suggerit. Quia solo vitae
merito sui peccatores
excrevit. Et si qua ab eo

bene aliquando gesta fuit.
Haec in postune ei animo
obicit. Et cum hunc dominus singu
lariter placuisse insi
nuat. Quia facilius sug
gesta persuadeat. Ipsam
ad testimonium potesta
tis tradite retributio
nem vocat. dicens. Quia ani
si omnipotens dominus te his omnibus
cernere et omnes hos sub
tuo regimine non dedis
set. Eius quae mox mentem
erigit. viles atque inutiles
eos qui sublecti sunt ostendit.
Ita ut nullum iam quasi
dignum respiciat. Cui ae
quanimiter loquatur. Un
de et mox mentes tran
quillitas in iram vertitur.
Quia dum cunctos dispicit.
Dum sensum vitam quae omni
um sine moderatione
reprehendit. Tanto in
refrenatius se in ira
cundiam dilatat. Tanto
[illegible] eos qui sibi comm
isi sunt sibimet indignos pu
tat.

At contra dum sublecto
rum cor superbia instigat.
Hoc summopere agere
nititur. Ut sua acta con
sidera se funditus ne
glegant. Et semper tacitis
cogitationibus rectoris
sui iudices fiant. Qui
dum in illo quod reprehendere
debeant in postune re
spiciunt. In se medipsis
quod corrigant numquam
vident. Unde et tanto a
trocius pereunt. quan
to a se oculos avertunt.
Quia in hulus vitae ultime
re offendendes corru
unt. dum alibi intendunt.
Et quidem peccatores se as
serunt. Nec tamen vitam
noxiae in regimine per
sone tradesentur.
Et dum ei facta dispiciunt
dum precepta condemnunt.
Ad tantam usque insani
am devolvuntur. ut domi
nes humanas cura se
non estimant. Quia ei

quiqsi iusae sephendit.
ee se commissos dolent
Sicq; dum contra. secto
se superbiunt. etiam. con
tra. iudicia. conditoris
intumescunt. Et dum pas
toris suiuitam. deiudicant
Ipsam. qq sapientiam. om
nia. disponentis inpug
nant. Se autem. sectoris
sui dictis pterue ob
uiant. Et eandem uocis
superbiam. libertatem uo
cant. Sicquippe ela
tio se qsi prsectitudine
libertatis obicit. Sicut
sepe se et timor. phu
militate supponit.
Nam. sic plerique seti
cent. ex timore et tamen
tacere se estimant.
ex humilitate. Ita non
nulli locuntur. per inpa
tientiam. elationis et
tamen loqui se credunt
per libertatem sectitudinis
Aliquando autem subditi p
terua. quam sentiunt ne

quaq pdunt. Et hii quorum
loquacitas uix conpescit.
Nunquam. ex sola. amari
tudine intimi sancoris
obmutescunt. Quippe dolo
se mentis pcacitate sue
uerba. pterahentes cum
male loqui soleant. pe
lius tacent. Quia. cum pec
cantes aliquid de correc
tione audiunt. indignan
tes etiam responsionis
uerba. suspendiunt.
Cum his quando aspere
agit. Sepe ad quae sel
le. uoces de hac ipsa. as
peritate prsilunt. Cum
uero magistri sui blan
de preueniunt. De hac
ipsa. humilitate qua pre
uenti sunt. grauius in
dignantur. Et tanto eo
rum mentes uastius ac
cendit. Quanto conside
ratius in cismasi di
cat. Hii nimirum quia hu
militatem quae ui stu
tum mates est. nesciunt

usum sui labor is perdunt
Etiam si qua bona sint que
operasi videantur quia
surgentis fabricae
robusta celsitudo non fi
gitur quia nequaquam per
fundamenti fortitudinem
in petra solidantur
Soliergo sui ne crescit
quod aedificant quia ante
molem fabricae humili
tatis fundamina non pro
cusant quos bene ab
intimis perdimus si pau
cis in exteriorib; osten
damus Cunctis namque
superba apud se cogitati
one tumentib; inest cla
mor in locutione Ama
ritudo in silentio dis
solutio in hilaritate
furor in tristitia in
honestas in actione in
imagine erectio in incae
su rancor in respon
sione bonum mens se
fad in rogandas con
tumilias valida Attol

le sandas in fisma
ad obediendum pigra
Ad lacessandos vero
alios in postuma ad ea
quae facere et debet
et prevalet ignava Ad ea
autem quam facere nec de
bet nec prevalet parva
haec in eo quod sponte non
appetit nullis exos
tationib; flectitur
Ad hoc quod latentes desi
deres quae sit ut cogi
tatur quia dum metu
it ex desiderio vilescere
se optat vim in ipsa
sua voluntate tolle
rare [illegible] humanos
animos [illegible] Alii tem
tari ex [illegible] reb:
carna [illegible] lib: atque
ali [illegible] tes
ex spiritalib; diximus
Audiant illi omnis ca
ro faenum et gloria eius
sicut flos faeni Audi
ant is [illegible] ti quod quibus
dam dicitur [illegible] post mira

cula. Nescio uos unde si
tis discedite a me ope
ramini iniquitatis. Au
diant illi diuitiae si af
fluant nolite cor ad
ponere. Audiant isti
quod fatuae uirginis quam
uacuis uasculis ueni
unt ab internis nup
tis excluduntur. Rur
sum qualiter tempta
ri prelatos atque aliter
subditos prefati sumus.
Audiant illi quod perquen
dam sapientem dicit. Di
cente constitues uel
noli extolli sed esto
in illis quasi
unus ex
illis.
Au
diunt
isti obedite prepo
sitis uestris et subiaci
te eis. Ipsi enim peruig
lant quasi rationem re
dituri pro animabus
uestris. Audi unt

illi cum accepta potes
tate gloriantur. hoc
quod habrahe uocia sden
ti diuiti dicit. Memento
filii quia recipisti bona
in uita tua. Audiunt is
ti cum contra rectores
suos in quae sella
prosiliunt. hoc quod mur
mur ant populo moysi
et aaron uocibus res
pondetur. Nec contra
nos est murmor uestrum
sed contra dominum. Nos
enim quid sumus. Audi
unt illi turbabunt in
conspectu eius patres os
fanorum et iudices uidu
arum. Audiunt isti quod
contra contumaciam
subditorum dicit. Qui re
sistit potestati dei or
dinationi resistit. Au
diant simul omnes
dicit superbis resistit hu
milibus autem dat gratiam.
Audiant omnes in
mundus est apud deum

omnis qui exaltat cor.
Audiant omnes quid sup
bit terra et cinis Con
tra hulus languoris
pestem audiamus cuncti
quod magistra veritas
docet dicens Discite
a me quia mitis sum et hu
milis corde Ad hoc nam
que unigenitus dei fili
us formam infirmita
tis nostrae suscepit Ad
hoc invisibilis non solum
visibilis sed etiam dispec
tus apparuit Ad hoc con
tumeliarum ludibria
inrisionum obprobria pas
sionum tormenta tolle
rauit Ut superbum non esset
hominem doceret hum
lis deus Quanta ergo hu
militatis virtus est
propter quam solam vera
citer et docendam is quisi
ne aestimatione mag
nus usque ad passi
onem factus est
paruus quia

enim originem perditionis
nostrae se prebuit superbia
diabuli Strumentum re
demptionis nostrae inuen
tam humilitas dei hostis
quippe noster inter om
nia conditus videri vo
luit elatus Redemptor
autem magnus manens
supra omnia digna
tus est paruus Sed me
lius et elationis causam
detegimus quid nostis
auctor quid vitae con
ditor dicat ille nam
que ait in caelum con
scendam istae autem per
prophaetam dicit Reple
ta est malis anima mea
in inferno adpropinqua
uit Ille dicit super as
tra caeli exaltabo soli
ammeam iste humano
generi a paradisi se
dibus expulso dicit Ecce
venio et habitabo in me
dio tui Ille dicit sedebo
in montem testamenti

In latesib; aquilonis iste
dic ego aut sum uermis
et non homo obprobrium hom
num et ablectio plebis ille
dicit ascendam sup al
ti tudinem nubium simi
lis ero altissimo iste
cum in formam dei esset non
rapinam arbitratus
est esse se aequalem deo
Semedipsum exinaniuit
formam seruiaccipi
ens et per membra sua
loquitur dicens dne quis
similis tibi ille per mem
bra sua loquitur dicens
Nescio dnm israel non de
mitto iste per semed
ipsum dic Si dixero quia
non noui eum ero sim
lis uobis mendax sed
noui eum et sermonem eius
seruo. ille dicit mea
sunt flumina et ego fe
ciea. iste dicit non pos
sum ego a me ipso face
re quicquam et sursum
pater meus in me ma
nens ipse facit opera.
ille regna omnia ostendens
dicit tibi dabo potes
tatem hanc uniuersam
et gloriam eorum quia mihi
tradita sunt et cui uolo
do illa. iste dicit calicem
quidem meum bibetis sede
re aut ad dexteram uel
ad sinistram non est me
um dare sed quibus para
tum est a patre meo ille
dicit eritis sicut dii sci
entes bonum et malum iste
dicit non est uestrum nos
se tempora uel momen
ta quae pater posuit in
sua potestate ille ut
uoluntas diuina dispiciet
ut possit propria per
suadere cur precipit uo
bis ds ut non comederitis
ex omni ligno paradisi
et paulo post scit enim
ds quod in quocumque die come
deritis ex eo aperien
tur oculi uestri
iste dicit non

quero uoluntatem meam sed
uoluntatem eius qui misit
me. Ille per membra sua
loquitur dicens. Nullum
pratum sit quod non per-
transeat luxuria nostra.
Coronemur nos antequam
marcescant. Ubique re-
linquamus signa letitiae
nostrae. Iste membris su-
is pronuntiat dicens. Et
plorabitis et flebitis uos.
Mundus autem gaudebit.
Ille nihil aliud mentes
sibi subditas docet quam
celsitudinis culmen ap-
petere. Cuncta aequa-
lia mentis tumore trans-
cendere. Sociaetatem om-
nium hominum alta elatio-
ne transire. Ac sese
et contra potentiam con-
ditoris erigere. Sicut
de eisdem per psalmistam
dicitur. Transierunt
in dispositione cor disco-
gitauerunt. Et locuti sunt
nequitias. Iniquitatem in ex-
celso locuti sunt. Iste ad spu-
ta. ad palmos ad cola-
fos ad spineam coronam
ad crucem ad lanceam
atque ad mortem ueniens
membra sua admonet
dicens. Si quis mihi minis-
trat me sequatur. Quia
igitur redemptor noster re-
git corda humilium et le-
uiathan iste rex dicitur
superborum aperte cognosci-
mus quod euidentissimum
reproborum signum superbiae
Ac contra humilitas elec-
torum. Cum ergo quamquisque
habeat agnoscitur. Sub quo
rege militet inuenitur.
Unusquisque enim quasi quen-
dam titulum portat ope-
ris quo facile ostendat
subculus seruiat potes-
tate rectoris. Unde et per
euangelium dicitur. Ex fructi-
bus eorum cognoscitis eos.
Ne igitur nos leuiathan isti-
us membra uel mira fa-
ciendo falleremur. Apertum

signum dns qd deprehendiua
leant. demonstrauit di
cens ipse est rex super uni
uersos filios superbiae
Quia signando pictam speciem
humilitatis adsumunt.
Semedipsos tamen caelare in
omnibus nequaquam possunt
Quia eorum superbia diu latere
sustinens. Et cum ex alia te
gitur ex alia actione denu
datur. Quiuis sub rege hum
litatis militant. semper pa
uidi atque ex omni latere
circumspecti aduersum la
cula elationis pugnant
Et quasi contra uenientes ic
tus solum magis in suo cor
pore oculum custodiunt.
Dum in semedipsis principa
lites humilitatem tuentur.

Ida cipit liber tro
pauliorum beati
Gregorii tricissi
mus quintus

Lege feliciter

Iste ul
tionis
huius o
est. et locis
sibi per
minus ob
quae su
liber hunc
tius re
trans
uelut.
enim mag
no mari
lam litus
cernimus
et intentio
nis nostrae
uel. ad depo
nentes pono eo
dem quo prius impetu
ducimus. Sed tamen adhuc
ex impulsione pristini fla
tus imus quasi anxie

peris lib
de ficilio
tractatis
scura. sunt
prunt.
indulgen
misi usque
cursere
emenso

tatis nostrae uentus ce
cidit. Sed tamen ei uis iam
se ipsa. tran quillior
usque ad stationis nos
litoris impellit. Igitur
postquam fideli famu
lo dominus leuiathan hos
tis ei quam sit. et fortis
et callidis ostendit. Dum
uires illius subtilites
fraudesque pate fecit
beatus lob ad utraque res
pondit. dicens. Ps. ii.
Scio quia omnia pot
es et nulla te latet
cogitatio contra. In
anes quippe uires ei
inludit. Scio quia omnia
potes contra. occultas
uero machinationis il
lius subiunxit. et nulla
te latet cogitatio Unde
et mox eidem leuiathan
exprobrat. dicens. Ps. iii
Quis est iste qui caelat
consilium absque scien
tia. Absque scientia enim
leuiathan caelat con
silium. Quia quamuis con
tra. infirmitatem nostram
multis fraudibus occul
tetur. protectoris tamen nostri
sancta nobis inspiratio
ne detegit. Absque sci
entia caelat consili
um quia licet tempta
tor lateat. late se tamen
protectionem non potest.
Temptatorum igitur au
dita fortitudine et cal
liditate diabuli. Audi
ta etiam creatoris nostri
potentia. quae et illum
ualentes reprimit.
et nos miseri cordites
tegit. Quae sumus beato
lob ut quae de te med
ipso sentis nobis mini
me occultes sequitur Ps. iiii
Deo insipienter lo
quutus sum et quae ul
tra modum excede
runt scientiam me
am Omnis humana
sapientia quanto li
bet acumine polleat.

diuine sapientiae com
parata. insipientia. et
omnia. enim humana. que
iusta. que pulchra. sunt.
dei iustitiae. et pulchri
tudine comparata. nec
iusta. nec pulchra sunt. omnino
beatus itaque iob quem dixe
rat. sapientes. se dix
isse credere. Si uer
ba. superioris sapien
tiae non audis. et incu
lus comparatione stul
tum est. nostrum omne quod
sapit. et qui sapientes
quidem locutus hominibus
fuerat. diuinas tamen
sententias audiens sa
pientius se cognoscit.
non esse sapientem. hinc
est. quod habraham. inter
uerba. dominica. nil.
se nisi puluerem uidit.
dicens. loquar ad dominum
meum cum sim puluis et
cinis. hinc est. quod moyses
omnia. egyptiorum sa
pientia. instructus.

Ex quo loquentem dominum au
diuit. inpeditioris et tar
dioris. linguae se esse
deprehendit. dicens. Obse
cro domine non sum eloquens
Abhesi enim et nudus tes
tius. ex quo locutus es ad
seruum tuum. inpeditio
ris et tardioris lingue
sum. hinc est. quod esaias
postquam sedentem dominum
super solium excelsum et
eleuatum uidit. postquam
seraphin duabus alis fa
ciem duabus uelare pe
des et duobus uolare con
spexit. Postquam id quod
sanctus sanctus sanctus dominus deus exerci
tuum alter ad alterum
clamor et audiuit. et se
ipsum sediens ait. Uae mi
hi quia tacui quia uir pul
lutus labis ego sum et in
medio populi pulluta la
bia habentis ego habito
Mox quae ipsam pullutio
nem unde cognouerit
subdens ait. et regem dominum

exercituum uidi oculis me
is hinc etiam hieremias
diuina uerba audiens
uerba se non habere cog
nouit dicens. A.A.A. domine
deus nescio loqui quia pu
er ego sum hinc ezechiel
loquens de quattuor a
nimalibus dicit. Cum fi
eret uox supra firma
mentum quod erat supra
caput eorum stabunt
et summitebant alas
suas quid enim per uola
tum animalium nisi euan
gelistas sunt atque doc
torum sublimitas de
signatur. Uel quid sunt
ale animalium nisi sancto
rum contemplationes
eos ad caelestia suble
uantes sed cum fit uox
supra firmamentum
quod super caput eorum est stan
tes submittunt alas su
as quia cum internam
uocem supernae sapienti
ae audiunt quasi uolatus

sui alas deponunt. Quia
uidelicet ipsam uesitatis
altitudinem minus se
contemplare posse
cognoscunt. Ad uocem er
go desuper uenientem alas
deponere est cognita su
perna potentia uirtutes
proprias humiliare et
consideratione creato
ris nihil de se aliud quam
ablecta sentire. Sancti ita
que uisi dum diuinitatis
sententias audiunt. Quanto
magis contemplando proficiunt.
Tanto amplius dispiciendo quod sunt
nihil aut propenihil se esse cog
noscunt. Respondeat
ergo diuinis sermonibus
beatus Iob: et sapien
tes proficiant stultum
se esse deprehendat dicens
Insipientes locutus
sum et quae ultra mo
dum excedere sunt scien
tiam meam. Ecce tanto se
amplius se dasignit.
Quanto amplius proficit.

et scientiam sua ultra
modum excessisse secre
dit, quia in uerbis domini
plus quam aestimauerat
secreta eius sapi
entiae agnouit sequi
tur. Ecce.

Audi et ego loquar
interrogabo te et
responde mihi
Audire nostrum est sono ali
unde uenienti aure
alio opposita commo
dare. Ad contra. dominus
extra. nihil est audi
re propria est. sup se
medipso surgentia
desideria percipere
Ad dominum ergo quia ad tacen
tium corda cognoscit
loqui nostrum est. Non uo
cibus guttoris id quod sen
timus prodere sed prum
ptis ad illum desideriis
inhiare et quia ideo
quisque interrogat
ut disce se ualeat
quod ignorat hom

ni dominum interrogare
in conspectu eius nescien
te se cognoscere res
pondere autem dicitur eum
qui se humiliter nes
cientem cognouerit oc
cultis inspirationibus e
rudire. Ait ergo beatus
Iob Audi et ego loquar.
Ac si dicere et miseris op
ditis desideria mea
percipe ut dum haec tua pi
etas percipiens adiuuat
ad te multiplici hora
consurgant bona quip
pe uota. quotiens ef
fectum percipiunt multi
plicantur. Unde alias
scriptum est. Ego clama
ui quomodo exaudisti. non e
nim ait quia clamaui
exaudisti me sed clama
ui quomodo exaudisti me. Qui
enim loquens exaudi
tus fuerat uotis pro
ficientibus exauditus cla
mabat. Interrogabo te
et responde mihi;

Ac si dicerem nescientem
me extuae scientiae
contemplatione cognos
co interrogantem ergo
responde id est stultitia
am propriam humiliter cog
noscentem doce quia enim
interrogaret ipse ex
desiderio humilitatis
et dominus sibi respondere
quaereret ex magiste
rio aspirationis verbis
sequentibus declaratur
interrogatus quippe
se prohibuit sed nihil in
terrogando sublun
git Iam sola de se hu
milia sentiens et que
misericorditer ad nos
preciperit agnoscens pro
tinus subdidit. Kp. vii.
Audita auris audiui
te nunc autem oculus
meus videt te hisni
misum verbis aperte in
dicat quia quanto vi
sus superior est audi
tu tanto differt ab eo
quod prius extitit et hoc

quod post modum per flagilla
et quia interno oculo ve
ritatis lumen magis con
spexerat humanita
tis suae tenebras de
iudicans plus videbat
unde et sequitur Kp. viii
Idcirco ipse me re
prehendo et quanto enim
quisque minus videt tan
to sibi minus displi
cet et quanto maioris
gratiae lumen perci
pit tanto amplius se
prehensibilem se esse cog
noscit cum enim intrin
secus per omne quod est
ad eam quam super se con
spicit regulam congrue se
nititur et quia adhuc hu
mana infirmitas prepe
dit cernit quia ex non
minima parte dissen
tit totumque ex se illi
honerosum est quod inter
ne regule conveniens
non est quam regulam
beatus Iob post flagilla
proficiens amplius in

spicit. Et a se me ipso
in magna sui se dissen
tione dissentit. dicens
Idcirco ipse me reprehen
do. Sed quia nulla est
cognitio reprehensionis
Sine se quantum etiam lamen
ta paenitudinis recte
post reprehensionem sub
ditur. Ep. cxiii
Ego penitentiam
in fauilla et cinere
In fauilla enim et cinere pe
nitentiam agere est
contemplata summa
essentia nil aliud quam
fauillam se cineremque
cognoscere. Unde et ci
uitati reprobe in euan
gelio dominus dicit. Si in tyro
et sidone facte fu
issent uirtutes quae
factae sunt in uobis
olim in cilicio et cinere
paenitentiam egissent.
In cilicio quippe aspe
ritas et conpunctio
peccatorum. In cinere
autem puluis ostendit
mortuorum. Et idcirco
utrumque hoc adhibere
ad paenitentiam solet.
Ut in conpunctione cilicii cog
noscamus quid per culpam
fecimus. Et in fauilla
cineris perpendamus
quid per iudicium facti su
mus. Considerent ergo
in cilicio pungentia
uitia. consideretur
in cinere per mortis sen
tentiam subsequens
iusta paena uitiorum.
Quia enim post peccatum
carnis contumeliae
sus sexe sunt. Uideat
homo in asperitate ci
licii superbiendo quid fe
cit. Uideat in cinere
usque quo peccando per
uenit. Potest quoque
cilicio ipsa per recorda
tionem atque paeniten
tiam dolorum punctio de
signari. Nam hoc quidam
beatus Iob ipse me re
prehendo quasi quodam cili
cio pungit. Dum in mente

Ostia. as
peris se
dasgutionum sti
mulis conspingatus. In
cinere aut agit paeni
tentiam. Quia ex primo
peccato quid plus tum ludi
cium factus sit. solleste
adtendit dicens Ago pae
nitentiam. In fauilla. Et ci
nere Ac si aperte di
cat. de nullo auctoris mei
dono superbio. Quia sump
tus ex puluere per inlate
mostis sententiam. ad pul
uerem me redire cognos
co. Auditis igitur cunctis ser
monibus lob cognitis etiam
responsionibus amicorum
libet ad interni ludicis sen
tentiam. spectionem men
tis nostrae conuertere ei
quae dicere. Ecce domine utras
que in conspectu tuo dis
serentium partes audi
uimus. Et lob quidem in hoc
certamine uirtutis suae
facta. reuoluere.

Amicos ei contra eum cog
nouimus tuae iustitiae
gloriam. defensare. In
ter haec autem quid nostra
mens sentiat agnos
cis. Neque enim possu
mus eorum nos dicta
reprehendere, quos de
fensioni tuae cognos
cimus deseruire. Sed
ecce adsistunt partes
expectant sententiam.
Profer ergo domine ex inuisi
bili regula. subtilissi
mum tuae discretionis
examen. Et quis in con
tentione ista sit secti
us locutus ostende se
quitur. Capitulum. xiiii.

Post quam autem locutus
est uerba haec ad lob
dixit ad heliphaz themani
then iratus est. furos
meus in te. Et in duobus
amicos tuos. Quomodo non
estis locuti coram me
rectum sicut seruus me
us lob. O domine

sententia tua. Indicat.
Quantum a lucae tuae sec
titudinis caecitas nostra
discordat. Ecce te lu
dice beatum lob victorem
cognoscimus ~~de se ipse~~
Quem in te peccare lo
quendo ore debeamus
te ludice addicti sunt.
Qui beati lob se merita
transcendere pro te lo
quente credidere sunt.
Quia igitur ex divina
sententia quidde pas
tibus estimemus agno
uimus. Nunc eiusdem
sententiae paulo sub
tilius verba pense
mus. Quomodo enim su
perius beatus lob se
prehendit. Si in conpara
tione eius rectitudinis
amici illius nequaquam
coram domino rectum locuti
memorantur. An ad
huc illa de eo senten
tio confirmatur, qua
antiquo hosti

dicitur
Vidisti ser
uum meum lob quod
non sit eis similis super ter
ram. Sed quid est hoc quod
et laudatur. Osti et in se ip
so reprehendit. Ipse autem
ipso reprehendit. Et tamen
amicis loquentibus ante
fertur. Nisi quod scilicet vir
cunctas meritorum su
orum virtute transcen
dit. Sed eo ipso quo ho
mo fuit ante dei oculos
esse sine reprehensione
non potuit. Iniquo quippe
homine in hanc in
terim vita commo
rante divini examinis
regula habet adhuc quod
ludicet. Quamvis iam ex
conparatione ceteros
rum hominum habeat quod
laudat. Beatus igitur
procul passe credit et
non pro gratia flagellari
se siccare in se estima
uit vitia. Non autem me

sita augeri. Et in eo
reprehendit quod intentio
nem flagelli fuisse a
liam suspicatur. Et tamen ami
cis resistentibus in ter
ni iudicii indifinitione
prelatus est. Unde a parte
colligitur quante iustitia
e fuerit in eo quod con
tra amicorum verba in
nocentiam suae opera
tionis adstruxit. Qui di
uino iudicio etiam ipsis
eiusdem diuini iudicii de
fensoribus ante fes
tus. Hexordio autem libri
huius agnouimus quod de
illo satan domino dixerit
Mitte manum tuam et tan
ge eum et uide si non in fa
ciem benedicat tibi. Ad
quam petitionem beatus
Iob damnis orbitate uul
neribus et uerborum scan
dalis tangi permititur.
Quia uidelicet certis qui
eum laudauerat exti
tit. Quod nequaquam iux

ta assertionem diabu
li sanctus uir in maledictio
nis culpa liberatur.
Sicut ergo et superi
us diximus quisquis be
atum Iob in locutione sua
aestimat post flagil
la peccasse a parte domini
iudicat in sua asserti
one perdidisse. Et quam
uis dominus ad diabulum lo
quens bona illius presen
tia protulit. Non autem ei
perseuerantiam spondit.
Sciendum tamen est quia ne
quaquam eius iustitiam
permittendo temptato
re protulisset. Si eum
iustum in temptatione
persistere non pos
se prouidisset. Permi
sit itaque diuinitus
in ei temptatione dia
bulo quisquis eum in temp
tatione subcubuisse
existimat ignorantiam
permittens accusat.
Ad probemus igitur in dic

tis suis ueracites
lob ne dm in sua pruden
tia nequites accusse
mus Et quidem
quantum ad humana iudi
cia in uerbis suis ami
cis eius multa illo sec
tius dixisse credesen
tur Sed ueritas aliam
ex occulto regulam pre
sens ait Non estis lo
cuti coram me rectum
sic seruus meus lob coram
me ait Idest in tesi
ubi sepe multorum uita
displicet quae etiam
foris hominibus placet
Unde caute nimis in lau
de iustorum conlugium
dictum est Erant iusti
ambo ante dm Non enim
secura laus est iu
stos ante homines ap
parere Sepe autem hu
mana sententia ue
lud in dom magnum quem
piam adprobat Sed hunc
omnipotens dns quique si

ex se adprobat ignorat
Hinc est enim quod psalmis
ta uigilanter exorat
dicens Dirige in conspec
tu tuo uiam meam Nimi
rum quia plerumque in
conspectu hominum rec
tauia creditur etiam
quae a ueritatis itine
re deprauat Et notan
dum quod non dicitur Non
estis locuti coram me
rectum sicut lob sed si
cut seruus meus lob
Ut uidelicet in tespo si
tione seruitutis dum
eum quasi sub quadam pe
culiaritate commemo
rat Cuncta quae in
defensione sua dixe
rat Quia non contu
maci superbia sed hu
mili ueritate dixit os
tendat Sed quia iustus
est et misericors dns a
micos eius et per iustitiam dis
tricte redarguet et
per misericordiam be

nigne conuestit. Nam
sequitur. Ecce
Sumite uobis septem
tauros et septem a-
rietes et ite ad seruum
meum Iob et offerte ho-
locaustum pro uobis. Iob autem
seruus meus orauit
pro uobis faciem eius sus-
cipiam ut non uobis imputetur
stultitia. Ecce iustus
et misericors dominus
nec culpas sine increpa-
tione deserit. Me-
reatum sine conuersa-
tione deselinquit. Quia
enim internus est me-
dicus prius putridinem
uulneris innotuit et
post remedia conse-
quende salutis indica-
uit. Quia autem sepe iam
diximus quod amici be-
ati Iob hereticorum spe-
ciem teneant. Qui dum dum
defendere nituntur
offendunt. Quomodo in dic-
tis suis uesitati se
bellessunt. Cui famu-
lare se in falsa asses-
tione suspicantur. Om-
nipotens dominus sepe illos
corpus sancte aecclesiae
per cognitionem uesitatis
inuiscerat. Bene ipsa
quoque eorum conues-
sio quae sepe miseri-
cordites agitur. Per
hanc ueniam amici Iob
percipiunt designatur.
Notandum uero magno
pere est quod conues-
sionis suae sacrifi-
cium domino non per se sed per
Iob iubentur offer-
re. Nimirum heretici
cum ab essiose se
deunt. Quia ergo se
ipsam domini suo per se obla-
tos sacrificio placere
nequaquam possunt.
Nisi ad catholicam aecle-
siam. Quam beatus Iob sig-
nificat conuertantur.
Ut salutem suam eius precibus ob-
tineant. Cuius fidem

peruersis assertioni
bus inpugnabant. Ait
enim Iob seruus meus
orauit. pro uobis faciem
eius suscipiam ut non uo
bis imputetur stultitia
Acsi aperte hereticis dicat
sacrificia. uestra. non ac
cipio petitionum uestrarum
uerba. nam uideo nisi per in
tercessionem illius cu
lus propessionis uerba.
de me uerracia. recog
nosco. Et uos quidem tau
ros atque arietes ex
hibenda sacrificia con
uersionis uestrae deduci
te. Sed a me salutem uestram
per catholicam ecclesiam
quam diligo postulate.
Ipse enim uolo demitte
re id quod mihi in ipso
delinquistis. Ut haec
uestram in colomitatem
obtineat. quam ex uestro
languore laborabat.
Sola quippe est. per quam
sacrificium dominus liben
ter accipiat. Sola quae
pro errantibus fiduciali
ter intercedat. unde
etiam de agni hostia dominus
precaepit dicens. In una
domu comedetur nec
efferetis de carnibus
eius foras. In una namque
domu agnus comeditur
Quia in una catholica ec
clesia. uera hostia re
demptoris immolatur
De cuius carnibus diuina lex
efferri foras prohibet
Quia dari sanctum canibus ue
tat. Sola est in qua opus
bonum fructuose pagi
tur. Unde et merce
dem denarii nonnisi qui
intra uineam labora
uerant. acciperunt.
Sola est ~~in qua opus bo~~
que intra se posita
ualida caritatis con
page custodit. Unde
et aqua diluuii arcam qui
dem ad sublimiora sus
tulit. Omnes autem ex

tra. arcam. inuenit. extinx
it. Sola. est. in qua. super
na misteria. uera citer
contemplemur. Unde
et ad moysen dns dicit.
Est. locus apud me et sta
bis sup petram. Et pau
lo post. tollam manum
meam. et uidebis posterio
ra mea. Quia. enim ex
sola. catholica. aeclesia
ueritas conspicit. apud
se esse locum dns. phibet
de quo uideat. in petra.
moyses ponit. Ut dispe
ciem contempletur. Quia.
nisi quis fidei soliditatem
tenuerit. diuinam presen
tiam. non agnoscit. de qua
soliditate. dns dicit. Su
per hanc petram aedifi
cabo aeclesiam meam
Quid est. ergo hoc loco dice
re ad iob. Ite nisi petram
ascendite. Quid est. faci
em eius pro uobis suscipi
am ut non uobis. Im
putetur stultitia. nisi

id quod illic dicit. posteri
ora. mea. uidebis. id est.
eius quam post. modum faci
enda. est. misteria. in
carnationis intellegis
Heretici autem. pro eo quod in pe
tra. stare condemp
nunt. transeuntis dni
posteriora. non aspi
ciunt. Quia. extra. ecle
siam. positi incarnati
onis eius sicut. sunt. mis
teria. non agnoscunt. Si
cut. autem. et superius dix
imus. per tauros cerui
superbia. est. Parietes
uero ducatus exprimi
tur. Quia ab hereticis per
suassis plebibus. quasi se
ductis gregibus agitur.
De hereticis namque
superbientibus dicitur
Qui infirmorum mentes
male suadendo cor
rumpunt. Concilium
taurorum inter uaccas
populorum. Et quia se
quentes sed populis

uelud greges trahunt.
Arietes aliquando nomi
nantur. gregem scilicet
arietes ducunt. Unde
per increpationem hie
remias ait. Principes
tui uelut arietes. Quia
igitur heretici cum ad
scam aeclesiam redeunt
superbiae elationem dese
runt. Et nequaquam quasi
sequentes greges populos
cum eos ad interitum du
cunt. Amici beati Iob
offerre tauros et
arietes iubentur. Tau
ros enim et arietes in
sacrificio offer
re est. superbum ducatum
conuersionis humilita
te mactare. Ut edomi
ta cervice superbiae
discant. obaediendo se
qui quidudum docendo
preire conabantur. Rec
te quoque hec eorum superbia
septem sacrificiis expia
tur. Quia heretici ad
aeclesiam reuertentes
per humilitatis hostiam dona
spiritus gratiae septiformis
accipiunt. Ut qui elatio
nis suae uetustate tabu
erunt. Nouitate gratiae
reformentur. Septe
narius autem numerus
apud huius seculi quadam
sua habetur ratione
perfectus. Quod ex primo
pariet ex primo in pari
consummatur. Primus
enim in partes narius est.
Primusque par quater
narius ex quibus duobus
septenarius constat.
Qui eisdem partibus suis mul
tiplicatus in duodenari
um surgit. Nam siue tres
per quattuor seu quattu
or per tres ducimus ad
duodenarium peruenimus.
Sed nos quia super nonume
re uesitatis predicamen
ta percipimus, haec fix
a scientiae altitudine
dispiciendo calcamus.

hoc procul dubio in concussa se
tinentes fide. Quia quos spiritus
gratiae septiformis se
pleuerit perficit eis quae
non solum trinitatis no
titiam sed etiam uirtutum quat
tuor. Id est prudentiae
temperantiae fortitu
dinis atque iustitiae
operationem prebet. Qui in
ipsis quoque quos ingre
ditur suis quodam modo
partibus augetur. Dum et
per trinitatis notitiam
quat. tuor uirtutum actio
accipitur. Et per actionem uir
tutum quat. tuor. usque ad
manifestam trinitatis
speciem peruenitur. Et apud
nos ergo septenarius
sed longe dissimiliter.
Quia plene et non inanitur
in duodenarium surgit.
Dum et per fidem opera. Et sur
sum per opera perficit fidem.
Sancti quoque apostoli gratia sep
tiformis spiritu implendi
duodecim sunt electi

In quat. tuor enim mundi
partibus trinitatem quia
deus est innotescere mit
tebantur. Duodecim ergo
electi sunt. Ut etiam ex
ipsius muneris rationis
causa. clarescere. Quod
per quat. tuor. infirma.
tria. summa. predicarent.
Siue itaque hac seu alia.
qualibet fortas
se ratione inscriptu
ra. tamen sacra. septena
rio numero. Aliquando
secura. sequies aeter
nitatis. Aliquando uni
uersitas presentis huius
temporis. Aliquando
sanctae ecclesiae uniuersi
tas designatur. Septena
rio quippe numero per
fectio aeternitatis in
nuitur. Cum dies septi
mus in sequiem domini sancti
catus uocatur. Cuilam ues
pera. in eo non dicitur. Quia
in terne beatitudinis se
quies nullo termino

coastat. Hinc est etiam
quod lege data dies septi
mus feriatus esse precipitur
ut aeterna per illum
sequies designetur. Hinc
quod in annorum cursicu
lo septenarius nume
rus septies multipli
catus monade adito ad
quinquagenarium ducitur.
Ut perpetu
am beatitudinem signans
iubelei sacratissima se
quies observetur. Hinc
est quod resurgens dominus
et frequenter appa
rens ultimo iam conui
uiti cum septem disci
pulis comedisse describi
tur. Quia hii qui in illo
nunc perfecti sunt ae
terna per illum refec
tione satiantur. Rursum
per septenarium nume
rum haec universitas
temporalitatis acci
pitur. Hinc est enim quod
per septem dies hoc totum
uitae presentis tempus e
uoluitur. Hinc quod in tempo
ribus ecclesiae quae om
ni hoc tempore mundum
predicando circuit. Arca
domini tubis clangentibus mu
ros hierisicho diebus septem
circum acta confregit.
Hinc propheta ait. Septies
in die laudem dixi tibi. Quod ip
se rursum pro toto atque
universo suae deprecati
onis tempore se dixis
se significas ait. Sem
per laus eius in ore meo. Quod
uero per septenarium
numerum presentis uitae
universitas designatur.
Tunc magis ostenditur cum
posteum quoque etiam octona
rius sub infestus. Sep
tenarium quippe cum ad
huc alius sequitur exis
so eius augmento expri
mitur. Quod finienda tem
poralitas aeternitate
concludatur. Hinc est
enim quod salamon admonet

dicens. Da pastem huius
qui sunt septem necnon
et octo. Per septenarium
quippe numerum hoc
quod septem diebus agitur
presens tempus exp
sit. Per octonarium vero
vitam perpetuam designa
vit. Quam sua nobis dominus
resurrectione pate
fecit. Dominico scilicet
die se surrexit. Qui
dum diem septimum idest
sabbatum sequitur a condi
tione octavus invenitur.
Bene autem dicitur. Da sep
tem pastem necnon et oc
to. Quia ignoras quid
mali futurum sit super
terram. Ac si aperte dice
retur sic dispensa
temporalibus ut
appetere non
obliviscaris
aeternam. Oportet
namque ut in posterum
bene agendo provide
as quid eventuro iudicio

quanta tribulatio se
quatur. Ignoras hinc
quod quindecim gradibus
templum ascenditur. Ut ex
ipsa ei ascensione dis
catur. Quatenus per sep
te et octo et temporalis
sollicite dispensetur
actio et pro fide mansio
aeterna sequatur.
Hinc est etiam quod dummo
nas in denarium surgit.
Centum quinquaginta psal
mos propheta cecinit.
Propter hunc septe
narium numerum tempo
ralia octonarium ve
ro aeterna signantem.
Super centum viginti fideles
in cenaculo residen
tis spiritus sanctus effusus.
Per septem quippe et octo
quindecim componuntur.
Et si ab uno usque ad quin
decim numerando pau
latim per incrementa
consurgimus usque ad
centissimum et vicessimum

numerum peruenimus quia
scilicet effusione sancti
spiritus dedicesunt. Ut tem-
poralia tollerando
transirent. Et aeter-
na inhiantes appete-
rent. Russum septena-
rio numero sanctae ae-
clesiae uniuersitas de-
signatur. Unde Iohannis
in apocalipsis .iiii. eccle-
siis scribit. Sed per eas
quid aliud quam uniuer-
salem intellegi aeclesi-
am uoluit. Quae nimirum
uniuersalis aeclesie
ut plena septiformis
gratiae spiritu signare-
tur. Heliseus super pue-
rum mortuum septies in-
spirasse describitur. Su-
per extinctum quippe
populum dominus ueniens quas
septies spirat. Quia ei
dona spiritus septiformis
gratiae misericorditer
tribuit. Quia igitur sepe
septenario numero

sanctae ecclesiae uniuer-
sitas figuratur. Ueniant
ad beatum Iob amicillius
Et iussum diuinitus offerant
holocaustum sed uigilantes
omnino septenarii nume-
ri arcana custodiunt.
Ut uidelicet hii qui extra
sunt positi prius seu
uersitatis sanctae aecle-
siae misceant. Et tunc
demum ueniam de seatu
pristine elationis exqui-
rant. Per culpa sua septem
sacrificia offerant.
Quia seatus sui absolu-
tionem non accipiunt nisi
gratiae septiformis
spiritu uniuersali paci
Aqua exprimant ad gre-
gentur. Dicatur ergo
sumite uobis
septem tauros
et septem arie-
tes. Et ite ad ser-
uum meum Iob et offerte
holocaustum pro uobis Iob autem
seruus meus orabit.

pro uobis faciem eius suscipiam
ut non uobis imputetur
stultitia. Ac si hereticis
sedeuntibus aperte dicere
tur. Uniuersali uos ecclesiae
per humilitatem paenitentiae
iungite. Atque eam
quam per uos me dispos dignum
nescitis ueniam eius a me pre
cibus optinete. Quicumque per hanc
uesacites sapere discitis
priores apud me uestre
sapientiae stultitiam de
letis sequitur. Ep. xi.

Neque enim locuti estis
coram me recta sicut
seruus meus Iob haec
paulo ante laudans protu
lit. Et tamen hec adeo iterando
sublungit. Quid est hoc
nisi quod sententiam quam
semel iudicando dixerat
iterum replicando confir
mat. Atque ut manifes
tius beati Iob iustitia a
micorum quae eius iustitia
demonstretur, eius laus quae
reprehensio iterata uoce
deprimitur. Ut replicata
foris appareat quam
fixa intus habeant. Fa
que cum sex egypti me
tuenda uentura famis
temporis subbouum spi
carum quae spaeciae ui
sione cognouisset, uoce
sancti interpretis audiuit.
Quod uidistis secundo ad e
andem sempertinens som
nium firmitatis indicium.
Qua ex re aperte collegit.
Quia quidquid in eloquio
diuino repetitur robus
tius confirmatur. Sed quia
quid iudex decreuit au
diuimus addicit quid
faciant audiamus sequi
tur. Ep. xii.

Abierunt ergo Eliphaz
themanites et bal
dach suites et sophar
naamathites et fecerunt
sicut locutus fuerat dominus
et suscipit faciem Iob
horum interpretationem no
minum idcirco reticimus

Quia. In hulus operis ex os
dio de ea. nobis latius deser
uisse minimus. Intuendum
uero: quia. Ita. caute si
cut predictus fuerat. os
do accepte ueniae cus
todit. Ut in sacrificis dns
non illorum sed beati lob
faciem suscipisse refe
rat. Sed quia. quisquis pro
aliis intercedere niti
tur sibi putius ex ipsa ca
ritate suffragatur. Rec
te subiungitur. Ep. xiii

Dns quoque conuer
sus est. ad poenitentiam lob cum oraret
pro amicis suis. Iam enim
superius pro amicis suis
exauditus ostenditur.
Cum factum quod prediximus me
morat. fecerunt. sicut
locutus fuerat ad eos dns
Et suscipit dns faciem lob
Sed cum protinus subinfert.
Dns quoque conuersus est. ad
poenitentiam lob cum ora
ret pro amicis suis. Iam su
perius aperte eos ostendit.
Quia etiam pro se medio pro pe
nitens tanto citius exau
disi meruit. Quanto de
uote pro aliis intercessit.
Plus enim pro se ualere pre
cessuas effecit. Qui has
et aliis impendit libenti
us quippe sacrificium o
rationis accipitur. quod in
conspectu misericor
dis iudicii proximi dilecti
one conditur. Quod tunc ue
racitet. quisque comulat
si hoc etiam pro aduersariis
impendat. Hinc enim quod
magistra. ueritas dicit.
Orate pro persequentibus et ca
lumnientibus uobis. Hinc sus
sumat. Cum stabis ad oran
dum dimittite si quid habetis
aduersus aliquem. Ut et
pater uester qui in caelis est
dimittat uobis peccata
uestra. Quantum uero pro se
obtinuit. qui pro aliis intercessit
nit. ilico demonstrat. cum
subdit. Ep. xiiii

xiii

Addidit dns omnia
quaecumque fue
rat. Iob duplicia. cuncta.
q: amiserat. duplicia re
cipit. Ipsa pietate benigni
iudicis temptationis nostre dispen
dium uincunt. suffragii consola
tionum. Minus enim temptat.
probatio quam remunera
tio consulatus. Ut ex re
tributionis merito le
ue fuisse quod tollera
uit. agnoscat. Qui ex per
cussionis pondere gra
ue se aliquid tollera
re iudicabat. Unde af
flicte qq iudae dicit. Ad
punctum in modico de re
liquite et in miseratio
nibus magnis congrega
bote. Aliquando uero
iuxta afflictionis pon
dus disponitur mensu
ra consulationis. Unde
alias scriptum est. secun
dum multitudinem dolorum
meorum in corde meo con
solationis tuae dne le
tificauerunt animam meam
Mea enim mensura con
sulatum se in qua afflic
tus fuerat. Indicat qui
letificatum se secundum mul
titudinem dolorem clamat.
Nemini minime lector in
struit. Suprum remune
rationis ordinem contem
plet. Excelsum quippe
correptionem paeniten
tia. paenitentiam. uenia.
uenia. uero munera.
subsequuntur. Sed quia
diuine dispensationis
permissione percussus e
tiam amicorum uerbis af
flictus est. Diuine pietatis
muneribus consula
tus etiam humana debet
caritate refouere
Utundique ei consulatio
nis gaudia responde
ant. Quae mundi que
dolorum tristitia et
aduersa lacerabant.
Unde et subditur
Ecce xcii

Venerunt autem ad eum omnes fratres sui et universe sorores suae et cuncti qui noverunt eum prius et comederunt cum eo panem in domo eius. Et moverunt super eo caput quod in commestione panis nisi caritas. Quid vero in motione capitis nisi ammiratio designatur bene autem subditur. Ecclesiastici xxii.

Et consolati sunt eum super omne malum quod intulerat dominus super eum percussi enim merore consulari estei. Post percussionem devenia congaudere. Nam quanto quisque cernitur de restituta proximi salute hilarescere tanto se indicat deablata doluisse. Ecclesiastici xxiii.

Et dederunt ei unus quisque ovem unam et in aurem aurem unam libet cuncta. Hic iuxta historiam veraciter dicta sunt. Quippe tamen oblatis muneribus cogimur ut ad allegoriae misterium recurramus. Neque enim otiosae debemus accipere quod ovem quod unam. Quod in aurem auream obtulere quod unam. Et si fortasse quod iuxta litteram missum non est ovis oblata cur una. Quid vero aut ovis ad mansionem pertinet aut quid in auris ad ovem. Ex ipso ergo numerum fine compellimur ut propria quaque quam superficiae tenus iuxta solam historiam contingendo transcurrimus. In allegoriae misteriis indagemus. Quia igitur Christus et ecclesia idest caput et corpus una persona est. Sepe beatum Iob diximus modo capitis modo figuram corporis

figuram designasi ser
uata. ergo historiae
uesitate subtrpo ges
tum scae aeclesiae sen
tiamus id quod scriptum est.
Addidit dns omnia. quae
cumque fuerant. Iob
duplicia. Sca quippe
aeclesia. et simultos
nunc percussione temp
tationis amittat. In fi
ne tamen huius saecu
li ea quae sua sunt. du
plicia. recipit. Quando
susceptis ad plenum gen
tib; ad eius fidem cuspe
re omnis quae tunc in
uenta. fuerit. etiam. Iu
dea. consentit. Hinc
namque scriptum est.
Donec plenitudo gentium
intrasset et sic omnes
isrl. saluus fieret. hinc
in euangelio uesitas dicit
Helias uenit. et ille resti
tuet omnia. Nauit ami
sit. Israhelitas eccle
sia. quos conuertere

predicando non ualuit.
Sed tunc helia predicante
dum quot. quot. inuene
rit. collegit. uelut. ple
nus recipit. quod amisit.
Uel certe scae aeclesiae
in fine suo duplum recipe
re est. In singulis nobis
et de beatitudine et de cas
nis in corruptione gau
dere. Hinc est. enim quod per
prophetam. de electis dicit.
Interra. sua. duplicia.
possidebunt. Hinc est.
quod Iohannis apostulus
de scis finem mundi quae
sentib; dicit. Datae sunt
illis singulae stolae al
bae et dictum est. eis ut
requiescerent tempus
adhuc modicum donec com
pleretur numerus con
seruorum et fratrum eorum
Sicut enim longe superi
us diximus ante resur
rectionem sci stolas sin
gulis accipiunt. Quia.
sola. animarum beatitu

dine perfruuntur. In fine
autem mundi binas habituri
sunt. Quia cum mentis
beatitudine etiam carnis
gloriam possidebunt. Sed
ea quae nixa sunt in
fine magis huius seculi con
uersionem se iudaici po
puli nuntiare testantur.
Nam subditur. Ps. xcviii
Venerunt autem ad eum
omnes fratres sui et u
niuersae sorores suae
et cuncti qui nouerunt
eum prius et comederunt
cum eo panem in domo eius
Tunc quippe fratres sui ac
sorores ad xpm ueniunt
Quando ex plebe iudaica
quotquot inuenti fue
runt conuertantur. Ex
illo enim ppto carnis
materiam sumpsit.
Tunc ergo ad eum fratres et
sorores accedunt.
Quando ex ea plebe quae
ei per cognitionem iuncta est
uel qui fortes futuri sunt

uel ut fratres uel infirmi
uel ut sorores ad eum per
cognitionem fidei deuota
gratulatione concurrunt.
Tunc apud eum celebrissi
me festiuitatis conuiui
um exhibent. Quando eum
iam nequaquam quasi pusum
hominem contemnentes
propinquitatis suae me
mores diuinitati eius se
inherere congaudent.
Tunc in domo eius panem co
medunt. Cum post posita
obseruatione super la
centes interne in sancta
ecclesia misticii eloqui
quasi frugis medulla
pascuntur. Bene autem
sublungitur et cuncti
qui nouerunt prius. Pri
us quippe nouerunt
quem in passione sua quasi
incognitum contempse
runt. Nam nascituri
xpm nullus qui plene
legem dedicit ignorauit.
Unde et herodis rex.

magorum occupsione pes
tessitus sacerdotes ac
principes studuit sol
lestes. Inquirere ubi
xpm nascitur esse p
scirent. Cui pertinus res
pondesunt. In bethlem
Iudae. Prius ergo cog
noverunt quem passi
onis suae tempore dum
despicerent. Ignora
bant. Quorum et notitia
prior et ignorantia. pos
terior. Bene ac breui
ter. Isaac caligante sig
nauit. Quidum Iacob bene
dicere et quid eue nisi
in futuro praeuidebat. Ex
quis illi praesens adsiste
re nesciebat. Sic quip
pe Israhelitarum popu
lus fuit. Qui profetiae
mysteriae accepit.
Sed tamen caecos in con
templatione oculos te
nuit. Quia eum praesentem
non uidit. De quo tam mul
ta in futuro praeuidit.

Ante se enim positum nequa
quam cernere ualuit.
Cuius aduentus potentiam
longe ante nuntiauit.
Sed ecce in fine mundi ue
niunt. Et eum quem prius
noverant. Recognoscunt.
Ecce in domu eius panem co
medunt. Quia in sancta ae
clesia. sacri eloquii fru
ge pascuntur. Ecce omnem
insensibilitatem pristini
torporis excutiunt.
Unde et subditur. Et mo
uerunt. super eo caput
Quid enim in capite nisi
principalem mentis acci
pit. Sic per psalmistam dicit.
Inpinguasti in oleo caput
meum. Ac si aperte diceret.
ardentem in suis cogitati
onibus mentem meam. casi
tatis unctione rigasti.
Caput igitur mouetur cum per fos
midinem uesitatis tacta.
ab insensibilitate sua.
mens quatitur. Ueniant.
ergo parentes ad con

uiuum atque excusso tor-
pore capud moueant. Pro-
est. hii qui redemptore
nostro carne conluncti fu-
erant, refectionem quan-
do quae uersibi in fide per-
cipiant. Et insensibilita-
tis pristine dusitiam a-
mittant. Unde bene per am-
bacuc dicit. Pedes ei ste-
tesunt. Et mota est terra.
Stante enim domino terra. pro
culdubio mouetur. Quia cum
cordi nostro timoris suiues-
tigia. inprimit. Cuncta
in nobis cogitatio terre-
na. contremescit. Hoc
itaque loco capud moue-
re est. in mobilitatem men-
tis excutere. Et ad cogniti-
onem fidei credulitatis
gressibus propinquare.
Sed quia sancta aeclesia he-
breorum nunc auersione
afficitur. Et tunc conuer-
sione releuatur. Recte
sublungitur. Et consulatis est
eum super omni malo quod intu-
lerat. super eum dominus consulan-
tur. uidelicet aeclesiam. Quia ab
infidelitatis pristine er-
rore resipiscunt. Et gra-
uitatem uitae per quam recta
docentibus repugnauerant
deserunt. An non gra-
uis mesores est. duris cor-
dibus infructuosae pre-
ca. re laborem in ostenden-
da. uesitate sumere.
Sed nullum de conuersione
audientium fructum labo-
ris inuenire. At contra
autem magna predicatorum
consulatio est. Subsequens
prouectus auditorum re-
uelatio quippe dicentis
est. in mutatio proficien-
tis. Et notandum quod in fla-
gillo positum consulari
noluerunt. Sed ad conso-
landum eum post flagillum
ueniunt. Quia nimirum
passionis eius tempore he-
brei predicamenta fidei con-
temnentes. Quem hominem
ex morte probauerunt. dum

credere dispexerunt.
Unde per psalmistam dicitur.
Sustenui qui simul mecum
contristaretur et non fuit
consolantem me quaesi
ui et non inueni. Consolan
tem quippe in passione
nemine inuenit. Qui ex dis
pectu mortis etiam ipsos
hostis pertulit. pro quibus ad
mortem uenit. Post fla
gella ergo propinqui ad
consolationem ueniunt.
Quia in membris suis huc
usque dominus patitur. Sed extre
mo tempore israhelite
omnes ad fidem cognita
heliae predicatione con
cursunt. Atque ad ei
protectionem quem fugerant
redeunt. Et tunc illud ex
imum multiplica ad gre
gationem populorum con
uiuium caelebratur. Tunc
post flagella quasi lobsa
nus ostenditur. Quando a
conuersis atque credentibus
post passionem suam ac re
surrectionem dominus in cae
lis immortalis uiuere per
certitudinem fidei scitur. Tunc
quasi remuneratus lobcer
nitur. Quando in maiestatis
suae potentia sicut est
dominus creditur. Et ei fidei sub
ici hii quippius restite
rant uidentur. In fine igi
tur mundi credentes
hebrei conueniant. Et hu
mani generis redemp
tori in potentia diuinita
tis quasi sano lob oblatio
num suarum uota persoluant.
Unde et bene subditur
Et dederunt ei unusquis
que ouem unam. Et in aurem
auream unam. Quid per ouem
nisi innocentia. Quid per
aurem nisi oboedientia
designatur. Per ouem quippe
simplex animus. per in
aurem uero ornatus
humilitatis gratia au
ditus exprimitur. Sed
quia ad ostendendam uir
tutem obaedientiae occa
sio opportuna reprobuit.

Libet hanpaulo uigilantius
sollicitius quae discutere
et quanti sit meriti de
monstrare Solanamque
uirtus est quis tutes cete
ras menti inserit. Inser
tas quae custodit. Unde
et primus homo preceptum
quod seruare accipit. Cui
si uelle obaediens sub
dere ad aeternam beati
tudinem sine labore perue
nire. Hinc samuel ait.
Melior est obaedientia
quam uictime et ascultare
magis quam offerre adi
pem arietem. quoniam quasi pecca
tum ariolandi est repug
nare et quasi scaelus idu
latriae nolle adquies
cere obaedientia quip
pe uictimis iure preponi
tur. Quia per uictimas a
liena caro per obaedien
tiam uero uoluntas propria
mactatur. Tanto igitur
quisque deum citius placat
Quanto ante ei oculus se
pressa arbitrii sui su
perbia gladio preceptis immo
lat. Quo contra ari
olandi peccatum in obaedi
entia dicitur. Ut quan
ta sit uirtus obaedienti
ae demonstretur. ex
aduerso ergo meliusos
tenditur. Quidde ei laude
sentiatur. Sicut quasi pecca
tum ariolandi est repug
nare et quasi scelus idula
triae nolle adquiescere
Sola est quae fidei meritum
possidet. Quasi ne quisque
infidelis conuincitur. Etiam
si fidelis esse uideatur. Hinc
per salamonem in ostentio
ne obaedientiae dicitur
Uir obaediens loquitur uicto
rias Uir quippe obaedi
ens uictorias loquitur
Quia dum aliene uoci humi
lites subdimus nos me
ipsos in eos desuperamus
Hinc in euangelio ue
ritas dicit. Qui uenit ad me
non eiciam foras. Quia de

caelo discendi non ut faciam
uoluntatem meam sed uolun
tatem eius qui misit me. Quid
enim quis uam faceret eos
qui ad se ueniunt si se
pulsisset. Quis autem nesci
at quod uoluntas filii a pa
tris uoluntate non dis
cresset. Sed quomodo primus
homo quis uam facere uo
luntatem uoluit a paradi
si gaudio exiuit. Secun
dus ad se demptionem ho
minum ueniens dum uolun
tatem se patris et non suam
facere ostendit. Per ma
nere nos intus docuit.
Cum igitur non suam sed patris
facit uoluntatem eos qui
ad se ueniunt foras non
lecit. Quia diuine exem
plo suo nos obaedientiae
subicit. Uiam nobis egres
sionis claudit. Hinc sus
sum ait. Non possum ego a
me ipso facere quicquam.
Sed sicut audio iudicio no
bis quippe obaedientia.

usque ad mortem seruan
da. Precipitur. Ipse autem sic
audit. Iudicat. Tunc quoque
obaedit. Cum iudex uenit.
Ne igitur nobis quae ad presen
tis uite terminum obaedi
entia laboriosa appa
reat. Redemptor nostri in
dicat. Qui hanc etiam cum iu
dex uenerit seruat.
Quid ergo misit si peccato
ris homo obaedientiae
in presentis uitae breuita
te subicit. Quando hanc
mediatorem dei et hominum
et cum obaedientes se munie
rat. Non sed inquid sci
endum uero est. Quia nunquam
per obaedientiam bonum
quod agitur intermit
ti. Neque enim mala in
paradiso arbor exti
tit. Quia dum homini ne con
tingeret interdixit. Sed
ut per melius obaedientiae
meritum homo bene con
ditus crescere dignum
fuerat. Ut hunc etiam

abono prohibere. Quatenus
tanto uerius hoc quod age
re uirtus est. Quanto et
abono cessant. auctori
suo se subditum humilius
exhibere. Sed notandum
quod illic dicitur. ex omni ligno
paradisi edite. De ligno
autem scientiae boni et ma
li ne tetigeritis. Qui enim
ab uno quolibet bono sub
lecto suetat. necesse est
ut multa concedat. ne o
boedientis mens funditus
interseat. Si a bonis om
nibus paenitus repulsa le
lunat. Omnes autem para
disi arbores ad aesum
dominus concessit. Cum ab una
prohibuit. Ut creaturam
suam quam nolebat extin
gui sed prouehi. Tanto fa
cilius ab una restrin
gere. Quanto ad cunc
tas latius relaxare.
Sed quia nonnumquam nobis
huius mundi prospera.
Nonnumquam uero lubenter

aduersa. Sciendum sumo
pere quod obedientia. ali
quando si de suo aliquid
habeat nulla est. Aliquid
autem si de suo aliquid non ha
beat minima. Nam
cum huius mundi succes
sus praecipitus. Cum locus
superiori imperatur. Is qui
ad percipienda haec obae
dit. Oboedientia sibi
uirtutem euacuat. Si ad
haec etiam ex probrio desi
derio anchelat. Neque
enim se sua oboedia dis
gat. Qui ad percipienda
huius uitae prospera. li
bidini propriae actionis
seruit. Rursum cum mundi
dispectus praecipitur. cum ob pro
pria adipisci et contu
meliae lubenter. Nisi haec
et ex semedipso animus
appetat. Obedientiae
sibi meritum minuit. qui
ad ea quae in hac uita
dispecta sunt. Inuitis
nolens quae discendit.

Ad detrimentum quippe
oboediens duci et cum men
tem ad suscipientem ob pro
bria huius seculi nequa
quam ex parte aliqua et
etiam sua uota comitantur.
Debet ergo oboedientia
et in aduersis ex suo ali
quid habere et sursum
in prosperis ex suo aliquid
omnimodo non habere
Quatenus et in aduersis
tanto sit gloriosior quan
to diuini ordini etiam ex de
siderio iungitur et in prospe
ris tanto sit uerior.
Quanto a presentis ipsa
quam diuinitus percipit glo
ria funditus ex mente
separatur. Sed hoc uiritus
pondus melius ostendi
mus si caelestis patriae
duorum horum facta memo
remus. Moyses namque
cum in deserto oues pas
ceret domino per angelum in igne
loquente uocatus: Ute
sipiente omnia. Ipsa he
litarum multitudine pre
ter. Sed quia apud se men
te humilis extitit oblatam
protinus tantae seguminis
gloriam expauit. Mox quoque
ad infirmitatis patrocini
um secussit dicens
Obsecro domine non sum eloquens
ab heri et nudus
testius ex quo caepisti
loqui ad seruum tuum tardi
oris et impeditioris linguae
sum factus et se post po
sito alium deposcit dicens
mitte quem missurus es
Ecce cum auctore linguae lo
quitur et ne tante segmi
nis potestatem suscipiat
linguae se esse causatur.
Paulus quoque diuinitus fuerat
ut in hiesusalem discende
re debuisset. Admonitus
sicut ipse galatis dicit.
Deinde post anno xiiii ite
rum ascendi hiesusolimam
adsumpto barnabo et ti
to ascendi autem secundum
reuelationem. Sequi in tine

se cum prophetam agabum
se perpessisse. Quantas se
adversitas in hierusolimis manere audivit.
Scriptum quippe est quod is
dem agab; zonam pauli su
is pedibus in se sensit dixit.
Visum cuius haec zona est
sic alligabunt eum in hie
rusalem. A paulo autem pro
tinus respondetur. Ego
non solum alligari sed mori
in hierusalem paratus
sum pro nomine ihesu. Neque
pretiosorem animam meam
facio quam me prae
ceptione igitur revela
tionis hierusolimam per
gens ad [illegible] versa cog
noscit. Et tamen haec libenter
appetit audit quod time
at. Sed ad haec ardentior
anhelat. Moyses itaque
ad prospera de suo ni
hil habet quod precibus senti
tur. Nec israhelitica
plebi praefatus. Pau
lus ad adversa etiam
ex suo voto ducitur. Quia
malorum imminentium cogi
tationem percipit. Sed de
votione spiritus etiam ad acri
ora fervescit. Ille prae
sentis potestatis glori
am domino voluit. Lubente decli
nare. Iste domino aspera et
dura disponente se stu
divit ad graviora praepa
rare praeeunte. Ergo u
trorumque ducum in fracta
virtute instruimur.
Ut si obedientiae palmam
adprehendere veraciter
nitimur. Prosperis hu
iusmodi ex sola iussione
Adversis autem etiam ex
devotione militemus. Vo
tandum vero est quod hoc lo
co cum in aure ovis cum
ove in auris offertur.
Quia nimirum in nocivis
mentibus ornamentum
semper obedientiae iungitur.
Domino attestante quia ait.
Oves meae vocem meam audi
unt. Et ego agnosco eas

Et sequuntur me. Beato igitur Iob ne
mo in aurem sine ove. Nemo
ovem sine in aure obtulit.
Quia profecto redemptori suo
non obedit qui innocens non est.
Et innocens esse non potest qui
obedire contempnit. Quia
vero ipsa obedientia non ser
vili metu sed caritatis af
fectu servanda est. Non
tersore poene sed amo
re iustitiae cuncti quae
ad convivium veniunt aurem
in aure obtulisse perhibentur.
Ut videlicet in ea quae ex
hibetur obedientia cari
tas fulgeat. Quae vir tu
tes omnes quasi auri mo
re cetera metalla transcen
dat. Sed quia nulla
esse innocentia. Nulla esse
vera obedientia in mul
tiplicibus hereticorum di
visionibus potest. Ad cog
nitionem fidei venientes
offerant ovem. Sed unam
offerant in aure sed
unam. Idest tales veniunt

qui in unitate sanctae eccle
siae innocui obedientes
que persistunt. Unum quip
pe dividi per numerosos non
potest. Et hoc ipsum unum
quod dicimus numerus non est.
Offerant igitur ovem sed
unam. Offerant in aure
sed unam. Idest ad sanctam ae
clesiam cum innocentia
atque obedientia veni
ente sed mentem defe
rant. Quia sectarum scis
mata non dividant. Ape
rire libet oculos fidei
et illud extremum aecle
siae de susceptione is
rahelitici populi convi
vium contemplari. Ad quod
nimirum convivium mag
nus ille veniens helias
convivantium invitos ad
hibitur. Et tunc propinqui tunc
noti ad eum cum muneribus
veniunt. Quem in flagello
paulo ante positum con
tempserunt. Ad propin
quante enim diae iudicii

uel. pcussosis uocibus t.
quibusdam. e sumpentibus sig
nis ipsa. eis iam aliquamo
do aduenientis dni uis
tus interlucet. Cuius i
sam dum preuenire festi
nant. conuersionis su
ae tempus ad caelesant.
Conuersiaunt. cum muneri
bus ueniunt. Quia. eum quem
paulo ante in passione
dissesunt. Tunc uistu
tum opera. qsi munera.
offendo uenerant. Illud
proculdubio ac sua. oblatio
ne complentes qd et ces
nimus magna. ex parte
iam factum, et adhuc cre
dimus perfecte faciendum
Adorabunt. eum filiae ty
si in muneribus. Tunc nam
q; illum plenius filiae ty
si in muneribus adorant
Cum ysahelitarum mentes
huius nunc mundi subdi
te desideriis ei quem su
perbientes negauerant.
Quando quae cognito suae

hostias confessionis ad
portant. Et quamuis eis
dem temporibus quibus an
ticristus adpropinquat.
Aliquatenus uita. fidelium
minoris esse uistutis ap
pareat. Quam uis in conflic
tu illius perditi hominis gra
uis etiam corda fortium
formido constringat.
Helia. tamen predicante robo
rati. Non solum fideles
quique in scae aeclesiae
soliditate persistunt. Sed
sicut superius diximus
ad cognitionem fidei mul
ti qq ex infidelibus con
uertuntur. Itaut. ysahe
liticae gentis reliquiae
quae repulsae prius
funditus fuerunt. ad
sinum matris aeclesiae
apta. omnimodo deuotio
ne concurrant. Unde et
bene nunc subditur. Ps xxiiii
Tu es dni benedixisti no
uissimis Iob magis quam
principio eius haec histo

sicae facta. credimus
hmisticae facienda. spe
ramus. Magis enim novis
simis lob quam principio
ei benedicit. Quia quantum
ad israhelitici ppli suscep
tionem pertinet. Usque ente
fine presentis scli dolorem
scae aeclesiae dns ani
marum multiplici collec
tione consulat. Tanto
quippe locupletius dita
bit. Quanto et manifes
tius innotescit. Quod ad fi
nem presentis vitae tempo
ralitas usque aet. predica
tores namque scae ae
clesiae benedictione ex
tremi temporis psalmis
ta. ditari conspexerat.
cum dicebat. Adhuc mul
tiplicabunt. In senecta
uberi et bene patientes
erant. ut adnuntient.
In senecta. scilicet uberi
multiplicant. Quia cum
eorum vita. differt. semper
ad melius fortitudo p

ducit. eisque per augmentum
temporum crescunt. etiam
lucra meritorum. Bene
autem patientes sunt. ut
adnuntient. Quia caeles
tia. predicantes tanto robus
tius adversa. tollerant.
Quanto et per tollerantiam
suam. animarum commoda
locupletius reportant.
Et sequitur. Ps. xx.
Et facta est ei quat
tuordecim milia ovium
et sex milia. camellorum
et mille iuga. bovum et mil
le asinae et fuerunt
ei septem filii et tres fi
liae. quod vii. mil. ovium et
tria. milia. camellorum
et quingentas asinas an
te probationem percussio
nis habuerit. Ipsa eius
dem historiae probatio os
tendit. quae flagillam perdi
ta. ei nunc sunt. dupli
cia. restituta. Filii
autem totidem sunt. redditi
quod amisi. Septem quae.

filios et tres filias habu
it. Septem nunc filios et
tres filias recipisse
describitur. Hii qui extincti
fuerant uiuere demon
strantur. Dumenim dicitur
addidit dominus quecumque fuerunt
Iob duplicia. Et tamen totidem
filios ei restituit quot
amisit. Et filios duplici
tes reddidit. Cui decem
post modum in carne re
stituit. Decem uero qui
amisi fuerant in oc
culta animarum uita ser
uauit. Si quis autem in pre
dictis animalibus post
posito culmo historiae
Ut intellectuale uideli
cet animal pascae mis
teriorum fruge deside
rat. Necesse utque sen
timus agnoscat. Intel
legere enim possumus
quod in his animalibus adgre
gata fidelium uniuersitas
designatur. Hincenamque quod
per psalmistam patri defi

lio dicitur. Omnia sublecti
sub pedibus eius oues et boues
uniuersa. Insuper et peco
ra campi. Hinc est quod idem
propheta sanctam ecclesiam
simplices quoque inhabita
re conspiciens ait. An
maliatua inhabitabuntur
in ea. Quid ergo in ouibus ni
si innocentes quid in ca
mellis nisi eos qui cete
rorum in alia transeuntur
extumorantium tortuo
sa mole uitiorum. Quid in
iungatis bubus nisi ssa
helitas legi subditas
Quid in asinis nisi simpli
ces gentilium mentes
accipimus. Namquia
innocentes quique oui
um nomine designan
tur testatur psalmista
qui ait. Nos autem populus eius
et oues pascuae eius. Neque
enim qui seruare innocen
tiam neglegunt illa. In
ternae pascuae refec
tione satiantur. Camelli

uero nomine aliquando
in sacro eloquio dn̄s. Ali
quando aut̄ gentiliū sup̄
bia exprimit̄ q̄si excres
centi de sup̄ tumore tur
tuosa. Quia enī ad susci
pienda onera sponte
se camillis humiliat. Pr̄
in merito redemptoris
nr̄i gratiam designat.
Qui in eo q̄d infirmitatis nr̄e
onera suscipere digna
tus est. A potestatis sue
celsitudine sponte dis
cendit. Unde et p̄ euang̃
dicit. Potestatē habeo
ponendi animā meā. Et
potestatē habeo iterū
sumendi eā. Nemo tol
let eā a me. Et unde ite
rū dicit. Facilius ÷ ca
mellū p̄ foramen acus
transire quam diuitem
intrare in regnū cae
lorū. Quid nomine diui
tis nisi quēlibet elatū
Quid camelli appellatio
ne nisi p̄ p̄riam condes
centionē signat. Camel
lus enim p̄ foramen a
cus transit. Cū isdē re
demptor nr̄s usq; ad sus
ceptionē mortis p̄ angus
tias passionis intrauit.
Quae passio uelud acus
extitit. Quia dolore cor
pus pupungit. Facilius
aut̄ camellū p̄ foramen
acus quā diues caelorū
regnū ingredit. Quia
nisi ipse prius infirm
tatis nr̄ae onera sus
cipiens p̄ passionē su
ā formā nobis humili
tatis ostenderet. Nequa
quā se ad humilitatē il
lius sup̄bia nr̄a regidi
tas inclinaret. Rursū
camelli nomine tortuo
sa ac plena uitiis gen
tilitas designat. Sicut
p̄ moysen dicit. Q̄d in
clinata iam die egres
sū in agro isaac. In ca
mellū sedens rebecca
conspexit. Ac p̄tinus

de camello discendit.
Et sese pallio uisionem il
lius uerecundata coo
peruit. Quem enim ysaac
alium in eo quod inclinata
iam die in agro egressus
fuerat designabat. Pu
sieum qui extremo hu
ius mundi tempore ue
lud in diem finem ueniens
quasi in agrum foras exit.
Quicum sit inuisibilis in hoc
mundo se uisibilem demon
strauit. Quem in camello
sedens rebecca conspex
it. Quia eum aeclaesia
ex gentibus ueniens dum
adhuc uitiis esset innixa
et necdum spiritalibus sed
animalibus motibus inhe
rere adtendit. Sed pro
tinus de camello discen
dit. Quia uitia quibus
prius fuerat superbae
elata deseruit. Seque
etiam pallio operire
curauit. Quia uiso domino
domino infirmitatem suae
actionis erubuit. Et illa
quae prius in camello li
bere gestabat descen
dens post modum uere
cundia tegit. Unde eidem
aeclesiae a priore ela
tione conuersae per apos
tolicam uocem quasi rebec
ce de camello discenden
ti sibique pallium super du
centi ducitur. Quem enim
fructum habuistis tunc in
illis in quibus nunc erubes
citis. In bobus ergo aliquan
do luxuriosorum dementio
Aliquando laboriosa fos
titudo predicantium. Aliquan
do humilitas exprimitur
israhelitarum. Quia enim
bobis nomine per conpara
tionem luxuriosorum demen
tia designatur. Sala
mon indicat. Quicum ma
le suadentis mulieris
petulantiam premisisset
adiunxit. Statimque eam
sequitur quasi bos ductus ad
uictimam. Rursum quod bobis

nomine labori predicatoris
exprimitur. legis uerbatis
tantum quae ait. Non obtu
rabis os boui triturantis
Acsi aperte diceret. Pre
dicatorem uerbi ad stipen
diorum suorum perceptione
non prohibes. Russum quae bo
bis nomine plebis israhe
litica. figuratur. propheta
assessit. qui redempto
ris aduentum denuntians
dicit. Cognouit bos posses
sorem suum et asinus presepe
domini sui. Per bouem scili
cet israheliticum populum
iugo legis edomitum signans
Per asinum uero gentilem po
pulum inducans uolup
tatibus debitum et grauius
brutum. Asinorum quoque a
sinarum nomine aliquan
do luxuriosorum petulan
tia. Aliquando mansue
tudo simplicium. Aliquan
do uero ut prediximus stul
titia gentilium designatur.
Quia enim luxuriosorum

petulantia asinorum ap
pellatione per consaratio
nem exprimitur. Aperte de
claratur cum per prophetam
dicitur. Quorum carnes sunt
ut carnes asinorum
Russum quoque asinarum nom
ne uita simplicium figu
ratur. Redemptor nostrum
hierusalem pergit asinam se
disse memoratur. hierusa
lem quippe uisio pacis
Quid igitur signat quod dominus
sedendo asinam hierusa
lem ducit. nisi quod simpli
ces mentes. Dum presi
dendo possidet eas us
que ad uisionem pacis sa
cra sessione perducit.
Russum quoque asinorum nom
ne stultitia gentilium
designatur. Propheta testa
tur dicens. Beati qui sem
natis super omnes aquas
inmittentes pedem bo
bis et asini. Super omnes
quippe aqua semina
re cunctis populis

fructuosa uitae uerba
predicare Pedem uero bo
bis Gasini Inmitere est
uias israheliticae gen
tilis populi per preceptorum
caelestium uincula re
ligare Ut tere igitur
ueritate seruata sub
beati Iob nomine cunctis
his animalibus in Inmeri
to credimus scam ae
clesiae populo designari
Quatenus ea quae scripta
sunt dispensatione
sancti spiritus cuncta mirabi
biliter ordinante et
trans acta nobis re
ferant et futura predi
cant Agnoscamus ergo
In ouibus fideles atque In
nocentes ex Iudea populus
legis dudum pascuis sati
atos Agnoscamus In
camellis ad fidem simpli
ces ex gentilitate ueni
entis Quippe ius subsi
tu sacrilego quasi quadam
deformitate membro
rum ualde turpes osten
si sunt uidelicet foedi
tate uitiorum Et quia re
pe ut proximus sacrae
loquia curant repete
re quod affirmant pos
sunt Rursum In nobis
israhelite accipi quasi Iu
go legis adtri ti Asi
nis uero ut dictum est gen
tiles populi designari
Quidum se colendis lapidi
bus inclinabant non re
luctanti mente quasi dor
so stulte sub posito Quibus
libet Idulis bruto sen
su seruiebant Scam ergo
aeclesia quae In exordiis su
is In numeris tempta
tionibus pressa uel israhe
liticum populum uel mul
tos ex gentilibus amisit
Uidelicet quos lucrari non
potuit duplicia In fine
re cipit quia In ea
ex utraque natione fi
delium numerus multi
plicior excrescit

possunt etiam per lugatos
boves predicatores intel
legi. Unde cum eos adnunt
andum dominus mittere teste
euangelio binos misisse
describitur. Ut quia asi
nas mentes t. duo sunt
precepta. caritatis t. quia
habere societas minus
quam inter duos non potest
predicatores sancti ex ipsa
qualitate suae missio
nis cognoscerent. quan
tum concordiam societa
tis amarent. possunt
sicut prediximus per asinas
mentes simplicium designari
Sancta uero aeclesi
a duplices boues atque
asinas recipit. quia pre
dicatores sancti quippe
si formidine in eius du
dum temptatione tacuerant
Et mentis simpliciumque uic
te terrorib; ueritatem
illius confitere formi
dabant. Tanto iam nunc
robustius in confessi
one ueritatis uocem su
as exerunt. quanto dibi
lius ante timuerunt.
Haec in significatione
aeclesiae breuiter dix
imus quae quomodo eius
dem sanctae aeclesiae capi
ti seruiant. In exordio
huius operis latius nos
dixisse memoramus
Quiergo de his sibi pleni
us satisfieri nititur
Secundum huius operis
librum lege dignetur. Iam
uero si quaerimus etiam
de ipso animalium nume
rum disseramus. Cum
mille luga. bobum uel mil
le asine et sex milia. ca
mellorum et xiiii milia
ouium numerentur
Dicere breuiter
possumus quod a
pud saeculares quidem
scientiam. millenarius
numerus idcirca per
fectus habeatur. quia de
narii numeri quadratum

solidum reddit. Decim quip
pe decies ducta fiant. Dum
centum quae lam figura
quadrata sed plana est.
Ut autem in latitudinem surgat
et solida fiat. Rursum cen
tum decies multiplicantur
et mille sunt. Senarius
autem numerus idcirco
perfectus est quia primus
in numeris completus
partibus suis. Id est sec
ta sui parte et tertia
et dimedia. quae sunt
unum et duo et tria. quae
summam ducta sex fi
unt. Nec alius ante se
nerium numerum reppe
ritur. Quisuis partibus
dum diuiditur. tota eius sum
ma compleatur. Sena
rius quippe nume
rus in scriptura sa
cra perfectus est. Quia mun
di origine dominus ea. quae pri
mo diae cepit sexto die
opera. Implebit. septima
rius in ea perfectus est.

Quia omne opus septem per
spiritum uirtutibus agitur. Ut et
fides simul et opera con
sumentur. Denarius in ea
perfectus est. Quia lex in decem
precepta concluditur. Omnis
quae culpa non amplius
quam per decem uerba cohi
betur. Atque enarran
te ueritate operato
res uineae denario re
munerantur. In denario
quippe tria iunguntur
ad septem. Homo autem quia
ex anima constat ex cor
pore in septem qualitati
bus continetur. Nam tribus
spiritalibus et quattuor
corporalitates uigent. In
dilectione et enim dei tri
bus qualitatibus spirita
litates excitatur. Cum ei per
legem dicitur. Diligis dominum
dominum tuum ex tota mente tua
et ex tota anima tua. et
ex tota uirtute tua. cor
poralitates uero quattu
or qualitatibus conti

net. Quia. uidelicet ex
materia. calida. et frigi
da. humida. et sicca. con
ponit. homo ergo qui
ex septem qualitatibus con
stat. denario senume
rari dicitur. Quia. in illa
perceptione superne pa
triae septem nostra. ad
tria. iunguntur. aeterna
Ut homo contemplatione
trinitatis accipiat. et
de semuneratione o
peris quasi quodam. dena
rio consumatus uiuat.
Uel ceste qui uiui. uirtutes
sunt. qui in hac. uita. la
borat. dum quae eis in
semuneratione. con
templatio trinitatis
redditur. uita. laboran
tium denario senu me
ratur. sed perfectus quis
que etiam. in hac uita. de
narium accipit. dum eisdem
septem uirtutibus spem fi
dem caritatem quae coniun
git. Mille narius quoque

numerus in sacro eloquio
perfectus accipitur.
Quia. appellatione eius
uniuersitas designatur.
Unde scriptum est. Uerbum
quod mandauit in mille
generationis, cum enim
nequaquam credendum
sit. quod ad centum se gene
rationes mundus ex
tenditur. Quid aliud mil
le generationibus nisi
uniuersitas generati
onum figuratur. Beatus
igitur. Iob. xiiii. milia oui
um recepit. Quia. enim
in sancta. aecclesia. uirtu
tum perfectio adunque
sexum ducitur. septina
rius in ea. numerus du
plicatur. et sex milia. ca
mellorum quia. pleni
tudinem in illa. operis
accipiunt. Quia. ab illa
dudum uitiorum suorum
foeditate pereunt
Mille quoque iuga. bouum ac
mille asinis recipit.

Quia. israhelitas atque gen
tilitas doctos ac simpli
cis post temptationum
casus in culmine perfecti
onis adsumit. Septem quoque
filios et tres filias se
cepit. Quia. eorum men
tibus quos septem uirtuti
bus generat. Ad perfecti
onis summam. spem fidem
caritatemque conlungit.
Ut tanto uerius pro le sua.
gaudeat. quanto suis fi
delibus nil. de eius uirtutis
pensat. Sed quia. hunc
subcincte transcur
rimus. Nunc ipsis quoque ad
indagandis filiarum uoca
bulis intendamus sequi
tur. Ps. xxi.
Et uocauit unitis
nomen diem. Et nomen
secunde casiam. Et nomen
tertiae cornus tibi. Hec
nomina. pro eo quod a uirtu
tibus sumpta. sunt. po
nere. Sed in latinum elo
quium uersa. apertius de
monstrare. Quis enim nes
ciat. diem uel. casiam. la
tina. esse. uocabula. At ue
ro in cornus tibi quam uis
non cornus sed cornu du
cit. Nec cantantium fistu
las tibium. Sed tibia. uocat.
In latina tamen lingua. ser
monis genere minime
custoditorem. Credo prode
re maluit. Atque in eius
linguae de qua. transfe
rebat. proprietate perdu
rare uel. quia. per cornu
et tibiam. unum uerbum ex u
troque conposuit. U
trumque uerbum per unam
orationis partem. In la
tina. lingua. transfu
sum quo uoluit. genere
licite uocauit. Quid est
ergo quod prima. filia
beati Iob dies dicitur. secun
da. casiam. Tertia. uero
cornus tibii uocata me
morat. Nisi quia uniuer
sum genus humanum quod be
nignitate conditoris

Atque eius dē misericor
dia redemptoris elegit
istis nominibus designat.
Homo namque qsi dies ex
conditione clarus. Quia
hunc auctor suus ingeni
te innocentiae splen
dore respersit. Sed
sponte sua. ad peccati
tenebras lapsus. Quia
veritatis lucē deseruit.
Quasi in nocte se erroris
abscondit. Quia. alias
dicit. secutus umbram.
Sed quia. auctor in sō n
defuit. Largitas bonita
tis suae etiam contra
tenebras iniquitatis nre
eū quem prius poten
tes ad iustitiam condi
dit. potentius redimen
do post modum aber
rore revocavit. Cuiq.
post casum suum illa
conditionis suae pris
tina. firmatus defuit.
eū contra. bella. int
ma. repugnantis cor
ruptionis multiplicibus
dominorum suorum vir
tutibus fulsit. Quae
nimirum virtutes proficientium
in notitia. caete
rorum hominum qsi sua
vitate flagrant. odo
rum. Hinc est enim qd per
paulum dicitur Xpi bo
nus odor sumus deo. Hinc
est qd scā. ecclesia. in
electis suis. Quandam
flagrantiam. suavita
tis odorata. In canti
corum cantico loquitur
dicens. Donec rex incu
bitus vo est. Nardus
meus dedit. odorem su
um. Acsi apertius dicat.
quousque meis obtuti
bus rex apud se in re
quiae secreti caeles
tis abscondit. Electo
rum vita. mirris virtutum
odoribus exercetur.
Utquo adhuc eū quem
appetit. non videt ar
dentius perdesiderium flagrat.

Regi quippe in secubito
suo posito nardus odo
rem dat. Dum quies
cente in sua beatitudi
ne dno scorum iustus
in aecclesia magnae
nobis gratiam suauita
tis administrat. Quia
ergo et conditum lucae
innocentiae clarum
et redemptum genus hu
manum exercitio bonorum
odorem suauitatis aspe
rit. Et prima filia sec
te dies et secunda non
incongrue cassia no
minatur. Bene autem cas
sia dicitur quae in tan
tum sublimis uitae o
dorem dilatatur. Nipsa
quippe sua origine
in qua iustus homo con
ditus fuerat tantis
quantis nunc opus iu
stitibus non indigebat. Quia
sistare sicut est condi
tus uellet hostem ex
tra positum uincere

sine difficultate po
tuisset postquam uero
per adsensum hominis se
mel aduersarius ad
intima insupit labo
riosus iam uictor eici
tur. Qui adhuc impug
nans sine labore
pellere tur. Multa
namque nunc exhiben
da sunt quae in para
diso necessaria non
fuerunt. Nunc quip
pe opus iustitie pa
tientiae laboriosa
eruditione doctrine
castigatione corporis
Adsiduitate precis con
fessione delictorum
inundatione lacrima
rum. Quorum profectu om
nium conditus homo non ne
guit. Quia salutis bo
num ex ipsa sua condi
tione percaepit. Ergo
quippe animarum pocu
lum porrigitur. Ut ad sa
lutis statum morbo sub

latore uocetur. Sano
autem nequaquam precipitur
quid accipiat ut conua
leat. Sed a quibus caueat
ne languescat. Nunc
ergo malo sibus studiis
utimur cum salutem ne
quaquam seruamus ha
bitam sed separare
curamus ablatam. Et quia
omnes hii ad nisus nostrae
separationis magnis
intra scam ecclesiam
opinionibus pollent.
Nomen secundae filiae
uel id cassia extremo
sedolet. Ut quia prima
filia quasi dies extitit
pro dignitate conditionis
Secunda cassia sit per
flagrantiam fortitu
dinis ex gratia redemp
tionis. Unde et eidem ueni
enti redemptori per profe
tam dicitur. Mussa et gut
ta et cassia a uestimen
tis tuis a gradibus ebur
neis ex quibus te dilec
tauerunt filiae regum
in honore tuo. Quid enim
musse guttae et cassie
nomine nisi uirtutum su
auitatis designatur. Quid
ebur neis gradibus nisi
magna nitens forti
tudine proficientium as
census exprimitur. Re
demptor igitur ueni
ens mussa gutta et
cassia in uestimento
utitur. Quia ex electis
suis quibus se misericor
dites induit mise
uirtutis flagrantiam
aspergit. In quibus iidem
odor ebur neis gradi
bus ducitur. Quia in eis uir
tutum opinio non exten
sione simulationis sed
ex uesi ac solidi ope
ris ascensu generatur.
Bene autem subditur ex
quibus te dilectauerunt
filiae regum in honore
tuo. Scae namque anime
ab antiquis patribus

Ad cognitionem veritatis
editae redemptorem su
um in honore eius dilec
tant. Quia ex eo quod bene
agunt suae laudi nil
vindicant. Quia vero
testio ordini est huma
num genus etiam carnis
resurrectione renovatum. In illo concentu
aeterne laudis adsumitur.
Testia filia cornus ti
bi invocatus. Quid enim
cornus tibi nisi letan
tium cantus exprimitur.
Ibi enim veraciter adim
pletur. Quomodo per pro
phetam dicitur. Cantate domino
canticum novum. Ibi vera
citer adimpletur. Ubi can
ticum laudis dei non iam
ex fide sed ex specie
contemplata cantabitur.
Ibi a nobis conditor noster
laudum suarum veraces
cantus recipit. Quia
humanum genus et conden
do diem et redimendo
casiam. Adsumendo cor
nus tibi fecit. Quia enim lux
fuimus conditi et nunc
sumus casia redempti
esimus. Quando quae cor
nu tibi in exultatione ae
ternae laudis adsump
ti. Sed prius quam et nup
tiarum thalamum sponsa
perveniat omnem a se vite
foeditatem respuit. Et
sponsi amore praeparans
se se per species virtutum
coram. Studet quippe in
terni arbitris iudicio
placere et in intimis de
sideriis sublevata. Foe
dos mores conversa
tiones humane trans
cendere. Unde bene et
de eisdem filiabus beati Iob
subditur. Ps. xx. ii.
Non sunt inventae
mulieres speciosae
sicut filiae Iob in uni
versa terra. Electo
rum quippe animae om
ne humanum genus.

Quod intersa secundum con
uersatus suae pulchri
tudinis decore transcen
dunt. Quantoque se ex
terius affligendo dispi
ciunt tanto intus uesti
us compunt. Hinc est enim
quod scae ecclesiae quae
electorum pulchritudine
decora. per psalmistam dicit.
Concupiuit rex speciem
tuam. De qua paulo post
subdit. Omnis gloria eius
filiae regum ab intus. Nam
si foras gloriam quae
reset intus speciem
quam rex concupisce
ret non haberet. In qua
quidem quam uis multi
uirtutum decore fulge
ant. Atque ipsa uiuen
di perfectione cete
rorum merita exce
dant. Nonnulli tamen quia
adultiora sequenda non
sufficiunt. Infirmita
tis suae conscii pietatis
eius gremio continent.

Qui inquantum praeualent ma
la uitant. Quamuis in
quantum appetunt alti
ora non impleant. quos
tamen benigne dominus sus
cepit eos quae apud se
pro modo digne retributio
nis admittit. unde sub
sequitur. Ps. xxiiii.

Dedit que eis pa
tres suus hereditatem
inter fratres
eorum. Ipse ergo ex per
fectorum merito spe
ciose memorantur. Ip
se etiam quasi in perfectorum
typo uelut infirmi he
reditatem inter fratres
accipiunt. Usus namque
uite ueteris non habe
at ut hereditatem fe
mine inter masculos
sortirentur. Quia le
gis se ueritas fortia
eligens infirma contem
nens districta positus
studuit quam benigna
sarcire. Sed pio nostro

redemptore veniente
nullus infirmitatis sue
conscius desostienda.
Caelestis patrimonii he
reditate desperet. pa
tres enim nostres. inter
masculos etiam femi
nis iura successionis
tribuit. Quia inter fos
tes atque perfectos in
firmos et humiles ad
sortem supernae here
ditatis admittit. Un
de ipsa veritas in evan
gelio dicit. In domo pa
tris mei mansiones
multe sunt. Quia. in il
la beatitudinis vita. non
dispari unus quisque
iuxta. dispar. meritum
locum disparem percipit.
Sed eius dem dispari alita
tis damna. non sentit.
Quia tamen sibi quantum
percipere sufficit.
Sorores ergo cum fra
tribus ad hereditatem
veniunt. Quia. infirmi

illic cum fortibus admit
tuntur. Quatenus si quis
per imperfectionem non erit
summus. Ab heredita
tis tamen sorte per humi
litatem non sit extra
neus. Quas bene paulus
mansiones iuxta meri
ta. distributas insinu
at. Cum ait. alia clari
tas solis et alia clari
tas lunae et alia cla
ritas stellarum. Stella
enim abstella. defert.
In claritate sequitur. Ps. xxiiii
Vix dicti post haec iob
centum xl. annis et vi
dit. filios suos et filios
filiorum suorum usque ad
quartam generationem
et mortuus est senex
et plenus dierum. In scrip
tura sacra. non faci
le plenus dierum ponitur.
nisi his culus per ean
dem scriptura. vita lau
datur. Vacuus quippe die
rum quinquam. liber multum

uixerit. aetatis suae
temporis. Inanitate con
sumit. At contra ple
nus diesum dicitur. Cui
nequaquam dies sui pe
reando transeunt.
Sed ex cotidiana. mercede
de boni operis apud
iustum iustus et post
transacta. fuerint
reseruantur. Sed
quia. sunt. qui haec eti
am in tempore sanctae eccle
siae interpretari desi
derent. quorum uotis
tanto magis obedien
dum est quanto et eorum
spiritali intellegen
tiae congaudendum. Sixiiii
per denarium ducimus ad
centissimum et quadra
gesimum numerum perue
nimus. Et recta. uita. sancte
aeclesia. per multiplicata
decem et quattuor. conpu
tatur. quia. utramque
testamentum custodiens
et tam secundum legis de
calogum quam secundum
quattuor. euangelii li
bros uiuens usque ad
perfectionis culmen ex
tenditur. Unde et paulus
apostulus quamuis epis
tulas quindecim scrip
serit. Sancta tamen aecle
sia. non amplius quam
xiiii. tenet. ut ex ipso
epistularum numero os
tendere quia doctor
egregius legis et euange
lii secreta. rimasset.
Bene autem beatus Iob post
flagella. uiuere dicitur.
quia. et sancta. aeclesia. pri
us discipline flagello
percutitur. et post modum
uitae perfectione robo
ratur. quae etiam. filios
suos et filios filiorum
suorum usque ad quar
tam generationem con
spicit. quia. hac aeta
te quae anni quattu
or temporibus
uoluitur usque ad finem

mundi per hora predicanti
um nascentes sibi cotidie
soboles contemplatur
Nec abosset aueso quod
per generationes dicimus
tempora designari
Quid enim una quaeque
successio nisi quaedam
propago est generis, et pin
cerna regis egypti cum
uidisset somnium quod tres
propagines duceret predi
tus ~~preditus~~ in solutione
somnorum Tres propag
nes tres dies senunt
at designare Si ergo
pertres propagines spa
tium trium dierum expri
mitur Cur non etiam
per quattuor generat
ones annua quattuor
tempora figurentur
Sancta Itaque aecclesiae
uidet filios suos cum
prima fidelium sobo
lem conspicit
Uidet filios fi
liorum cum ab eis fide

lib: ad fidem gigni et ali
os agnoscit Quae etiam
senex et plena dierum
moritur Quia subse
quenti lucae ex merci
de cotidianorum operum
Deposito corruptionis
pondere ad incorrup
tionem spiritalis patri
e mutatur plena uidelicet
dierum moritur Cui la
bentis anni non tran
seunt sed stantium ac
tuum retributione so
lidantur plena dierum
moritur quia per haec tran
seuntia tempora id
quod non transit ope
ratur Unde apostolus
dicit Operamini non cibum
qui perit sed qui per ma
net in uitam aeternam
Dies Itaque suos sancta ae
clesia etiam cum pre
sentem uitam deserit
non amittit Quia in elec
tis suis tanto eorum lucem
multiplicius inuenit

Quanto nunc in eis a bom
nitemptatione se cau
tius sollicitius quae cus
todit. Dies suos a ecle
sia. non amittit. Quia.
sese in hac uita. cotidi
ae uigilantes pensare
non neglegit. Et a dom
ma. quae recte face
re ualet. in hestia.
nulla torpescit. hinc
est. per salamonem dicit.
Considerat. semitas do
mus suae panem
otiosa. non comedit.
Semitas quippe
domus suae con
siderat. Quia.
cunctas suae consci
entiae cogitationis
subtiliter inuestigat.
panemque otiosa. non
comedit. Quia. hoc quod
de sacro eloquio intel
legendo percepit. ante
aeterni iudicis o
culos exhibendo ope

rit. ostendit. Moriaunt
dicit. Quia cum illam ae
ternitatis contempla
tio obsorbuerit. Ab hac
mutabilitatis suae ui
cissitudine punditus
extinguit. Ut in ea. iam
hoc quod acumen intime
uisionis impediat. Ullo
modo nihil uiuat. Tan
to enim tunc uerius in
terna. conspicit. Quan
to cunctis exteriorib;
plenius occumbit. Hanc
itaque mortem hanc die
rum plenitudinem. Et in bea
to Iob uno id est. membro
ecclesiae credamus fac
tam. Et in tota. simul.
ecclesia. speremus esse
faciendam. Quatenus ita
teneatur. sei geste ue
ritas. Ut non euacuetur.
sei gerende profetia. Bo
na. enim quidem sunt uita
cognoscimus. Si uerita
te carent. nulla sunt.

Simisterium non habent mi
nima. Quia ergo per spiritum
sanctum bonorum vita describi
tur. Et per intellectum no
bis spiritalem fulgeat.
Et tamen sensus a fide
historiae non recedat.
Quatenus tanto fixior
animus in suo intellec
tu permaneat. Quanto
hunc quasi in quodam me
dio constitutum. Et erga
futura spes. Et erga
praeterita fide ligat. Ex
pleto itaque hoc opere
ad me mihi video esse redeun
dum. Multum quippe mens
nostra etiam cum recte lo
quitur conatur. Extra
semedipsam extrinse
cus minuunt. Igitur a
publico locutionis rede
undum est ad curiam cor
dis, ut quasi in quadam con
cilio consulationis ad
me ipsum discernendum
convocem cogitationes men
te. Quatenus ibi videam
ne aut in caute mala aut
bona non benedixerim.
Tunc enim benedicitur
bonum. Cum his qui dicit so
liei a quo accepit. Per id ap
petit placere quod dicit.
Et quidem male me aliqua
et dixisse non invenio. Ta
men quia omnia non
dixerim non defendo bona.
Vero si qua divinitus acci
piens dixi me o videlicet
vitio minus me
benedixissem profite
or. Nam ad me in
trinsecus rediens
post positis verbo
rum foliis post positis sen
tentiarum ramis dum ip
sam subtilitas radicem me
intentionis inspicio. Deo
quidem ex ea me summopere
placere voluisse cog
nosco. Sed eidem intentioni
humane laudis interserit.
Quod cum iam post modum tarde

que discerno l. uenio me
alites agere quod scio me a
lites. Inchoasse. Sic enim
sepe intentionem nostram
Dum ante oculus recte in
cipitur. Occulte sub
iunctae est. Etiam uelud
intinere comprehendens
Intentio humane laudis
adsequitur. Sicut pro neces
sitate quidem cibus su
mitur. Sed in ipso esu dum
fustim gule subrupit.
edendi dilectio permiscitur.
Unde plerumque contin
git. Ut refectionem corpo
ris quam salutis causa
caepimus causa uolup
tatis expleamus. Faten
dum est igitur quod rectam
quidem intentionem nostram
Quae soli deo placere appe
timus. Nonnumquam. Inten
tio minus recta quia de donis
omni placere hominibus que
sit insidiando comitatur.
Si autem de his diuinitus dis

tricte discutimus. Quis
inter ista. Remanet salu
tis locus. Quando et mala
nostra. Pura. Mala sunt.
Et bona quae nos habere
credimus. Pura. Bona
nequaquam esse possunt.
Sed hoc mihi opere pretium
credo quod fratres fau
ribus omne quod in me laten
tes ipse reprehendo in
cunctantes. Apertio.
Quia enim exponendo non
caelabo quod sensi confi
tendo non abscondo quod
patior. Per expositionem
pate fecit dona. Con
fessionem dei ego uulne
ra. Et quia in hoc iam
magno humano genere
Nec parui desunt qui dic
tis meis debeant instrui
Nec magni desunt qui cog
nite meae ualeant in
firmitati miserere. Et
haec utraque aliis fratribus
quantum possum curam

confeso ab aliis spero
illis dixi exponendo quod
fociant. istis aperi con
fitendo quod parcant.
Illis verborum medicamen
tationis ubi traho istis
lacerationem vulnerum
non abscondo igitur quaeso
ut quisquis hec legerit
apud districtum iudicem
Solacium mihi suae ora
tionis impendat. Rom
ne quod in me sordidum
deprehendit. fletibus di
luat. orationis autem
atque expositionis vir
tutis conlata. lector
meus in recompensa
tione me superat.
Sicut per me verba
accipiat. pro me la
cr mas reddit.

DO DNO DO
ANNE XXVI

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

176

D. 7

Nr. 1913 Ausgang: 6. E. 1958
I. Schäden: E W
II. Behandlung: 14 29
III. Besonderheiten:

Cod. lat.
6297